

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΠΔ' - ΤΕΥΧΟΣ 11 - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2007
ΑΘΗΝΑΙ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ίω. Γενναδίου 14 – 115 21 Ἀθήναι
Τηλ.: 210-72.72.253. Fax 210-72.72.251
http://www.ecclesia.gr
e-mail: periodika@ecclesia.gr

Ἐκδίδεται

Προνοία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Ἰδιοκτησία τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων
τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καὶ Μορφωτικῆς
Υπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἐκδότης:

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων
Ἀρχιμ. Κύριλλος Μισιακούλης,
Ίω. Γενναδίου 14
115 21 Ἀθήναι

Ἀρχισυντάκτης
Κωνσταντῖνος Χολέβας

Τμῆμα Συντάξεως
Ἐπιμέλεια ὕλης, διόρθωσης δοκιμίων
Βασίλειος Δ. Τζέρπος, Δρ. Θ.

Φωτογραφίες
Χρήστος Μπότης

Στοιχειοθεσία - Ἐκτύπωση - Βιβλιοδεσία
ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἰασίου 1 – 115 21 Ἀθήναι
Τηλ.: 210-7272.356 – Fax 210-7272.380
http://www.apostoliki-diakonia.gr

Ἐπεύθυνος Τυπογραφείου:
Νικόλαος Κάλτζιας
Πρωτομαγιάς 3, Κρουονέρι Ἀττικῆς

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΗΝΥΜΑΤΑ

Ὀικουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου Α΄, Πατριαρχικὴ Ἀπόδειξις ἐπὶ τοῖς Χριστουγέννοις	891
Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, Εἰς τὴν ἐκδήλωση μνήμης διὰ τὸν ἀείμνηστον Καθηγητὴν Παναγιώτην Τρεμπέλαν	893
Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, Γιὰ τὸν Ἔρανο τῆς Ἀγάπης	897

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, Περὶ ὑπαγωγῆς τοῦ Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε. σὸ Ταμεῖο Προνοίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων.....	899
--	-----

ΤΟ ΑΡΘΡΟΝ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

Τὰ ὀρθόδοξα Χριστούγεννα καὶ ἡ μέριμνα γιὰ τὸν συνάνθρωπο	903
---	-----

ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Ἐπισκέψεις ἐκκλησιαστικῶν καὶ πολιτικῶν προσωποτήτων στὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου	905
--	-----

ΣΥΝΟΔΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Πορίσματα καὶ προτάσεις τῆς 10ῆς Πανορθοδόξου Συνδιασκέψεως ἐντεταλμένων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ Ἱερῶν Μητροπόλεων διὰ θέματα Αἵρέσεων καὶ Παραθρησκείας	909
--	-----

ΟΜΙΛΙΑΙ

Ἐπισκόπου Φαναρίου κ. Ἀγαθαγγέλου, Ἡ Ἁγία Γραφή καὶ ὁ σύγχρονος Εὐρωπαϊκὸς Πολιτισμὸς	912
--	-----

ΜΕΛΕΤΑΙ

Παναγιώτου Ἰ. Μπούμη, Κανονόμαχοι καὶ Κανονολάτρες (Ἐκκλησιαστικὸ πρόβλημα ἢ ἐκκλησιολογικὴ αἵρεση;)	915
Παναγιώτου Γ. Νικολοπούλου, Νικόλαος Β. Τομαδάκης, ὁ διδάσκαλος	920
Μ. Γ. Βαρβούνη, Ὁ νεομάρτυς ἅγιος Γεώργιος ὁ Χιοπολίτης († 26 Νοεμβρίου 1807) καὶ ἡ τιμὴ τῆς μνήμης του στὸν ἐλληνικὸ λαὸ	922
Κωνσταντῖνου Ἰ. Μπελέζου, Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. Ἀρχὲς τῆς Βιβλικῆς του Ἐρμηνευτικῆς	926
Ἀναστασίου Πήλια, Τὸ ἐμπράγματο δικαίωμα τῆς χρησικτησίας καὶ οἱ μοναστηριακὲς περιουσίες	933

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ	935
-------------------------------	-----

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ	938
-----------------------------	-----

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ

π. Γεωργίου Φραγκιαδάκη	946
-------------------------------	-----

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ - ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ	947
------------------------------	-----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	960
-----------------	-----

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΠΔ΄ (2007)	963
--	-----

**ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ
ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ
ΕΠΙ ΤΟΙΣ
ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΟΙΣ**

Χριστός γεννᾶται, δοξάσατε, Χριστός ἐξ οὐρανῶν, ἀπαντήσατε.

Ἀδελφοὶ καὶ Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Μὲ πολλὴν χαρὰν ἡ Ἐκκλησία μας μᾶς καλεῖ νὰ δοξάσωμεν τὸν Θεὸν διὰ τὴν ἐπὶ γῆς ἐξ ἀγάπης αὐτοπρόσωπον ἐν θεανθρωπίνῃ ὑποστάσει παρουσίαν τοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἐνὸς ἐκ τῶν προσώπων τῆς Ἁγίας Τριάδος.

Πρέπει μὲ ἰδιαιτέραν προσοχὴν νὰ ἐξετάσωμεν τὴν ἀληθῆ καὶ ζωοποιὸν σημασίαν τοῦ γεγονότος τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ. Αὐτὴ ἀποκαλύπτει εἰς τὴν ἀνθρωπότητα πρῶτον, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι προσωπικὸς καὶ ἐμφανίζεται εἰς ἡμᾶς ὡς πρόσωπον, ὅπως πρόσωπα ἔπλασε καὶ ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ δεύτερον, ὅτι περιβάλλει ἡμᾶς διὰ τῆς ἀγάπης Του. Τὰ δύο αὐτὰ γεγονότα, τὸ πρόσωπον καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ἐκφράζουν θεμελιώδεις ἀληθείας τῆς πίστεώς μας, τὰς ὁποίας πολλάκις βεβαίως ἔχομεν ἀκούσει. Ἐν τούτοις, ἡ ἐπίδρασις αὐτῶν εἰς τὴν ζωὴν μας δὲν εἶναι ὅση πρέπει, διότι πολλοὶ ἐξ ἡμῶν δὲν αἰσθανόμεθα τὴν ἀδελφοσύνην τοῦ Χριστοῦ μὲ τὸ πρόσωπόν μας, οὔτε τὴν ἀπέραντον ἀγάπην Αὐτοῦ πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἀντιστοίχως δὲν ἀνταποδίδομεν τὴν ἀγάπην μας πρὸς τὸν Χριστόν, ὥστε διὰ τῆς κοινωνίας τῆς ἀγάπης νὰ γίνωμεν κοινωνοὶ κατὰ χάριν καὶ τῶν ἄλλων ιδιοτήτων Αὐτοῦ.

Ἐὰν δικαιολογοῦνται κάπως νὰ ἀγνοοῦν τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ πρόσωπόν Του αὐτοὶ οἱ ὅποιοι δὲν ἐγνώρισαν τὸν Χριστόν καὶ διὰ τοῦτο πελαγοδρομοῦν εἰς ἀναζήτησιν τῆς ἀπροσώπου ὀντότητος, τὴν ὁποία ἐκλαμβάνουν ὡς Θεόν, οὐδόλως δικαιολογούμεθα ἡμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι χριστιανοὶ νὰ ἀκολουθῶμεν τὰ ἀδιεξόδους ἀναζητήσεις των. Αὐτοὶ οἱ ἐν πλάνῃ ἀδελφοί μας ἀντὶ νὰ ἀναζητοῦν τὸν Θεὸν ὡς πρόσωπον καὶ νὰ πλησιάζουν Αὐτὸν διὰ τοῦ πλησιάσαντος ἡμᾶς Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀγωνίζονται ἀπεγνωσμένως νὰ γίνουν διὰ τῶν ἰδικῶν των δυνάμεων θεοί, ὡς ὁ Ἀδὰμ ἐνόμισεν ὅτι θὰ κατώρθωσεν ὑπακούων εἰς τὸ πονηρὸν πνεῦμα. Ὁ ἀληθινὸς ὁμως προσωπικὸς Θεός, ὁ γνωριζόμενος μόνον διὰ τοῦ γεννηθέντος ἐν φάτῃ ἐξ ἀγάπης πρὸς ἡμᾶς Ἰησοῦ Χριστοῦ, μᾶς ὑπεσχέθη τὴν υἰοθεσίαν, τὴν ἐπάνοδον εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Πατρός, καὶ τὴν διὰ τοῦ Χριστοῦ κατὰ χάριν θέωσιν. Μόνον διὰ τοῦ Χριστοῦ πραγματώνεται ἡ πανανθρώπινῃ ἐπιθυμία πρὸς ὑπέρβασιν τῆς φθαρτότητος καὶ τῆς μονώσεως τῆς χωρὶς ἀγάπην ὑπάρξεως καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῆς κοινωνίας τῆς μεταξὺ θείων καὶ ἀνθρωπίνων προσώπων ἀγάπης, ἡ ὁποία ὀδηγεῖ εἰς τὴν αἰωνιότητα καὶ τὴν ἀφθαρσίαν.

Ἄς στρέψωμεν τὰ βλέμματα τῶν καρδιῶν μας πρὸς τὸν ἀρτιγέννητον καὶ ἐν φάτῃ κείμενον Ἰησοῦν Χριστόν καὶ ἀναλογιζόμενοι πόσον μᾶς ἀγαπᾷ, ἅς ἀγαπήσωμεν Αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, τῆς διανοίας καὶ τῆς ὑπάρξεώς μας. Μόνον διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ θὰ γίνωμεν κοινωνοὶ καὶ τῆς θείας Αὐτοῦ φύσεως κατὰ χάριν, ὡς Αὐτός διὰ τῆς ἀγάπης ἐγένετο κοινωνὸς τῆς ἀνθρωπίνης ἡμῶν φύσεως. Ἀνθρωποκεντρικαὶ προσπάθειαι, διαλογισμοί, ψυχεδελικαὶ καταστάσεις καὶ ἐκστάσεις καὶ παρεμφερεῖς ἐξωχριστιανικαὶ ἐμπειρίαὶ δὲν ὀδηγοῦν εἰς συνάντησιν τοῦ ἀληθινοῦ προσωπικοῦ Θεοῦ τῆς ἀγάπης, ἀλλ' εἰς τὸ βαθὺ καὶ παγερὸν σκότος, εἰς τὸ ἕρεβος τῆς αἰωνίας

ἀπωλείας, εἰς τὴν αἴσθησιν τοῦ πλήρους καὶ ἀβυσσαλέου κενοῦ.

Διὰ τοῦτο, τέκνα ἀγαπητὰ ἐν Κυρίῳ, ἀγαπήσατε τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν ἐνανθρωπήσαντα ἐξ ἀγάπης Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ γνωρίσατε τὴν κοινωνίαν τῆς ἀγάπης Αὐτοῦ, σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, διότι τῆς ἀγάπης Αὐτοῦ τοῦ προσωπικοῦ Θεοῦ οὐδὲν γλυκύτερον.

Μέγας κῆρυξ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ εἶναι ὁ ταυτίσας Θεὸν καὶ ἀγάπην Εὐαγγελιστῆς Ἰωάννης ὁ Θεολόγος, ὁ εἰπὼν τὸν κορυφαῖον λόγον «ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ». Καὶ μετ' αὐτὸν ὁ εἰς τέλος ἀγαπήσας τὸν Χριστὸν Ἀπόστολος Παῦλος, ὁ γράψας τὸν θερμορῶν λόγον «τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ;» Οὔτε θλῖψις, οὔτε μάχαιρα, οὔτε θάνατος, οὔτε ἄλλη ἀγάπη δύναται νὰ εἶναι ἰσχυρότερα τῆς ἀγάπης μας πρὸς τὸν Χριστόν. Εἰς ὑπόμνησιν δὲ τῶν λόγων καὶ τῶν ἐξ ἀγάπης ἔργων τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Παύλου καὶ ἐπὶ τῇ συμπληρώσει δύο χιλιάδων ἐτῶν ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του ἀνακηρύσσομεν τὸ ἐρχόμενον ἔτος 2008 ὡς ἔτος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.

Εὐχόμεθα πατρικῶς καὶ ὀλοκαρδίως ὅπως ὁ ἐν φάτῃ γεννηθεὶς ἐξ ἀγάπης διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν

Ἰησοῦς Χριστός, διὰ πρεσβειῶν τῆς ἀπειράνδρου Μητρὸς Αὐτοῦ, τοῦ Ἁγίου προκατόχου ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, εἰς τὴν μνήμην τοῦ ὁποίου εἶναι ἀφιερωμένον τὸ ἀπερχόμενον ἔτος, καὶ τοῦ ἐπίσης Ἁγίου προκατόχου ἡμῶν Νήφωνος, ἀνιδρυτοῦ καὶ δευτέρου κτίτορος τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὁρει ἱεραῶς Πατριαρχικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Διονυσίου, τοῦ ὁποίου κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος ἐορτάζομεν τὴν πεντακοσιοστὴν ἐπέτειον ἀπὸ τῆς κοιμήσεως, ὡς καὶ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων Ἰωάννου καὶ Παύλου, κηρύκων κατ' ἐξοχὴν τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, καὶ πάντων τῶν Ἁγίων, καταστήσῃ φάτῃν Αὐτοῦ τὴν καρδίαν ἐκάστου ἐξ ἡμῶν καὶ ἀποκαλύψῃ εἰς ὅλους τὸ πρόσωπον τῆς ἀγάπης Του, καὶ ἐπικαλοῦμεθα ἐφ' ὑμᾶς τὴν Χάριν καὶ τὸ πλούσιον Ἔλεος Αὐτοῦ.

Καλὰ Χριστούγεννα, εἰρηνικὸν καὶ εὐλογημένον Δωδεκάμηρον, καρποφόρον πνευματικῶς καὶ ὑλικῶς τὸ νέον ἔτος.

Φανάριον, Χριστούγεννα βξ'

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως
διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης πάντων ὑμῶν

**ΕΙΣ ΤΗΝ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ
ΜΝΗΜΗΣ
ΔΙΑ ΤΟΝ
ΑΕΙΜΝΗΣΤΟΝ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΝ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΝ
ΤΡΕΜΠΕΛΑΝ**

(Ἐπὶ τῇ 30ῇ ἐπετείῳ ἀπὸ
τῆς τελευτῆς τοῦ ἀειμνήστου
Παναγιώτου Τρεμπέλα,
18.11.2007)

Τοῦ
Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Σεβαστοὶ Πατέρες,
Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Ἡ δοθεῖσα μοὶ ὑπὸ Κυρίου μας πρὸς παιδαγωγίαν μου ἀσθένεια μὲ ὑποχρεώνει νὰ εὐρίσκωμαι σωματικῶς μακριὰ σας καὶ νὰ μὴ συμμετέχω εἰς τὴν ἐκδήλωσιν ἐπὶ τῇ 30ετίᾳ ἀπὸ τῆς τελευτῆς τοῦ ἀειμνήστου Καθηγητοῦ Παναγιώτου Τρεμπέλα. Ὅμως ἐφρόντισα νὰ ἐτοιμάσω τὸ Μήνυμα τοῦτο, ὡς ἐλάχιστον φόρον τιμῆς πρὸς τὸν διακεκριμένον καθηγητὴν καὶ ὡς ἀπόδειξιν τῆς βαθείας εὐγνωμοσύνης τὴν ὁποία αἰσθάνομαι διὰ τὴν προσφορὰν τοῦ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ εἰς τὴν Θεολογίαν.

Ἀγαπητοί μου,

Ὁ Κύριός μας ἐτόνισε ὅτι ὁ καθένας ἀπὸ ἐμᾶς ἔχει τὸ καθήκον καὶ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ διαχειριστῆ καλῶς τὰ τάλαντα τὰ ὁποῖα μας ἔδωσε (Ματθ. κε' 14-30). Καὶ ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν Παῦλος, ὁ καὶ ἰδρυτὴς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔγραψε εἰς τοὺς Κορινθίους ὅτι ὅλοι εἴμαστε μέλη τοῦ ἰδίου Σώματος, τοῦ ὁποίου κεφαλὴ εἶναι ὁ Κύριος, καὶ ὅτι πρέπει νὰ “ζηλοῦμεν τὰ χαρίσματα τὰ κρείττονα” (Α' Κορ. β' 31). Ὁ Παναγιώτης Τρεμπέλας ἐπροικίσθη ἀπὸ τὸν Θεὸν μὲ πολλὰ τάλαντα καὶ μὲ πολλὰ χαρίσματα, τὰ ὁποῖα ἀξιοποίησε πρὸς δόξαν Του καὶ πρὸς ὠφέλειαν τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας μας. Ὁ ἐπίσης ἀειμνήστos καθηγητὴς Κων. Μπόνης ἔγραψε σχετικῶς εἰς τὸ περιοδικόν “Ἐκκλησία” ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ συναδέλφου του εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν καὶ φίλου του: “Ὁ Παν. Τρεμπέλας ἠτύχησεν νὰ λάβῃ πλουσίας τὰς δωρεὰς τοῦ Θεοῦ. Τὰ δὲ χαρίσματα ὑφ' ὧν οὗτος ἦτο προικισμένος, ἦσαν τόσον ἄφθονα καὶ τόσον ποικίλα, ὥστε προκαλεῖ τὸ γεγονός θαυμασμόν πῶς ὁ Θεὸς εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἐ χάρισε τόσον πολλὰ ἀγαθὰ καὶ ὥπλισε τὸν ἄνδρα μὲ τόσον ἀξιοθαύμαστα προσόντα...”.

Ὡς ἄνθρωπος ἦτο ἰδιοφυής, ὡς ἐπιστήμων συνεδύασε τὸ εὖρος τῶν γνώσεων μὲ τὸ βάθος τῆς ἐπεξεργασίας τῶν θεμάτων ἐπὶ τῶν ὁποίων εἰργάζετο, κάτι καθόλου σῦνηθες, καὶ ὡς Χριστιανὸς συνεδύασε τὸν ἱεραποστολικὸν ζῆλον καὶ ἐνθουσιασμόν μὲ τὴν κατὰ Χριστὸν ταπείνωσιν καὶ πνευματικότητα. Τὸ ἔργο του εἰς τὴν Θεολογικὴν ἐπιστήμην εἶναι ἐξαιρετικὰ σημαντικόν. Τὰ δογματικὰ καὶ ἀπολογητικὰ του ἔργα κατατάσσονται εἰς τὰ κλασσικὰ συγγράμματα. Ἡ τρίτομη Δογματικὴ του ἐτιμήθη ἀπὸ τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν, καὶ ἡ Καινὴ Διαθήκη μετὰ συντόμου ἐρμηνείας ἀποτελεῖ πολύτιμον βοήθημα διὰ τὸν κάθε Χριστιανόν. Ἀπὸ τὰ Ἐρμηνευτικὰ του ἔργα τὰ Ὑπομνήματα εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην, τὰ ὁποῖα ἐπίσης ἐβραβεύθησαν ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ἀποτελοῦν πάντα πολύτιμον βοήθημα γιὰ τὸν κάθε θεολόγον, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν κάθε Χριστιανόν, ὁ ὁποῖος ἐπιθυμεῖ νὰ πληροφορηθῆ γιὰ τὸ πῶς οἱ Πατέρες ἐρμηνεύουν τὴν Καινὴν Διαθήκην. Ὑπομνήματα ἔγραψε καὶ διὰ βιβλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ὑπῆρξεν ἀκόμη ἐμπνευσμένος διδάσκαλος καὶ ἄριστος παιδαγωγός, ἐφαρμόζων πρῶτον εἰς τὸν ἑαυτὸν του ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐδίδασκε. Σημαντικὸν ἔργο του εἶναι καὶ ἡ “Ἐγκυκλοπαιδεία τῆς Θεολογίας”, ἀπὸ τὴν ὁποῖα καὶ ἀποδεικνύεται ἡ βαθύτατη γνῶσις του καὶ τῆς Δυτικῆς Θεολογίας. Ὑπῆρξε ἀκόμη ἄριστος ἐκκλησιαστικὸς ρήτωρ καὶ ἐμπνευσμένος διδάσκαλος τῆς ἐκκλη-

σιαστικῆς ὁμιλητικῆς. Οἱ παλαιότεροι θεολόγοι ἀσφαλῶς ἐνθυμοῦνται τὰ φροντιστηριακά του μαθήματα εἰς τὴν Καπνικαρέαν. Ἐξαιρετικὸ εἶναι τὸ ἔργον του καὶ εἰς τὴν Κατηχητικὴν καὶ αἱ μονογραφίαι του εἰς τὸ Κανονικὸν Δίκαιον, εἰς τὴν Συμβολικὴν, εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν, εἰς τὴν Ἀγιολογίαν. Ἐκατοντάδες εἶναι τὰ ἄρθρα του εἰς θρησκευτικὰ περιοδικὰ καὶ ἄνω τῶν 6.000 τὰ κηρύγματα του εἰς Ναοὺς τῶν Ἀθηνῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκτὸς αὐτῶν. Μπορεῖ νὰ πῆ κανεὶς ὅτι νύκτα καὶ ἡμέραν εἰργάζετο ἱεραποστολικῶς πρὸς δόξαν Θεοῦ καὶ ἕως τὰ 92 του χρόνια, τὰ ὅποια τοῦ ἐχάρισε ὁ Θεός, παρέμεινε ἀκάματος ἐργάτης τοῦ Εὐαγγελίου. Καὶ ὅλη αὐτὴ ἡ προσφορὰ χωρὶς νὰ ζητήσῃ ποτὲ καὶ τίποτε ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν. Ἡ ἀνιδιοτέλειά του ἀποτελεῖ ἐς αἰεὶ παράδειγμα πρὸς μίμησιν διὰ κληρικούς καὶ λαϊκούς, οἱ ὅποιοι ἐργάζονται διὰ τὴν Ἐκκλησίαν.

Ὅμως δὲν εἶναι πρὸς μνημόνευσιν μόνον αἱ μεγάλαι τοῦ ἱκανότητες, τὰς ὁποίας δὲν εἶναι εὐκόλο νὰ ἔχει ὁ συνήθης ἄνθρωπος. Ἦτο καὶ ὁ ἰσόβιος πνευματικὸς του ἀγώνας, εἰς τὸν ὁποῖο ὀφείλομεν ὅλοι, ἀνεξαρτήτως προσόντων καὶ χαρισμάτων, νὰ διαξάγωμεν. Ἐνῶ ἦτο τέτοιων καὶ τόσων προσόντων ἄνθρωπος ἔδειχνε ἀπόλυτον ὑποταγὴν, ὑπακοὴν καὶ ταπεινώσιν εἰς τὸν πνευματικόν του, ἀείμνηστον π. Εὐσέβιον Ματθόπουλον. Χαρακτηριστικὸν εἶναι ὅτι τὸ 1918 προετάθη παμψηφεῖ ὑπὸ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς ὡς ἔκτακτος καθηγητῆς τῆς Ἱστορίας τῶν Δογμάτων καὶ τῶν Ὁμολογιῶν καὶ μετὰ ἀπὸ παραινεσίν τοῦ πνευματικοῦ του δὲν ἐδέχθη τὴν ἐκλογὴν του. Καθηγητῆς ἐγένετο μετὰ τὸν θάνατον τοῦ π. Εὐσέβιου, τὸ 1939. Ἡ ὑπακοή του εἰς τὸν Γέροντά του δὲν τοῦ στέρησε τίποτε ἀπὸ τὰ ἔμφυτα προσόντα του. Ἀντιθέτως ἐσμιλεύθη ὁ χαρακτήρ του, ὠρίμασε πνευματικά, ἐτιθασεύθη ὁ αὐθορμητισμὸς του, ἀπέκτησε γνῶσιν τῶν ἐλαττωμάτων του, διὰ τῆς μετανοίας καὶ Ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως ἐξεδύθη τὸν “παλαιὸν ἄνθρωπον” καὶ ἐκοσμεῖτο μυστικῶς ὅλο καὶ διὰ περισσότερων πνευματικῶν ἀρετῶν, αἱ ὁποῖαι συνεπλήρωναν καὶ ἐπλούτιζαν τὰ ἄλλα του προσόντα. Διότι βίωνε τὴν Ἀλήθειαν τοῦ Λόγου τοῦ Κυρίου καὶ τῆς Ἐκκλησίας μας, ἡ ὁποία μᾶς ἀπελευθερώνει, καὶ ἐγεύετο τοὺς καρπούς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τοὺς ὁποίους ἀπολαμβάνουν οἱ περιπατοῦντες “ὡς τέκνα

φωτός” (Ἐφ. ε' 8). Ἐπίσης ἦτο ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀδιαλείπτου προσευχῆς καὶ τῆς ἔντονης λειτουργικῆς ζωῆς.

Παράλληλα μὲ τὴν ἀρίστην γνῶσιν τῆς Δογματικῆς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τὴν βιωματικὴν Ὁρθόδοξον Πνευματικότητά του ὁ ἀείμνηστος καθηγητῆς Παν. Τρεμπέλας ἦτο ἐκ τῶν πρώτων λαϊκῶν στελεχῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὰ ὅποια συνέλαβαν τὴν ἰδέαν τοῦ ἀνοιγματος τῆς Ἐκκλησίας μας πρὸς τοὺς ἕτεροδόξους, ὅχι διὰ νὰ ὑποστῶμεν κάποιον συγκρητισμὸν, ἢ νὰ ἀποδεχθῶμεν “τοὺς κλάδους” εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ ἐν ταπεινώσει καὶ μετὰ παρησίας νὰ καταθέσωμεν τὴν Ἀλήθειαν, τὴν ὁποίαν κατέχομεν. Ἔτσι συμμετέσχε τοῦ Συνεδρίου τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, τὸ 1954 εἰς τὸ Ἔβανστον, καὶ δὲν ἐδίστασεν νὰ σχολιάσῃ θετικῶς τὸ ὑπὸ τῆς Β' Βατικανῆς Συνόδου καταρτισθὲν καὶ ψηφισθὲν διάταγμα περὶ τῆς ἱεραποστολῆς καὶ διακονίας εἰς τὸ ἀποστολικὸν ἔργον τῶν λαϊκῶν (Παν. Τρεμπέλα “Οἱ λαϊκοὶ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ”- “Τὸ Βασίλειον ἱεράτευμα”, Ἐκδ. Ἀδελφ. Θεολόγων Ὁ ΣΩΤΗΡ, Δεκ. 1976, σελ. 309). Παρακολουθῶν μὲ ἄμεσον τρόπον τὰς πνευματικὰς καὶ κοινωνικὰς ἐξελίξεις τῆς Ἑσπερίας ἔδωκε πολλὰς μάχας μὲ τὸν ἀθεϊσμόν, τὸν ὕλισμόν, καὶ τὸν τεκτονισμόν καὶ ὑπερήσπισε μετ' ἐπιτυχίας τὰς ἐθνικὰς καὶ θρησκευτικὰς μας παραδόσεις.

Ἀγαπητοί μου,

Ἡ εὐχή μου καὶ ἡ προσευχή μου εἶναι ἡ Ἐκκλησία μας νὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ ἔχει θεολόγους, οἱ ὅποιοι νὰ εἶναι πρὸ πάντων συνειδητοὶ Χριστιανοί, ὡς ὁ Παν. Τρεμπέλας. Εὐχόμεναι καὶ προσεύχομεναι καὶ εἰς τὸ μέτρον τοῦ δυνατοῦ καὶ τῶν δυνατοτήτων μου ἐργάζομαι ὥστε ὅσοι διαθέτουν βαθεῖαν ἐκκλησιαστικὴν συνείδησιν καὶ ἱεραποστολικὸν ζῆλον νὰ ἀξιοποιῶνται ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας. Θεολογικὰ μεγέθη ὡς οἱ Τρεμπέλας, Μπρατσιώτης, Μπόννης, Καρμίρης, Κονιδάρης, Βέλλας, ἐξέλιπον. Καὶ ἡ ἐποχὴ μας ἔχει ἀνάγκη τοῦ Παραδοσιακοῦ, Πατερικοῦ καὶ ταυτόχρονα ἐπικαιροῦ καὶ ἐνδιαφέροντος θεολογικοῦ λόγου. Ἔχει ἀνάγκη θεολόγων οἱ ὅποιοι δὲν προσεκύνησαν τὸν Βάαλ τοῦ συγκρητισμοῦ, τῆς ἐκκοσμίκευσης καὶ τῆς παγκοσμιοποίησης. Καὶ ἡ προβολὴ τῶν ἱκανοτήτων καὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἠθους τῶν

παλαιῶν καθηγητῶν, μὲ ἐκδηλώσεις ὡς ἡ σημερινή, βοηθᾶ εἰς τὸ νὰ ἀποκτήσουν οἱ σημερινοὶ θεολόγοι παραδείγματα καὶ πρότυπα πρὸς μίμησιν.

Σεβαστοὶ πατέρες καὶ εὐλογημένοι Χριστιανοί,

Ὁ Παναγιώτης Τρεμπέλας ὑπῆρξεν ἐκ τῶν ἰδρυτικῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος Θεολόγων “Ζωή”, τὸ 1907, καὶ συντάκτης τοῦ ὁμωνύμου περιοδικοῦ ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς του, τὸ 1911, ἕως τῆς ἀποχωρήσεώς του, τὴν 12ην Ἰουλίου τοῦ 1959. Κατὰ τὸν Μάιον τοῦ 1960, μετ’ ἄλλων μελῶν τῆς “Ζωῆς”, ἀποσπασθέντων καὶ τούτων αὐτῆς, ἱδρυσεν τὴν Ἀδελφότητα Θεολόγων “Ὁ Σωτῆρ” καὶ τὸ ὁμώνυμον περιοδικόν.

Λυπηρὸν τὸ γεγονός. Βεβαίως ἡ Ἐκκλησία ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως καὶ τῆς δράσεώς της εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἐγνώρισεν διαφωνίας, “παροξυσμούς” καὶ “ἀποχωρισμούς” (Πράξι. ιε’ 36-41). Ὁ Παῦλος διεφώνησε καὶ ἐχώρισε μὲ τὸν Βαρνάβα, μετὰ ἀπὸ μακρὰν καὶ γόνιμον συνεργασίαν. Καὶ συνέχισαν καὶ οἱ δύο, ὡς καὶ ὁ Μάρκος, ἡ αἰτία τῆς διαφωνίας τῶν, τὸ ἱεραποστολικὸν τῶν ἔργον. Σοβαρὴ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν ἦτο καὶ ἡ διαμάχη μεταξὺ τῶν Πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως Ἁγίου Ἰγνατίου καὶ Μεγάλου Φωτίου. Ὁ Πάπας τῆς Ρώμης ἠθέλησε τότε νὰ ἐκμεταλλευθῆ τὸ γεγονός, κάτι τὸ ὁποῖον καὶ οἱ δύο ἅγιοι ἄνδρες ἀπέκρουσαν. Καὶ τελικῶς συνεχώρησαν ἀλλήλους. Ὅπως ὁ ἴδιος ὁ Μέγας Φώτιος γράφει, ἀμφοτέροι ἔπεσαν εἰς τὰ γόνατα καὶ ἐζήτησαν συγγνώμην ὁ εἰς ἀπὸ τὸν ἄλλον (PG 105, 658 κ.ἔ.). Πρόκειται γιὰ ἀποδείξιν τοῦ μεγαλείου ψυχῆς καὶ τῶν δύο, τὸ ὁποῖον μόνον ἡ Ἐκκλησία μπορεῖ νὰ ἐμπνεύσῃ.

Ἡ περίπτωσις τῆς διαφωνίας καὶ τοῦ χωρισμοῦ τῆς “Ζωῆς” δὲν ὠφείλετο εἰς δογματικὸν ἢ ἄλλο θεολογικὸν ἢ ἐκκλησιολογικὸν ζήτημα. Ἦτο κυρίως θέμα διαφορετικῆς ἀντιλήψεως εἰς τὴν πορείαν τῆς Ἀδελφότητος ἐντὸς τοῦ Σώματος τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ ὅμως προέκυψαν φανατισμοὶ καὶ ἐντάσεις. Ὁ αἰμνηστος Ἀρχιμανδρίτης π. Ἐπιφάνιος Θεοδωρόπουλος ἔλεγεν εἰς τὰ πνευματικά του παιδιὰ ὅτι ὅταν ἐξομολογοῦνται τὴν ἁμαρτίαν θὰ πρέπει νὰ τὴν ξεχνοῦν, διότι ὁ Κύριος διὰ τοῦ Μυστηρίου τῆς Ἐξομολογήσεως τὴν ἐξήλειπεν, ὅμως ὅταν τοὺς ἔρχεται ὁ λογισμὸς της, τότε αὐτὸς θὰ πρέπει νὰ εἶναι ἀφορμὴ ταπεινώσεώς των καὶ αἰτία ἐντατικότερου πνευματικοῦ ἀγῶνος καὶ προσευχῆς.

Αὐτὴ ἡ συμβουλή τοῦ π. Ἐπιφανίου εἶναι δείκτης πορείας δι’ ὅλους μας. Οἱ παλαιοί, οἱ ὁποῖοι ἐζήσαμε τὰ γεγονότα, ἀπερχόμεθα. Οἱ νέοι μανθάνουν, πληροφοροῦνται, ἀλλὰ δὲν τὰ ἔχουν βιώσει καὶ ἐπομένως τοὺς μένουν ἀπορίαί, ἐρωτηματικά. Ἡ κοινωνία ἀπὸ τότε ἔχει ἀλλάξει. Μέσα στὰ 50 περίπου αὐτὰ χρόνια προέκυψαν κοσμοϊστορικά γεγονότα, τὰ ὁποῖα ἀλλάξαν τὸν παγκόσμιον πολιτικὸν καὶ οἰκονομικὸν χάρτη καὶ διεμόρφωσαν μίαν νέου τύπου κοινωνίαν, στὴν ὁποίαν ἐπιδιώκεται ἡ Ἐκκλησία νὰ εἶναι περιθωριοποιημένη. Εἰς τὴν σημερινὴν λοιπὸν πραγματικότητα, περισσότερο ἀπὸ ποτὲ ἄλλοτε, ἀπαιτεῖται ἡ ἐνότητα τῶν Χριστιανῶν, διὰ τῆς καλλιέργειας σὲ βάθος τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ταπεινώσεως. Ἐμπροσθέν μας ἔχομεν σκληρὸν ἱεραποστολικὸν ἀγῶνα. Εἰς αὐτὸν κάθε μεταξὺ μας τριβὴ ἀποτελεῖ μείωσιν τοῦ ἀποτελέσματος, τὸ ὁποῖο ἄλλως θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ἐπιτύχωμεν. Γνωρίζετε πόσον σᾶς ἀγαπῶ ὅλους καὶ πόσον ἐκτιμῶ τὸν κατὰ Θεὸν ζῆλον καὶ τὸ ἔργον σας. Τὰ συναισθήματά μου αὐτὰ μοῦ δίδουν τὸ δικαίωμα ὡς Ἐπισκόπου σας νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ δώσετε καὶ σήμερα ἐσεῖς τὸ παράδειγμα πὺν ἔδωσαν εἰς τὴν ἐποχὴν των ὁ Μέγας Φώτιος καὶ ὁ Ἅγιος Ἰγνατίος καὶ νὰ προχωρήσωμεν ὅλοι ἠνωμένοι εἰς τὸν ἁγιασμόν τοῦ λαοῦ.

Σεβαστοὶ πατέρες καὶ ἀγαπητοὶ Χριστιανοί,

Ἐχω τὴν πεποίθησιν ὅτι ἂν ζοῦσε σήμερον ὁ αἰμνηστος Παν. Τρεμπέλας, μὲ τὸν αὐθορμητισμὸν ὁ ὁποῖος τὸν διέκρινε, τὴν μεγάλην ἀγάπην του πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, τὴν ταπεινοφροσύνην του καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοθυσίας, τὸ ὁποῖο τὸν ἐκόσμηε εἰς ὅλην του τὴν ζωὴν, θὰ ἦτο ὁ πρῶτος ὁ ὁποῖος θὰ παρεκίνει τὴν ἐπανένωσιν τῶν ἱεραποστολικῶν δυνάμεων. Θὰ ἔβλεπε καθαρότερον ὄλων μας τοὺς κινδύνους, οἱ ὁποῖοι ἐλλοχεοῦν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς ἐνότητος μὲ τὴν λογικὴν τοῦ “ἡ ἰσχὺς ἐν τῇ ἐνώσει”. Θὰ εὔρισκε τρόπους διὰ νὰ ὑπάρξῃ σύγκλησις ἀπόψεων καὶ κοινὸ πρόγραμμα ἱεραποστολικῆς δράσεως. Θὰ ἔδινε τὸ παράδειγμα τῆς ἐνότητος διὰ τὴν καλύτεραν παρουσίαν τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον. Θὰ ἐνεργοῦσε ὡς ὁ Ζακχαῖος καὶ ἐνώπιον τοῦ ὀφθαλμοφανοῦς κινδύνου ἀλλοιώσεως τῆς προσωπικῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς μας θὰ ἔθετε τὰ πάντα εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ

Κυρίου καὶ τῆς Ἐκκλησίας Του. Εἶναι καιρὸς νὰ σκεφθῶμεν πολὺ, νὰ προσευχηθῶμεν περισσότερο, νὰ ἴδωμεν καθαρὰ τὴν κατάστασιν, νὰ ἀναθεωρήσωμεν ὠρισμένας σκέψεις μας, νὰ τολμήσωμεν νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν πορείαν τῆς ἐνότητος, ἀφήνοντας εἰς τὸ περιθώριον τυχὸν ἀντιλήψεις αἱ ὁποῖαι μᾶς ἀποπροσανατολίζουν ἀπὸ τὸν προορισμὸν τὸν ὁποῖον ὀφείλομεν πάντοτε νὰ ἔχωμεν ἐνώπιόν μας. Ὁ ἰδρυτὴς τῆς “Ζωῆς” ἀείμνηστος π. Εὐσέβιος Ματθόπουλος ἔγραψε ὅτι ὁ κάθε Χριστιανὸς ὀφείλει νὰ λαμβάνη ἀπόφασιν ὅπως κατὰ τὸ διάστημα τῆς κάθε ἡμέρας νὰ εἶναι εὐεργετικὸς εἰς τὸν πλησίον του, ποιῶν εἰς αὐτὸ πᾶν ὅ,τι καλὸν καὶ ὠφέλιμον δύναται. Νὰ συλλογίζεται ὅτι ὁ βίος εἶναι βραχὺς καὶ τὸ κέρδος του τὸ πραγματικὸν καὶ αἰώνιον θὰ εἶναι τὸ ἀγαθόν, τὸ ὁποῖον θέλει πράξει τὴν κάθε ἡμέραν. Νὰ λάβῃ εἰσέτι τὴν ἀπόφασιν νὰ μὴν πράττῃ τὸ θέλημα τὸ ἰδικόν του, ἀλλ’ αὐτὸ τὸ ὁποῖον εἶναι σύμφωνον πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἐπίσης ἐὰν εἰς τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας αἰσθανθῇ μομφὴν ἢ ἀντιπάθειαν ἐναντίον κάποιου νὰ μεμφθῇ καὶ νὰ ἐπιπλήξῃ τὸν ἑαυτὸν του

καὶ νὰ παρακαλέσῃ τὸν Θεὸν ὑπὲρ ἐκείνου († Ἀρχιμ. Εὐσ. Ματθόπουλου “προορισμὸς τοῦ Ἄνθρώπου”, Ἔκδ. “Ζωή”, Ἀθῆναι, 1932, σελ. 413-416). Ὅλοι θεωρητικὰ συμφωνοῦμεν μὲ τὰς παλαινέσεις τοῦ π. Εὐσέβιου, ὅμως ἡ ἐφαρμογὴ των χωρὶς δικαιολογίας ἀπαιτεῖ ἀγῶνα πνευματικὸν σκληρότατον, ἕως καὶ μάτωμα τῆς ψυχῆς μας.

Ἀγαπητοί μου,

Ὅλοι μας ὀφείλομεν νὰ ζῶμεν κατὰ Χριστὸν καὶ νὰ ἐμπνεώμεθα ἀπὸ ἀνθρώπους, ὡς ὁ ἀείμνηστος Παν. Τρεμπέλας, οἱ ὁποῖοι διεκρίθησαν διὰ τὰς ἰκανότητάς των, τὸν ἱεραποστολικὸν των ζῆλον καὶ τὸ ἦθος των. Καὶ νὰ προσευχώμεθα νὰ ἔχωμεν χριστιανὰ τὰ τέλη, ἀνώδυνα, ἀνεπαίσχυντα, εἰρηνικά, ὅπως ἐκεῖνος. Ἰδιαιτέρως τὸν καιρὸ αὐτὸν σᾶς παρακαλῶ νὰ προσεύχεσθε δι’ ἐμέ, τὸν Ἀρχιεπίσκοπόν σας, καὶ ὑπὲρ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ὑγείας μου. Ἐχω ἀνάγκην τῶν προσευχῶν σας, αἱ ὁποῖαι μὲ στηρίζουν εἰς τὴν δοκιμασίαν τὴν ὁποῖαν διέρχομαι. Ὅλους σᾶς εὐλογῶ καὶ εὐχομαι ὁ Ἅγιος Θεὸς νὰ σᾶς φωτίζει εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΑΝΟ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

(6.12.2007)

Άγαπητά μου παιδιά,

Αυτές τις μέρες σᾶς καλῶ ὄλους νὰ συμβάλετε στὸν Ἐρανο τῆς Ἀγάπης ποὺ γίνεται σὲ ὅλες τὶς ἐνορίες τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς μας. Σᾶς ὑπενθυμίζω τὸ τεράστιο φιλανθρωπικὸ ἔργο ποὺ γίνεται, τόσο σὲ κάθε ἐνορία χωριστὰ ὅσο καὶ στὰ φιλανθρωπικὰ ἰδρύματα ποὺ λειτουργοῦν μὲ εὐθύνη τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς. Φτωχοί, ἄρρωστοι, ἄστεγοι, μετανάστες, ἠλικιωμένοι, φυλακισμένοι βρίσκουν στὴν Ἐκκλησία καταφύγιο γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν ἀναγκῶν τους. Οἱ ἀνάγκες τους εἶναι πολλές καὶ μεγάλες, καὶ ἱκανοποιοῦνται χάρις στὴ δική σας συμβολή. Χωρὶς αὐτὴν κανένα ἴδρυμα δὲν μπορεῖ νὰ λειτουργήσῃ καὶ καμία ἀνάγκη δὲν μπορεῖ νὰ ἀντιμετωπιστεῖ.

Μία πρώτη σκέψη ποὺ κάνει ὅποιος ἀκούει τὰ παραπάνω εἶναι ὅτι ἡ Ἐκκλησία μας δέχεται ἀνθρώπους ποὺ ἔχουν ἀνάγκη, ποὺ παρακαλοῦν νὰ τοὺς βοηθήσουμε, καὶ ἐμεῖς ἀνταποκρινόμαστε στὸ αἴτημά τους. Ἔτσι ὁμως σκέφτονται ὅλοι οἱ ἄνθρωποι. Καθένας ποὺ ἔχει συνείδηση ὅτι ἀνήκει στὸ γένος τῶν ἀνθρώπων σκέφτεται ὅτι σήμερα ἔχει ὑλικὲς δυνατότητες, ἔχει ὑγεία, ἔχει δουλειά, ἔχει σπίτι ἀλλὰ αὐριο μπορεῖ νὰ τοῦ λείψῃ κάτι ἀπὸ αὐτὰ ἢ καὶ ὅλα. Ἡ σκέψη αὐτὴ τὸν φέρνει κοντὰ στοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἔχουν ἀνάγκη, γιὰτὶ ἡ ἀνάγκη αὐτὴ μπορεῖ αὐριο νὰ γίνῃ καὶ δική του. Ἔτσι σκέφτονται ὅλοι οἱ λογικοὶ ἄνθρωποι, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴ θρησκεία τους.

Σὲ μᾶς ὁμως τοὺς χριστιανούς τὰ πράγματα εἶναι διαφορετικά, ἀντίστροφα. Ὁ Χριστὸς μᾶς δίδαξε ὅτι ἐμεῖς ἔχουμε ἀνάγκη νὰ βοηθήσουμε τοὺς ἀνθρώπους. Ἐμεῖς ἔχουμε ἀνάγκη νὰ τοὺς ὑπηρετήσουμε, ἐμεῖς βοηθίμαστε ὅταν τοὺς συντρέχουμε. Σὲ αὐτὸ διαφέρουμε ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Δὲν εἶναι τυχαῖο ποὺ ὁ Ἐρανος τῆς Ἀγάπης γίνεται αὐτὲς τις μέρες, τώρα ποὺ ἔρχονται τὰ Χριστούγεννα. Ὁ Θεὸς ἔγινε ἄνθρωπος καὶ πῆρε τὴ μορφή κάθε ἀνθρώπου ποὺ ἔχει ἀνάγκη. Γι' αὐτὸ καὶ στὴν παραβολὴ τῆς Κρίσεως μιλάει σὲ πρῶτο πρόσωπο: «...ἐγὼ πείνασα καὶ μοῦ δώσατε νὰ φάω, ἐγὼ δίψασα καὶ μὲ ποτίσατε, ἐγὼ ἦμουν ξένος καὶ μὲ συμμαζέψατε, ἐγὼ ἦμουν στὴ φυλακὴ καὶ ἄρρωστος καὶ ἤρθατε νὰ μὲ δεῖτε... ἐγὼ ὁ ἴδιος». Ὁ Χριστὸς ἤρθε στὸν κόσμο καὶ πῆρε πάνω του τὶς δικές μας ἁμαρτίες, τὶς δικές μας εὐθύνες καὶ τὴ δικιά μας κατάντια. Καὶ αὐτὰ τὰ ἔκανε δικά του: Πεινάει, διψάει, ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ ροῦχα, βρίσκεται στὴ φυλακὴ, ἀρρωσταίνει, πεθαίνει τελικὰ πάνω στὸ Σταυρὸ. Δὲν γεννήθηκε στὴ φάτνη τῆς Βηθλεέμ; Δὲν ἔφυγε στὴν Αἴγυπτο καταδιωκόμενος; Δὲν ἔζησε δουλεύοντας, σὰν ἓνας βιοπαλαιστής;

Μὲ τὴν ἐνανθρώπηση τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν πορεία του πρὸς τὸν Σταυρὸ καὶ τὸν θάνατο, οἱ ἀνάγκες τῶν ἀνθρώπων πῆραν τόση ἀξία, ποὺ δὲν μποροῦμε νὰ τὴν καταλάβουμε. Γιὰτὶ ἀκατανόητο εἶναι τὸ μυστήριο τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Χριστὸς ἔκανε δικό του ἀπὸ τὰ ἀνθρώπινα, αὐτὸ πῆρε τὴν ἀξία ποὺ ἔχουν τὰ θεϊκά. Γι' αὐτὸ καὶ ὅσο περισσότερο συνειδητοποιεῖ κανεὶς τὶς ἀνάγκες τῶν ἀνθρώπων, ὅσο τὶς βιώνει καὶ τὶς ὑπηρετεῖ, τόσο πὶο πολὺ δέχεται τὴ χάρις τοῦ Θεοῦ μέσα του. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος χρησιμοποιοῖ γιὰ τὴν περιστασιὴ αὐτὴ τὴ λέξη «παρακλήση». «Παρακαλοῦνται» οἱ ἄνθρωποι, παρηγοριοῦνται, ὅταν παρηγοροῦν τοὺς ἀδελφούς.

Ποιό είναι τὸ περιεχόμενο τῆς παρηγοριᾶς μας ὅταν βοηθᾶμε τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους; Εἶναι ὅτι γινόμαστε εὐαίσθητοι, ἀποκοῦμε καρδιά σὰν τὸ κερὶ πὸν λιώνει. Τέτοια θέλει τὴν καρδιά μας ὁ Θεός. Γιὰ νὰ ἀποκτήσουμε τέτοια καρδιά, πρέπει νὰ ἀγωνιστοῦμε ἐλεώντας τοὺς ἄλλους. Ἀρχίζουμε ὑπακούοντας στὴν ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ γιὰ ἐλεημοσύνη. Αὐτὸ γίνεται μὲ κόπο καὶ δυσκολία, ἐπειδὴ δὲν τὸ θέλει ἡ καρδιά μας, ἀλλὰ εἶναι δική μας ἀνάγκη καὶ πρέπει νὰ ἐπιμεινουμε. Σιγὰ σιγὰ ἡ ἐλεημοσύνη γίνεται ἐντελῶς φυσικὴ καὶ τότε ἀνοίγουμε τὰ χέρια μας αὐθόρμητα καὶ χωρὶς νὰ τὸ σκεφτόμαστε. Ἡ παρουσία τοῦ Χριστοῦ στὴν καρδιά μας γίνεται πραγματικότητα καὶ ὑπηρετοῦμε τοὺς ἀδελφούς σὰν τὸν ἴδιο τὸν Χριστὸ πὸν πάσχει. Ἀποκοῦμε τὴ δυνατότητα νὰ τὸν ἀναγνωρίζουμε ὅταν ἔρχεται δίπλα μας ὡς ἀναγκημένος. Ἀποκοῦμε μάτια καὶ αὐτιά καὶ καταλαβαίνουμε τὰ παθήματα τῶν ἄλλων.

Στὴν ἐποχὴ μας τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ ὅτι βρίσκεται σὲ ἀνάγκη κατανοοῦνται σὰν ἀπαίτηση γιὰ κοινωνικὴ εὐαισθησία καὶ ἀλληλεγγύη πὸν πρέπει νὰ ἔχουν οἱ ἄνθρωποι. Ἡ κοινωνικὴ πρόνοια καὶ ἡ ἀλληλεγγύη θεωροῦνται πράγματα αὐτονόητα. Ψωμί, νερό, ροῦχα δὲν ἐπιτρέπεται νὰ λείπουν ἀπὸ κανέναν. Λίγοι ὅμως τὸ συνδέουν αὐτὸ μὲ τὴ δική τους προσωπικὴ εὐθύνη καὶ εὐαισθησία. Οἱ περισσότεροι τὸ ἀφήνουμε στὰ χέρια τοῦ κράτους, τῆς κοινωνίας, τῆς Ἐκκλησίας κ.λπ. Δύσκολα κατανοοῦμε τὴν ἀπόσταση πὸν χωρί-

ζει αὐτὸ πὸν ὅλοι θεωροῦμε αὐτονόητο νὰ κάνουμε ἀπὸ αὐτὸ πὸν πράγματι κάνουμε. Γιὰ νὰ καλυφθεῖ αὐτὴ ἡ ἀπόσταση ἀπαιτεῖται ἡ δική μας συμμετοχὴ, πὸν ὅπως εἶπαμε εἶναι δική μας ἀνάγκη. Δὲν εἶναι κάτι πὸν μπορούμε νὰ τὸ σκεφτόμαστε μὲ ἄνεση. Ὅτι δηλαδὴ μπορούμε νὰ τὸ κάνουμε ἀργότερα, ὅτι μπορούμε νὰ δίνουμε ὅταν ἔχουμε, ὅτι μπορούμε νὰ λέμε πὸν οἱ ἄλλοι θὰ δώσουν.

Ὅχι μόνο, λοιπόν, δὲν πρέπει νὰ σκεφτόμαστε μ' αὐτὸν τὸν τρόπο, ὄχι μόνο δὲν πρέπει νὰ περιμένουμε νὰ μᾶς χτυπήσουν τὴν πόρτα οἱ φτωχοὶ γιὰ νὰ τοὺς βοηθήσουμε, ἀλλὰ, ἀντίθετα, ἔχουμε ὑποχρέωση, ὡς μαθητὲς τοῦ Χριστοῦ, νὰ ψάξουμε ἐμεῖς καὶ νὰ τοὺς βροῦμε. Καὶ ἂν τὰ δάκρῳά τους δὲν φαίνονται, ἔχουμε ἐμεῖς ὑποχρέωση νὰ τὰ ἀνακαλύψουμε καὶ μὲ πολλὴ προσοχὴ καὶ διακριτικότητα νὰ σταθοῦμε δίπλα τους. Στὸ πρόσωπό τους, νὰ εἶμαστε βέβαιοι, κρύβεται ὁ ἴδιος ὁ Χριστός. Καὶ ὁ φετινὸς Ἔρνος τῆς Ἀγάπης εἶναι πρόσκληση νὰ ἀνταποκριθοῦμε στὴ δική μας ἀνάγκη. Ἡ συμμετοχὴ μας σ' αὐτὸν προκύπτει ἀπὸ τὴν πίστη μας στὸ Χριστὸ καὶ τὴν εὐθύνη πὸν πηγάζει ἀπ' αὐτήν. Συμμετέχοντας στὸν Ἔρνο τῆς Ἀγάπης προετοιμαζόμαστε γιὰ τὴ μεγάλη γιορτὴ πὸν ἔρχεται, γιὰ τὴ γιορτὴ τῶν Χριστουγέννων.

Μετὰ πατρικῶν εὐχῶν

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

† Ὁ Ἀθηνῶν Χριστόδουλος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΑΜΕΙΟ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ
ΕΦΗΜΕΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ
(Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε.)

Σοφοκλέους 4, 102 10 ΑΘΗΝΑ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΠΕΡΙ ΥΠΑΓΩΓΗΣ
ΤΟΥ Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε.
ΣΤΟ ΤΑΜΕΙΟ
ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Αθήνα, 14.11.07

Αριθ. Πρωτ. 7271

ΠΡΟΣ: Τους Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτες της Έκκλησίας της Ελλάδος
Είς τας Έδρας των

Σεβασμιώτατε,

Σᾶς γνωρίζουμε ὅτι τὸ Ταμεῖο Προνοίας Ὁρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου Ἑλλάδος (Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε.) Ν.Π.Δ.Δ. καταργεῖται ἀπὸ 1.2.2008, σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρο 17 τοῦ νεαροῦ νόμου 3607/07.

Μὲ τὴν ἐνέργεια αὐτή, δηλ. τῆς ὑπαγωγῆς τοῦ κλάδου Προνοίας (καταβολῆς τοῦ ἐφάπαξ βοηθήματος) εἰς τὸ Ταμεῖο Προνοίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων (Τ.Π.Δ.Υ.), ἱκανοποιεῖται ἓνα πάγιο αἶτημα τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου, ἐφόσον εἰς τὸ ἔξῃς, ἐκτὸς τῆς συνταξιοδοτήσεως καὶ τῆς ἰατροφαρμακευτικῆς περιθάλψεώς του, ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸ Δημόσιο θὰ λαμβάνει καὶ τὸ ἐφάπαξ ἀπὸ τὸ Τ.Π.Δ.Υ.

Οἱ σύντονες προσπάθειες τόσο τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, ὅσο καὶ τῶν μελῶν τῶν τελευταίων ἀπὸ τετραετίας Διοικητικῶν Συμβουλίων τελικὰ ἐτελεσφόρησαν καὶ ἤδη, ἀπὸ 1.2.2008, τίθεται σὲ ἰσχὺ ὁ νέος νόμος 3607/07 στὸν ὁποῖον ὑπάρχονται ὑποχρεωτικὰ οἱ ἀσφαλισμένοι τοῦ καταργούμενου Ταμείου καὶ οἱ ἐφεξῆς διοριζόμενοι μὲ τὴν ιδιότητα μὲ τὴν ὁποία θὰ ἀσφαλιζόνταν ὑποχρεωτικὰ στὸ καταργούμενο Ταμεῖο.

Στὸ ἄρθρο 17 καὶ στὴν παράγραφο 9 αὐτοῦ προβλέπεται ὅτι: «Τὰ Ἱ. Παρεκκλήσια καὶ Ἐξωκλήσια, μετὰ τῆς κινήσεως καὶ ἀκίνητης περιουσίας τους, τὴ διοίκηση καὶ διαχείριση τῶν ὁποίων ἔχει τὸ καταργούμενο Ταμεῖο, περιέρχονται, ἀπὸ 1.2.2008, σὺς οἰκείες Ἐκκλησιαστικὲς Ἀρχές, οἱ ὁποῖες καθίστανται καθολικοὶ διάδοχοι τῶν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων αὐτῶν».

Μὲ ἀπόφαση τοῦ Ὑπουργοῦ Ἀπασχόλησης καὶ μετὰ ἀπὸ γνώμη τοῦ Δ.Σ. τοῦ Τ.Π.Δ.Υ. καθορίζεται ποσοστὸ ἐπὶ τῶν ἐτησίων ἐσόδων τους πού θὰ περιέρχεται στὸν Κλάδο Προνοίας Ὁρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου Ἑλλάδος.

Ἐκκρεμεῖς δίκες πού προέκυψαν ἀπὸ τὴν λειτουργία τοῦ καταργούμενου Ταμείου, πού ἀφοροῦν τὰ Ἱ. Παρεκκλήσια καὶ τὴν περιουσία τους συνεχίζονται ὑπὲρ ἢ κατὰ τῶν οἰκείων Ἐκκλησιαστικῶν Ἀρχῶν χωρὶς διακοπή.

Ἡ παράγραφος 16 τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ ἰδίου νόμου προβλέπει ὅτι: «Οἱ Νεωκόροι Ἱ. Παρεκκλησιῶν, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἀποσπασμένοι στὸ Ταμεῖο Προνοίας Ὁρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου Ἑλλάδος, μὲ ἀπόφαση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, ἐντάσσονται, μὲ τὴν ἴδια ἐργασιακὴ σχέση στὸ προσωπικὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἢ σὲ ἄλλους Ἐκκλησιαστικοὺς Ὄργανισμοὺς καὶ Ἱ. Μητροπόλεις».

Ἐπιπλέον, σᾶς ἐπισυνάπτουμε καὶ τὸ σχετικὸ Φ.Ε.Κ. 245/1.11.2007 Τ. Α. διὰ νὰ λάβετε γνῶση τοῦ κειμένου του Ν. 3607/07.

Διάπυρος πρὸς Θεὸν Εὐχέτης

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

† ὁ Ἀθηνῶν Χριστόδουλος

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3607

Σύσταση καὶ Καταστατικὸ τῆς «Ἡλεκτρονικῆς Διακυβέρνησης Κοινωνικῆς Ἀσφάλισης Α.Ε.» (Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε.) καὶ λοιπὲς ἀσφαλιστικὲς καὶ ὀργανωτικὲς διατάξεις.

Ἄρθρο δέκατο ἔβδομο

Σύσταση Κλάδου Προνοίας Ὁρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου Ἑλλάδος (Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε.) στὸ Ταμεῖο Προνοίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων (Τ.Π.Δ.Υ.)

1. Τὸ Ταμεῖο Προνοίας Ὁρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου Ἑλλάδος (Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε.), πὸν προήλθε ὕστερα ἀπὸ μετονομασίαν τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. βάσει τῶν διατάξεων τῆς παρ. 7 τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ ν. 2084/1992 (ΦΕΚ 165/Α') καὶ διέπεται ἀπὸ τὶς διατάξεις τῆς νομοθεσίας τοῦ Κλάδου Ἀρωγῆς τοῦ μετονομαζόμενου Τ.Α.Κ.Ε. καταργεῖται ἀπὸ τὴν πρώτη τοῦ τέταρτου μῆνα ἀπὸ τὴ δημοσίευση τοῦ παρόντος νόμου.

2. Στὸ Ταμεῖο Προνοίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων (Τ.Π.Δ.Υ.) συνιστᾶται ἀπὸ τὴν ἴδια παραπάνω ἡμερομηνία Κλάδος μὲ τὴν ὀνομασίαν «Κλάδος Προνοίας Ὁρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου Ἑλλάδος», ὁ ὁποῖος στὸ ἐξῆς θὰ ἀποκαλεῖται «Κλάδος», στὸν ὁποῖο ὑπάγονται ὑποχρεωτικά:

α) οἱ ἀσφαλισμένοι τοῦ καταργούμενου Ταμείου,

β) οἱ ἐφεξῆς διοριζόμενοι μὲ τὴν ιδιότητα μὲ τὴν ὁποία θὰ ἀσφαλιζόνταν ὑποχρεωτικά στὸ καταργούμενο Ταμεῖο.

Ὁ Κλάδος αὐτὸς ἔχει πλήρη οἰκονομικὴ καὶ λογιστικὴ αὐτοτέλεια καὶ σὲ καμία περίπτωση δὲν γίνεται μεταφορὰ κεφαλαίων ἀπὸ τοὺς λοιποὺς κλάδους πὸν ὑφίστανται στὸ Ταμεῖο Προνοίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων.

3. Σκοπὸς τοῦ Κλάδου εἶναι ἡ καταβολὴ ἐφάπαξ βοηθήματος στοὺς ἀσφαλισμένους πὸν ἀποχωροῦν ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν τους καὶ συνταξιοδοτοῦνται λόγῳ

γήρατος ἢ ὀριστικῆς ἀναπηρίας μὲ τὴν ἐπιφύλαξη τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ ν. 3232/2004 (ΦΕΚ 48/Α').

Τὴ διοίκηση καὶ διαχείριση τοῦ Κλάδου ἀσκεῖ τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιον τοῦ Τ.Π.Δ.Υ., σύμφωνα μὲ τὶς διατάξεις τῆς νομοθεσίας πὸν διέπουν τὸ Ταμεῖο αὐτό.

Οἱ ἐργασίες τοῦ Κλάδου ἐκτελοῦνται ἀπὸ τὸ προσωπικὸ τοῦ Τ.Π.Δ.Υ. καὶ ἡ συμμετοχὴ τοῦ Κλάδου στὶς δαπάνες διοίκησης καὶ λειτουργίας του καθορίζεται σὲ ποσοστὸ 10% τοῦ συνόλου.

Τὰ τῆς λογιστικῆς ὀργανώσεως, διαχειρίσεως, καταρτίσεως, ἰσοζυγίων, προϋπολογισμῶν, ἰσολογισμῶν, ἀπολογισμῶν, διενέργειας προμηθειῶν καὶ ἐπενδύσεων τοῦ Κλάδου διέπονται ἀπὸ τὶς ἐκάστοτε ἰσχύουσες διατάξεις τοῦ Τ.Π.Δ.Υ. καὶ τῆς γενικότερης νομοθεσίας.

4. Πόροι τοῦ Κλάδου εἶναι:

α) Μηνιαία εἰσφορὰ τῶν ἀσφαλισμένων, ἴση μὲ 4% ὑπολογιζόμενη ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἀποδοχῶν πὸν ὑπολογίζεται καὶ ἡ εἰσφορὰ γιὰ τοὺς λοιποὺς ἀσφαλισμένους τοῦ Τ.Π.Δ.Υ.

β) Οἱ πόροι ἀπὸ τὸ κληρικὸσημο ὑπὲρ τοῦ πρώην Τ.Α.Κ.Ε. πὸν προβλέπονται ἀπὸ τὸ ἄρθρο 2 τοῦ ἀ.ν. τῆς 19/20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 5439 κωδικοποιηθέντος διὰ τοῦ ἀπὸ 2 Σεπτεμβρίου 1932 διατάγματος καὶ 5889 περὶ Ἐνοριακῶν Ναῶν καὶ Ἐφημεριῶν τοῦ Ταμείου Ἀποδοχῶν καὶ Ἀσφαλίσεως Κλήρου τῆς Ἑλλάδος», ὅπως οἱ τιμὲς τῶν πόρων αὐτῶν ἀναπροσαρμόστηκαν μὲ τὴν ἀριθ. Φ. 60/3355/23.12.1991 (ΦΕΚ 13 Β') ὑπουργικὴ ἀπόφαση πὸν ἐκδόθηκε κατ' ἐξουσιοδότηση τῆς παρ. 14 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 1719/1944 (ΦΕΚ 183/Α').

Μὲ ἀπόφαση τοῦ Ὑπουργοῦ Ἀπασχόλησης καὶ Κοινωνικῆς Προστασίας καθορίζεται ὁ ἀρμόδιος φορέας γιὰ τὴν ἐκδοση καὶ τὴ διαχείριση τοῦ κληρικόσημου, καθὼς καὶ τὸ ποσοστὸ ἀμοιβῆς τοῦ φορέα αὐτοῦ.

γ) Ἡ προβλεπόμενη ἀπὸ τὸ ἄρθρο 46 τοῦ ν. 1759/1988 (ΦΕΚ 50/Α') εἰσφορὰ ἐπὶ τῶν κηρωδῶν ὑλῶν.

Οἱ πόροι τῶν περιπτώσεων β' καὶ γ' δύνανται νὰ ἀξομειώνονται μὲ ἀπόφαση τοῦ Ὑπουργοῦ Ἀπασχόλησης καὶ Κοινωνικῆς Προστασίας, ὕστερα ἀπὸ γνώμη τοῦ Δ.Σ. τοῦ Τ.Π.Δ.Υ., γιὰ τὴν κάλυψη τῶν ἐλλειμμάτων τοῦ Κλάδου.

δ) Ἡ προβλεπόμενη εισφορά τῶν ἄρθρων 1 παρ. 4, 2 παρ. 1 καὶ 3 παρ. 1 τοῦ ν.δ. 228/1973 (ΦΕΚ 284/Α'), ὅπως ἰσχύει κάθε φορά.

ε) Οἱ δωρεές, τὰ κληροδοτήματα, οἱ τόκοι καὶ οἱ πρόσοδοι περιουσίας τῶν κεφαλαίων καὶ τῆς περιουσίας τοῦ Κλάδου, καθὼς καὶ κάθε ἔσοδο πού προέρχεται ἀπὸ νόμιμη αἰτία.

5. Χρόνος ἀσφάλισης στὸν Κλάδο εἶναι:

α) Ὁ χρόνος γιὰ τὸν ὁποῖο καταβάλλονται ἀσφαλιστικὲς εισφορὲς γιὰ πραγματικὴ ἀσφάλιση ἢ γιὰ ἀναγνώριση.

β) Ὁ χρόνος ἀσφάλισης στὸ καταργούμενο Ταμεῖο συμπεριλαμβανομένου καὶ αὐτοῦ πού ἔχει ἀναγνωριστῆ ἢ προσμετρηθῆ ἀπὸ προϋπηρεσία ἢ ἄλλη αἰτία βάσει τῶν διατάξεων τοῦ καταστατικοῦ τοῦ καταργούμενου Ταμεῖου.

6. Οἱ προϋποθέσεις χορήγησης ἐφάπαξ βοηθήματος στοὺς ἀσφαλισμένους καὶ στὰ μέλη οἰκογένειάς τους σὲ περίπτωση θανάτου, οἱ ὑποκείμενες σὲ εισφορά ἀποδοχῆς, ὁ τρόπος ὑπολογισμοῦ καὶ τὸ ὕψος τοῦ βοηθήματος, τὰ δικαιώματα καὶ οἱ ὑποχρεώσεις τῶν ἐπαναδιοριζομένων, ἢ ἀναγνώριση προϋπηρεσίας, ἢ παραγραφή, τὸ ἀνεκχώρητο καὶ ἀκατάσχετο τῶν βοηθημάτων καὶ εισφορῶν, καθὼς καὶ κάθε ἄλλη ρύθμιση πού δὲν προβλέπεται διαφορετικὰ ἀπὸ τὸ ἐν λόγῳ ἄρθρο, διέπονται ἀπὸ τὶς ἐκαστοτε ἰσχύουσες διατάξεις τοῦ Κλάδου Προνοίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων καὶ τῆς γενικότερης νομοθεσίας.

7. Τὰ προεδρικά διατάγματα 1032/1979 (ΦΕΚ 290/Α') καὶ 219/1989 (ΦΕΚ 34/Α') καταργοῦνται καὶ τὸ σύνολο τῶν καταβληθεισῶν εισφορῶν ἐπιστρέφονται ἐντόκως μὲ τὴ διαδικασία τῶν παραγράφων 2 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 2335/1995, ὅπως ἰσχύει, στοὺς δικαιούχους μετὰ ἀπὸ σχετικὴ αἴτησή τους πού ὑποβάλλεται στὸν Κλάδο καὶ στὴν Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀντίστοιχα ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἐνός (1) ἔτους ἀπὸ τὴν ἔναρξη ἀσφάλισής τους στὸν Κλάδο.

Ὁ χρόνος προϋπηρεσίας πού ἐξαγοράστηκε ἀπὸ ὑπαλλήλους πού ἔκαναν χρῆση τῶν διατάξεων τῆς παρ. 1γ τῆς ν.α Φ 274/οἰκ.631/1998 (ΦΕΚ 467 Β') παραμένει ἰσχυρὸς καὶ λαμβάνεται ὑπόψη γιὰ τὸν προσδιορισμὸ τοῦ καταβαλλόμενου ἐφάπαξ βοηθήματος. Ἡ ἐπιπλέον δαπάνη γιὰ τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ καταργούμενου Ταμεῖου βαρύνει τὸν Κλάδο καὶ γιὰ

τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τὴν Ἀποστολικὴ Διακονία.

8. Οἱ ἀσφαλισμένοι τοῦ Κλάδου οἱ ὁποῖοι μέχρι τὴν ἡμερομηνία σύστασής του θεμελιώνουν δικαίωμα λήψης ἐφάπαξ βοηθήματος βάσει τῶν διατάξεων τοῦ καταργούμενου Ταμεῖου, διατηροῦν τὸ δικαίωμα λήψης τῆς ἐφάπαξ παροχῆς σύμφωνα μὲ τὴ νομοθεσία τοῦ καταργούμενου Ταμεῖου ἐφόσον ἀποχωρήσουν ἀπὸ τὴν Ὑπηρεσία, μὲ τὴν ἐπιφύλαξη τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ ν. 3232/2004 καὶ ἀσκήσουν τὸ δικαίωμα ἐντὸς πέντε (5) ἐτῶν ἀπὸ τὴ σύστασή του, στὸ Ταμεῖο Προνοίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων (Τ.Π.Δ.Υ.).

9. Τὰ ἱερὰ παρεκκλήσια καὶ ἐξωκκλήσια μετὰ τῆς κινητῆς καὶ ἀκίνητης περιουσίας τους, τὴ διοίκηση καὶ διαχείριση τῶν ὁποίων ἔχει τὸ καταργούμενο Ταμεῖο βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ κ.ν. 5439/1932 (ΦΕΚ 297/Α'), ὅπως τροποποιήθηκε μὲ τὸ ἄρθρο 2 τοῦ ν. 5889/1933 (ΦΕΚ 324/Α'), τοῦ ἄρθρου 5 ἀ.ν. 2200/1940 (ΦΕΚ 42/Α') καὶ τῆς παραγράφου 9 τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ ν. 2084/1992, περιέρονται ἀπὸ τὴν πρώτη τοῦ τετάρτου μῆνα ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, στὶς οἰκεῖες Ἐκκλησιαστικὲς Ἀρχές, οἱ ὁποῖες καθίστανται καθολικοὶ διάδοχοι τῶν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων αὐτῶν. Μὲ ἀπόφαση τοῦ Ὑπουργοῦ Ἀπασχόλησης καὶ Κοινωνικῆς Προστασίας καὶ μετὰ ἀπὸ γνώμη τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ταμεῖου Προνοίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων καθορίζεται ποσοστὸ ἐπὶ τῶν ἐτήσιων ἐσόδων τους πού θὰ περιέρχεται στὸν Κλάδο Προνοίας Ὁρθόδοξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου Ἑλλάδος.

Ἐκρεμμεῖς δίκες πού προέκυψαν ἀπὸ τὴ λειτουργία τοῦ καταργούμενου Ταμεῖου πού ἀφοροῦν τὰ ἱερὰ παρεκκλήσια καὶ ἐξωκκλήσια καὶ τὴν περιουσία τους συνεχίζονται ὑπὲρ ἢ κατὰ τῶν οἰκείων Ἐκκλησιαστικῶν Ἀρχῶν χωρὶς διακοπή.

10. Τὸ σύνολο τῆς κινητῆς περιουσίας τοῦ πρώην Τ.Α.Κ.Ε. καὶ τοῦ καταργούμενου Ταμεῖου, περιλαμβανομένων καὶ τῶν ρευστῶν ὑπολοίπων τῶν καταθετικῶν λογαριασμῶν στὶς Τράπεζες πού τηροῦνται, μέχρι τὴν πρώτη τοῦ τέταρτου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου μῆνα περιέρχεται στὸ Ταμεῖο Προνοίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων (Τ.Π.Δ.Υ.) γιὰ λογαριασμὸ τοῦ Κλάδου.

11. Τὰ ἀκίνητα τοῦ πρώην Τ.Α.Κ.Ε. καὶ τοῦ καταργούμενου Ταμεῖου (Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε.) περιέρονται κατὰ

κυριότητα από την πρώτη του τέταρτου μήνα από τη δημοσίευση του νόμου αυτού κατά τὰ 2/3 στο Ἑλληνικό Δημόσιο καὶ κατὰ 1/3 στο Τ.Π.Δ.Υ. γιὰ λογαριασμό του Κλάδου, χωρὶς τὴν καταβολὴ φόρων, τελῶν ἢ δικαιωμάτων ὑπὲρ τρίτων.

Τυχὸν ἐκκρεμείζ δίκες πού ἀφοροῦν τὰ ἀκίνητα αὐτὰ μὲ διάδικο τὸ καταργούμενο Ταμεῖο συνεχίζονται ὑπὲρ ἢ κατὰ τοῦ Δημοσίου καὶ τοῦ Τ.Π.Δ.Υ., χωρὶς διακοπή.

Γιὰ τὴ μεταβίβαση τῆς κυριότητος τῶν ἀνωτέρω ἀκινήτων στοὺς Δημόσιο καὶ στοὺς Τ.Π.Δ.Υ. γιὰ λογαριασμό του Κλάδου Προνοίας Ὁρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου Ἑλλάδος, κατὰ τὸ ποσοστὸ κυριότητάς τους, ἐκδίδεται διαπιστωτικὴ πράξη ἀπὸ τοὺς Ὑπουργοὺς Οἰκονομίας καὶ Οἰκονομικῶν καὶ Ἀπασχόλησης καὶ Κοινωνικῆς Προστασίας, ἢ ὁποία μεταγράφεται ἀτελῶς στὰ οἰκεία βιβλία τοῦ Ὑποθηκοφυλακείου ἢ στὰ Κτηματικὰ Βιβλία.

12. α. Ἡ διαχείριση τῶν ἀκινήτων πού βρίσκονται, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Χαλκοκονδύλη 28, ἐπὶ τῆς Πλ. Λουδοβίκου 4 ἔναντι Η.Σ.Α.Π. στὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ Ε', ΣΤ' καὶ Ζ' ὄροφοι γραφείων τοῦ ἀκινήτου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σοφοκλέους 4 στὴν Ἀθήνα, ὅπως περιγράφονται στὰ ἀριθ. 39548/1978, 46555/1978, 79968/1958 καὶ 82030/1958 συμβόλαια ἀντίστοιχα, ἀπὸ τὴν πρώτη τοῦ τέταρτου μήνα ἀπὸ τὴ δημοσίευση τοῦ νόμου αὐτοῦ, ἀσκεῖται ἀπὸ τὸ Τ.Π.Δ.Υ. γιὰ λογαριασμό του Κλάδου Προνοίας Ὁρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου Ἑλλάδος.

β. Τὰ ἔσοδα τῶν ἀκινήτων τοῦ προηγούμενου ἐδαφίου τῆς παραγράφου αὐτῆς περιέρχονται ἐξ ὀλοκλήρου στὸν Κλάδο Προνοίας Ὁρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου Ἑλλάδος τοῦ Ταμεῖου Προνοίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων.

γ. Ἡ διαχείριση καὶ τὰ ἔσοδα τῶν ὑπόλοιπων ἀκινήτων περιέρχονται ἐξ ὀλοκλήρου στοὺς Ἑλληνικό Δημόσιο.

13. Ἀπὸ τὴν πρώτη τοῦ τέταρτου μήνα ἀπὸ τὴ δημοσίευση τοῦ νόμου αὐτοῦ καταργοῦνται ἀπὸ τότε πού ἴσχυσαν οἱ διατάξεις τῆς παρ. 9 τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ ν. 2084/1992. Ποσὰ πού ἔχουν καταβληθεῖ ἀπὸ τὸ καταργούμενο Ταμεῖο στοὺς Δημόσιο δὲν ἀναζητοῦνται.

14. Στὸ Ταμεῖο Προνοίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων (Τ.Π.Δ.Υ.), στὴ Διεύθυνση Προνοίας Ὑπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. καὶ γιὰ τὴ λειτουργία τοῦ Κλάδου Προνοίας Ὁρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου Ἑλλάδος (Κ.Π.Ο.-

Ε.Κ.Ε.), συνιστῶνται δύο (2) ἐπιπλέον Τμήματα ὡς ἑξῆς:

α) Τμῆμα Ἀσφάλισης - Παροχῶν Κ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε.

β) Τμῆμα Οἰκονομικοῦ Κ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε.

Οἱ ἀρμοδιότητες τῶν ἀνωτέρω Τμημάτων, καθὼς καὶ κάθε ἄλλη ἀναγκαία λεπτομέρεια καθορίζονται μὲ κοινὴ ἀπόφαση τῶν Ὑπουργῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Ἀπασχόλησης καὶ Κοινωνικῆς Προστασίας, μετὰ ἀπὸ πρόταση τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ταμεῖου.

15. Ὅλες οἱ ὑφιστάμενες κατὰ τὴν κατάργηση τοῦ Ταμεῖου θέσεις πού προβλέπονται στὸν Κανονισμό του καὶ τὸ ὑπηρετοῦν προσωπικὸ καὶ ὁ δικηγόρος αὐτοῦ μεταφέρονται στοὺς Ταμεῖο Προνοίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων (Τ.Π.Δ.Υ.) ἀπὸ τὴν ἡμερομηνία κατάργησής του. Ἡ ὑπηρεσία τοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ θεωρεῖται γιὰ κάθε συνέπεια ὅτι διανύθηκε στὴ νέα του θέση.

16. Οἱ νεωκόροι ἱερῶν παρεκκλησιῶν καὶ ἐξωκκλησιῶν οἱ ὁποῖοι εἶναι ἀποσπασμένοι στοὺς Ταμεῖο Προνοίας Ὁρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου Ἑλλάδος, μὲ ἀπόφαση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἐντάσσονται μὲ τὴν ἴδια ἐργασιακὴ σχέση στοὺς προσωπικὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἢ σὲ ἄλλους Ἐκκλησιαστικὸς Ὁργανισμοὺς καὶ Ἱερὲς Μητροπόλεις.

17. Ἀπὸ τὴ σύσταση τοῦ Κλάδου ὁ προβλεπόμενος ἀπὸ τὸ ἄρθρο 24 παρ. 1ε τοῦ ἀ.ν. 976/1946 (περὶ Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος) πόρος εἰσπράττεται ἀπευθείας ἀπὸ τὴν Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἢ ὁποία δικαιούται νὰ προβαίνει σὲ ἔλεγχο τῆς βάσης ὑπολογισμοῦ τῶν ἀποδιδόμενων ποσῶν.

Ὁ ἐν λόγω πόρος ἀποδίδεται μὲ μέρμινα καὶ εὐθύνη τοῦ ὑπόχρεου πρὸς τοῦτο ἀνὰ τρίμηνο καὶ μέσα σὲ προθεσμία εἴκοσι (20) ἡμερῶν ἀπὸ τὴν πάροδο ἐκάστου τριμήνου. Σὲ περίπτωσι ἀρνήσεως ἢ μὴ ἔγκαιρης ἀπόδοσης τοῦ παραπάνω πόρου ὁ ἐν λόγω πόρος θεωρεῖται ὡς δημόσιο ἔσοδο καὶ εἰσπράττεται ἀπὸ τὶς ἀρμοδιες Δ.Ο.Υ. σύμφωνα μὲ τὸν Κ.Ε.Δ.Ε. ἀποδιδόμενος στὴ συνέχεια στὴν Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Μὲ τοὺς ἴδιους ὅρους εἰσπράττεται ἀπὸ τὴν Ἀποστολικὴ Διακονία καὶ ἡ προβλεπόμενη κατὰ τὸ ἄρθρο 3 τοῦ ν.δ. 83/31.8.1946 (ΦΕΚ 262/Α'), ὅπως τροποποιήθηκε ἀπὸ τὸ ἄρθρο 2 παρ. 2 τοῦ ν.δ. 228/1973 (ΦΕΚ 284/Α'), εἰσφορὰ ὑπὲρ τοῦ Περιοδικοῦ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ἢ ὁποία στὴ συνέχεια ἀποδίδεται μέσα σ' ἓνα μῆνα στὸν ἐκδότη τοῦ Περιοδικοῦ.

ΤΑ ΟΡΘΟΔΟΞΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΚΑΙ Η ΜΕΡΙΜΝΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΝΑΝΘΡΩΠΟ

Στις 17 Δεκεμβρίου τ.έ. ο Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος ἐδέχθη σὲ ἐπίσκεψη ἐργασίας τὸν Γενικὸ Διευθυντὴ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας Οἰκονομικῶν κ. Κωνσταντῖνο Πυλαρινό. Κατὰ τὴν συνάντησιν αὐτὴ ἀπεφασίσθη μεταξὺ ἄλλων νὰ ἐκταμειθεῖ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος τὸ ποσὸ τῶν 30.000 ΕΥΡΩ, ὥστε νὰ βοηθηθοῦν συμπολίτες μας, καθὼς καὶ οἰκονομικοὶ μετανάστες, οἱ ὅποιοι εἶναι προφυλακισμένοι ἐπεὶδὴ χρεωστοῦν μικροποσὰ στὸ Δημόσιον. Μὲ τὴν κίνησιν αὐτὴ ἡ Ἐκκλησία μας καὶ ὁ Προκαθήμενός της ἀποδεικνύουν ὅτι κατανοοῦν τὸ πραγματικὸ νόημα τῆς ἐορτῆς τῶν Χριστουγέννων καὶ ἐπιβεβαιώνουν τὴν εἰλικρινῆ ἀγάπην τοὺς πρὸς τὸν πάσχοντα συνάνθρωπον. Εἶναι μάλιστα συγκινητικὸ τὸ γεγονός ὅτι ὁ Μακαριώτατος, παρὰ τὸ σοβαρὸ πρόβλημα ὑγείας ποὺ ἀντιμετωπίζει, ἀσχολεῖται μὲ ὅλα τὰ ζητήματα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς κοινωνίας μὲ ἀνθρωπιὰ, εὐαισθησία καὶ ψυχικὴ γαλήνη.

Μὲ τὴν οἰκονομικὴ αὐτὴ ἐνίσχυση θὰ ἀποφυλακισθοῦν ὀρισμένοι συνάνθρωποι μας, οἱ ὅποιοι εἶχαν τὴν ἀτυχίαν νὰ βρεθοῦν στὴ φυλακὴ ὄχι γιὰ κάποιον βαρὺ ἔγκλημα, ἀλλὰ διότι δὲν μπόρεσαν νὰ ρυθμίσουν τὶς μικροοφειλές τοὺς πρὸς τὸ Δημόσιον. Μεταξὺ αὐτῶν πιθανότατα νὰ συμπεριλαμβανονται καὶ ἄνθρωποι ἄλλης ἐθνικότητος καὶ θρησκείας, οἱ ὅποιοι βρέθηκαν στὴ χώρα μας ἀναζητώντας δουλειὰ καὶ καλύτερη ζωὴ. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος στὸ κοινωνικὸ τῆς ἔργο δὲν διαχωρίζει τοὺς ἀνθρώπους. Μεριμνᾷ γιὰ κάθε συνάνθρωπον, Ἕλληνα ἢ ἀλλοδαπὸ, Ὁρθόδοξον καὶ μὴ Ὁρθόδοξον. Ἀντιμετωπίζει κάθε ἄνθρωπον ὡς εἰκόνα Θεοῦ καὶ καλεῖ ὅλους μας νὰ βιώσουμε τὰ Χριστούγεννα, ἀλλὰ καὶ κάθε μέρα τοῦ χρόνου, μὲ αἰσθήματα ἀγάπης καὶ ἀδελφοσύνης.

Δυστυχῶς στὶς ἡμέρες μας πολλοὶ ἐορτάζουν τὰ Χριστούγεννα χωρὶς Χριστό. Λησμονοῦν ὅτι Χριστούγεννα σημαίνει πρωτίστως προετοιμασία μὲ νηστεία καὶ μετάνοια. Λησμονοῦν ἢ ἀποφεύγουν νὰ λειτουργηθοῦν καὶ νὰ μετᾶσχουν τῶν μυστηρίων καὶ τῆς λατρευτικῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας μας. Λησμονοῦν τὸν πάσχοντα συνάνθρωπον καὶ τὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ γιὰ ἐλεημοσύνη. Τὰ λησμονοῦν ὅλα αὐτὰ καὶ ἐορτάζουν μὲ ἓνα δικό τους τρόπο ὑλιστικὸ, εὐδαιμονιστικὸ, ἐπιφανειακὸ. Ἐορτάζουν Χριστούγεννα χωρὶς τὸν Χριστό, μακριὰ ἀπὸ τὸν Χριστό, σὲ ἀντίθεση μὲ ὅσα δίδαξε ὁ Χριστός. Ἐορτάζουν φολκλορικά, ἐγωιστικά, καταναλωτικά, γαστριμαργικά. Ἐορτάζουν μία δικὴ τους ἐκδοχὴ τῶν Χριστουγέννων, ποὺ ὅμως δὲν εἶναι Χριστούγεννα.

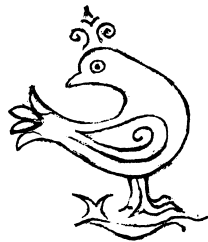
Τὴν οὐσίαν τῶν Χριστουγέννων μᾶς διδάσκει ὁ Θεοφόρος Πατὴρ τῆς Ἐκκλησίας μας Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος: «Ὁ ὦν γίνεται καὶ ὁ ἄκτιστος κτίζεται καὶ ὁ ἄχωρητος χωρεῖται, διὰ μέσης ψυχῆς νοερᾶς μεσιτεύουσης θεότητι καὶ σαρκὸς παχύτητι. Καὶ ὁ πλουτίζων πτωχεύει. Πτωχεύει γὰρ τὴν ἐμὴν σάρκα, ἵν' ἐγὼ τῆς Ἐκείνου μεταβάλω πληρώσεως» (Λόγος ΜΕ'). Δηλαδή ὁ Χριστὸς σαρκούμενος κτίζεται, χωρεῖται, πτωχεύει, κενοῦται. Ὁ Χριστὸς καταδέχεται καὶ λαμβάνει τὴν ἀνθρώπινη μορφήν καὶ ὑπόστασιν, δέχεται καὶ περιορίζει στὰ εὐτελῆ καὶ περιορισμένα ὅρια τῆς

άνθρωπινης υπάρξεως την απεριόριστη και απεριγραπτη Θεϊκή Του φύση, αφήνει δι' ὀλίγον, την δόξα τῆς ἀνάου μεγαλοσύνης του, φορεῖ τὸ φθαρτὸ ἀνθρώπινο σαρκίο και ἀδειάζει τὸν ἑαυτό του μεταφυτεύοντας στους ἀνθρώπους τὴ δυνατότητα νὰ τὸν βιώσουν, νὰ τὸν ἀγγίξουν και νὰ γεμίσουν ἀπὸ Αὐτόν. Ὁ Χριστὸς ταπεινώνεται γιατί ἀγαπᾷ, δίνεται, προσφέρεται, διότι λατρεύει τὸ Πλάσμα Του και μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ θέλει νὰ τὸ ἐπαναφέρει και καθοδηγήσει στὸ φυσικό του προορισμὸ πὸ εἶναι ὁ οὐρανὸς και ὄχι ἡ γῆ.

Ἡ Ἐκκλησία μας καλεῖ τὸν κάθε πιστὸ νὰ ἐορτάσει τὰ Χριστούγεννα και τὶς ἐορτὲς τοῦ Ἁγίου Δωδεκαήμερου Ὁρθόδοξως και Χριστοκεντρικῶς μὲ ταπείνωση, μετάνοια και φιλανθρωπία. Νὰ ἀναζητήσουμε τὸν πνευματικὸ πλοῦτο και νὰ μὴν περιορισθοῦμε στὰ συνήθη δῶρα, γλυκὰ και ἐορτα-

στικά λαμπάκια. Τὴν ὥρα πὸ ἐτοιμαζόμαστε γιὰ τὸ οἰκογενειακὸ ἐορτασικὸ τραπέζι νὰ θυμηθοῦμε τὸν πέννητα, τὸν ἀσθενῆ, τὸν φυλακισμένο. Καὶ πρέπει νὰ σημειώσουμε ὅτι κάθε χρόνο στὸν Ἔρανο τῆς Ἀγάπης, ὁ ὁποῖος διεξάγεται μὲ τὴ μέριμνα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος και τῶν κατὰ τόπους Ἱερῶν Μητροπόλεων, ὁ λαὸς μας στὴ μεγάλη του πλειοψηφία ἀνταποκρίνεται μὲ προθυμία. Ἡ Ὁρθόδοξη Χριστιανικὴ Παράδοσή μας ἐπιδρᾷ θετικὰ στὴν κοινωνία μας και ἀμβλύνει τὴ σκληροκαρδία και τὸν ἀτομισμὸ πὸ καλλιεργοῦνται ἀπὸ ἄλλες δοξασίες και διδασκαλίες.

Ἄς προσπαθήσουμε κάθε χρόνο νὰ ἐορτάζουμε Χριστούγεννα Ὁρθόδοξα και ὄχι ἀνορθόδοξα. Ἄς εἶμαστε ὅλοι κοντὰ στὸν Χριστὸ, κοντὰ στὴν Ἐκκλησία, κοντὰ στὸν συνάνθρωπο.

**ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΩΝ
ΣΤΟΝ
ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟ
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟ
ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ
ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟ**

Παρά τη βεβαρημένη κατάσταση της υγείας του ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Χριστόδουλος δέχεται επισκέψεις στην οικία του από σημαίνοντα πρόσωπα του πολιτικού και εκκλησιαστικού χώρου και ανταλλάσσει μαζί τους απόψεις για τα τρέχονα ζητήματα εκκλησιαστικού, πνευματικού και κοινωνικού ενδιαφέροντος. Οί επισκέπτες εκφράζουν στον Μακαριώτατο τη συμπαράστασή τους και άντλούν δύναμη από το ψυχικό σθένος και το γαλήνιο τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζει το πρόβλημα. Παρουσιάζουμε στη συνέχεια μία σειρά φωτογραφιών από επισκέψεις προσωπικοτήτων στην οικία του Μακαριωτάτου στο Ψυχικό κατά χρονολογική σειρά.

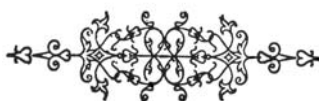
Ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Χριστόδουλος με τον Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Κύπρου κ. Χρυσόστομο (29.10.2007).

Ο Μακαριώτατος Πατριάρχης Αλεξανδρείας κ. Θεόδωρος επισκέφθηκε τον Προκαθήμενο της Εκκλησίας της Ελλάδος στις 30.10.2007.

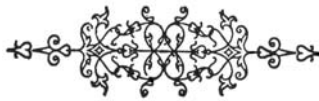
Ὁ Μακαριώτατος Μητροπολίτης Βαρσοβίας καί πάσης Πολωνίας κ. Σάββας
κατά τή συνάντησή του μέ τόν Ἀρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο (15.11.2007).

Στιγμιότυπο ἀπό τήν ἐπίσκεψη τοῦ Πρωθυπουργοῦ κ. Κώστα Καραμανλή
(16.11.2007).

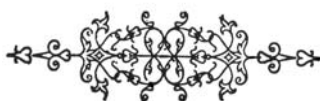
Ὁ Μακαριώτατος δέχθηκε τὴν ἐπίσκεψη τῶν μελῶν τῆς Διαρκοῦς Ἱεραῦς Συνόδου
στὶς 16.11.2007.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Τιράνων καὶ πάσης Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιος
ἐπισκέφθηκε τὸν Προκαθήμενο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὶς 21.11.2007.

Στιγμιότυπο από την επίσκεψη του Προέδρου του ΠΑΣΟΚ κ. Γεωργίου Παπανδρέου (21.11.2007).

Ό Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Κάρολος Παπούλιας επισκέφθηκε τον Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Χριστόδουλο στις 23.11.2007.

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΙΡΕΣΕΩΝ

ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ

ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΚΑΙ
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ
ΤΗΣ ΙΘ΄
ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΞΟΥ
ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΕΩΣ
ΕΝΤΕΤΑΛΜΕΝΩΝ
ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ
ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ
ΚΑΙ ΙΕΡΩΝ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΝ
ΔΙΑ ΘΕΜΑΤΑ
ΑΙΡΕΣΕΩΝ ΚΑΙ
ΠΑΡΑΘΡΗΣΚΕΙΑΣ

Ίερόν Προσκήνυμα
Όσίου Ίωάννου του Ρώσου
(Ν. Προκόπι Εύβοίας, 29.10
έως 1.11.2007)

1) Ὑστερα ἀπὸ μιὰ μακρὰ περίοδο κάμψεως τοῦ θρησκευτικοῦ φαινομένου, καθὼς καὶ μετὰ τὴν κατάρρευση τῶν ὑλιστικῶν καὶ ἀντιθρησκευτικῶν ιδεῶν καὶ πρακτικῶν τοῦ 20οῦ αἰῶνος, διαπιστώνουμε μιὰ ἀπρόσμενη στροφή τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου στὴ θρησκευτικότητα καὶ τὴν πνευματικὴ ἀναζήτηση. Δυστυχῶς ὅμως ἡ θρησκευτικότητα αὐτή, ἀντὶ νὰ ἀναζητήσει τὸν ἀληθινὸ Θεὸ Ἰησοῦ Χριστό, παγιδευμένη ἀπὸ τὴ σύγχρονη ἐντελῶς ὑποκειμενικὴ φιλοσοφία, ἐπῆρε λάθος δρόμο καὶ ὀδηγεῖ πολλοὺς σὲ μιὰ θρησκευτικότητα, ποὺ βάση της ἔχει τὸν Ἀποκρυφισμό καὶ τὸν Ἐσωτερισμό, ποὺ ἔχουν προσλάβει μορφή ἐπιδημίας σὲ παγκόσμιο ἐπίπεδο.

2) Ὁ Ἐσωτερισμὸς αὐτοπαρουσιάζεται σὰν μιὰ μυστικὴ γνώση, μὴ κοινοποιήσιμη στοὺς ἀμνήτους. Ἀποκτᾶται μὲ διαδοχικὲς μυσήσεις, ποὺ τάχα ἐπιτυγχάνονται μὲ αὐτονομημένες τεχνικές, οἱ ὁποῖες σκοποῦν ἔχουν νὰ ἐνεργοποιήσουν δῆθεν κρυμμένες ἐσωτερικὲς δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου. Ἔτσι δημιουργεῖται ἡ ἐντύπωση μιᾶς ἐλίτ, μὲ ὑψηλότερες τάχα ἀναζητήσεις.

3) Ὁ Ἐσωτερισμὸς ξεκινᾶει μὲ βάσεις παγανιστικὲς, συνδεδεμένες μὲ τὶς εἰδωλολατρικὲς θρησκείες καὶ μάλιστα τῆς ἐποχῆς τῆς παρακμῆς τους, καὶ καταλήγει νὰ ἐντάσσεται στὸ εὐρύτερο σύστημα τοῦ Ἀποκρυφισμοῦ, μὲ πιὸ ἰσχυρὴ ἐπάνω του τὴν ἐπίδραση τοῦ θεοσοφικοῦ κινήματος.

4) Κοινὸς τόπος ὄλων τῶν Ἐσωτεριστικῶν ὁμάδων εἶναι ὁ θρησκευτικὸς συγκρητισμὸς, ὁ ὁποῖος ἀρνεῖται τὴ μοναδικὴ ἀuthεντία μιᾶς συγκεκριμένης θρησκείας, καὶ καλλιεργεῖ τὴν πίστη ἢ ὅτι ὅλες οἱ θρησκείες ὀδηγοῦν στὴν ἴδια «Ἐσώτερη Ἀλήθεια», ἢ ὅτι ὁ Ἐσωτερισμὸς ἀποτελεῖ ὑπέρβαση ὄλων τῶν θρησκειῶν.

5) Στὴ χώρα μας ὁ Ἐσωτερισμὸς ἐμφανίζεται ἀπὸ τὸ τελευταῖο τέταρτο τοῦ 19ου αἰῶνος. Κατὰ τὴν ἱστορικὴ του διαδρομὴ δρᾷ μὲ πλῆθος ἐξωχριστιανικῶν ὁμάδων, ὅπως ὁ Τεκτονισμὸς, ἡ Θεοσοφία, ἡ Ἀνθρωποσοφία, καὶ μὲ ἐξευρωπαϊσμένες μορφὲς τῶν ἀνατολικῶν θρησκειῶν κατὰ τῶν πρακτικῶν τους (Γιόγκα, Διαλογισμὸς, Ρέικι, Ρεφλεξολογία, Τάι Τσί, ἐνεργειακὲς μορφὲς τύπου Τσί, πολεμικὲς τέχνες τῆς Ἀνατολῆς κ.λπ.), ποὺ ἀπὸ τοὺς ἀγνοοῦντες τὴν ἀλήθεια γίνονται δεκτὲς σὰν πρακτικὲς ὑγείας καὶ εὐεξίας. Στὰ πλαίσια αὐτὰ καλλιεργεῖται ἡ λεγόμενη «Θρησκεία Πελατῶν», ποὺ ἀποτελεῖ κυρίαρχο φαινόμενο μέσα στὴ χάωδη «Ἑπεραγορὰ Θρησκείας».

6) Ὁ Ἐσωτερισμὸς εἶναι ἓνα πνευματικὸ κίνημα ἀνθρωποκεντρικὸ. Ἀρνεῖται τὸν Θεὸ ὡς Πρόσωπο παντοδύναμο, Δημιουργὸ καὶ Σωτῆρα τοῦ κόσμου. Ἄλλ' ἀδυνατώντας νὰ ξεπεράσει τὴν ἔντονα προσωπικὴ θρησκευτικότητα τοῦ κάθε ἀνθρώπου, καταφεύγει στὰ ψυχικὰ θρησκευτικὰ συναι-

σθήματα και στον έσωτερικό γύρω από αυτά στοχασμό.

7) Κυρίαρχο δόγμα του Έσωτερισμού είναι ότι Θεός, ούράνια, επίγεια, όλα στον κόσμο είναι όμοια. Τα πάντα είναι «Ένα», μία «Παγκόσμια Συμπαντική Ένέργεια». Όλα απορρέουν από αυτήν. Όλα είναι προβολές αυτής της Συμπαντικής Ένέργειας. Δεν υπάρχει δημιουργία. Όλα Θεός και ύλη είναι έξ ίσου άχρονα και αίδια. Ο Έσωτερισμός δεν δέχεται διάκριση της θείας ουσίας από την ουσία των κτιστών όντων.

8) Έτσι, για τον Έσωτερισμό, ό άνθρωπος μόνον τότε βρίσκει τó αληθινό του «εγώ», όταν χάσει κάθε αίσθηση προσωπικής ύπαρξης και υπόστασης, όταν απορροφηθή στην απρόσωπη «συμπαντική ενέργεια»: έπομένως, όταν πάψει πια να υπάρχει· δηλαδή με την έκμηδένισή του!

9) Βασική τεχνική του Έσωτερισμού είναι ό Διαλογισμός. Υπάρχουν πολλές μορφές διαλογισμού. Κοινός παρονομαστής όλων είναι ότι δεν αποτελούν προσευχή. Και πράγματι ό διαλογιζόμενος δεν επιδιώκει διαπροσωπική κοινωνία με τον Χριστό, αλλά να διαμορφώνει την προσωπική του συνειδητότητα, να ταυτιστεί με τις αρχές του έσωτερισμού φθάνοντας στο σημείο να πιστεύει τον έαυτό του σαν «Χριστό», δηλαδή σε μία ειδωλοποίηση του έαυτού του.

10) Η σύγχρονη φιλοσοφία του φιλελευθερισμού, του «πολιτικώς όρθου» και των κρατικών νομοθεσιών αναγνωρίζουν στο κάθε άτομο απόλυτο και άπαραβίαστο δικαίωμα να πιστεύει, ή να μñν πιστεύει, και να αναζητεί τον Θεό μόνος του, να τον δέχεται όπως θέλει, αν θέλει και όποτε θέλει, έσωτερικά, μέσα του, και έσωτεριστικά, δηλαδή με τó εύκολο καλούπι, πού του προτείνουν τα κέντρα μñήσεως στον έσωτερισμό.

11) Ο Έσωτερισμός προπαγανδίζεται από συγκεκριμένα κέντρα, πού έφορμούνται από τó πνεύμα της «Νέας Έποχής», με κύριο στόχο την υποτίμηση της Θείας Αποκαλύψεως της Παλαιάς και της Καινής Διαθήκης και τον παραμερισμό του Χριστού.

12) Ο Έσωτερισμός, γέννημα του σύγχρονου άθειστικού φιλελευθερισμού, απορρίπτει την Θεία Αποκάλυψη. Κατά τον Έσωτερισμό ό άνθρωπος ψάχνει μόνος του να βρεί, αν και τί υπάρχει πέρα από αυτή

την ζωή, και έτσι καταντάει σε μία χαώδη κατάσταση και πίστης και πολύ περισσότερο πράξεων, αφού έχει φθάσει να δέχεται ότι δεν υπάρχει διάκριση μεταξύ καλού και κακού. Και συνεπώς όλα για τον όπαδό του έσωτερισμού είναι έξ ίσου δεκτά.

13) Έμεις δεχόμαστε τή μαρτυρία των Αγίων Γραφών, ότι ό Θεός από εύπλαχνία και φιλανθρωπία, για να μñ καταντήσουμε σε τέτοιες πλάνες, σε τέτοια λάθη θεώρησης της ζωής της δικής μας και του κόσμου, φανερώθηκε σε μās από δική Του πρωτοβουλία, και μās αποκάλυψε τή μόνη αιώνια και με άντικειμενική αξία αλήθεια. Η αλήθεια είναι άποτυπωμένη στην Αγία Γραφή, όπως αυθεντικά έρμηνεύεται από την Όρθόδοξη Έκκλησία. Τó κυριότερο στοιχείο της Θείας Αποκάλυψης είναι ότι ό Θεός αγαπάει τον κόσμο τόσο, ώστε έδωκε τον Υιό Του για τή σωτηρία μας. Και ότι ό Υιός Του εισήλθε στην ανθρώπινη ιστορία, ήλθε εν τόπω και χρόνω, και σταυρώθηκε για μās. Τó κύριο σημείο διαφορās μεταξύ χριστιανικής πίστης και έσωτερισμού είναι ότι ό Θεός δεν άφησε τον κόσμο μόνο του, αλλά εργάζεται για τή σωτηρία του κόσμου. Και ότι σώζει τον κόσμο δια Ίησου Χριστού, δηλαδή με βάση την πίστη στον Χριστό. Όποιος δεν πιστεύει στον Χριστό, έλπйда σωτηρίας δεν μπορεί να έχει.

14) Σημαντικός διάυλος για τή διοχέτευση του Έσωτερισμού της «Νέας Έποχής» στη σύγχρονη κοινωνία είναι και ό Νεοπαγανισμός, πού αυτοπροβάλλεται ως δήθεν συνέχεια της «πατρώας» παραδόσεως. Στον νεοπαγανισμό έπιβιώνει δυναμικά ό Πνευματισμός, ή ειδωλολατρία και κυρίως ή μαγεία, όπως περιγράφεται στα βιβλία του Έρμητικού Corpus.

15) Πληθώρα μαρτυριών των νεωτέρων παγανιστών της σύγχρονης μας νεοειδωλολατρίας (π.χ. «Έκκλησία των Έλλήνων στο Θρήσκευμα», «Έλλήνων Ίερατείον») τονίζουν ότι οι όποιες τελετές μαγείας, ή γενικά λατρείας τους, παρακωλύονται από την πλησίον ύπαρξη χριστιανικών Έκκλησιών. Τέτοιες μαρτυρίες μās έρχονται και από τή μακροίωνη ιστορία της Έκκλησίας μας. Και μās λέγουν ότι τα πνεύματα, πού ενεργοούν στις μαγικές τελετές της νεοειδωλολατρίας είναι δαιμόνια, δηλαδή έκπεσόντες άγγελοι, πού δεν άντέχουν να αισθάνονται την παρουσία

τοῦ Χριστοῦ κοντά τους, ἢ προφερόμενο τὸ ὄνομά Του, ἢ τὴ δύναμη τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, γιατί μπροστά στον Χριστὸ εἶναι ἀνίσχυρα, ἓνα μηδέν, ἄγγελιο ἀποστάτες.

16) Ὁ Ἐσωτερισμός, ἐπίσης, ἀποτελεῖ ὑπόβαθρο τῆς ψυχαναλυτικῆς σχολῆς τοῦ Κάρλ Γιούνγκ, ὁ ὁποῖος, ἐνῶ δὲν ἀπορρίπτει ποτὲ ριζικὰ καὶ ἀπεριφραστα τὸν Χριστιανισμό, καὶ μάλιστα ἐνίοτε τὸν ὑπερασπίζεται ὡς ζωτικὴ παράδοση τοῦ δυτικοῦ κόσμου ἐναντι τῶν ποικίλων ἀνατολικῶν δοξασιῶν καὶ παραδόσεων, οὐσιαστικὰ πρόσκειται στὸν πνευματισμὸ καὶ βρίσκεται σὲ βαθιὰ καὶ ἀσυμφιλίωτη διάσταση μὲ τὴ Χριστιανικὴ πίστη.

17) Ὁ Ἐσωτερισμός γιὰ δική του προπαγάνδα παρερμηνεῖ οὐσιαστικὰ καὶ συστηματικὰ τὰ χριστιανικὰ γεγονότα καὶ κείμενα καὶ προσπαθεῖ νὰ ἐκφρασθεῖ ὡς «Χριστιανικός». Ἔτσι, συχνά, στὰ ἐσωτεριστικὰ κείμενα συναντᾶμε ἀποσπάσματα ἀπὸ τὶς Ἅγιες Γραφές καὶ ἀπὸ τὰ λόγια τῶν νηπιτικῶν Πατέρων, ποὺ τὰ παρουσιάζουν εὐνοϊκὰ γιὰ τὶς θέσεις τους. Αὐτὴ εἶναι, ἄλλωστε, ἡ μέθοδος, ὅχι μόνο τοῦ Ἐσωτερισμοῦ, ἀλλὰ καὶ ὅλων τῶν παραθρησκευτικῶν ὁμάδων τῆς «Νέας Ἐποχῆς». Μὲ τὴ μέθοδο αὐτὴ ἐπιδιώκουν –καὶ ἐνίοτε τὸ ἐπιτυγχάνουν– νὰ παραπλανήσουν καὶ νὰ παρασύρουν ἀστήρικτες ψυχές.

18) Ἡ ἀπόσταση τοῦ Ἐσωτερισμοῦ ἀπὸ τὴν Ὁρθόδοξη Χριστιανικὴ πίστη εἶναι χαώδης! Διότι ὁ Ἐσωτερισμός εἶναι ἡ πλήρης ἐκφραση τῆς εἰδωλολατρικῆς καὶ δαιμονικῆς πλάνης γιὰ τὴν αὐτονόμηση τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴν πλήρη ἀπομάκρυνσή του ἀπὸ τὸν ἀληθινὸ Θεό. Καὶ καταλήγομε: Ζωὴ τοῦ κόσμου δὲν εἶναι ἓνας ψεύτικος ὑποκειμενικὸς διαλογισμός.

Ζωὴ τοῦ κόσμου εἶναι ὁ Χριστός, ὁ μόνος Ἀληθινὸς Θεὸς καὶ Σωτήρας.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1) Ἐνημέρωση τοῦ Κλήρου μέσῳ ἱερατικῶν συνάξεων τῶν κατὰ τόπους Ἱερῶν Μητροπόλεων.

2) Ἀξιοποίηση τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιαστικῶν ἐντύπων Ἱερῶν Μητροπόλεων καὶ ἐνοριῶν πρὸς ἐνημέρωση τοῦ Ὁρθοδόξου πληρώματος.

3) Ἐνημέρωση τῶν Κατηχητῶν στὰ πλαίσια τῶν ἐπιμορφωτικῶν σεμιναρίων τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων.

4) Ἀξιοποίηση τῶν πλεονεκτημάτων τοῦ Διαδικτύου πρὸς ἐνημέρωση ποιμένων καὶ ποιμνίου.

Ὁ Πρόεδρος
τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς
ἐπὶ τῶν Αἰρέσεων

Σεβ. Μητροπολίτης Νικοπόλεως
καὶ Πρεβέζης κ. Μελέτιος

Οἱ Ἐκπρόσωποι

Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου: Ὁ Νικοπόλεως Μελέτιος

Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας: Ὁ Λεοντοπόλεως
Διονύσιος

Πατριαρχείου Ἀντιοχείας: Ἀρχιμ. Γεώργιος Σακούρ

Πατριαρχείου Ρωσίας: Ἱερομ. Θεοφάνης Λουκιάνωφ

Πατριαρχείου Σερβίας: Πρωτ. Νέναντ Μιχαήλοβιτς

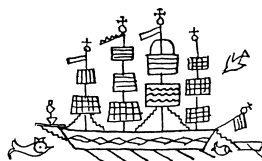
Πατριαρχείου Ρουμανίας: Πρωτ. Ἴον Κίβου

Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου: Πρεσβ. Κυριακὸς Κυριακοῦ

Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος: Πρωτ. Κυριακὸς Τσουρὸς

Ἐκκλησίας τῆς Πολωνίας: Ἀρχιμ. Βαρσανούφιος

Ντοροσκίεβιτς

Ἡ Ἁγία Γραφή καὶ ὁ σύγχρονος Εὐρωπαϊκὸς Πολιτισμὸς

(Χαιρετισμὸς στὸ Διεθνὲς
Συνέδριο: «Ἡ Ἁγία Γραφή
καὶ ὁ σύγχρονος Εὐρωπαϊκὸς
Πολιτισμὸς», Βυζαντινὸ καὶ
Χριστιανικὸ Μουσεῖο
Ἄθηνων, 29.11-1.12.2007)

Τοῦ
Θεοφ. Ἐπισκόπου Φαναρίου
κ. Ἀγαθαγγέλου
Γενικοῦ Διευθυντοῦ
τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἐκλεκτὴ ὁμήγουρις,

Μέσα στὴν ἀδυσώπητη καθημερινότητα τοῦ βίου, ἔλαβα μὲ ἰδιαίτερη ὁμολογουμένως χαρὰ τὴν πρόσκληση γιὰ τὸ σημερινὸ Διεθνὲς Συνέδριο μὲ γενικὸ θέμα «Ἡ Ἁγία Γραφή καὶ ὁ σύγχρονος Εὐρωπαϊκὸς Πολιτισμὸς», ποὺ διοργανώνεται ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Βιβλικὴ Ἑταιρεία καὶ τὸ Παιδαγωγικὸ Ἰνστιτοῦτο τῆς πατρίδας μας. Κι ἡ χαρὰ μου αὐτὴ ἀφορμᾶται ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι καθὼς ἐκκλησιαστικῶς ὀδεύουμε γιὰ τὸν ἑορτασμὸ τοῦ παγκόσμιου σωτηριολογικοῦ γεγονότος τῆς Γεννήσεως τοῦ Θεανθρώπου, προαισθανόμεστε ἐντονότερα τὴν παρουσία του καὶ ἀφουγκραζόμεστε ζωηρότερα τὴ φρεσκάδα καὶ τὴν αὐθεντικότητα τοῦ λόγου του μέσα ἀπὸ τὴν Ἁγία Γραφή.

Εἶναι φανερὸ ὅτι ἡ ὁποιαδήποτε προσέγγιση τῆς Βίβλου σχετίζεται ἄμεσα μὲ τὸ ἱστορικὸ καὶ πολιτισμικὸ κοινωνικὸ περιβάλλον, καθὼς αὐτὴ πέρα ἀπὸ τὴν πρωταρχικὴ ἐκκλησιολογικὴ τῆς συνάφεια, λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τῆς ἐθνικῆς ἰδιοπροσωπίας μας, αὐτὸ τὸ πολιτιστικὸ στημόνι τῆς κοινωνίας μας. Ὑπ' αὐτὸ τὸ πρῶμα, δὲν ὑπάρχει πιὸ ἐνδιαφέρουσα ἀλλὰ καὶ πιὸ δυναμικὴ δημιουργία ἀπὸ τὴν ἐκάστοτε πρόκληση - αἴτημα τῶν καιρῶν γιὰ ἐρμηνεία τῆς Ἁγίας Γραφῆς ἐντὸς τοῦ ἱστορικοῦ καὶ πολιτισμικοῦ γίνεσθαι.

Ἄτενίζοντας κάποιος σήμερα τὸν Εὐρωπαϊκὸ Πολιτισμὸ καὶ τὴν ἱστορικὴ πορεία του, δὲν μπορεῖ νὰ ἀγνοήσει ὅτι ἡ Βίβλος, καὶ κατ' ἐπέκταση ἡ χριστιανικὴ πίστη, ἀποτέλεσε βασικὸ δομικὸ πνευματικὸ μέγεθος, ὅπως ἐπίσης ἡ ἀρχαιοελληνικὴ κλασικὴ παιδεία καὶ τὸ ρωμαϊκὸ δίκαιο. Ὡστόσο, στὴ διαρκῶς μεταβαλλομένη μετα-νεωτερικὴ ἐποχὴ μας, τὸ ζητούμενο εἶναι πῶς δύναται νὰ συνεχίσει ἡ χριστιανικὴ Βίβλος νὰ συνιστᾷ τὸ θεμελιῶδες δομικὸ στοιχεῖο του, ὅταν νέες κοινωνικὲς παράμετροι, ἀξίες καὶ ἰδεολογίες κατακλύζουν τὸ σύγχρονο Εὐρωπαϊὸ πολίτη. Μὲ ἄλλα λόγια, πῶς ἡ Ἁγία Γραφή θὰ παραμένει ἡ πραγματικὴ καὶ σταθερὴ ἐλπίδα τοῦ ἀνθρώπου, δυναμένη νὰ ἀναπτερώνει καὶ νὰ ἀνυψώνει τὴν πνευματικὴ του ὑπόσταση.

* * *

Ἐπιθυμοῦμε στὸ σημεῖο αὐτὸ νὰ ἀναφέρουμε ὀρισμένα χαρακτηριστικὰ στοιχεῖα, ποὺ διατρέχουν καὶ διαμορφώνουν ἀρνητικῶς καὶ θετικῶς τὸν εὐρωπαϊκὸ ἀνθρωπισμὸ μας¹:

α) Τόσο ὁ πολιτισμὸς μας ὅσο καὶ ἡ τεχνικὴ καὶ ἐπιστημονικὴ πρόοδος, παρουσίασαν κατὰ τὶς τελευταῖες δεκαετίες μία ραγδαία, ἀσυγκράτητη θὰ λέγαμε, ἀνάπτυξη. Τὴ θετικὴ αὐτὴ πρόοδος, ὅμως, ὁ ἄνθρωπος θέλησε νὰ τὴ θεοποιήσει, ἀλλὰ μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ οὔτε τὴν εὐτυχία τοῦ ἔφερε, οὔτε τὴν εὐμάρεια τὸν ὀδήγησε, οὔτε τὴν πολυπόθητη εἰρήνη τοῦ προσέφερε, οὔτε τὴν οὐσιαστικὴ ἀπελευθέρωση τοῦ χάρισε, ὅπως οἱ πολλοὶ προσδοκοῦσαν.

β) Πέρα ἀπὸ τὸ τεχνοκρατικὸ φαινόμενο, ἡ ἀνθρώπινη ὑπαρξὴ ἤλθε ἀντιμέτωπη μὲ δυσεπίλυτα προβλήματα, ὅπως τὴν αὐξανόμενη μόλυνση τοῦ

1. Βλ. Τὸ ἀφιέρωμα μὲ τίτλο «Ἡ κρίση τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Ἀνθρωπισμοῦ» στὸ περ. *Εὐθύνη* (420), Δεκ. 2006.

περιβάλλοντος, τήν –ὡς μὴ ὄφελε– μαζοποίηση τοῦ ἀνθρώπου, τὴν ὑφέρουσα τυφλὴ κυριαρχία τῶν μέσων ἐνημέρωσης, τὴν προϊούσα ἐξάντληση τῶν πηγῶν, καὶ ὄχι λιγότερο τὴν ἀλλοτρίωση, τὴν ἀπροσδιόριστη ἀγωνία, τὸ παγκόσμιο ἄγχος κ.λπ., δηλαδή συγκρουσιακὲς ἐσωτερικὲς καταστάσεις ποὺ ἀγγίζουν πλείστους ὅσους συνανθρώπους μας.

γ) Σὲ εὐρύτερο κοινοτικὸ πεδίο, παρατηροῦμε τὴ σταδιακὴ διεύρυνση τῆς Ἑνωμένης Εὐρώπης καὶ τὴ δημιουργία μιᾶς περισσότερο λεγομένης πολυπολιτισμικῆς κοινωνίας πολιτῶν, μὲ ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἀναφύοντα ἀντικοινωνικὰ στοιχεῖα, ὅπως τῆς ξενοφοβίας, τοῦ ἐθνικισμοῦ, τῆς μὴ ἀποδοχῆς τῆς ἑτερότητας, τῆς φυλετικῆς ἀπολυτοποίησης, τῆς θρησκευτικῆς ὑπεροχῆς κ.ἄ. Καὶ ἐδῶ χρειάζεται ὅσο ποτὲ ἄλλοτε μιὰ ἀποφασιστικὴ ἐπανεξέταση τῶν ἀξιῶν τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ, ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς μετανεωτερικότητας καὶ βεβαίως τῆς βιούμενης χριστιανικῆς πίστεως.

δ) Καθὼς ἐρχόμαστε στὴ μαρτυρία τῆς Ἁγίας Γραφῆς, διαπιστώνουμε ὅτι θεμελιακὴ προϋπόθεση ποὺ θέτει στὸ σύγχρονο ἄνθρωπο εἶναι ἡ ἄρση τῆς ἀναφερθείσας διπλῆς πίεσης: α) Ἐναντὶ τῆς μαζοποίησης, προβάλλει τὸ ἀνθρώπινο πρόσωπο, ὡς θεῖο δημιούργημα· καὶ β) ἔναντι τῆς ἀτομικοποίησης προτάσσει τὸ «ἐμεῖς», τὴν ἐλεύθερη πορεία ἀπὸ τὸ «ἐγώ» στὸ «ἐμεῖς», τὴν κοινωνία τῶν προσώπων, τὴ σχέση τους μὲ τὸ Δημιουργό, μὲ πεμπουσία τὴν ὄντως ζωὴ.

ε) Εἰδικότερα, ἡ Καινὴ Διαθήκη προβάλλει μιὰ ἐξόχως «ὄντολογικὴ Χριστολογία»², διαγράφοντας τὴν πολυθεϊστικὴ ἀνθρωπομορφικὴ ἀντίληψη τοῦ θεοῦ, τὸν ἀρχαιοσωβινισμό τοῦ νεοπαγανισμοῦ. Ἡ καινοδιαθηκικὴ χριστολογία δὲν παύει νὰ ἀποτελεῖ παράδοση καὶ κληρονομία τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἐπικεντρώνεται στὸ περιεχόμενο τῆς θείας ἀποκάλυψης καὶ κατευθύνεται μὲ ἕναν δυναμικὸ τρόπο νὰ προβάλλει τὸ πρόσωπο τοῦ Θεοῦ, ὅπως ἀποκαλύπτεται ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ, δηλαδή τὴν ἐν Χριστῷ θεώρηση τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς κτίσης, μὲ τὸ νὰ ἀπομυθεύσει καὶ νὰ ἀποειδωλοποιήσει τὸ θύραθεν κοσμοεἶδωλο.

2. I. ΖΗΖΙΟΥΛΑ (Μητρ. Περγάμου), *Ἑλληνισμός καὶ Χριστιανισμός. Ἡ συνάντηση τῶν δύο κόσμων*, σειρά «Ἑλληνισμός καὶ Χριστιανισμός, 2» (Ἀθήνα: Ἀποστολικὴ Διακονία, 2003), 66.

Ἀπὸ τὰ ἀναφερθέντα πέντε ἐνδεικτικὰ σημεῖα ἀναφορᾶς διαφαίνεται σαφῶς ἡ σπουδαιότητα ποὺ λαμβάνει τὸ παρὸν Διεθνὲς Συνέδριο, καθὼς ὁ σύγχρονος εὐρωπαϊκὸς κόσμος βαίνει σταθερῶς πρὸς τὴν ἀποϊεροποίηση κάθε πτυχῆς τοῦ ἀνθρώπινου βίου, τῆς κτίσης καὶ τοῦ κόσμου ὁλόκληρου, ὁ δὲ ἄνθρωπος ἐν πολλοῖς ἔχει ἀπολέσει τὸ βιβλικὸ φρόνημα³ καὶ ἐνεργεῖ ἐντὸς ἑνὸς ρηχοῦ ὠφελιμισμοῦ χωρὶς ὁράματα καὶ ἀναζητήσεις, νοιώθοντας στὴν καρδιά του μιὰ τρομακτικὴ ἀνεσιτότητα, ὡς ἕνας ἔρημος καὶ ὀρφανὸς ριγμένος στὴν ἀπόγνωση «τοῦ κόσμου τούτου» (Ἰωάν. 12,31 κ.ἄ.).

Ὅπως ἐπιτυχῶς ἔχει ἐπισημανθεῖ, «ἡ Βίβλος εἶναι κατὰ μία ἔννοια ἡ πρόσληψη τοῦ διαλόγου τῶν ἀνθρώπινων πολιτισμῶν καὶ ἡ μετάπλασή τους σὲ διάλογο καὶ σὲ πολιτισμό, σὲ κοινωνία καὶ σχέση, Θεοῦ, κόσμου καὶ ἀνθρώπου»⁴. Ἐπιπλέον, «κανεῖς δὲν μπορεῖ νὰ ἀμφισβητήσει τὸ ρόλο τῆς Βίβλου στὴ δημιουργία πολιτισμοῦ μὲ οἰκουμενικὸ χαρακτήρα τόσο στὸ παρελθόν, ὅσο καὶ στὴν ἐποχὴ μας»⁵. Παράλληλα, στὴν Ὁρθόδοξη παράδοση, στὸν τρόπο ζωῆς μας, ὁ πυρήνας νοηματοδότησης εἶναι ἡ πίστη στὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ στὸ σωτηριολογικὸ του ἔργο ποὺ ἱστορεῖται στὴν Ἁγία Γραφή καὶ βιώνεται ἐντὸς τοῦ μυστηριακοῦ χώρου τῆς Ἐκκλησίας ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι, στὸ παρὸν καὶ στὸ μέλλον, «νῦν καὶ αἰεί»⁶.

Εὐλόγα, λοιπόν, χαίρομαστε ἐκ καρδίας γιὰ τὴν πραγματοποίηση αὐτοῦ τοῦ ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου, ποὺ ἐπαναφέρει τὴ Βίβλο στὸ προσκήνιο, γιὰ

3. Βλ. Γ. ΦΛΩΡΟΦΣΚΥ (πρωτ.), «Τὸ ἀπολεσθὲν βιβλικὸν φρόνημα», *Ἁγία Γραφή, Ἐκκλησία, Παράδοσις*, μτφρ. Δ. Τσάμης, σειρά «Ἔργα, 1», 2η ἔκδ. (Θεσ/νίκη: Π. Πουρναρά, 1991), 39-49.

4. Στ. ΠΑΓΚΑΖΟΓΛΟΥ, *Τὸ βιβλικὸ πλαίσιο τῆς συνάντησης Ἑλληνισμοῦ καὶ Χριστιανισμοῦ* (κείμενο στὸ διαδίκτυο).

5. Θ. ΙΩΑΝΝΙΔΗ, «Ἡ Καινὴ Διαθήκη ὡς πολιτισμικὸ κείμενο (Σημεῖα βιβλικῆς καὶ πολιτισμικῆς ἀνθρωπολογίας)», *Θεολογία* 78 (2007), 145-169, ἐδῶ 167.

6. Ὁ μακαριστὸς π. Γ. ΦΛΩΡΟΦΣΚΥ ὑποστηρίζει ὅτι «ἡ Ἐκκλησία θὰ ἦταν Ἐκκλησία στὴν πληρότητά της ἀκόμα κι ἂν δὲν εἶχε τὴν Καινὴ Διαθήκη»· («Ἡ Κληρονομία τῆς Καινῆς Διαθήκης», *Οἱ Βυζαντινοὶ Πατέρες τοῦ 5ου αἰῶνα*, μτφρ. Π. Πάλλης, σειρά «Ἔργα, 8», ἀνατ. [Θεσ/νίκη: Π. Πουρναρά, 2003], 23-55, ἐδῶ 42-43).

τούς θεματικούς άξονες τοῦ Συνεδρίου, για τούς ἐκλεκτούς Κληρικούς, ἔντιμους Πολιτικούς και διαπρεπεῖς Καθηγητές - Εἰσηγητές, ὀρισμένοι ἐκ τῶν ὀποίων ἦλθαν ἀπὸ τὸ Ἐξωτερικό, και εὐελπιστοῦμε ὅτι ὅλοι θα ἀνταποκριθοῦν μὲ τὸν καλύτερο δυνατὸ τρόπο στοὺς ὑψηλοὺς στόχους τοῦ Συνεδρίου.

Κατακλείοντας τὸν χαιρετισμὸ τοῦτο, ἐκφράζω θερμὰ συγχαρητήρια ἀφ' ἑνὸς μὲν πρὸς τούς Ὀργανωτές, τὴν Ἐπιστημονικὴ Ἐπιτροπὴ και τούς Εἰσηγητές, ἀφ' ἑτέρου δὲ πρὸς τὸν Γενικὸ Δ/ντὴ τῆς

Ἑλληνικῆς Βιβλικῆς Ἐταιρίας κ. Μ. Χατζηγιάννη, ὁ ὀποῖος κάθε χρόνο φέρνει στὴν ἐπικαιρότητα τὴν Ἁγία Γραφή για διεπιστημονικὴ προσέγγιση. Κάθε ἐπιτυχία στὶς ἐργασίες τοῦ Συνεδρίου, εὐχόμενος ὅπως Κύριος ὁ Θεός, «ὁ πρῶτος και ὁ ἔσχατος» (Ἄποκ. 1,17 κ.ά.), ὁ ἀναζητούμενος και ἀποκαλυπτόμενος στὴν Ἁγία Γραφή, φωτίζει και καθοδηγεῖ ὅλους μας εἰς τὸ «ἱερουργεῖν τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ» (Ρωμ. 15,16).

ΚΑΝΟΝΟΜΑΧΟΙ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΟΛΑΤΡΕΣ (Ἐκκλησιαστικό πρόβλημα ἢ ἐκκλη- σιολογικὴ αἵρεση;)

Προλεγόμενα

Ἡ τελευταία, ἡ Ζ', Οἰκουμενικὴ Σύνοδος τοῦ 787 τῆς ἐνωμένης Μίας, Ἀγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, ὅπως εἶναι γνωστό, ἀσχολήθηκε μὲ τὸ θέμα τῆς τιμητικῆς προσκυνήσεως τῶν ἱ. εἰκόνων καὶ μὲ τοὺς εἰκονολάτρεις καὶ τοὺς εἰκονομάχους. Ἀπὸ τότε μέχρι σήμερα συγκροτήθηκαν καὶ ἄλλες γενικώτερες ἢ μερικώτερες Σύνοδοι τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἢ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας ἢ καὶ τῶν δύο τμημάτων τῆς Χριστιανοσύνης ἀπὸ κοινοῦ, ὅπως ἡ Σύνοδος τῆς Φεράρας - Φλωρεντίας, καὶ ἀσχολήθηκαν μὲ διάφορα θέματα. Καμία ὅμως δὲν ἀναγνωρίσθηκε, τουλάχιστον μέχρι στιγμῆς, ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία καθόλου, ἀπὸ ὅλους τοὺς Χριστιανούς, ὡς Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, ὡς ἡ Η' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος τῆς Μίας, Ἀγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ καμία δὲν ἀσχολήθηκε εἰδικῶς μὲ τὴ θέση τῶν ἱερῶν κανόνων μέσα στὸν ἐκκλησιαστικὸ ὄργανισμό καὶ τὴ στάση τῶν Χριστιανῶν ἐναντι αὐτῶν.

Ἄν ποτὲ συνέλθει –καὶ καιρὸς νομίζουμε εἶναι– μία Οἰκουμενικὴ Σύνοδος τῆς καθόλου Ἐκκλησίας ἢ ἔστω μία Γενικὴ Σύνοδος Αὐτῆς, νομίζουμε, ὅτι ὀφείλει νὰ ἀσχοληθεῖ γενικώτερα μὲ τὸ θέμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων καὶ εἰδικώτερα μὲ τὸ θέμα τῶν κανονομάχων καὶ κανονολατρῶν. Ἡ μὲ ἄλλες λέξεις μὲ τὸ ἐκκλησιολογικὸ θέμα γενικώτερα καὶ μὲ τὸ θέμα τοῦ κύρους καὶ τῆς ἰσχύος τῶν ἱ. κανόνων εἰδικώτερα.

1. Ἱερὰς εἰκόνες καὶ θεῖοι κανόνες

Θὰ διερωτᾶτο κάποιος· γιατί κάνουμε αὐτὸν τὸν παραλληλισμὸ ἢ τὸ συσχετισμὸ. Κάνουμε αὐτὸν τὸν παραλληλισμὸ ἢ αὐτὴ τὴν παράλληλη σύνδεση, γιατί οἱ θεῖοι καὶ ἱεροὶ κανόνες εἶναι οἱ «εἰκόνες» τῆς Ἐκκλησίας. Ἐκφράζουν καὶ ἀποτυπώνουν τὴ συνείδηση τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ κανόνες αὐτοὶ μᾶς ὑποδεικνύουν, τί θέλει ἡ Ἐκκλησία, καὶ ὀρίζουν, πῶς θὰ ἰδρύνονται, πῶς θὰ ὀργανώνονται καὶ πῶς θὰ λειτουργοῦν καὶ θὰ δροῦν οἱ κατὰ τόπους Ἐκκλησίες, οἱ ὁποῖες ἀντιπροσωπεύουν τὴν καθόλου Ἐκκλησία, σὰν ἄλλες εἰκόνες Τῆς. Ἀλλὰ καὶ οἱ κανόνες αὐτοὶ καθορίζουν τὰ περὶ τῆς τάξεως καὶ ἐνότητος μέσα στὴν καθόλου Ἐκκλησία, ἡ ὁποία ἔτσι θὰ δίδει στὸν κόσμῳ μία καλὴ εἰκόνα τῆς παρουσίας Τῆς σ' αὐτόν.

Ἄλλ' ἐκτὸς τούτων –γιὰ νὰ ἐξετάσουμε τὰ πράγματα καὶ οὐσιαστικώτερα– οἱ ἱ. κανόνες εἶναι μία ἀπόρροια, ἓνα ἀπαύγασμα τῆς δογματικῆς διδασκαλίας καὶ ἀλήθειας τῆς Ἐκκλησίας, ἀποτελοῦν μία ἐφαρμογὴ τῶν δογμάτων τῆς πίστεώς Τῆς. Ὅπως ὀρθὰ τονίζει ὁ V. Lossky, «οἱ κανόνες, οἱ ὁποῖοι ρυθμίζουν τὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας «ἐν τῇ γῆνῃ αὐτῆς ὄψει» εἶναι ἀχώριστοι τῶν Χριστιανικῶν δογμάτων. Δὲν εἶναι νομικοὶ κανονισμοὶ κυρίως εἰπεῖν, ἀλλ' ἐφαρμογαὶ τῶν δογμάτων τῆς Ἐκκλησίας»¹. Καὶ ὁ καθηγητῆς

1. V. Lossky - Μετάφρ. Στ. Πλευράκη, *Ἡ μυστικὴ θεολογία τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας*, Θεσσαλονίκη 1964, σελ. 206. Πρβλ. Κων. Μουρατίδου, *Ἡ συνταγματικὴ κατοχύρωση τῶν ἱ. κανόνων*, «Κοινωνία», τόμ. ΙΖ' (1974), σελ. 150-151.

Τοῦ

Παναγιώτου Ἰ. Μπούμη
Ὁμοτίμου Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν

Ἰωάννης Καρμίρης σημειώνει στήν «Ἐκκλησιολογία» του: «Οἱ στηρίζοντες τὸ ἐκκλησιαστικὸν πολιτευμα ἱεροὶ κανόνες, κεκτημένοι χαρακτήρα καθολικὸν καὶ αἰώνιον, οἷος εἶναι καὶ ὁ προορισμὸς τῆς Ἐκκλησίας, συγκροτοῦσι τὸ θετικὸν δίκαιον αὐτῆς, τὸ ρυθμίζον τὰς μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς σχέσεις, ὥστε «πάντα εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω» (Α΄ Κορ. 14,40)»².

Καὶ ὁ Μητροπολίτης Σερβίων καὶ Κοζάνης Διονύσιος πολὺ εὐστοχα παρατηρεῖ: «Τὰ ζητήματα τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ζητήματα ζωῆς, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν χωρίζεται ἡ θεωρία ἀπὸ τὴν πράξιν. Ὁ χωρισμὸς τῶν ζητημάτων τῆς Ἐκκλησίας εἰς δῆθεν θεωρητικὰ καὶ πρακτικὰ ὀδηγεῖ εἰς διάσπασιν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ὀργανισμοῦ καὶ ἀντινομίαν ἐν τῷ βίῳ»³.

Τοιουτοτρόπως ἡ δογματικὴ ἀλήθεια τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ἐκκλησιολογία Τῆς καὶ οἱ ἰ. κανόνες τῆς ἀποτελοῦν μία ἀδιάσπαστη ἐνότητα. Γι' αὐτὸ οἱ ἱεροὶ κανόνες τῆς Ἐκκλησίας δίνουν μίαν ἀθθεντικὴ εἰκόνα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ἐκκλησιολογίας Τῆς, δίνουν τὴν ταυτότητά τῆς στήν καθημερινή, γήινη Τῆς ὄψη, ζωὴ καὶ δραστηριότητα.

Τὸ ἐρώτημα βεβαίως ποῦ προκύπτει εὐθύς ἀμέσως εἶναι, ποιοὶ κανόνες δίνουν αὐτὴν τὴν ἀθθεντικὴ εἰκόνα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ἐκκλησιολογίας Τῆς; Βεβαίως καὶ ἀσφαλῶς πρέπει νὰ διευκρινίσουμε καὶ νὰ τονίσουμε, ὅτι κανόνες οἱ ὅποιοι δίνουν αὐτὴν τὴν ἀθθεντικὴ εἰκόνα εἶναι οἱ ἀθθεντικοὶ κανόνες τῆς Ἐκκλησίας, οἱ ἀλάθητοι κανόνες Τῆς, οἱ κανόνες, οἱ ὅποιοι ἔχουν θεσπισθεῖ ἢ ἐπικυρωθεῖ ἀπὸ τὶς Οἰκουμενικὲς Συνόδους τῆς Ἐκκλησίας. Αὐτοὶ ποῦ τὴν ἐξέφρασαν ἐν ἁγίῳ Πνεύματι, μὲ τὴν ἐπιστασία τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ τὴν ἐκφράζουν διηνεκῶς καὶ μονίμως διαχρονικῶς καὶ διατοπικῶς, αἰωνίως καὶ οἰκουμενικῶς, καθολικῶς.

Τὰ ἀνωτέρω στηρίζονται καὶ στὸν α΄ καν. τῆς Ζ΄ Οἰκουμ. Συνόδου, ὅπου οἱ Πατέρες αὐτῆς διακηρῦσσαν: «...ἀσπασίως τοὺς θείους κανόνας ἐνστερνιζόμεθα καὶ ὀλόκληρον τὴν αὐτῶν διαταγὴν καὶ ἀσάλευ-

τον κρατούμεν τῶν ἐκθέντων ὑπὸ τῶν σαλπύγγων τοῦ Πνεύματος πανευφήμων Ἀποστόλων, τῶν τε Ἁγίων ἔξ Οἰκουμενικῶν Συνόδων, καὶ τῶν τοπικῶς συναθροισθειῶν ἐπὶ ἐκδόσει τοιούτων διαταγμάτων καὶ τῶν ἁγίων Πατέρων ἡμῶν ἔξ ἐνὸς γὰρ καὶ τοῦ αὐτοῦ Πνεύματος ἀγασθέντες, ὥρισαν τὰ συμφέροντα»⁴.

Ἐπίσης στὸν β΄ κανόνα τῆς Πενθέκτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ ἓνα εἶδος ἐπίσημης συνοπτικῆς κωδικοποιήσεως τῶν ἱερῶν κανόνων τῆς Ἐκκλησίας, διακηρύσσεται: «Ἐδοξε δὲ καὶ τοῦτο τῇ ἁγίᾳ ταύτῃ συνόδῳ κάλλιστά τε καὶ σπουδαιότατα, ὥστε μένειν καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν βεβαίους καὶ ἀσφαλεῖς, πρὸς ψυχῶν θεραπείαν καὶ ἰατρειαν παθῶν, τοὺς ὑπὸ τῶν πρὸ ἡμῶν ἁγίων καὶ μακαρίων Πατέρων δεχθέντας καὶ κυρωθέντας, ἀλλὰ μὴν καὶ παραδοθέντας ἡμῖν ὀνόματι τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων Ἀποστόλων ὀγδοήκοντα πέντε κανόνας... καὶ τοὺς λοιποὺς πάντας ἱεροὺς κανόνας, τοὺς ὑπὸ τῶν ἁγίων καὶ μακαρίων ἡμῶν ἐκτεθέντας⁵. ...Καὶ μηδενὶ ἐξεῖναι τοὺς προδηλωθέντας παραχαράττειν κανόνας, ἢ ἀθετεῖν, ἢ ἐτέρους παρὰ τοὺς προκειμένους παραδέχεσθαι κανόνας, ψευδεπιγράφως ὑπὸ τινων συντεθέντας, τῶν τὴν ἀλήθειαν καπηλεύειν ἐπιχειροσάντων. Εἰ δέ τις ἄλῳ (=συλληφθεῖ) κανόνα τινὰ τῶν εἰρημένων καινοτομῶν, ἢ ἀνατρέπει ἐπιχειρῶν, ὑπεύθυνος ἔσται κατὰ τὸν τοιοῦτον κανόνα, ὡς αὐτὸς διαγορεύει, τὴν ἐπιτιμίαν δεχόμενος, καὶ δι' αὐτοῦ ἐν ᾧπερ πταίει θεραπευόμενος»⁶.

2. Οἱ κανονομάχοι

Βάσει, λοιπόν, καὶ αὐτῶν τῶν ἀθθεντικῶν κανόνων:

α) Ὅσοι δὲν ἀσπάζονται καὶ δὲν ἐνστερνίζονται τοὺς θείους κανόνες, δὲν ἀκολουθοῦν τοὺς Πατέρες τῶν Συνόδων καὶ κάπου χωλαίνουν.

β) Ὅσοι δὲν δέχονται, ὅτι θεσπίσθηκαν ἀπὸ τοὺς Πατέρες τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων μὲ τὸ φωτισμὸ τοῦ Ἁγ. Πνεύματος, τ.ἔ. μὲ τὴ θεία ἐπιστασία, ἀπιστοῦν ὡς πρὸς τὴν μαρτυρία – διδασκαλία τῶν πατέρων – κανόνων τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων.

2. Ἰω. Καρμίρη, Ὁρθόδοξος Ἐκκλησιολογία, (Δογματικῆς Τμῆμα Ε΄), Ἀθήναι 1973, σελ. 520.

3. Διονυσίου Ψαριανοῦ, Μητροπολίτου Σερβίων καὶ Κοζάνης, *Χαριστήριος Ψδὴ*, ἐν Ἀθήναις 1969, σελ. 16.

4. Γ. Ράλλη - Μ. Ποτλῆ, *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τόμ. Β΄, σελ. 556.

5. Στὴ συνέχεια ἐκτίθενται ὀνομαστικῶς οἱ σχετικοὶ κανόνες.

6. Γ. Ράλλη - Μ. Ποτλῆ, τόμ. Β΄ σελ. 308-310.

γ) Ὅσοι δὲν δέχονται, ὅτι εἶναι ἀπὸ τὴν ἐπικύρωσή τους αὐτὴ βέβαιοι καὶ ἀσφαλεῖς γιὰ τὴ θεραπεία ψυχῶν καὶ τὴν ἰατρικὴν παθῶν, γίνονται πρόσκομμα στὴ σωτηρία τῶν πιστῶν.

δ) Ὅσοι παραχαράσσουν, ἢ ἀθετοῦν, ἢ δέχονται ἄλλους ἀντίθετους πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν ὀρθότητα αὐτῶν τῶν κανόνων, νοθεύουν τὴν ἀλήθεια καὶ ἐκκλίνουν πρὸς πλάνη καὶ αἵρεση, γιὰ τὴν ἀντιτίθενται στοὺς κανόνες.

ε) Ὅσοι καινοτομοῦν ἢ ἐπιχειροῦν νὰ ἀνατρέχουν κάποιον ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς κανόνες, σαφῶς εἶναι καινομάχοι.

Καὶ γιὰ νὰ μιλήσουμε μὲ ἓνα - δύο παραδείγματα: Ὅσοι μετατρέπουν τὸ πρωτεῖο ἢ τὰ πρεσβεῖα τιμῆς πὺ ἀναγνωρίζουν οἱ κανόνες σὲ πρωτεῖα ἐξουσίας καὶ δυνάμεως (παπικὴ ἐξουσία «ἐκ τοῦ κόσμου τούτου»), ἢ ὅσοι μετατρέπουν καὶ ἀναθεωροῦν τὰ ἐπιτίμια πὺ προβλέπουν οἱ κανόνες γιὰ τὴν θεραπεία καὶ τὴν σωτηρία τῶν ψυχῶν τῶν πιστῶν σὲ ποινὲς ἢ κυρώσεις (δεσποτικὴ ἐξουσία «ἐκ τοῦ κόσμου τούτου»), γιὰ νὰ τιμωρήσουν σωματικῶς ἢ κοινωνικῶς τοὺς κληρικὸς ἢ τοὺς λαϊκοὺς, πρέπει νὰ κρίνουν, μήπως καὶ αὐτοὶ ἐμπίπτουν στὴν κατηγορία τῶν καινομάχων;

Περαιτέρω θὰ λέγαμε, διευρύνοντας τὰ πράγματα: περισσότερο καινομάχοι εἶναι καὶ ὅσοι διδάσκουν τοὺς ἄλλους νὰ μὴν τηροῦν τοὺς κανόνες, ὅχι ἐκεῖνοι πὺ δὲν τηροῦν τοὺς κανόνες. Ἐκεῖνοι πὺ δὲν τηροῦν καὶ δὲν ἐφαρμόζουν τοὺς κανόνες, εἴτε ἀπὸ ἄγνοια, εἴτε ἀπὸ ἀδυναμία, εἴτε ἀπὸ ἀμέλεια καὶ ἀδιαφορία, ἀπλῶς εἶναι ἁμαρτωλοὶ, ἀλλὰ ὅσοι διδάσκουν νὰ μὴν τηροῦνται οἱ κανόνες δὲν εἶναι μόνο ἁμαρτωλοὶ, ἀλλὰ εἶναι καὶ αἵρετικοί.

Ἐπίσης καινομάχοι εἶναι καὶ ὅσοι ἰσχυρίζονται ὅτι οἱ κανόνες εἶναι καιρικοί, πρόσκαιροι καὶ προσωρινοὶ καὶ ὅτι μποροῦμε νὰ τοὺς ἀλλάζουμε, ὅπως καὶ τοὺς νόμους τῆς Πολιτείας, οἱ ὅποιοι δὲν ἔχουν οὔτε διεκδικοῦν τὸ ἀλάθητο, καὶ γι' αὐτὸ τοὺς καταργοῦμε καὶ θεσπίζουμε ἄλλους.

Ὁσαύτως καινομάχοι εἶναι καὶ ὅσοι διατείνονται ὅτι οἱ κανόνες ἔρχονται σὲ ἀντίθεση μεταξὺ τους, χωρὶς νὰ ἔχουν λόγος ἢ χωρὶς νὰ ἔχουν ἐρευνήσει ἐπισταμένως καὶ ἐπιστημονικῶς τὸ θέμα βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς ἐρμηνείας καὶ ἑναρμονίσεως τῶν κανό-

νων⁷. Καὶ αὐτοὶ νομίζουν ὅτι «κάτι» γνωρίζουν. Καὶ ἐδῶ ἐπικρατεῖ ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ συνέπεια τῆς ἡμιμάθειας.

Ἐπίσης καινομάχοι λογίζονται καὶ ὅσοι καταβιάζονται τοὺς θεῖους κανόνες στὸ ἐπίπεδο τῶν διαφορῶν ἀνθρωπίνων νόμων, ἢ ἀντιθέτως, ὅσοι ἀναβιάζουν δικές τους κανονιστικὲς διατάξεις στὸ ἐπίπεδο τῶν ἱερῶν κανόνων, προτοῦ ἀκόμη μία Οἰκουμενικὴ Σύνοδος νὰ τοὺς δώσει αὐτὴν τὴν αὐθεντία καὶ τὴν σφραγίδα, ἐὰν βεβαίως τὴν ἀξίζουν.

Καινομάχοι δὲν εἶναι μόνο, ὅσοι προβαίνουν στὶς ἀνωτέρως ἐνέργειες ἢ καὶ ἀπόπειρες ἢ ἰσχυρογνώμονες γνωμοδοτήσεις, ἀλλὰ καὶ ὅσοι παρακινοῦν ἢ παρωθοῦν τοὺς ἀσχολουμένους μὲ τοὺς κανόνες, τοὺς καινολόγους, νὰ προβαίνουν στὶς ἀνωτέρως ἐνέργειες καὶ θεωρήσεις, καθὼς καὶ ὅσοι ἐπιτίθενται πρὸς αὐτούς. Βεβαίως καινομάχοι (τουλάχιστον ἐμμέσως) εἶναι καὶ ὅσοι καινολόγοι ἀδιαφοροῦν γιὰ τὴν καθ' οἰονδήποτε τρόπο παραχάραξη ἢ ἀλλοίωση ἢ τροποποίηση, ἢ ἀθέτηση τῶν ἰ. κανόνων, γιὰ νὰ μὴν δυσαρεστοῦν ἢ τὰ «χαλᾶνε» μὲ τοὺς κρατοῦντες ἢ τίς κυκλοφοροῦμενες κοσμικὲς ἀντιλήψεις ἢ ἀπαιτήσεις τῆς ἐποχῆς τους.

Ἀσφαλῶς καινομάχοι εἶναι ἴσως χωρὶς νὰ τὸ θέλουν— καὶ ὅσοι θέλουν νὰ γίνουν βασιλικότεροι τοῦ βασιλέως, ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἐκκλησιαστικώτεροι τῶν ἰ. κανόνων, ὅσοι δηλ. θέλουν νὰ γίνουν «εὐσεβέστεροι» ἀπὸ ὅ,τι ὑποδεικνύουν αὐτοὶ οἱ κανόνες τῆς Ἐκκλησίας. Πρβλ. τοὺς νηστεύοντες καὶ ἄλλα Σάββατα πλὴν τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, παρὰ τὴν ῥητὴν ὑπόδειξί τους.

Καινομάχοι, λοιπόν, δὲν εἶναι ὅσοι δὲν ἐφαρμόζουν ἀπὸ τυχὸν ἄγνοια ἢ ἀδυναμία τοὺς ἰ. κανόνες, ἀλλὰ ὅσοι δὲν τοὺς τηροῦν, ὅσοι δὲν τοὺς φυλάσσουν ὡς παρακαταθήκη καὶ ὅσοι δὲν τοὺς περιβάλλουν, ἀλλὰ τοὺς ἀναθεωροῦν καὶ τοὺς παραθεωροῦν, ἢ τοὺς παραμερίζουν.

3. Καινολόγους

Τέλος, καινομάχοι ἀποβαίνουν καὶ ὅσοι ἀπολυτοποιοῦν τὴν ἰσχὺ τῶν κανόνων καὶ μάλιστα

7. Βλ. Παν. Μπούμη, *Κανονικὸν Δίκαιον*, Ἔκδ. Γ' Ἐπισημμένη, ἐκδ. «Γρηγόρη», Ἀθήνα 2002, σελ. 69 ἑξ.: «Ὁ ἐρμηνευτὴς καὶ οἱ προϋποθέσεις ἐρμηνείας τῶν ἰ. κανόνων», καὶ «Ἀρχὲς ἐρμηνείας (καὶ ἑναρμονίσεως) τῶν ἰ. κανόνων».

ἐκείνων πού ἐπιλέγουν αὐτοί, καί θέλουν «σώνει καί καλά» νά τοὺς ἐφαρμόζουν πάντοτε –ιδίως στοὺς ἄλλους– παραθεωροῦντες τὴν ἀνθρώπινη φύση καί τὴν ἀνθρώπινη ἀδυναμία καί ἀσθένεια. Αὐτοὶ ἐμφανίζονται ὡς ἀνυποχώρητοι ὑπέρμαχοι τῶν ἱερῶν κανόνων, προσκολλημένοι στὸν τύπο τοῦ γράμματος. Αὐτοὺς μποροῦμε κάλλιστα νά τοὺς χαρακτηρίσουμε ὡς κανονολάτρες, ὅπως ἄλλοτε οἱ εἰκονολάτρες. Ὅμως σὲ τελική, βέβαια, ἀνάλυση κατανοοῦν κανονομάχοι, γιατί δίνουν ἐσφαλμένη ἐντύπωση στοὺς ἀνθρώπους περὶ τοῦ σκοποῦ τους καί τοῦ χαρακτηῖρα τους.

Οἱ κανονολάτρες αὐτοὶ δίνουν τὴν ἀφορμὴ στοὺς ἀσθενεῖς κατὰ τὴν ὀρθόδοξο πίστη καί τὸν γνήσιο ἐκκλησιαστικὸ βίον νά νομίζουν ἐσφαλμένως, ὅτι οἱ ἰ. κανόνες δὲν ἐκφράζουν τὸ πνεῦμα τῆς δικαιοσύνης καί τῆς ἀγάπης τοῦ Εὐαγγελίου, ἀλλὰ ὅτι εἶναι σκληροὶ νομικιστικοὶ τύποι.

Θὰ μπορούσε μάλιστα νά ἰσχυρισθεῖ κάποιος ὅτι αὐτοὶ οἱ κανονολάτρες δὲν εἶναι λιγώτερο ἐπικίνδυνοι ἀπὸ τοὺς κανονομάχους. Ἡ μὴ καλὴ γνώση τους τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου καί τῶν θεσμῶν τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως εἶναι ἡ ἐκκλησιαστικὴ Οἰκονομία, ἔχει τὶς δυσμενεῖς αὐτὲς ἐπιπτώσεις. Ἡ ἡμιμάθεια εἶναι χειρότερη ἀπὸ τὴν ἀγνοία, ὅπως γνωρίζουμε ἤδη.

Αὐτοὶ δὲν γνωρίζουν καλά, ὅτι ἐὰν τὸ κῦρος καί ἡ αὐθεντία τῶν θείων κανόνων εἶναι ἀπόλυτη, καί ἔτσι μποροῦν νά ἀποτελοῦν ἀπλανεῖς ὁδηγούς, γενικῶς καί διαχρονικῶς, ἀντιθέτως ἢ ἰσχύς τους καί ἡ ἐφαρμογὴ τους εἶναι σχετικὴ, ὅτι δηλαδή ἔχει νά κάνει μὲ τὶς περιστάσεις, μὲ τὶς περιπτώσεις, τὶς προσωπικὲς ἢ τὶς μερικὲς, καί μὲ τὶς ἀνθρώπινες ἀδυναμίες. Τὶς ἐν λόγω καταστάσεις, προϋποθέσεις καί συνθήκες, θὰ τὶς κρίνει βεβαίως τὸ ἐκάστοτε ἀρμόδιο ἐκκλησιαστικὸ ἐπισκοπικὸ, ἢ συνοδικὸ, ἢ ἐντεταλμένο ἀπ' αὐτὸ ὄργανο, τὸ ὁποῖο θὰ χορηγεῖ ἀναλόγως τὴν οἰκονομία, τ.ἔ. τὴν ἄδεια γιὰ παρέκκλιση ἀπὸ τοὺς κανόνες ἐκ τῶν προτέρων ἢ τὴν συγχώρηση γιὰ τὴν παράβασή τους ἐκ τῶν ὑστέρων.

Αὐτοὶ δὲν γνωρίζουν τὸ θεσμὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς οἰκονομίας, ὁ ὁποῖος παρέχει στὰ ἀρμόδια ὄργανα τῆς Ἐκκλησίας τὸ δικαίωμα νά χορηγοῦν τὴν ἄδεια ἢ τὴ συγχώρηση γιὰ κάποια πρόσκαιρη καί λογικὴ

παρέκκλιση ἀπὸ τὴν πιστὴ ἐφαρμογὴ τῶν ἰ. κανόνων, ὄχι τῶν δογμάτων, πάντοτε βεβαίως ἀπὸ χριστιανικὴ ἀγάπη καί πρὸς σωτηρία τῶν ἀνθρώπων⁸. Δὲν γνωρίζουν ὅτι ὑπάρχει τὸ μέτρο τῆς ἐκκλησιαστικῆς οἰκονομίας πού εἶναι ἡ ἐν Χριστῷ ἐλευθερία, τὴν ὁποία ἔχει ἡ Ἐκκλησία νά διαχειρίζεται τῇ θεῖα Χάρη, γιὰ νά διευθετεῖ τὰ τοῦ οἴκου Τῆς, βεβαίως πάντοτε πρὸς ψυχικὴ ὠφέλεια τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος βρίσκεται ἐντὸς καί ἐκτὸς Αὐτῆς⁹, καί ὄχι πρὸς τὸ ἴδιον τῶν ὀργάνων αὐτῆς ὑλικὸ ἢ κοσμικὸ συμφέρον.

Δὲν μποροῦν ἴσως ἀκόμη νά ἀντιληφθοῦν ἢ νά κατανοήσουν, ὅτι ἡ οἰκονομία αὐτὴ λειτουργεῖ ἔτσι, ὥστε νά μὴ μπορεῖ νά δικαιολογηθεῖ καμμία κατάργηση ἢ ἀναθεώρηση, ἢ τροποποίησις τῶν ἰ. κανόνων.

Αὐτοὶ δὲν ἐνθυμοῦνται ἢ κάνουν πὼς δὲν ἐνθυμοῦνται τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου, πού δίδαξε, ὅτι «Τὸ Σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο καί οὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ Σάββατον» (Μάρκ. 2,27), χωρὶς βεβαίως νά καταργήσῃ τὸ Σάββατο. Τελικὰ αὐτοὶ δὲν κατανοοῦν μόνο κανονομάχοι, ἀλλὰ καί ἀνθρωπομάχοι, ἢ μήπως καί ἀνθρωποκτόνοι;

Ἐπιλεγόμενα

Ἐν τέλει θὰ μπορούσε κανεὶς νά συμπεράνει, ὅτι γενικῶς οἱ κανονομάχοι, ἐφ' ὅσον «κτυποῦν» καί καταστρέφουν τοὺς θεῖους καί ἱεροὺς κανόνες πού εἶναι εἰκόνες τῆς Ἐκκλησίας, ἐμμέσως καθίστανται, καταλήγουν νά γίνονται, καί ἐκκλησιομάχοι. Πρὸς ἐνίσχυση αὐτῶν ὑπενθυμίζουμε κι ἐδῶ τοὺς λόγους τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου: «Ἐκκλησίαν δὲ λέγω... οὐ τοίχους ἐκκλησίας, ἀλλὰ νόμους Ἐκκλησίας... Ἐκκλησία γὰρ οὐ τοίχος καί ὄροφος, ἀλλὰ πίστις καί βίος»¹⁰.

Γιὰ ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους ἔχουμε τὴν ταπεινὴ γνώμη καί πρόταση, ὅτι ἡ Ἐκκλησία σὲ μία (στήν) προσεχῆ Οἰκουμενικὴ ἢ Γενικὴ Σύνοδο ὀφείλει νά ἀσχοληθεῖ κατὰ πρῶτο καί κύριο λόγο μὲ τὸ θέμα τῆς Ἐκκλησιολογίας, ἐν σχέσει καί μὲ τὸ θέμα τῶν ἱερῶν

8. Βλ. Παν. Μπούμη, *Κανονικὸν Δίκαιον*, σελ. 51.

9. Βλ. Παν. Μπούμη, *Κανονικὸν Δίκαιον*, σελ. 60.

10. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Ὁμιλία, Ὅτε τῆς Ἐκκλησίας ἔξω εὐρεθεῖς εὐτρόπιος ἀπεπάσθη, PG 52, 395 ἐξ.

κανόνων και τή θέση τῶν κανονομάχων - ἐκκλησιομάχων ἢ κανονολατρῶν ἐντὸς αὐτῆς. Ἐὰν γιὰ τὶς ἱερὲς εἰκόνες καὶ τοὺς εἰκονομάχους - εἰκονολάτρεις ἐπῆρε θέση, πολὺ περισσότερο ὀφείλει νὰ πάρει θέση γιὰ τοὺς θεῖους καὶ ἱεροὺς κανόνες κατ' ἀρχὰς καὶ κατ' ἀρχὴν καὶ γιὰ τοὺς κανονομάχους καὶ τοὺς κανονολάτρεις στὴ συνέχεια.

Συγχρόνως ὀφείλει ὄλο τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας νὰ (δι)ερωτηθεῖ: Ἄν ἡ ὀρθή - πρέπουσα τιμὴ ἀνήκει στὶς ἰ. εἰκόνες, μήπως ἡ ἀνάλογη ἢ καὶ περισσότερη τιμὴ ἀνήκει στοὺς θεῖους καὶ ἰ. κανόνες; Καί, ἂν ἡ ὀρθή τιμὴ πρὸς τὶς εἰκόνες διαβαίνει στὸ πρωτότυπο, στὰ εἰκονιζόμενα ἅγια πρόσωπα, τότε καὶ ἡ ὀρθή τιμὴ πρὸς τοὺς κανόνες τῆς Ἐκκλησίας δὲν διαβαίνει πρὸς τὴν Ἁγία Ἐκκλησία καὶ τὴ θεία Κεφαλή Της;

Καὶ ἀντιθέτως, ἂν ἡ ἀτίμωση καὶ ἡ περιφρόνηση πρὸς τὶς εἰκόνες διαβαίνει πρὸς τὰ πρόσωπα τῶν

εἰκονιζόμενων ἁγίων, μήπως κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο καὶ ἡ καταφρόνηση καὶ ἀτίμωση τῶν ἰ. κανόνων διαβαίνει πρὸς τὰ νομοθετήσαντα καὶ θεσπίσαντα αὐτοὺς πρόσωπα τοῦ Ἁγίου Θεοῦ καὶ τῆς Ἁγίας Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας;

Βάσει καὶ αὐτῶν τῶν δεδομένων καὶ τῶν σχετικῶν ἀναλογιῶν καὶ τῶν «ὄρων» καὶ ἐρωτημάτων ὀφείλει ἡ Ἐκκλησία νὰ καταλήξει καὶ νὰ ἀποφασίσει, μήπως καὶ στὴν περίπτωση τῶν κανονομάχων ἢ καὶ κανονολατρῶν ἔχουμε νὰ κάνουμε μὲ μία ἐκκλησιολογικὴ αἴρεση, ὅπως τῶν εἰκονομάχων ἢ εἰκονολατρῶν; Ὅποτε δὲν θὰ ὀλιγωρήσει ἡ ποιμαίνουσα Ἐκκλησία νὰ διαφωτίσει τὸ πλήρωμά Της, κλῆρο καὶ λαό, νὰ τὸ καταποτίσει, ἴσως καὶ νὰ τὸ προειδοποιήσει καὶ τελικῶς νὰ λάβει τὰ ἐνδεικνυόμενα μέτρα ἢ καὶ ἐπιτίμια.

(ΦΟΡΗΤΗ ΕΙΚΟΝΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΕΡΟ ΝΑΟ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΟΥΡΕΝΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ - ΙΣΤΟΡΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΩΑΝΝΗ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΤΟ ΕΤΟΣ 1776

Ἡ Διεύθυνση καὶ οἱ ἐργαζόμενοι στὸν Κλῆδο Ἐκδόσεων τῆς Ε.Μ.Υ.Ε.Ε. εὐχονται στοὺς ἀναγνώστες τοῦ Περιοδικοῦ «Ἐκκλησία»

ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ
ΕΥΤΥΧΕΣ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΙΟΝ
ΤΟ ΝΕΟΝ ΕΤΟΣ 2008

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ
Β. ΤΩΜΑΔΑΚΗΣ,
Ο ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ**

Τὸν περασμένον Μάιον συνεπληρώθησαν 100 χρόνια ἀπὸ τὴν γέννησιν τοῦ Καθηγητοῦ Νικολάου Β. Τωμαδάκη (16 Μαΐου 1907 - 24 Νοεμβρίου 1993). Μεταξὺ τῶν φοιτητῶν του, καὶ ὄχι μόνον, ἦταν περισσότερον γνωστὸς ὡς «ὁ διδάσκαλος». Ἐνα προσωνύμιον πὺν τὸ ἀπέκτησε χάρις στὸ συστηματικὸν ἐνδιαφέρον του γιὰ τὴν ἐπιστημονικὴν προκοπὴν τῶν φοιτητῶν του.

Ἦδη ἀπὸ τὰ γυμνασιακὰ του χρόνια εἶχε δείξει τὶς δυνατότητές του γιὰ πρωτοποριακὰς δραστηριότητες καὶ ὄραματισμούς. Τελειόφοιτος τοῦ Γυμνασίου ἴδρυσε στὰ Χανιά τὸν «Κρητικὸν Φιλολογικὸν Σύλλογον» καὶ ἐξέδωσε καὶ δύο περιοδικὰ.

Ἡ φιλολογικὴ του κατάρτισις, καθὼς καὶ ἡ πρωτοποριακὴ ἀντιμετώπισις φιλολογικῶν καὶ πολιτιστικῶν προβλημάτων, ἀναδεικνύεται μὲ τὴν διδακτορικὴ διατριβὴ του «Ἐκδόσεις καὶ χειρόγραφα τοῦ ποιητοῦ Διονυσίου Σολωμοῦ». Ταράσσει τὰ ὕδατα τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς, ἡ ὁποία ἀναγκάζεται νὰ ἀσχοληθῆ μὲ νεοελληνικὸν θέμα, ἀλλὰ καὶ τὸν τρόπον προσεγγίσεως τῆς Νεοελληνικῆς Γραμματείας. Δὲν εἶναι ὁ ὀρθὸς τρόπος ἀντιμετωπίσεως τῆς Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας ἡ δημοσιογραφικὴ παρουσία καὶ ὁ αἰσθητισμὸς. Τὰ πράγματα τίθενται σὲ σταθερὰς βάσεις, πὺν εἶναι ἡ χειρόγραφος παράδοσις καὶ ἡ ἔντυπος ἔκδοσις. Μὲ τὶς ἐργασίες του «Σολωμοῦ Ἑλληνομάθεια» καὶ «Ὁ Σολωμὸς καὶ οἱ Ἀρχαῖοι» ἀπεδείκνυε ὅτι ὁ Σολωμὸς δὲν ἦταν καθόλου ἀγράμματος, ἀλλὰ τουναντίον ἐγνώριζε πολὺ καλὰ τοὺς Ἀρχαίους Ἑλληνας. Ἀργότερα, ἀρκετὰ ἀργότερα, ὁ Νικόλαος Μπουγάτσος θὰ ἀποδεικνύη τὴν γνωριμίαν τοῦ Διονυσίου Σολωμοῦ μὲ τὴν Ἁγίαν Γραφὴν καὶ τὰ ὀρθόδοξα ἐκκλησιαστικὰ κείμενα καὶ ὁ Ἐμμανουὴλ Χατζηγιακουμῆς τὰ δημῶδη στοιχεῖα στὸ ἔργον τοῦ ποιητοῦ.

Οἱ ἐργασίες τοῦ Νικολάου Β. Τωμαδάκη θὰ ἐπισύρουν τὴν προσοχὴν τοῦ Ἰωάννου Συκουτρῆ, Διευθυντοῦ τότε τοῦ Ἀρχείου Ἐκδόσεως Ἑλλήνων Συγγραφέων τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ὁ ὁποῖος θὰ εἰσηγηθῆ στὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν τὴν ἀνάθεσιν στὸν Ν.Β. Τωμαδάκην τῆς κριτικῆς ἐκδόσεως τῶν ἔργων τοῦ Διονυσίου Σολωμοῦ, ἡ ὁποία καὶ τὴν ἀνέθεσεν (1936). Ὅμως δυστυχῶς, ἡ ἐλλοχεύουσα πάντοτε φιλολογικὴ ἀντιπαράθεσις –«κεραμεὺς κεραμεῖ κοτέει καὶ τέκτονι τέκτων»– δὲν ἐπέτρεψεν ἀκόμη, 70 καὶ πλέον χρόνια μετὰ τὴν ἀνάθεσιν αὐτὴν, νὰ ἔχωμεν τὴν κριτικὴν ἔκδοσιν τοῦ ἔργου τοῦ Σολωμοῦ.

Ἐπὶ μίαν δεκαπενταετίαν θὰ ὑπηρετήσῃ στὸ Ἱστορικὸν Ἀρχεῖον Κρήτης, τὸ ὁποῖον θὰ ὀργανώσῃ, ὥστε ἀκόμη καὶ σήμερον νὰ διακρίνονται τὰ δείγματα τῆς διελεύσεώς του ἀπὸ ἐκεῖ.

Ἡ ἐκλογή του ὡς Τακτικοῦ Καθηγητοῦ τῆς Βυζαντινῆς Φιλολογίας στὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν τοῦ ἔδωσε τὴν δυνατότητα νὰ ἀναδείξῃ τὶς δημιουργικὰς καὶ πρωτοποριακὰς ἰκανότητές του. Δὲν περνᾷ ἐξάμηνον ἀπὸ τὴν ὀρκωμοσίαν του (15 Φεβρουαρίου 1950) καὶ δημιουργεῖ τὸν πρῶτον κύκλον τῶν φοιτητῶν του (δευτεροετῶν καὶ τριτοετῶν), τοὺς ὁποίους καθοδηγεῖ γιὰ νὰ προχωρήσουν σὲ ἔκδοσιν τοῦ πρώτου τόμου τῶν Ὑμνων τοῦ Ρωμανοῦ τοῦ Μελωδοῦ. Τὸ «Φροντιστήριον» αὐτὸ «τῶν Ἀθηνῶν» θὰ λειτουργήσῃ ἐπὶ μίαν δεκαπενταετίαν καὶ πλέον, ἐμπλουτιζόμενον καὶ μὲ νέους φοιτητές, οἱ

Τοῦ
Παναγιώτου Γ. Νικολοπούλου
Ὁμοτίμου Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν,
Διευθυντοῦ τῆς Ἑθνικῆς
Βιβλιοθήκης τῆς Ἑλλάδος, ἔ.π.

όποιοι θα εκδώσουν και άλλους τόμους Ὑμνων τοῦ Ρωμανοῦ τοῦ Μελωδοῦ. Εἶναι γεγονός ὅτι μὲ τὸν Τωμαδάκην καὶ τὸ Φροντιστήριόν του τὸ εὐρύτερον νεοελληνικὸν κοινὸν ἐγνώρισε τὸν Ρωμανὸν τὸν Μελωδόν.

Παραλλήλως καθωδήγησε δεκάδες ἄλλων φοιτητῶν του στὴν σύνταξιν διδακτορικῶν διατριβῶν καὶ ἐν συνεχείᾳ παρακολούθησε τὴν ἐπιστημονικὴν των ἀνέλιξιν. Μέγας ἀριθμὸς τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἢ πού πρὸ ὀλίγου καιροῦ ἀπεχώρησαν πανεπιστημιακῶν καθηγητῶν, καθὼς καὶ ἀνωτάτων στελεχῶν τῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ τῆς Διοικήσεως ὑπῆρξαν φοιτητῆς του.

Ἀνέδειξε τὴν ἔρευναν στοὺς τομεῖς τῆς Βυζαντινῆς καὶ Μεταβυζαντινῆς, καθὼς καὶ τῆς Νεοελληνικῆς Φιλολογίας, τῆς Κρητολογίας, τῆς Παλαιογραφίας καὶ ἄλλων συναφῶν φιλολογικῶν καὶ ἱστορικῶν κλάδων. Ἐπὶ σειρὰν δεκαετιῶν διηύθυνε ἐπιστημονικὰ περιοδικά, τὴν Ἐπετηρίδα τῆς Ἐταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν, τὴν «Ἀθηνᾶ» κ.ἄ.

Μὲ τὸν Τωμαδάκην ἡ Βυζαντινὴ Φιλολογία ἀπέκτησε τὴν αὐτονομίαν της. Μέχρι τοῦ διορισμοῦ του στὴν ἔδρα –πού ἰδρύθη γιὰ πρώτη φορὰ– ἡ Βυζαντινὴ Φιλολογία ἢ ἦταν ὑποτακτικὴ στὴν κλασικὴ φιλολογία, ἐγνωρίζετο δηλαδὴ ἐπειδὴ οἱ Βυζαντινοὶ εἶχαν ἀντιγράψει καὶ εἶχαν ἐρμηνεύσει τὰ κείμενα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, ἢ ἦταν προπομπὸς τῆς Νεοελληνικῆς Φιλολογίας καὶ ἐγνωρίζετο ἀπὸ κείμενα σὲ δημοδέστερη μορφή, ὅπως τὰ Πτωχοπροδρομικά, ὁ Διγενὴς Ἀκρίτας.

Μὲ τὸν Τωμαδάκην ἐμάθαμε ὅτι τὸ Βυζάντιον, οἱ Βυζαντινοί, εἶχαν ἀναπτύξει καὶ αὐτοί, ὅπως καὶ οἱ

λοιποὶ Ἑλληνες ἄλλων ἱστορικῶν περιόδων, ἰδικῆν των Φιλολογίαν. Ὑπῆρχαν καὶ τὰ προηγούμενα, ἀλλὰ ἡ Ὑμνογραφία, ἡ Ἐπιστολογραφία, ἡ Ρητορικὴ, ἡ Ἱστορία, ἡ Νομικὴ καὶ ὄχι μόνον ἡ Θεολογία καὶ ἡ Ἐρμηνευτικὴ, ὑπῆρξαν κατ' ἐξοχὴν κατορθώματα τῶν Ἑλλήνων τῆς Βυζαντινῆς περιόδου. Μορφῆς ὅπως τὸν Ρωμανὸν τὸν Μελωδόν, τὸν Ἀνδρέαν Κρήτης, τὸν Προκόπιον, τὸν Φώτιον, τὸν Ψελλόν, τὴν Ἄνναν Κομνηνὴν, τὸν Θεόδωρον Μετοχίτην δὲν τίς προσπερνᾶ κανεὶς ἀδιάφορα.

Καὶ ὁ Τωμαδάκης μὲ τὴν διδασκαλίαν του, μὲ τὰ συγγράμματά του, μὲ τὴν παρουσίαν του ἔκαμεν οἰκεῖες τίς μορφῆς αὐτῆς καθὼς καὶ πλῆθος ἄλλων. Σὲ χιλιάδες ἀριθμοῦνται οἱ φοιτητῆς του καὶ οἱ μετεκπαιδευθέντες δημοδιδάσκαλοι καὶ καθηγητῆς, οἱ ὅποιοι κατόπιν μετέφεραν στοὺς μαθητῆς των ζωντανὸ τὸν λόγον τῶν Βυζαντινῶν καὶ τῶν Νεοελλήνων συγγραφέων.

Πρὸς τὸ τέλος τῆς ζωῆς του ἐμερίμνησεν νὰ καταστή εὐρύτερα χρήσιμη ἡ βιβλιοθήκη του καὶ τὸ πλῆθος τῶν σημειώσεων καὶ τῆς ἀλληλογραφίας του. Γι' αὐτὸ ἴδρυσε καὶ τὸ Ἰδρυμα «Στούδιον Νικολάου Β. Τωμαδάκη», τὸ ὁποῖον πλὴν τῶν ἄλλων ἀποβλέπει στὴν προαγωγὴν τῶν μελετῶν τῆς λογίας Βυζαντινῆς Φιλολογίας, τῆς Μεσαιωνικῆς καὶ Νεοελληνικῆς Φιλολογίας, τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας καὶ Φιλολογίας, τῆς Κρητολογίας.

Ὁ Νικόλαος Β. Τωμαδάκης ὑπῆρξεν ὁ πιστός, διορατικός, δημιουργικός, πρωτοποριακός, ἀσυμβίβαστος, ἀλλὰ κατ' ἐξοχὴν «ὁ διδάσκαλος».

**Ο ΝΕΟΜΑΡΤΥΣ
ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Ο ΧΙΟΠΟΛΙΤΗΣ
(† 26 Νοεμβρίου 1807)
ΚΑΙ Η ΤΙΜΗ ΤΗΣ
ΜΝΗΜΗΣ ΤΟΥ
ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΛΑΟ**

Ὁ ἅγιος νεομάρτυς Γεώργιος ὁ Χιοπολίτης ἀποτελεῖ μία ἀπολύτως χαρακτηριστικὴ περίπτωση νεομάρτυρα τῆς Τουρκοκρατίας, πού ἀνήκει μάλιστα στὴν κατηγορία τῶν νεομαρτύρων, οἱ ὁποῖοι πρῶτα ἐξισλαμίσθηκαν καὶ κατόπιν πόθησαν τὸ μαρτύριο, ὥστε νὰ ἀποπλυθεῖ διὰ τοῦ αἵματος τοῦ μαρτυρίου ἢ ἀποστασία τους. Ὁ βίος τοῦ δημοσιεύθηκε στὸ *Νέον Λειμωνάριον*, ἐνῶ τὴν ἀκολουθία του συνέταξε ὁ ὄσιος ἱερομόναχος Νικηφόρος ὁ Χίος¹, ἀλλὰ καὶ ἕνας εὐλαβὴς ἱερέας τῶν Κυδωνιῶν, ὁ π. Κατσαρέλης. Ἀργότερα μάλιστα ἀσχολήθηκαν μὲ τὴν ἀκολουθία του τόσο ὁ Ἀϊβαλιώτης Ε. Π. Τυμπαμπόγλου, τὸ 1848, ὅσο καὶ ὁ Προδρομίτης μοναχὸς Ἀκάκιος, τὸ 1862², ἐνῶ συχνὰ ἀναφέρεται στὰ γενικὰ περὶ νεομαρτύρων ἔργα πού διαθέτουμε³.

Σύμφωνα μὲ τὰ βιογραφικὰ καὶ συναξαριακὰ αὐτὰ στοιχεῖα, ὁ ἅγιος γεννήθηκε στὸ χωριὸ Πιτυοὺς τῆς Χίου, ἔμεινε ἐνωρὶς ὀρφανὸς ἀπὸ μητέρα, καὶ σὲ παιδικὴ ἡλικία παραδόθηκε ἀπὸ τὸν πατέρα του σὲ κάποιον ξυλογλύπτη, γιὰ νὰ μάθει τὴν τέχνη του. Ἀπὸ τὰ Ψαρά, ὅπου ἐργαζόταν μαζί μὲ τὸν μάστορά του στὸ τέμπλο τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Νικολάου, ὁ Γεώργιος ἔφυγε κρυφὰ γιὰ τὴν Καβάλα, ὅπου συνελήφθη νὰ κλέβει σὲ κάποιο κῆπο καὶ δέχθηκε νὰ ἐξισλαμισθεῖ γιὰ νὰ ἀποφύγει τὴν τιμωρία. Ὅταν συνειδητοποίησε τί εἶχε διαπράξει, ἐπέστρεψε στὸν πατέρα του, στὴ Χίο, «ὁμολογῶν τὸν Χριστόν», σὲ ἡλικία δέκα ἐτῶν. Ὁ πατέρας του, γιὰ νὰ τὸν προφυλάξει, τὸν μετέφερε στὶς Κυδωνίες, καὶ τὸν παρέδωσε σὲ χριστιανὸ γνῶριμό του, ὁ ὁποῖος καὶ τὸν φιλοξένησε στὸ κτῆμα του, ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη.

Σὲ ἡλικία εἴκοσι ἐτῶν, ὁ Γεώργιος πῆγε καὶ ἐγκαταστάθηκε στὶς Κυδωνίες, ὅπου τὸν φρόντιζε ὡς «παραμιάνα» μία ἡλικιωμένη γυναίκα, στὴν ὁποία ἐξομολογήθηκε τὰ τῆς ἀποστασίας του. Δυὸ χρόνια ἀργότερα ἀρραβωνιάστηκε μὲ κάποια κοπέλλα, οἱ συγγενεῖς τῆς ὁποίας ἔμαθαν ἀπὸ τὴν «παραμιάνα» τὴν ἱστορία του, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπάνοδό του στὴν Ὁρθοδοξία. Ἐτσι, ὅταν κάποτε φιλονίκησε μὲ τὸν ἀδελφὸ τῆς μνηστῆς του γιὰ οἰκονομικὰ ζητήματα, ἐκεῖνος τὸν κατέδωσε στὶς ὀθωμανικὲς ἀρχές, πού τὸν συνέλαβαν, τὴν 8η Νοεμβρίου 1807, τὸν φυλάκισαν, τὸν βασάνισαν, καὶ τελικὰ, ἀφοῦ ἐνισχύ-

Τοῦ

Μ. Γ. Βαρθούνη

Ἀναπληρωτοῦ Καθηγητοῦ
Λαογραφίας στὸ Δημοκρίτειο
Πανεπιστήμιο Θράκης

1. *Νέον Λειμωνάριον...*, Ἐνετίησιν 1819, σ. 115-125.

2. Ἴω. Περαντώνης, *Λεξικὸν τῶν Νεομαρτύρων* 1 (Α-Δ), Ἐν Ἀθήναις 1972, σ. 117.

3. Ἴω. Περαντώνης, ὅ.π., σ. 117, σήμ. 1, ὅπου καὶ τὰ πλήρη βιβλιογραφικὰ στοιχεῖα τῶν ἐκδόσεων αὐτῶν.

θηκε με τη μετάληψη τῶν ἀχράντων μυστηρίων καὶ ἀρνήθηκε νὰ ἐπανέλθῃ στὸ Ἰσλάμ, τὸν ἐπέλεσαν με ἀργὸ καὶ βασανιστικὸ ἀποκεφαλισμὸ, τὴν 26η Νοεμβρίου 1807⁴.

Ἀμέσως μετὰ τὴν ἐπέλεσή του, οἱ χριστιανοὶ τῶν Κυδωνιῶν ἀρχίζαν νὰ παίρνουν κομμάτια ἀπὸ τὰ ἐνδύματα καὶ αἷμα ἀπὸ τὸ λείψανο, γι' αὐτὸ καὶ οἱ τουρκικὲς ἀρχὲς τῆς πόλης πέταξαν τὸ σῶμα τοῦ νεομάρτυρα σὲ μία ρεματιά. Ὡστόσο, τρεῖς εὐσεβεῖς Ἀἰβαλιῶτες τὸ περισυνέλεξαν, καὶ με καῖκι πέρασαν στὴ βραχονησίδα Νησιοπούλα, στὸν κόλπο τῶν Κυδωνιῶν, ὅπου καὶ τὸ ἔθαψαν. Ἀργότερα, ἔγινε ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου, τὸ ὁποῖο τοποθετήθηκε στὸ ἱερὸ βῆμα τοῦ ἀνεγερθέντος ναοῦ τοῦ ἁγίου Γεωργίου τοῦ νεομάρτυρος, στὸ Ἀἶβαλί, ἐνῶ ἡ κἀρα του τοποθετήθηκε ἐκεῖ, σὲ ἰδιαίτερη λειψανοθήκη. Οἱ Ἀἰβαλιῶτες τιμοῦσαν τὸν ἅγιο με πανηγυρικὸ ἐσπερινό, θεία λειτουργία καὶ προσκύνηση τῶν λειψάνων του, κάθε 26 Νοεμβρίου.

Μὲ τὴν Μικρασιατικὴ Καταστροφὴ τοῦ 1922, τὰ ἱερά λείψανα τοῦ ἁγίου διασκορπίστηκαν, καὶ οἱ λειψανοθήκες πουλήθηκαν. Ἀργότερα, ἐντοπίστηκε στὰ χέρια Γερμανοῦ συλλέκτη ἡ ἄδεια ἀσημένια καὶ περίτεχνη λειψανοθήκη τῆς τιμίας κἀρας του, πού ἀγοράστηκε ἀπὸ τὸν Ἑλληνα συλλέκτη Γεώργιο Ζάκο, γιὰ νὰ καταλήξῃ σήμερα στὸ Μουσεῖο Μπενάκη, ὅπου φυλάσσεται. Σύμφωνα μάλιστα με τὴν ἐπιγραφή πού φέρει, εἶναι ἔργο τοῦ 1816, ἀφιέρωμα τοῦ «ρουφετίου τῶν Σαπουντζήδων» (δηλ. τῶν σαπυνοποιῶν) με τὴν ἐπιστασία τοῦ Σωφρονίου τοῦ ἐξ Ἄνδρου, καὶ προέρχεται ἀπὸ τὸ ἐργαστήριό τοῦ ἀργυροχρυσοχόου Πανταζῆ Μαραγκοπούλου⁵. Μὲ τὴν βοήθεια καὶ τὶς ὑποδείξεις τοῦ μακαριστοῦ Ἀἰβαλιώτη καθηγητῆ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Ἰωάννη Φουντούλη, εὐλαβεῖς προσκυνητὲς ἀπὸ τὴν Χίο καὶ τὴν Μυτιλήνη ἐντόπισαν τόσο τὸ σημεῖο

τοῦ μαρτυρίου τοῦ ἁγίου, ὅσο καὶ τὸ ναὸ καὶ τὸν τάφο του στὴ νησίδα «Νησιοπούλα».

Ὁ ἅγιος Γεώργιος ὁ Χιοπολίτης ἀνήκει, λοιπόν, στὴν μεγάλη κατηγορία τῶν πρῶν ἐξιλαμισθέντων νεομαρτύρων, πού ἔδρασαν καὶ μαρτύρησαν στὰ μεγάλα κέντρα τοῦ ὀθωμανοκρατούμενου Ἑλληνισμοῦ. Χίος, Καβάλα καὶ κυρίως τὸ Ἀἶβαλί ἔγιναν μάρτυρες τῆς ἁγιαστικῆς παρουσίας του. Εἰδικότερα μάλιστα τὸ Ἀἶβαλί τῶν ἀρχῶν τοῦ 19ου αἰῶνα, ὅποτε καὶ μαρτύρησε ὁ ἅγιος Γεώργιος, ὑπῆρξε ἱστορικὴ κοιτίδα τοῦ Γένους στὴν Ἀνατολή, ὅπως εὐστοχα καὶ γλαφυρὰ περιγράφει ὁ Φώτης Κόντογλου στὰ περὶ τὴν ἰδιαίτερη πατρίδα του κείμενά του. Κέντρο ἐμπόρων καὶ διαφωτιστῶν, με περίφημες ἀγορὲς καὶ σχολεῖα, ἀλλὰ καὶ με πνευματικῶς ἀκαμῖα καὶ δραστήρια ἁγιορείτικα μετόχια, τὸ Ἀἶβαλί ὑπῆρξε πόλη, οἱ χριστιανοὶ τῆς ὁποίας εἶχαν ἄμεση ἀνάγκη τῆς ψυχολογικῆς στήριξης πού προσέφερε τὸ ἀγωνιστικὸ ὑπόδειγμα ἐνὸς νεομάρτυρα. Καὶ τὴν στήριξη αὐτὴ βρῆκαν στὴν περίπτωση τοῦ νέου καὶ ἀποφασισμένου παλικαριοῦ ἀπὸ τὴ Χίο.

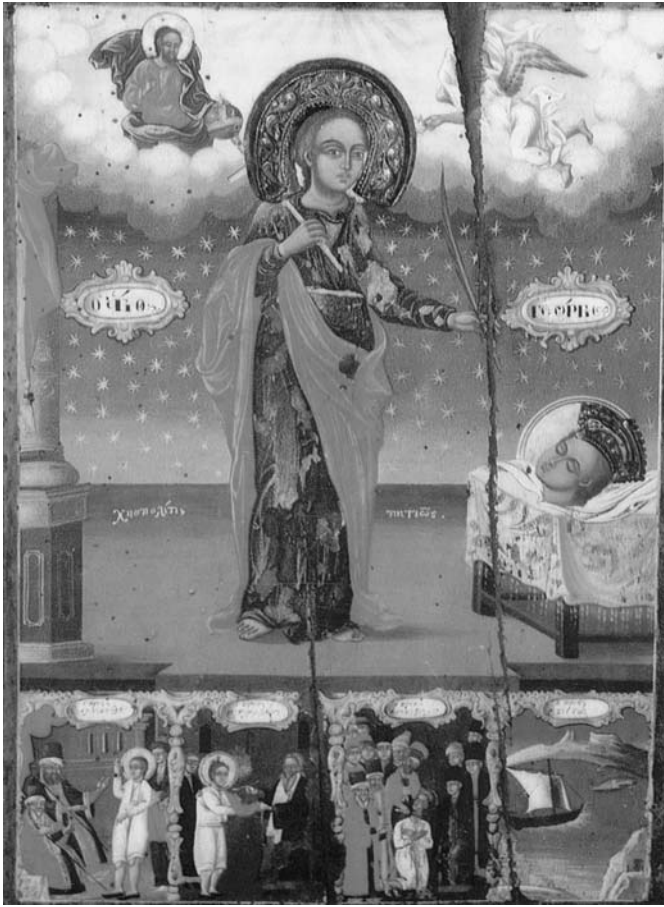
Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρά, ὁ βίος καὶ τὸ συναξάρι τοῦ ἁγίου Γεωργίου τοῦ Χιοπολίτη περιλαμβάνει ἔντονες καὶ πυκνὲς ἀναφορὲς σὲ πολλὰ δεδομένα τῆς καθημερινῆς ζωῆς τοῦ ὑπὸ ὀθωμανικὴ κυριαρχία Ἑλληνισμοῦ, κατὰ τὸν 18ο καὶ 19ο αἰῶνα. Στοιχεῖα πού διαβαθμίζονται ἀπὸ τὰ πλέον ὑλικά ὡς τὰ πιὸ πνευματικά, ἀπὸ τὸν ὑλικὸ βίον ὡς τὶς παραδόσεις καὶ τὴν εὐσεβῆ θρησκευτικότητα τοῦ λαοῦ μας. Ὡς πρὸς αὐτὸ μάλιστα τὸ σημεῖο, ὁ βίος τοῦ ἁγίου μας ἐντάσσεται σὲ μία μεγάλη ὁμάδα βίων καὶ συναξαρίων νεομαρτύρων, πού ἀποτελοῦν ταυτοχρόνως ἱστορικὲς, θρησκευτικὲς ἀλλὰ καὶ λαογραφικὲς πηγές.

Ἡ τιμὴ πρὸς τὸν ἅγιο Γεώργιο τὸ νεομάρτυρα, πού ξεκίνησε λιγότερο ἀπὸ μία δεκαετία μετὰ τὸ μαρτύριό του, καὶ μάλιστα στὴν πόλη ὅπου μαρτύρησε, μετὰ τὴν Μικρασιατικὴ Καταστροφὴ ἀκολούθησε τὴν αἰβαλιώτικη προσφυγικὴ διασπορά, καὶ ἐξαπλώθηκε στὸν ἑλληνικὸ χῶρο. Σύμφωνα με τὸν Φώτη Κόντογλου⁶, ὁ ὁποῖος δημοσίευσε μία λογοτεχνικὴ μετάπλαση τοῦ συναξαρίου του, εἰκόνες τοῦ ἁγίου

4. Φώτ. Κόντογλου, *Τὸ Ἀἶβαλί ἡ πατρίδα μου*, Ἀθήνα 1988 (ε' ἔκδοση), σ. 14-49. Πλήρη βιβλιογραφικὰ στοιχεῖα γιὰ τὶς περὶ τὸν ἅγιο Γεώργιο τὸν Χιοπολίτη δημοσιεύσεις βλ. Πόπη Χαλκιά - Στεφάνου, «Ἅγιος Νεομάρτυρας Γεώργιος ὁ Χιοπολίτης (18ος-19ος αἰῶνας)», *Ἐφημέριος* (1998), σ. 301, 319-320 καὶ (1999), σ. 40-41, ὅπου ἡ σχετικὴ βιβλιογραφία.

5. Παναγιώτης Δαλακλῆς, «Τὸ θαῦμα», *Κυδωνιατικὸς Ἀστὴρ* 147 (Μάρτιος 1976), σ. 2-3, ὅπου ὅλο τὸ ἱστορικὸ τῆς ἐπανεύρεσης τῆς λειψανοθήκης.

6. Φώτ. Κόντογλου, *Τὸ Ἀἶβαλί...* ὁ.π., σ. 48-49. Ὁ ἴδιος, «Μαρτύριο Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Χιοπολίτου», *Κιβωτὸς* 23 (1960), σ. 420-426.

Γεωργίου ιστορήθηκαν από πρακτικούς, όπως ο Ντάντινας, και από συστηματικούς, όπως ο Γεώργιος Άγραφιώτης, άγιογράφους. Εικόνες του επίσης ζωγράφισε και ο ίδιος ο Φώτης Κόντογλου - το 1946, στο γυναικωνίτη του ναού της Ζωοδόχου Πηγής στην Παιανία - ενώ ανάλογα εικονίσματα υπάρχουν σήμερα στην Ύδρα, στο ναό του άγιορείτικου μετοχίου του άγίου Άθανασίου του Άθωνίτη και στο Έκκλησιαστικό Μουσείο της Ίεράς Μονής άγίου Άνδρέα Μηλαπιδιάς της Κεφαλλονιάς. Στο χωριό του άγίου, στο Πιτυούς της Χίου, σώζεται, από δωρεά Κυδωνιατών, ή παλαιότερη εικόνα του, χρονολογούμενη στο 1840. Εικόνα του υπάρχει και στον ένορικό ναό του άγίου Γεωργίου Μυτιλήνης, αλλά και στην Ίερά Μονή Βατοπεδίου του Άγίου Όρους, έργο του Κυπρίου άγιογράφου Συμεών, από το κυπριακό μοναστήρι του άγίου Γεωργίου του Κοντού. Έπίσης, σύμφωνα με έπιστολικές μαρτυρίες⁷, τον άγιο εύλαβούνται σε χωριά του νομού Φλώρινας, στην Ίθάκη, ενώ εικόνες του υπάρχουν στο καθολικό της Ίεράς Μονής Πετράκη, αλλά και στον άγιο

Ίωάννη Θεολόγο Παπάγου, και στην Έρμούπολη της Σύρου, συνήθως άφιερώματα Άϊβαλιωτών, που τόσα χρόνια μετά τον ξεριζωμό από την πατρίδα τους δέν έπαψαν να τιμούν και να σέβονται τον άγιο τους.

Σήμερα, μετά την καταστροφή του 1922, μικρά τεμάχια των ιερών λειψάνων του άγίου βρίσκονται στο μοναστήρι της Παναγίας στις Οίνουσσες, προσφορά του Φώτη Κόντογλου, στην Ίερά Μονή Προφήτου Ήλιου της Θήρας, και στο ναό της «Παναγούδας» στην Λέσβο, απ' όπου πρόσφατα μεταφέρθηκαν για προσκύνημα στην Χίο. Την τιμή που αποδίδεται στον άγιο από τον εύσεβη λαό μας όριοθετούν επίσης και οι άφιερωμένοι στον άγιο Γεώργιο το νεομάρτυρα ναοί. Τέτοιοι ναοί υπάρχουν στις Νέες Κυδωνίες Μυτιλήνης, στο Διόνυσο Άττικής, άφιερώμα της οικογένειας Μποδοσάκη, στο Άκτιο της Πρέβεζας, στο εκεί στρατόπεδο της Πολεμικής Άεροπορίας, ενώ στην γενέτειρα του άγίου, στην άγιοτόκο και άγιοτρόφο νήσο Χίο, υπάρχουν ναοί του στην Έλάτα, και, κυρίως, ο νεόδμητος μεγαλοπρεπής ναός του στο χωριό του, το Πιτυούς, που πρόσφατα εγκαινιάστηκε από τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Χίου, Ψαρών και Οίνουσσών κ. Διονύσιο, με την πατρική εύλογία του όποιου κατασκευάστηκε, δια του όβολου και της συνδρομής των εύλαβουμένων τον άγιο όρθοδόξων χριστιανών. Τέλος, παρεκκλησί του άγίου υπάρχει και στον ιερό ναό άγίας Βαρβάρας Πατησίων, έργο και πάλι των εύσεβών Κυδωνιατών της περιοχής, οι όποιοι στην τιμή προς τον άγιο βλέπουν να προσωποποιείται όλόκληρη ή μεγάλη και σπουδαία παράδοση του τόπου καταγωγής των προγόνων τους⁸.

Ύπο τὰ άρχικά Ε.Μ.Δ. υπάρχει χειρόγραφο λαϊκό ποίημα ένός Ναξίου, που αναφέρεται στη ζωή και τὰ θαύματα του άγίου, ενώ πρόσφατα επίσης κυκλοφορήθηκε καλαίσθητο τεύχος, με τον τίτλο «Ο Βίος του

7. Οι μαρτυρίες αυτές προέρχονται από το άρχείο του κ. Νίκου Φράγκου, ο όποιος τις έθεσε ύπόψη μου με έξαιρετική προθυμία και εύγένεια, κατά τη διάρκεια επισκέφεός μου στην Χίο, το Σεπτέμβριο του 2007, για να πάρουμε - μαζί με τον κ. Κωνσταντίνο Χολέβα - μέρος σε εκδήλωση σχετική με τη μνήμη του άγίου Γεωργίου (29 Σεπτεμβρίου 2007, Όμήρειο Πνευματικό Κέντρο Χίου). Το ίδιο ισχύει και για τον π. Γεώργιο Κατσαρό. Τους εύχαριστώ θερμά.

8. Ο βίος του Άγίου Γεωργίου Χιοπολίτου σε ποιητική απόδοση, (Χίος 2001), σ. 13.

Ἁγίου Γεωργίου Χιοπολίτου σὲ ποιητικὴ ἀπόδοση» (Αὐγουστος 2001), ἀνωνύμως, πὺν ὡστόσο ἀποτελεῖ ἔργο τοῦ κ. Νίκου Φράγκου, ὁ ὁποῖος εὐλαβεῖται τὸν ἅγιο, καὶ πρωτοστατεῖ στὴν ὀλοκλήρωση τοῦ ναοῦ τοῦ στὸ Πιτυοὺς καὶ στὴν πανελλήνια ἀνάδειξη τῆς λαϊκῆς λατρευτικῆς τιμῆς του. Στὸν ἅγιο ἦταν ἀφιερωμένο τὸ ἡμερολόγιο τοῦ 2007 τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἰνουσσῶν, μὲ ἓνα ἐξαιρετικὰ τεκμηριωμένο καὶ γλαφυρὸ κείμενο τοῦ πανοσιολογιστάτου ἀρχιμανδριτοῦ π. Μάρκου Βασιλάκη, ἐνῶ στὸν ἅγιο ἀφιερώθηκε καὶ ὀλόκληρος κύκλος ἐκδηλώσεων γιὰ τὰ διακόσια χρόνια ἀπὸ τὸ μαρτύριό του, τὸ τρέχον ἔτος 2007, πὺν κορυφώθηκαν μὲ τὸν πανηγυρικὸ ἑορτασμὸ τῆς μνήμης του, στίς 26 Νοεμβρίου 2007, μὲ πανηγυρικὴ ἀρχιερατικὴ θεία λειτουργία.

Τὰ στοιχεῖα πὺν παραπάνω ἀναφέρθηκαν ὀριοθετοῦν τὴ σημερινὴ λατρευτικὴ τιμὴ πρὸς τὸν ἅγιο νεομάρτυρα Γεώργιο τὸν Χιοπολίτη, πὺν εἶναι γενικότερα ἐνδεικτικὴ καὶ γιὰ τὴ σύγχρονη τιμὴ τῶν νεομαρτύρων, στὴ θρησκευτικὴ καὶ λατρευτικὴ ζωὴ τῶν Ἑλλήνων. Στὰ πλαίσια τῆς ἐπανόδου στίς ρίζες, ἡ τιμὴ τῶν νεοφανῶν ἁγίων καὶ τῶν νεομαρτύρων ἔχει ἀρχίσει νὰ ἀποκτᾶ τὸ δικὸ της ἀξιοσημειώμενο μερίδιο στὴ λαϊκὴ θρησκευτικότητᾴ τοῦ λαοῦ μας. Εἰκόνες ἀγιογραφοῦνται, ναοὶ χτίζονται καὶ πανηγύρεις καθιερῶνται, καθὼς οἱ νεομάρτυρες συγκινοῦν τὸ λαὸ μας, ὡς μοναδικὰ ὑποδείγματα πίστεως καὶ σταθερότητας στὴν Ὁρθοδοξία καὶ τὸ Γένος. Ἡ ἀγάπη μάλιστα αὐτὴ φαίνεται ἀντιστρόφως ἀνάλογη τοῦ ὀρυμαγδοῦ τῶν κάθε εἶδους ἀφομοιωτικῶν τάσεων, μὲ τίς ὁποῖες οἱ παγκοσμιοποιημένοι καιροὶ μας μᾶς βομβαρδίζουν καθημερινά, ἐπιζητώντας νὰ ἀπαλείψουν κάθε ἴχνος ἀπὸ τὴν ἰδιαίτερη παράδοση καὶ τὴν ἰδιοπροσωπία τῆς Ρωμοσύνης.

Ἐπιπλέον, ἡ τιμὴ πρὸς τὸν ἅγιο Γεώργιο τὸ νεομάρτυρα, γιὰ μὲν τοὺς Χιώτες ἀποκτᾶ ἰδιαίτερες διαστάσεις, καθὼς ἐκλαμβάνεται ὡς ἰδιαίτερο τοπικὸ χαρακτηριστικὸ τῆς παραδοσιακῆς θρησκευτικῆς συμπεριφορᾶς τους, γιὰ δὲ τοὺς ἀπογόνους τῶν Κυδωνιατῶν συνδέεται ἄρρηκτα μὲ τίς μνῆμες τῆς ἰδιαίτερης πατρίδας, τοῦ μαρτυρικοῦ τύπου καταγωγῆς τους, ἀπὸ τὸν ὁποῖο οἱ πρόγονοὶ τους ξεριζώθηκαν βίαια. Ὑπὸ τὴν ἔννοια αὐτὴ, ἡ τιμὴ πρὸς

τὸν ἅγιο Γεώργιο προσλαμβάνει τὰ χαρακτηριστικὰ βασικοῦ στοιχείου τῆς τοπικῆς πνευματικῆς συγκρότησης καὶ πολιτισμικῆς ταυτότητας τῶν κατοίκων τῶν δύο αὐτῶν περιοχῶν. Γιὰ τοὺς ὑπόλοιπους δὲ Ἑλληνες, ὁ ἅγιος Γεώργιος ἀποτελεῖ ὑπόδειγμα ζωῆς καὶ δράσης, ἓνα νέο παλικᾶρι πὺν προτίμησε τὸ μαρτυρικὸ θάνατο ἀπὸ τὴν ἀλλαγὴ πίστεως καὶ τὴν ἀλλαγὴ ἐθνικῆς συνείδησης πὺν αὐτὴ μοιραία γιὰ τὸ Γένος μας συνεπάγεται, ἄρα ἓνα παράδειγμα γιὰ τὴν καθημερινὴ πορεία καὶ ζωὴ μέσα ἀπὸ ἀλλοτριωτικὲς τάσεις, μὲ σκοπὸ τὴν ἐμμόνη στίς ἀξίες, τὰ ἰδανικά καὶ τὴν πίστη τῶν προγόνων μας, πὺν οὐσιαστικὰ μᾶς προσδιορίζουν ὡς Ἑλληνες καὶ ὀριοθετοῦν τὴν πραγματικὴ πνευματικὴ, πολιτισμικὴ καὶ ἐθνικὴ ταυτότητά μας.

Ἐν στὰ χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας οἱ νεομάρτυρες ἀποτελοῦσαν μηχανισμὸ ἀντίστασης ἐναντίον τῶν ἐξισλαμισμῶν καὶ τῶν ἀφομοιωτικῶν τάσεων τῆς ὀθωμανικῆς ἐξουσίας⁹, σήμερα ἀποτελοῦν πρότυπο ἀντίστασης στίς ἀφομοιωτικὲς τάσεις πὺν ἀπειλοῦν τὴ Ρωμοσύνη, ἀφοῦ «τιμὴ μάρτυρος, μίμησις μάρτυρος». Αὐτὸ ἐξηγεῖ ἴσως καὶ τὴν ἀναζωπύρωση τῆς τιμῆς του, μαζί μὲ τὴ συμπερίληψη τῶν δεδομένων πὺν τὸν ἀφοροῦν στὸ περιεχόμενο τῆς τοπικῆς ἱστορικῆς καὶ πολιτισμικῆς μνήμης τοῦ χωριοῦ Πιτυοῦς, ἀλλὰ καὶ ὀλοκλήρου τοῦ νησιοῦ τῆς Χίου γενικότερα. Μιᾶς τοπικῆς ταυτότητας, πὺν ὄλο καὶ περισσότερο προσλαμβάνεται καὶ ἐρμηνεύεται στίς σωστὲς τῆς διαστάσεις, πὺν ὄλο καὶ περισσότερο γίνεται ἀντιληπτὴ ὡς ἡ ἀρμονικὴ συναρμογὴ τοῦ ἐθνικοῦ αἰσθήματος μὲ τὸ θρησκευτικὸ βίωμα, τοῦ ἑλληνικοῦ τρόπου ζωῆς μὲ τὴν ὀρθόδοξη ἐμπειρία καὶ πρακτικὴ, ὡς καὶ τίς μικρότερες λεπτομέρειες τῆς παραδοσιακῆς καθημερινότητος.

Ἐτσι, ἀπὸ πολλὲς ἀπόψεις ἡ σύγχρονὴ μας τιμὴ στὸ νεομάρτυρα Ἁγιο Γεώργιο τὸν Χιοπολίτη ἀποκτᾶ καὶ ἐμφανίζει διαστάσεις, οἱ ὁποῖες παρουσιάζουν ὄχι μόνον τοπικὸ χιακό, ἀλλὰ καὶ εὐρύτερο ἑλληνικὸ, ἐθνικὸ καὶ θρησκευτικὸ, πνευματικὸ ἐνδιαφέρον.

9. Γιὰ τὸ μεγάλο αὐτὸ ζήτημα βλ. Μ. Γ. Βαρβούνης, *Λαογραφικὰ τῶν Νεομαρτύρων*, Κομοτηνὴ 1998, σ. 71-76, μὲ τὴ σχετικὴ βιβλιογραφία καὶ παραδείγματα.

**ΙΩΑΝΝΗΣ
Ο ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ.
ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ
ΒΙΒΛΙΚΗΣ ΤΟΥ
ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗΣ***

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος (349/50-407), κορυφαῖος ἐρμηνευτὴς καὶ θεολόγος τοῦ χριστιανισμοῦ, γεννημένος στὴν Ἀντιόχεια, τὴν πολυπολιτισμικὴ Ἀθήνα τῆς Ἀνατολῆς, ξεκίνησε καὶ ὀλοκλήρωσε ἐκεῖ τὶς σπουδὲς τῆς ρητορικῆς (ἐφαρμοσμένης δηλαδὴ ἐπιστήμης δικαίου καὶ φιλολογίας)¹. Τὴν θεολογία καὶ τὴν ἐρμηνεία τῆς Βίβλου διδάχθηκε στὸ σχολεῖο-Ἀσκητήριον τοῦ Διοδώρου Ταρσοῦ (†392), τοῦ κατ' ἐξοχὴν διαμορφωτοῦ τῆς λεγομένης ἀντιοχειανῆς Σχολῆς. Ἡ μέθοδός της, ἡ ὁποία ἔδινε ἐξαιρετικὴ ἔμφαση στὸ γράμμα καὶ τὴν ἱστορία, σφράγισε τὴν ἐρμηνευτικὴ φυσιογνωμία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου, χωρὶς ὡστόσο νὰ τὸν ἐκτρέψει στὶς ἀκρότητες ποὺ προσδιόρισαν τὴ θεολογία τοῦ Νεστορίου, πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως (428-431), καὶ τῶν ὁμοίων του. Στὸ τελευταῖο συνετέλεσαν ἡ ἐκ τῆς νεότητος διαμορφωθεῖσα ἐκκλησιαστικὴ του συνείδηση, τὸ ποιμαντικὸ του ἦθος, ἡ ἐν συνεχῆ προσευχῇ καὶ ἀσκήσει μελέτη τῆς Ἁγίας Γραφῆς εἰς βάθος καὶ μὲ ἄμεση ἀναφορὰ στὴ ζωὴ.

Τὶς σπουδὲς καὶ τὴν ἐμπειρία του ἀξιοποίησε πρὸς οἰκοδομὴν τῆς Ἐκκλησίας. Κατέστη ὁ ἀκαταπόνητος καὶ πλέον θαυμαστός ρήτορας- κήρυκας τῆς ἐποχῆς του. Παραδίδονται πάνω ἀπὸ 700 Ὁμιλίαι του, οἱ περισσότερες ἐξ αὐτῶν ἐρμηνευτικὲς στὴν Ἁγία Γραφή, ὁμιλίαι ποὺ εἶχαν ἐκφωνηθεῖ σὲ συνέχειες καὶ αὐτοτελῶς μέχρι καὶ δύο ἢ τρεῖς φορές τὴν ἡμέρα, τρεῖς ἢ τέσσερις φορές τὴν ἐβδομάδα, στὴν Ἀντιόχεια καὶ τὴν Κωνσταντινούπολη.

Μὲ τὶς ὑποδειγματικὲς ἀπὸ πλευρᾶς λόγου, ρυθμοῦ καὶ ὕφους Ὁμιλίαι του ἀπαντᾷ εὐθέως στὶς ἀναζητήσεις τῶν συγχρόνων του τόσο ὅσον ἀφορᾷ στὴν πίστη (ἐν μέσῳ συγκρητιστικῶν καὶ αἰρετικῶν προκλήσεων) ὅσο καὶ τὴν αὐθεντικὴ βίωση τοῦ Εὐαγγελίου στὴν καθημερινότητα (ἐντὸς ἐνὸς περιβάλλοντος ποὺ εὐνοοῦσε τὴ χαλαρότητα καὶ τὸν κοινωνικὸ συσχηματισμό).

Βάση, κέντρο, ἀρχὴ καὶ τέλος τῶν ἐρμηνευτικῶν καὶ θεολογικῶν ἐπιλογῶν τοῦ ἱ. Πατρὸς εἶναι ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, ὁ κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα καὶ τὴν θεότητα τέλειος, ὁ ἐνανθρωπήσας Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ μεσολαβεῖται, κοινωνεῖται στοὺς ἀνθρώπους ὄχι μέσῳ τρίτων, ἀλλὰ ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Υἱὸ Του. Δὲν ἀποστέλλει πλέον μωσαϊκοῦ τύπου ἐπιστολὲς στὴν ἀνθρωπότητα, γιὰ νὰ τῆς θυμίσει τὴν παλαιὰ τους φιλία², ἀλλὰ εἶναι ὁ ἴδιος ὁ ὁποῖος ἀμέσως ὁμιλεῖ διὰ τοῦ Λόγου καὶ τοῦ Πνεύματος Του ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ἱστορίας (πρβλ. Α΄ Κορ. 2, 10-13), διδάσκοντας τὰ περὶ Ἐαυτὸν. Αὐτὸς «ἐξηγεῖ» (βλ. Ἰωάν. 1,18) καὶ ἀποκαλύπτει,

* Τὸ κείμενο βασίζεται σὲ Εἰσήγησι, ἡ ὁποία παρουσιάστηκε στὸ Διεθνὲς Ἐπιστημονικὸ Συνέδριον «Ἅγιος Ἰωάννης Χρυσόστομος: 1600 ἔτη (407-2007)», ποὺ διοργάνωσε τὸ Τμῆμα Ποιμαντικῆς καὶ Κοινωνικῆς Θεολογίας τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης στὴν ἔδρα του, 22-25 Νοεμβρίου 2007.

1. Περισσότερα περὶ τοῦ βίου καὶ τοῦ ἔργου τοῦ ἱ. Πατρὸς βλ. στὸ Στ. Παπαδοπούλου, Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. Τόμ. Α΄: Ἡ ζωὴ του, ἡ δράση του, οἱ συγγραφές του. Ἀθήνα 2006² (1999).

2. Γιὰ τὴν παραπάνω εἰκόνα βλ. Ἰωάννου Χρυσοστόμου, *Εἰς τὴν Γένεσιν*, Λόγ. α΄, PG 54,582· *Εἰς τὸν Ματθαῖον*, Ὁμ. α΄, PG 57,13-14.

φανερώνει ἐν Χριστῷ τὸ κίνητρο τῆς θ. ἀγάπης καὶ μᾶς «ὀδηγεῖ» δι' ἁγίου Πνεύματος (βλ. Ἰωάν. 16,13) στὴ δική Του Ἐξηγητική, τὴν Ἐξηγητική τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς συγκαταβάσεως³.

Σύμφωνα μὲ αὐτήν, ὁ Θεὸς καὶ ἡ περὶ Αὐτοῦ μαρτυροῦσα Γραφή χρησιμοποιοῦν –λόγω τῆς ἀδυναμίας («ἀσθενείας»)⁴ καὶ χάριν τῆς σωτηρίας καὶ τῆς ὠφελείας τοῦ ἀνθρώπου– λέξεις ἀπλῆς καὶ ταπεινῆς, ἐκφράσεις ἀνθρώπινες καὶ συγκαταβατικές, λέξεις καὶ ἐκφράσεις ποὺ φαίνεται νὰ διακρίνονται ἀπὸ γήινη σκιά καὶ ἀνθρώπειο «πάχος», καὶ ὡστόσο κρύβουν μέγα βάθος· χρησιμοποιοῦν γλώσσα σχετική καὶ συνάμα ἀναγωγική⁵.

Ἄν ὅσα λέγονται στὴ Γραφή εἶναι ἀληθῆ, τότε συμφωνοῦν πρὸς τὴν ἐνυπόστατη Ἀλήθεια, ποὺ εἶναι ἡ πραγματικὴ τους πηγὴ, καὶ γι' αὐτὸ εἶναι τὰ ἴδια, τὸ δίχως ἄλλο, «εὐθέα», «σαφῆ» καὶ ἀκριβῆ⁶. Ὁ «οἰκονομικός» τους χαρακτήρας μᾶς ὀδηγεῖ στὴ διάκριση τῶν λόγων τῆς Γραφῆς σὲ «θεοπρεπεῖς» καὶ

3. Βλ. σχετικῶς καὶ J. Panagopoulos, «Christologie und Schriftauslegung bei den griechischen Kirchenvätern», *Zeitschrift für Theologie und Kirche* 89 (1992) 41-58, ἰδιαιτ. σ. 49-50· ἐπίσης, τοῦ ἰδίου, «Sache und Energie. Zur theologischen Grundlegung der biblischen Hermeneutik bei den griechischen Kirchenvätern», στὸν τόμο: *Geschichte-Tradition-Reflexion. FS für Martin Hengel zum 70. Geburtstag* (ἐκδ. H. Cancik- H. Lichtenberger- P. Schäfer). Bd. III: Frühes Christentum. Tübingen 1996, σ. 567-584, ἰδιαιτ. σ. 578-580. Περὶ τῆς «συγκαταβάσεως» τῆς θείας Γραφῆς βλ. καὶ Ἡλ. Οἰκονόμου, «Ἀνατομία τῆς χρυσοστομείου ἐρμηνευτικῆς μεθόδου», στοῦ ἰδίου, *Κεφάλαια Προβληματικῆς Βιβλικῆς Ἐρμηνευτικῆς*. Τεύχ. Α'. Ἀθήνα 1983, σ. 69-79, ἰδιαιτ. σ. 71-72.

4. Βλ. ἐνδεικτικῶς *Περὶ ἀκαταλήπτου*, Λόγ. γ', PG 48,722· ἐπίσης, *Εἰς τὴν Γένεσιν*, Ὁμ. ιε', PG 53,121 κ.ἄ.

5. Πρβλ. *Εἰς τὴν Γένεσιν*, Ὁμ. ιγ', PG 53,109· ἐπίσης, Μ. Σιώτου, *Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι ὡς ἐρμηνεύονται τῆς Ἁγίας Γραφῆς*. Ἐν Ἀθήναις 1963, σ. 21-22 καὶ Στ. Παπαδοπούλου, *Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. Τόμ. Β': Ἡ σκέψη του, ἡ προσφορὰ του, ἡ μεγαλωσύνη του*. Ἀθήνα 1999, σ. 85-95.

6. Βλ. *Εἰς τὴν πρὸς Θεσσαλονικεῖς β'*, Ὁμ. γ', PG 62,485: «πάντα σαφῆ καὶ εὐθέα τὰ παρὰ ταῖς θείας Γραφαῖς, πάντα τὰ ἀναγκαῖα δῆλα».

7. Βλ. περὶ σὺνθετα σχετικῶς στὸ Κ. Μπελέζου, *Χρυσόστομος καὶ Ἀπόστολος Παῦλος: Ἡ χρονολογικὴ ταξινόμηση τῶν παύλειων ἐπιστολῶν* (2η ἔκδοση, πλήρως ἀναθεωρημένη καὶ ἐπανέξημνη). Ἀθήνα 2005 (ἐκδόσεις «Διήγησις»), σελ. 104-109.

«ἀνθρωποπρεπεῖς»⁷, διάκριση ποὺ μᾶς ἀπαλλάσσει ἀπὸ οἰαδήποτε ἀνάγκη ἀπομυθεύσεως τῆς Γραφῆς, ὑποδεικνύοντάς μας συγχρόνως τὰ γλωσσικὰ καὶ γνωστικὰ μας ὄρια, τὴν ἀνεπάρκεια τῶν νοητικῶν καὶ ἐκφραστικῶν μας μέσων, τὴν ὀφειλὴ νὰ περιγράψουμε μὲ τὴ φωτιστικὴ δύναμη τοῦ Πνεύματος –ἐν ταπεινώσει καὶ ἐπιγνώσει, ἐν προσευχῇ καὶ μετὰ τοῦ Θεοῦ κοινωνίᾳ– τὸ μυστήριον τοῦ Ζῶντος Θεοῦ, τοῦ οἰκονομικῶς, ἐξ ἄκρας φιλανθρωπίας, ἡμῖν συγκαταβάτος καὶ ἐντὸς τῆς Ἱστορίας ἡμᾶς σώζοντος· διάκριση, ἡ ὁποία ἐπισημαίνει τὴν ἀδυναμία μας νὰ δοῦμε πίσω ἀπὸ τὸ γράμμα, πίσω ἀπὸ τὴν «παχύτητα» τῶν λέξεων (ποὺ ὀφείλεται στὴ δική μας ὀπωσδήποτε ἀσθένεια)⁸ τὸ «κεκρυμμένο βάθος»⁹, τὴν «θεωρία» τῶν πραγμάτων, τὸ βαθύτερον νόημα, τὸ πνεῦμα, τὸν «νοῦν» τῶν λεγομένων, τὴν ἀναγκαῖα γιὰ τὴ σωτηρία μας ἀλήθεια, στὴν ὁποία μᾶς παραπέμπει ἐν τῇ πίστει τὸ σύνολο τῶν θείων Γραφῶν.

Μὲ ἐξαιρετικὸ ρεαλισμὸ ὁ ἱ. Πατὴρ ὑπογραμμίζει ἐν προκειμένῳ ὅτι ὅλα ὅσα εἶναι ἀπαραίτητα γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου εἶναι «δῆλα» καὶ «σαφῆ»¹⁰, διότι ἐντάσσονται στὴν Ἱστορία. Συνιστοῦν πραγματικότητα, ἡ ὁποία μαρτυρεῖται ἐντὸς τῆς Ἱστορίας¹¹, ἐνῶ ταυτόχρονα τὴν μεταμορφώνει, ἐγκεντρικοῦντάς τὴν διὰ τῆς Ἐκκλησίας στὸ μυστήριον τῆς σωτηρίου Οἰκονομίας. Δὲν ἀποτελοῦν μῦθο, παραβολή, ἀλληγορία, κατ' ἐπίνοια καὶ δόκησις δημιουργία, καρπὸ φαντασίας ἢ ἐπιθυμίας, προῖον ἀπλῆς ἐκλογικεύσεως ἢ διανοητικῆς ἐπεξεργασίας, ὁμαδικῆς ψυχώσεως ἢ κατ' ἀποκλειστικότητα ἀποκαλυπτικῆς ἐμπειρίας, στὰ ὁποία παγιδεύονται εὐκόλα ἀνθρώποι μικρόψυχοι, μικρόνοες καὶ ἀφελεῖς, ἀλλὰ γεγονότα (τῆς θ. Οἰκονομίας) μαρτυρημένα ἐν τόπῳ καὶ χρόνῳ διὰ τῶν Προφητῶν (βλ. τυπολογία) καὶ τῶν Ἀποστόλων (ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ Λόγου καὶ διὰ τοῦ Πνεύματος), γεγονό-

8. *Εἰς τὴν Γένεσιν*, Ὁμ. ιγ', PG 53,107· ἐπίσης, Ὁμ. ιε', PG 53,135: «διὰ τὴν ἀσθένειαν τὴν ἡμετέραν ἢ ταπεινότητος τῶν λέξεων ἔγκριται».

9. Βλ. Κ. Μπελέζου, *Χρυσόστομος καὶ Ἀπόστολος Παῦλος*, σ. 101-103.

10. Βλ. *Εἰς τὴν πρὸς Θεσσαλονικεῖς β'*, Ὁμ. γ', PG 62,485· ἐπίσης, *Εἰς τὴν πρὸς Ἑβραίους*, Ὁμ. κβ', PG 63,157: «οὐδὲν πλέον τῶν ἀναγκαίων λέγουσιν (αἱ Γραφαί)».

11. Βλ. *Εἰς τὴν πρὸς Θεσσαλονικεῖς β'*, Ὁμ. γ', PG 62,485.

τα βεβαιωθέντα και διηνεκῶς βεβαιούμενα στο πρόσωπο του Χριστού και τῶν μελῶν τοῦ Σώματός Του.

Τὰ ὡς ἄνω ἀναγκαῖα γιὰ τὴ σωτηρία, τὰ μὲ ἄλλους λόγους τόσο «σαφῆ» ὡς πρὸς τὴν ἱστορική τους μαρτυρία, βρίσκουν τὴν ἐνιαία ἔκφρασή τους ὡς Παλαιὰ καὶ Καινὴ Διαθήκη στὴ Γραφή, τῆς ὁποίας ἕνας εἶναι ἄλλωστε ὁ πραγματικὸς συγγραφέας: ὁ Θεός¹². Τοῦτα ἀπαρτίζουν ἕνα ὅλον, ἔχουν ἕνα σκοπὸ, ποὺ ὁδηγεῖ στοὺς πρόσωπο τοῦ Ἐνανθρωπήσαντος Λόγου. Ἐπὶ αὐτὴν τὴν ἐννοια, οἱ Προφῆτες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης «βλέπουν» καὶ κατανοοῦν προληπτικῶς τὸν Μεσσία Ἰησοῦ, οἱ δὲ Ἀπόστολοι καὶ Εὐαγγελιστές, οἱ συντάκτες καὶ οἱ ἐν Πνεύματι ἐρμηνεῖς τῆς Καινῆς φωτίζουν, σαφηνίζουν ὅλα τὰ μέχρι τὴν ἔλευση τοῦ Κυρίου «σκοτεινά» σημεῖα τῆς Γραφῆς¹³. Τὰ πάντα, ὅπως μᾶς λέει ὁ ἱ. Χρυσόστομος, ἔχουν καταγραφῆ: «μυστικῶς» μὲν «παρὰ τοῖς προφήταις», σαφῶς δὲ καὶ φανερῶς «ἐν (τῇ) Καινῇ»: σὴ μὲν Παλαιὰ (Διαθήκη) ὁ ἐρχόμενος Κύριος «καταγγέλλεται», ὁ Χριστός, μὲ ἄλλους λόγους, προκαταγγέλλεται, σὴν δὲ Καινῇ πᾶν τὸ προφητικῶς λεχθὲν ἐπαληθεύεται, ὁ Υἱὸς κατελθὼν «δῆλα» καὶ σαφῶς «κηρύσσεται»· γι' αὐτὸ καί, κατ' ἀκριβείαν, «οὐ καινὰ τὰ καινὰ· προέλαβε γὰρ τὰ παλαιὰ· οὐκ ἐσβέσθη τὰ παλαιὰ· ἡρμηνεύθη γὰρ ἐν τῇ Καινῇ»¹⁴.

Τὰ πάντα λοιπόν, ἐπὶ τῷ σκοπῷ καὶ ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἰησοῦ, ὄχι μόνον αἱ «ἱστορίαι»¹⁵, ἀλλὰ καὶ οἱ φαινομενικῶς, «σκοτεινότερες» προφητεῖες, ἀκόμη καὶ οἱ παραβολές, εἶναι «σαφῆ». Ἔτσι ἀκριβῶς μᾶς τὰ

παρέδωσαν, κατὰ τὸν ἐρμηνευτὴ Πατέρα, οἱ «ἀποστολοι καὶ οἱ προφῆται... ἵνα ἕκαστος καὶ δι' ἑαυτοῦ μανθάνειν δύνηται ἐκ τῆς ἀναγνώσεως μόνης τὰ λεγόμενα»¹⁶, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς θύραθεν φιλοσόφους «καὶ ρήτορες καὶ συγγραφεῖς», οἱ ὁποῖοι «οὐ τὸ κοινῆ συμφέρον ζητοῦντες, ἀλλ' ὅπως αὐτοὶ θαυμασθεῖεν μόνον σκοποῦντες, εἴ τι καὶ χρῆσιμον εἶπον, καὶ τοῦτο, καθάπερ ἐν ζόφῳ τινί, τῇ συνήθει ἀσαφείᾳ κατέκρυψαν»¹⁷.

Μόνον γὰρ τοὺς μὴ πιστεύοντες καὶ τοὺς κακῶς πιστεύοντες (αἰρετικούς, ραθύμους καὶ ἀδιόρθωτους ἁμαρτωλούς), γιὰ ὅσους δὲν μποροῦν νὰ διακρίνουν τὰ «θεοπρεπῆ» ἀπὸ τὰ «ἀνθρωποπρεπῆ», γιὰ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι συγγέουν κατὰ τρόπο ἀνεπίτρεπτο τὴν ἱστορικο-γραμματικὴ μὲ τὴ δογματικὴ προσέγγιση τῆς Γραφῆς, ποὺ δὲν ξεχωρίζουν τὴν «ἱστορία» ἀπὸ τὴν ἀλληγορία, τὴ θεολογία ἀπὸ τὴν Οἰκονομία, τὴν κριτικὴ ἔρευνα ἀπὸ τὴν ἐλευθερία τῶν «τέκνων τοῦ Θεοῦ»· μόνο γι' αὐτοὺς τὰ πῶ πολλὰ ἴσως μέσα στὴ Γραφή φαίνονται «ἀσαφῆ», καὶ ὁ καθεὶς τους δύναται νὰ τὰ ἀπορρίπτει αὐθαιρέτως ἢ νὰ τὰ ἐρμηνεύει ὅπως ἐπιθυμεῖ¹⁸. Διαφορετικά, πᾶν ὅ,τι περιλαμβάνεται σὲ αὐτὴν συγκροτεῖ μιὰ ἐνιαία (περιεκτικὴ) συνάφεια.

Βάσει τῆς τελευταίας, τὸ προηγούμενο ἐρμηνεύεται ἀπὸ ὅ,τι ἔπεται καὶ ἀντιστρόφως, ἐπιπλέον δὲ τὸ μέρος ἐρμηνεύεται ἀπὸ τὸ ὅλο, ποὺ ἀποτελεῖ τὴν εὐρύτερη συνάφεια ἐκείνου, καὶ τὰνάπαλιν¹⁹. Ἡ

12. *Εἰς τὴν πρὸς Θεσσαλονικεῖς β΄*, Ὁμ. γ΄, PG 62,485.

13. *Εἰς τὸν πτωχὸν Λάζαρον*, Λόγ. γ΄, PG 48,994.

14. Βλ., ἐπίσης, Κ. Μπελέζου, *Χρυσόστομος καὶ Ἀπόστολος Παῦλος*, σ. 103-112.

15. Πρβλ. *Εἰς τὸν Ματθαῖον*, Ὁμ. α΄, PG 57,18: «καθάπερ ἂν ἀπὸ πλευρᾶς λάβῃς τι μέρος, καὶ ἐν τῷ μέρει τὰ πάντα εὐρήσεις... οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν Γραφῶν ἔστιν ἰδεῖν ἐκάστῳ τῶν εἰρημένων μέρει τὴν τοῦ παντός συγγένειαν διαφανομένην»· ἐπίσης, *Εἰς τὸ ρητὸν τοῦ προφήτου Ἰερεμίου*: Κύριε, οὐχὶ τοῦ ἀνθρώπου ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, PG 56,158: «οὐ δεῖ ἀπλῶς τὰς τῶν Γραφῶν ρήσεις παραφέρειν, οὐδὲ ἐκκόπτοντας τῆς ἀκολουθίας, οὐδὲ τῆς συγγενείας ἀποσπῶντας, οὐδὲ ἔρημα καὶ γυμνὰ τὰ ρήματα τῆς τῶν ἐπομένων ἢ προλαβόντων βοηθείας λαμβάνοντας σνοκοφαντεῖν ἀπλῶς καὶ ἐπηρεάζειν». Περὶ τῶν ἀρχῶν τῆς συναφείας καὶ τῆς προϋποθέσεως τοῦ ὅλου στὸν ἱ. Χρυσόστομο βλ. καὶ Σ. Σάκκου, «Ὁ ἱερός Χρυσόστομος ὡς ἐρμηνευτής», στὸν τόμο: *Πρακτικὰ ἸΣΤ΄ Θεολογικοῦ Συνεδρίου Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, μὲ θέμα «Ὁ ἱερός Χρυσόστομος»*. Θεσσαλονίκη 1996, σ. 265-309, ἰδιαιτ. σ. 298-

12. Βλ. *Εἰς τὴν πρὸς Γαλάτας*, κεφ. α΄, PG 61,624: «αἱ δὲ Γραφαὶ πᾶσαι... παρὰ τοῦ τῶν ὄλων Θεοῦ Δεσπότητος γραφεῖσαι ἐπέμφθησαν».

13. Γιὰ τὴν «ἀσάφεια» τῆς Γραφῆς βλ. καὶ Μ. Σιώτου, *Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι ὡς ἐρμηνευταὶ τῆς Ἁγίας Γραφῆς*, σ. 21-32.

14. Βλ. *Εἰς τὸ Ἐξῆλθε δόγμα παρὰ Καίσαρος Αὐγούστου καὶ εἰς τὴν ἀπογραφὴν τῆς ἁγίας Θεοτόκου*, PG 50,796: «Ἔστι γὰρ ἰδεῖν μυστικῶς ταῦτα παρὰ τοῖς προφήταις τεταμειυμένα· οὐδὲν γὰρ ἄγραφον κείται οὔτε ἐν τῇ Καινῇ, οὔτε ἐν τῇ Παλαιᾷ ἀλλὰ προέλαβε τὴν Καινὴν ἢ Παλαιὰ, καὶ ἡρμήνευσε τὴν Παλαιὰν ἢ Καινὴν. Καὶ πολλάκις εἶπον, ὅτι δύο Διαθήκαι, καὶ δύο παιδίσκαι, καὶ δύο ἀδελφαί, τὸν ἕνα Δεσπότην δορυφοροῦσι. Κύριος παρὰ προφήταις καταγγέλλεται· Χριστός ἐν Καινῇ κηρύσσεται· οὐ καινὰ τὰ καινὰ· προέλαβε γὰρ τὰ παλαιὰ· οὐκ ἐσβέσθη τὰ παλαιὰ· ἡρμηνεύθη γὰρ ἐν τῇ Καινῇ».

15. *Αὐτόθι*.

Γραφή έχει, κατὰ ταῦτα, τὸ δικό της σκοπό, τὸ δικό της νοῦ, τὸν δικό της «κανόνα», τὴ δική της ἀκολουθία», ἡ ὁποία συναρτᾶται βεβαίως καὶ μὲ τὴν ἀπάντησή στὰ ἐρωτήματα: «ὑπὲρ τίνων» κάτι «εἴρηται, καὶ παρὰ τίνος, καὶ πρὸς τίνα, καὶ διὰ τί, καὶ πότε καὶ πῶς»²⁰. Δὲν ἔχει χρεία ἡ Γραφή, ἐπομένως, διορθώσεως τοῦ σκοποῦ της, ἀφοῦ ὁ σκοπὸς τῶν ἐπιμέρους συγγραφέων ταυτίζεται μὲ τὸ σκοπὸ τοῦ ὅλου, μὲ τὸν Ἰησοῦ δηλαδὴ Χριστό· δὲν ἔχει ἀνάγκη ἀφαιρέσεων ἢ προσθηκῶν «ἐξ οἰκείας (= ἡμῶν) διανοίας»²¹, ἀφοῦ στὰ ἐπιμέρους σημεῖα (ἢ βιβλία) της τὸ ἕνα συμπληρώνει τὸ ἄλλο (ὅπως, φέρ' εἰπεῖν, συμβαίνει μὲ τὶς λεγόμενες «ἀσυμφωνίες» τῶν τεσσάρων Εὐαγγελίων)²², τὴν δὲ «πρὸς ἄλληλα συνέχειαν αὐτῶν καὶ συγγένειαν»²³ μπορεῖ ὁ καθεὶς εὐκόλα νὰ διαπιστώσει, ἐφ' ὅσον βεβαίως δὲν μελετᾶ ἐπιφανειακά, ἐπιπόλαια καὶ ἀπλουστευτικά, ράθυμα καὶ ἀποσπασματικά, τὶς θεῖες Γραφές²⁴.

Μελετώντας, λοιπόν, κανεὶς τὴ συνέχειαν τῶν ἀφηγήσεων ἢ τῶν νοημάτων, τὴ συγγένεια τῶν ὄρων ἢ τῶν ὑποκειμένων ἐννοιῶν, τὰ προηγούμενα καὶ τὰ ἐπόμενα τοῦ πρὸς ἐρμηνείαν κειμένου, ἀποκαθιστᾶ τὴν ὀργανικὴν σχέσιν ὅλων τῶν μερῶν πρὸς τὸ ὅλο· ἀπο-

καθιστᾶ, τρόπον τινά, τὴν ἐσωτερικὴν ἐνότητα τοῦ κειμένου μέσα ἀπὸ τὶς συγγενεῖς καὶ συμπληρωματικὲς τοῦ ἀναγνώσει, ἀποτυπώνοντας –κατὰ τὸ ἀνθρώπινο– τὸ πνεῦμα τοῦ πραγματικοῦ τοῦ συγγραφέα. Τότε εἶναι σὲ θέση χωρὶς ἐπιφυλάξεις νὰ ὁμολογήσει αὐτὸ πού ἀποτελεῖ γιὰ τὸν ἅγιον Ἰωάννη τὸν Χρυσόστομο τὴν *μειζονα ἐξηγητικὴν τοῦ ἀρχῆς*, ὅτι δηλαδὴ: «ἡ ἅγια Γραφή ἐρμηνεύει ἑαυτήν»²⁵.

Ἡ συγκεκριμένη ἀρχὴ τῆς μείζονος καὶ περιεκτικῆς συναφείας δὲν συνιστᾶ ἀπλῶς ἔκφραση μιᾶς μακρῆς φιλολογικῆς ἐμπειρίας, ἡ ὁποία συνάπτεται μὲ τὴν παράδοση τῶν ἀντιοχειανῶν ἐξηγητῶν²⁶ καὶ ἀναδιατυπώνει ἐπὶ τὸ χριστιανικότερον τὸ κατὰ Πορφύριον (3ος αἰ. μ.Χ.) ἀξίωμα: «Ὅμηρον ἐξ Ὀμήρου σαφηνίζειν»²⁷, ἀντίστοιχο αὐτοῦ πού σήμερον ἀποκαλοῦμε

25. Βλ. *Εἰς τὴν Γένεσιν*, Ὁμ. ιγ', PG 53,107: «κατακολουθήσωμεν δὲ τῷ σκοπῷ τῆς θείας Γραφῆς ἑαυτὴν ἐρμηνεύουσης» καὶ 108: «καίτοι γε τῆς ἁγίας Γραφῆς, ἐπειδὴν βούληται τι τοιοῦτον ἡμᾶς διδάσκειν, ἑαυτὴν ἐρμηνεύουσης, καὶ οὐκ ἀφειδέως πλανᾶσθαι τὸν ἀκροατὴν».

26. Βλ. σχετικῶς Chr. Schäublin, «Homerum ex Homero», *Museum Helveticum* 34 (1977) 221-227 καὶ στοῦ ἰδίου, *Untersuchungen zu Methode und Herkunft der antiochenischen Exegese*. Köln/ Bonn [= Theophaneia; 23], σ. 148-149, 159-161, 172, ὅπου ὁ λόγος εἰδικότερα γιὰ τὸν Θεόδωρο Μοψουεστίας· περισσότερα γιὰ τὸν Θεοδώρητο Κύρου βλ. στὸ A. Viciano, «“Homerum ex Homero saphenizein”: Principios hermeneuticos de Teodoro de Ciro en su comentario a las epistolas», *Scripta Theologica* 21 (1989) 13-61, ἰδιαίτ. σ. 21-24.

27. Βλ. Πορφυρίου, *Ζητήματα* (Βατ. κώδικας), ἔκδ. H. Schrader, *Porphyrii quaestionum Homericarum ad Iliadem pertinentium reliquiae*. Leipzig 1882, σ. 297: «Ἀξιῶν δὲ ἐγὼ Ὅμηρον ἐξ Ὀμήρου σαφηνίζειν αὐτὸν ἐξηγούμενον ἑαυτὸν ὑπεδείκνυον ποτὲ μὲν παρακειμένως ἄλλοτε δ' ἐν ἄλλοις. Τῇ τε γὰρ εἰροκόμῳ (= ἐριουργῷ) παράκειται συνευγεμένη ἢ ἐξηγησις», μὲ ἀναφορὰ στὴν *Ἰλιάδα*, Γ' 386-388: «...γρηῖ... εἰροκόμω... ἤσκειν· εἴρια καλά», ὅπου ἡ παράφραση δίνεται ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν ποιητὴ· σχετικῶς δὲ ὁ Εὐστάθιος Θεσσαλονίκης στὸ ἀντίστοιχο Ὑπόμνημά του παρατηρεῖ «ὅτι... παραφραστικὸς τῶν ἑαυτοῦ ὁ πλουσιολόγος ποιητῆς πολλαχοῦ φαίνεται» (ἔκδ. M. Van de Valk, *Eustathii archiepiscopi Thessalonicensis commentarii ad Homeri Iliadem pertinentes*, vol. 1. Leiden 1971, σ. 620).

28. Περὶ αὐτοῦ βλ. G. Jäger, *Εἰσαγωγή στὴν κλασικὴν φιλολογία* (μετάφραση Δ. Ἰακώβ- M. Πεχλιβάνου). Ἀθήνα 1987, σ. 15, 130· ἐπίσης, Π. Ἀνδριοπούλου, «Τὸ κείμενο τῆς Καινῆς Διαθήκης ὡς ἐρμηνευτικὴ ἀρχὴ στὸ ἐξηγητικὸ ἔργο Ἰωάννου τοῦ Χρυσόστομου», *Θεολογία* 60 (1989) 476-492 καὶ 600-653, ἰδιαίτ. σ. 628-629.

20. *Εἰς τὸ ρητὸν τοῦ προφήτου Ἰερεμίου· Κύριε, οὐχὶ τοῦ ἀνθρώπου ἡ ὁδὸς αὐτοῦ*, PG 56,156.

21. *Εἰς τὴν Γένεσιν*, Ὁμ. ιγ', PG 53,108.

22. Βλ. καὶ Th.R. McKibbens, «The Exegesis of John Chrysostom: Homilies on the Gospels», *The Expository Times* 93 (1982) 264-270, ἰδιαίτ. σ. 268-269.

23. *Εἰς τὸ ρητὸν τοῦ προφήτου Ἰερεμίου· Κύριε, οὐχὶ τοῦ ἀνθρώπου ἡ ὁδὸς αὐτοῦ*, PG 56,156.

24. Βλ. *Εἰς τὴν Γένεσιν*, Ὁμ. ξβ', PG 54,535: «μὴ τοίνυν ἀπλῶς παρατρέχωμεν τὰ ἐν ταῖς θεαῖς Γραφαῖς κείμενα, μηδὲ ἐξεπιπολῆς τοῖς λεγομένοις προσέχωμεν» καὶ *Εἰς τὸ ρητὸν τοῦ προφήτου Ἰερεμίου· Κύριε, οὐχὶ τοῦ ἀνθρώπου ἡ ὁδὸς αὐτοῦ*, PG 56,156: «οὐ γὰρ ἀρκεῖ τὸ λέγειν ὅτι ἐν ταῖς Γραφαῖς γέγραπται, οὐδὲ ἀπλῶς παρασπῶντας ρήματα καὶ σπαράσσοντας τὰ μέλη τοῦ σώματος τῶν θεοπνευστῶν Γραφῶν, ἔρημα καὶ γυμνὰ τῆς οἰκείας αὐτῶν συναφείας λαβόντας, ἐπ' ἐξουσίας καὶ ἀδείας ἐπηρεάζειν αὐτοῖς. Οὕτω γὰρ πολλὰ δόγματα διεφθαρμένα εἰς τὸν βίον εἰσενήνεκται τὸν ἡμέτερον, τοῦ διαβόλου πείθοντος τοὺς ραθυμότερους διεστραμμένως ἀπαγγέλλειν τὰ ἐν ταῖς Γραφαῖς κείμενα, ἢ προστιθέντας, ἢ ὑφαιρουντας ἐπιζοφοῦν τὴν ἀλήθειαν. Οὐ τοίνυν ἀρκεῖ τὸ εἰπεῖν, ὅτι ἐν τῇ Γραφῇ γέγραπται, ἀλλὰ χρὴ καὶ τὴν ἀκολουθίαν ἀναγνῶναι πᾶσαν· ἐπεὶ εἰ μέλλοιμεν διακόπτειν τὴν πρὸς ἄλληλα συνέχειαν αὐτῶν καὶ συγγένειαν, πολλὰ οὕτω τεχθήσεται πονηρὰ δόγματα».

«φιλολογικὸ κύκλο»²⁸. Πολλῶ μᾶλλον ἀποτελεῖ καρπὸ τῆς βαθιάς θεολογικο-ἐρμηνευτικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς συνειδήσεως τοῦ ἱ. Πατρός, ὁ ὁποῖος ὁμιλεῖ ἐδῶ συνεπτυγμένως καὶ «μετὰ πληροφορίας» περὶ τῆς σαφηνείας τῆς Γραφῆς. Καὶ βεβαίως ἔχει ἀδιατάρακτη συνέχεια στὴν παράδοση τῆς ἐλλόγιμης χριστιανικῆς ἐρμηνείας, ἀπὸ ὅπου ἀντλεῖ καὶ ὁ μεταρρυθμιστὴς Λούθηρος τὴ θέση του ὅτι ἡ Ἁγία Γραφή εἶναι ὁ καλύτερος ἐρμηνευτὴς τοῦ ἑαυτοῦ της («scriptura sacra sui ipsius interpres»)²⁹, γιὰ νὰ ἀποκρούσει δι' αὐτῆς τὴν «πατερικὴ» αὐθεντία τῶν ἀλληγοριστῶν τοῦ Μεσαίωνα.

Ἡ παραπάνω ἀρχὴ («Ἡ Ἁγία Γραφή –δηλαδή– ἐρμηνεύει ἑαυτήν») διόλου δὲν σημαίνει, ὡστόσο, ὅτι ἡ Γραφή ἐρμηνεύεται τρόπον τινὰ αὐτόματα καὶ μηχανικά, ἀπροϋπόθετα καὶ ἀναγκαστικά, δίχως τὴ δική μας συνέργεια καὶ συμμετοχὴ, ἢ ὅτι ὁ καθένας μπορεῖ νὰ ἐρμηνεύει τὴν Γραφή, χωρὶς εἴτε νὰ ἐρευνᾷ εἴτε νὰ συμβουλευέται κανέναν.

Σημαίνει, πρῶτα ἀπ' ὅλα, ὅτι ἡ ἴδια εἶναι ἀρκετὰ σαφῆς ὅσον ἀφορᾷ τὰ πρὸς σωτηρίαν καὶ ἀπολύτως συνεπὴς πρὸς τὸν ἑαυτό της. Τόσο σαφῆς, ὥστε νὰ μὴν ἔχει ἀνάγκη τὸ μῦθο καὶ τὴν ἀλληγορία, καὶ τόσο συνεπὴς, ὥστε οἱ λέξεις καὶ τὰ νοήματά της νὰ μὴν εἶναι ἀναντίστοιχα πρὸς τὸ σκοπὸ της. Τὰ μέσα της ταιριάζουν στὴ θεανθρώπινη φύση καὶ ἀπαρχὴ της, μὲ αὐτὰ δὲ δὲν ἐπιδιώκεται ἡ ἀσάφεια καὶ ἡ συσκοτίσιση, στοιχεῖα πού ἐπιφέρουν φόβο, ταραχὴ, παραλύσιση τῆς ἐλευθερίας καὶ ἀκύρωσιση τῆς ὠφελείας, ἀλλὰ ἡ οἰκειώσιση ἀνάμεσα στὸ συγγραφέα-συντάκτη καὶ τὸν ἀναγνώστη³⁰, ἢ μέσω αὐτῆς τῆς σχέσεως ἀποφυγὴ κάθε πλάνης.

Σημαίνει ὅτι δὲν ἐρμηνεύεται αὐτὴ ἀκόπως, ἀκινδύτως καὶ τόσον ἀβιάστως, ὅπως αὐθαίρετα ἐννοοῦσαν

29. Βλ. Martin Luther, *Assertio omnium articolorum* (1520), ἔκδ. Βαϊμάρης, τόμ. 7, σ. 97, ὅπου, μὲ ἀφορμὴ τὸ *Ψαλμ.* 118,130: «ἡ δὴ λῶσις τῶν λόγων σου φωτιεῖ καὶ συνετιεῖ νηπίους», ὁ Λούθηρος σημειώνει ὅτι ἡ Ἁγία Γραφή εἶναι «per sese certissima, facillima, apertissima, sui ipsius interpres, omnium omnia probans, judicans et illuminans», στηλιτεύοντας τὴν ἀκριτὴ ἐπίκλησιση τῆς «πατερικῆς» αὐθεντίας ἀλληγοριστῶν ἐρμηνευτῶν τοῦ Μεσαίωνα.

30. Περὶ τῆς ἀρχῆς τῆς οἰκειώσεως τοῦ ἐρμηνευτοῦ μὲ τὸν συγγραφέα πρβλ. Κ. Μπελέζου, *Χρυσόστομος καὶ Ἀπόστολος Παῦλος*, σ. 89-90.

διάφοροι αἰρετικοὶ (λ.χ. γνωστικοί), γραμματολόγοι, μυθολόγοι καὶ ἠθικιστές, οὔτε μὲ εἰδικές τεχνικές καὶ προκρούστειες προδιαγραφές, καθὼς ἐπιχειροῦσαν κάποιοι ἄλλοι (ἀριστοτελίζοντες ἀρειανοί, ἰουδαῖζοντες³¹ κ.ο.κ.). «Ὅτι εἶναι γῆ κατάλληλη γιὰ νὰ βλαστήσει ἐπάνω της ἡ γνήσια, ἡ κατὰ Χριστόν, ἡ ἐν πνεύματι ἐρμηνεία· γῆ, ἡ ὁποία ἀπαιτεῖ ἐπίπονη ἐκ μέρους τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἐρμηνευτῆ ἐργασία, ὡσάν νὰ ξεκινοῦσαν ὅλα ἀπὸ αὐτόν, συνέπεια βίου, πίστεως καὶ πράξεως ἐρμηνευτικῆς, σπουδῆ, ἐρευνα, μελέτη προσεκτικῆ, διάθεση γιὰ ὠφέλεια τῶν ἀκροατῶν οὐσιαστικῆ, προσωπικῆ ἄσκησι, μετάνοια, ἀγρυπνία, προσευχὴ, πνεῦμα μαθητείας καὶ ὑπακοῆς, καταφυγὴ σὲ ἔμπειρους διδασκάλους, ὅταν χρειαστεῖ³², πὺν νὰ ἐκφράζουν τὸ πνεῦμα τῆς Γραφῆς καὶ μαζί τὴ συμφωνία τὴν ἐκκλησιαστικὴ, προπάντων δέ (καταφυγὴ) στὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο τοῦ Θεοῦ, ὡσάν νὰ ἐξαρτῶνταν τὰ πάντα ἀπὸ Αὐτόν, διὰ τοῦ φωτισμοῦ καὶ τῆς ἀποκαλυπτικῆς ἐλλάμψεως τοῦ ὁποίου καὶ μόνο (καὶ ὄχι «δι' εὐφυΐαν καὶ ὀξύτητα διανοίας»)³³ εἶναι δυνατὴ ἡ ἐρμηνεία τῆς Γραφῆς ἢ εἰς Χριστόν φέρουσα: «Οὐδὲ γὰρ σοφίας ἀνθρώπινης δεῖται ἡ θεία Γραφή πρὸς τὴν κατανόησιν τῶν γεγραμμένων, ἀλλὰ τῆς τοῦ Πνεύματος ἀποκαλύψεως, ἵνα τὸν ἀληθῆ νοῦν τῶν ἐγκειμένων καταμαθόντες πολλὴν ἐκείθεν δεξώμεθα τὴν ὠφέλειαν»³⁴.

Σημαίνει ὅτι ἡ ἴδια ἡ Γραφή μᾶς δίνει τὰ κλειδιά γιὰ τὴν ἱστορικὴ τῆς ἀνάγνωσι καὶ κατανόησι, ἡ ὁποία

31. Ἀκόμη καὶ ἡ στάσι τοῦ ἱ. Χρυσόστομου ἔναντι τῶν συγχρόνων του Ἰουδαίων πρέπει νὰ ἰδωθεῖ ὑπ' αὐτὴν τὴν προοπτικὴ: οἱ Ἰουδαῖοι ἀντιμετωπίζονται μαζί μὲ τοὺς ἀρειανούς ἢ τοὺς ἀνομοίους ὡς αἰρετικοί, ὡς ἀρνούμενοι τὴ θεότητα τοῦ Χριστοῦ· πρβλ. Στ. Παπαδοπούλου, *Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος*, *Τόμ. Β'*, σ. 252-264.

32. Βλ. *Εἰς τὸν πτωχὸν Λάζαρον*, *Λόγ. γ'*, *PG* 48,994: «κἂν μὴ δυνηθῆ τῇ συνεχείᾳ τῆς ἀναγνώσεως εὐρεῖν τὸ λεγόμενον, βάδισον πρὸς τὸν σοφώτερον, ἐλθὲ πρὸς τὸν διδάσκαλον, ἀνακοίνωσαι περὶ τῶν εἰρημένων, πολλὴν ἐπίδειξι τὴν σπουδῆν. κἂν ἴδῃ σὲ ὁ Θεὸς τασαύτη κεχρημένον τῇ προθυμίᾳ, οὐ περιόψεται σου τὴν ἀγρυπνίαν καὶ τὴν φροντίδα, ἀλλὰ κἂν ἄνθρωπος μὴ διδάξει τὸ ζητούμενον, αὐτὸς ἀποκαλύψει πάντως».

33. *Εἰς τὴν πρὸς Ῥωμαίους*, *Ἐπίθεσις*, *PG* 60,391.

34. *Εἰς τὴν Γένεσιν*, *Ἄμ. κα'*, *PG* 53,175. Περισσότερα γιὰ τὸ σκοπὸ καὶ τὶς προϋποθέσις τῆς ἐρμηνευτικῆς μεθόδου τοῦ ἱ. Χρυσόστομου βλ. καὶ στὸ ἔργο μας *Χρυσόστομος καὶ Ἀπόστολος Παῦλος*, σ. 86-97.

άντιπροσωπεύει, ἐν τέλει, μιὰ ἐξωτερικὴ ἀπλῶς προσέγγιση, ὅσο κι ἂν φαίνεται νὰ εἶναι τοῦτο ἀρκετὸ γιὰ τοὺς «παχύτερους» τὸν νοῦ, τοὺς ἐπιπόλαιους, τοὺς ράθυμους, τοὺς ἀφελεῖς³⁵. Μᾶς δίνει ἀκόμη τὴν ἀφορμὴ νὰ προχωρήσουμε «προθύμως καὶ μετὰ πολλῆς ἐρεύνης»³⁶ στὸ κεκρυμμένο βάθος τῆς Γραφῆς, στὸ πνεῦμα τοῦ γράμματος καὶ τῆς ἱστορίας, στὸ θησαυρὸ τὸν ἀπὸ αἰῶνων ἀποταμιευμένο, στὴν κατανόηση τῆς αἰτίας καὶ τοῦ σκοποῦ τῆς σωτηριώδους θ. Οἰκονομίας, στὴν ἐν ἀποκαλύψει Πνεύματος ἀναζήτησι τοῦ πλούτου ποὺ ἐναπόκειται στὰ ἤδη «σαφῆ»³⁷, καὶ ὁ ὁποῖος ὡς ἄλλη ἀέναος πηγὴ ποτὲ δὲν ἐξαντλεῖται: «τοιαύτη γὰρ τῶν ναμάτων τῶν πνευματικῶν ἢ φύσις: ὅσῳ ἂν τις μετὰ δαυιλείας τὰ ἐντεῦθεν ἀρύσασθαι βουληθῆ νάματα, τοσοῦτῳ μᾶλλον ἀναβλύζει, καὶ ἐπιδίδωσιν ἢ χάρις ἢ πνευματικὴ»³⁸.

Σημαίνει ὅτι ἡ αὐτοεξημένηση ἢ αὐτοσαφήνιση τῆς Γραφῆς, γιὰ τὴν ὁποία γίνεται ἐδῶ λόγος, δὲν συντελεῖται θεωρητικῶς. Ἀπαιτεῖται, κατὰ θεία καὶ πάλι συγκατάβαση, θεία καὶ ἀνθρώπινη συνέργεια. Εἶναι ἀναγκαῖο τὸ αἶτημα καὶ ἡ πρωτοβουλία τοῦ πιστοῦ ἐρμηνευτοῦ, τοῦ ἔχοντος νοῦν καὶ πνεῦμα Χριστοῦ, «πόθον ζέοντα καὶ διεγερμένην τὴν διάνοιαν», τοῦ ἀφισταμένου «πάντων τῶν βιωτικῶν» καὶ μετανοητικῶς ἐκτέμνοντος τὸν ἑαυτοῦ «λογισμόν»³⁹, τοῦ «μετὰ συνέσεως καὶ μετὰ εὐλαβείας προσέχοντος τοῖς λεγομένοις... καὶ μετὰ πάσης ἀκριβείας τὸν ἑαυτοῦ βίον εὐθύνοντος»⁴⁰. Στὸν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο προθύμως ἑαυτὸν παρέχοντα «ἢ τοῦ Πνεύματος χάρις... πλουσίαν τὴν παρ' ἑαυτῆς δωρεῖται χάριν»⁴¹.

35. Πρβλ. «Ὅτι χρῆσιμος ἢ τῶν Γραφῶν ἀνάγνωσις, PG 51,91: «τὰ μὲν οὖν σαφέστερα τοῖς ἀφελεστέροις, τὰ δὲ βαθύτερα τοῖς ὀξύτερον ἐνορῶσιν» καὶ *Εἰς τὰς Πράξεις*, 'Ομ. ιθ', PG 60,154: «σκανδαλίζεῖν εἴθε τοὺς παχύτερους».

36. *Εἰς τὴν Γένεσιν*, 'Ομ. κδ', PG 53,206.

37. Βλ. *Εἰς τὴν Γένεσιν*, 'Ομ. ξβ', PG 54,535: «μη τοίνυν ἀπλῶς παρατρέχωμεν τὰ ἐν ταῖς θεαῖς Γραφαῖς κείμενα, μηδὲ ἐξεπιπολῆς τοῖς λεγομένοις προσέχωμεν, ἀλλὰ εἰς τὸ βάθος ἑαυτοὺς καθέντες, καὶ τὸν ἐναποκείμενον πλοῦτον καταμαθόντες, ...τὸν σκοπὸν καὶ τὴν αἰτίαν ἐκάστου τῶν γινομένων ἐξετάξιν».

38. Βλ. *Εἰς τὴν Γένεσιν*, 'Ομ. γ', PG 53,32: ἐπίσης, *Εἰς τὰς Πράξεις*, 'Ομ. ιθ', PG 60,156.

39. *Εἰς τὴν Γένεσιν*, 'Ομ. γ', PG 53,33.

40. Βλ. (με ἐλαφρὰ παραλλαγή) *Εἰς τὴν πρὸς Θεσσαλονικεῖς β'*, 'Ομ. γ', PG 62,486.

41. *Εἰς τὴν Γένεσιν*, 'Ομ. γ', PG 53,32-33.

Σημαίνει ὅτι δὲν στεκόμαστε ἀπέναντι ἢ, ἀκόμη χειρότερα, ἐναντίον τῆς Γραφῆς, μυωπικῶς καὶ «ἀμβλυωπικῶς»⁴² αὐτὴν ἀτενίζοντες, ὡς ἐν «σαρκὶ ζῶντες»⁴³ εἴτε ἐν νεφέλαις περιπατοῦντες, οὔτε ὡς ἀντίδικοι καὶ δικαστὲς τῶν λεγομένων ὑπ' αὐτῆς⁴⁴, ἀλλὰ τὴν ἀφήνουμε νὰ μιλήσει μὲ τὴ δική μας γλῶσσα, μὲ τὴ δική μας –καὶ πάνω ἀπὸ τὴ δική μας– ἀντιληπτικὴ ἐρμηνευτικὴ δυνατότητα, γιὰ πράγματα ποὺ μᾶς ἀφοροῦν ἄμεσα. Τὴν ἀφήνουμε νὰ μᾶς φανερώσει τί λένε οἱ λέξεις καὶ αἱ «ἱστορία», τί λέει τὸ κείμενο καὶ ὁ συγγραφέας του, ὡσὰν νὰ ζοῦμε μέσα καὶ μαζί μὲ αὐτό, ὡσὰν νὰ ζεῖ καὶ ἐκεῖνο μαζί μας καὶ νὰ ὀμιλεῖ μὲ τὸν πλέον σαφῆ τρόπο σὲ μᾶς καὶ τοῦ συγχρόνου μας ἐδῶ καὶ τώρα. Τὴν ἀφήνουμε, ἀκόμη, νὰ ἀκουστεῖ, σεβόμενοι τόσο τὸν θεῖο ὅσο καὶ τὸν ἀνθρώπειο χαρακτήρα τῆς, ἐπιλέγοντας κι ἀκολουθώντας ἐν διακρίσει κάθε μέθοδο ἐξηγητικὴ καὶ ἐρμηνευτικὴ, ἢ ὁποία εὐκολύνει τὴν κατ' ἀνθρώπον κατανόηση καὶ οἰκοδομεῖ τὸ Σῶμα τὸ ἐκκλησιαστικόν, ἔχει δὲ ὡς βάση τὴν ἐμπειρία, τὴν ἐπιστήμη καὶ τὴν ἀνθρώπινη κατάστασι σὲ κάθε ἐποχῇ.

Σημαίνει ὅτι, γιὰ νὰ ἀκούσουμε τί ἡ Γραφή μᾶς λέει, ὀφείλουμε οἱ ἴδιοι πρῶτα νὰ μεταμορφωθοῦμε⁴⁵. Ὀφείλουμε νὰ συγκαταβοῦμε καὶ νὰ συναναβοῦμε. Νὰ καταβοῦμε στὶς ἀνάγκες τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου, νὰ καταβοῦμε ἐκεῖ ὅπου δὲν ὑπάρχει «τὸ ἐμὸν καὶ τὸ σόν»⁴⁶, ἐκεῖ ἀπ' ὅπου φυγαδεύονται «ἐλευθερία προαιρέσεως»⁴⁷ οἱ μακρὰν Θεοῦ φοβίες καὶ προκαταλήψεις, οἱ λογισμοὶ οἱ μετέωροι καὶ διασπαστικοί. Ὀφείλουμε, τέλος, νὰ συναναβοῦμε «εἰς ὕψος νοητόν»: νὰ ἀναχθοῦμε, ἐλεύθεροι παθῶν, μὲ συνει-

42. Πρβλ. καὶ *Εἰς τὸ κατανοήσατε τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας ἡμῶν*, PG 64,481.

43. *Εἰς τὴν πρὸς Ρωμαίους*, 'Ομ. λα', PG 60,668.

44. Βλ. *Εἰς τὸ κατανοήσατε τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας ἡμῶν*, PG 64,480-481: «καθάπερ ἀντιδίκου χάριτας τὰς Γραφὰς ἐρευνῶντες (=οἱ πλανώμενοι καὶ οἱ αἰρετικοί), δικαστήριον ἐξ αὐτῶν τῷ Θεῷ συγκροτοῦσι».

45. Πρβλ. Δημ. Τρακατέλλη (ἀρχιεπ. Ἀμερικῆς), «Ἡ πορεία πρὸς τὴ Μεταμόρφωσι: Ἡ ἐρμηνεία τοῦ Χρυσοστόμου στὴν πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολή», στοῦ ἰδίου, *Οἱ Πατέρες ἐρμηνεύουν. Ἀπόψεις Πατερικῆς Βιβλικῆς Ἑρμηνείας*. Ἀθήνα 1996, σ. 65-91.

46. *Εἰς τὸ ἀποστολικὸν ρητὸν Δεῖ δὲ καὶ αἰρέσεις εἶναι ἐν ὑμῖν, ἵνα οἱ δόκιμοι φανεροὶ γένηνται*, PG 51,255.

47. *Εἰς τὴν πρὸς Ρωμαίους*, 'Ομ. ιγ', PG 60,517.

δὸς κεκαθαυμένο, μὲ διάνοια φωτισμένη καὶ λογισμό κατηυγασμένο ἄνωθεν⁴⁸, στήν ἀληθινὴ αἰτία καὶ τὸ σκοπὸ τῶν γεγραμμένων· νὰ ἀνοιχθοῦμε μετὰ συστολῆς καὶ παρηρησίας στὸ πέλαγος τῶν νοητῶν ἀγαθῶν.

Κι ἐκεῖ, κατοπτεύοντες τὸ νοητὸ βάθος, θεωροῦντες τὴν ἐναποκείμενη ἀλήθεια, εἰσερχόμενοι στὸν «νοῦν»⁴⁹ τῶν θείων Γραφῶν, ἀποκτοῦμε χάριτι καὶ οἰκονομία θεία τὴν ἐπίγνωση τῶν ἀγνοουμένων, ἧθος ἀληθῶς ἐκκλησιαστικό, μέλημα ἐν εὐρυτέρα ἐννοία ποιμαντικό, φρόνημα ἐσχατολογικό. Ἀναδεχόμεστε

ἔτσι, καθὼς ὁ χρυσορρήμων καὶ πανευκλεὴς Ἰωάννης, τοῦ ὁποῖου τὴν κοίμησι ἐφέτος ἐορτάζουμε, τὸ χάρισμα τῆς Ἑρμηνείας ποὺ ἐμπιστεύτηκε ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Πνεύματος στήν Ἐκκλησία Του, «εἰς θεραπείαν τῶν ἐθνῶν» (Ἄποκ. 22,2)· τῆς ἐρμηνείας τῆς ἐν Πνεύματι, ἡ ὁποία λειτουργεῖται διηνεκῶς καὶ χαρισματικῶς ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἡ ὁποία μᾶς ἀνάγει στὸν Χριστό, τὸν κατ' ἐξοχὴν σκοπὸ τῆς θείας Γραφῆς, τῆς σωτηριολογικῶς (ὑπὸ τις προϋποθέσεις ποὺ μόλις ἐκθέσαμε) ἑαυτὴν σαφηνιζούσης καὶ γραφικῶς «ἐρμηνευούσης»⁵⁰.

48. Βλ. Ὁμιλία λεχθεῖσα ἐν τῷ ναῶ τῆς ἁγίας Εἰρήνης, PG 63,485 καὶ Εἰς τὴν Γένεσιν, Ὁμ. λε', PG 53,321.

49. Εἰς τὰς Πράξεις, Ὁμ. ιθ', PG 60,156.

50. Εἰς τὴν Γένεσιν, Ὁμ. ιγ', PG 53,107.

**ΤΟ ΕΜΠΙΡΑΓΜΑΤΟ
ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΗΣ
ΧΡΗΣΙΚΤΗΣΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙ
ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ
ΠΕΡΙΟΥΣΙΕΣ**

Ἀφορμή γιὰ τὴν παροῦσα μελέτη ἀποτέλεσαν διάφορα δημοσιεύματα στὸν Ἑλληνικὸ Τύπο¹ γιὰ τὴ μοναστηριακὴ περιουσία τῆς μονῆς τοῦ Ἁγίου Διονυσίου Πιερίας καὶ τὴ δικαστικὴ ἀντιδικία αὐτῆς μὲ τὴ δημοτικὴ ἀρχὴ τῆς περιοχῆς. Ἡ μοναστηριακὴ περιουσία τῆς μονῆς εἶναι κατοχυρωμένη ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς Τουρκοκρατίας, διανοίᾳ Κυρίου, μὲ ἀδιάλειπτη νομὴ καὶ καλὴ πίστη μέχρι σήμερα.

Εἶναι γενικὰ παραδεκτὸ ὅτι στὴ διαδρομὴ τῶν αἰῶνων οἱ Ἱερὲς Μονὲς ἀπέκτησαν τὴν ἀκίνητη περιουσία τους χωρὶς συμβολαιογραφικοὺς τίτλους νομίμως μεταγεγραμμένους, ἀφοῦ εἶχαν ὡς τίτλο κτήσεως συνηθέστατα τὸν πρωτότυπο τρόπο ἀποκτήσεως τῆς κυριότητος τῆς χρησικτησίας². Τὸ ἰδιοκτησιακὸ αὐτὸ δικαίωμα προστατεύεται καὶ ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸ Σύνταγμα³.

Ἡ διὰ χρησικτησίας ἀποκτηθεῖσα ἀκίνητη μοναστηριακὴ περιουσία ἀποτελεῖται ἀπὸ ὅλα τὰ κτήματα τῶν Ἱερῶν Μονῶν, ἀστικῆς, δασικῆς καὶ ἀγροτικῆς φύσεως μαζί μὲ τὰ συστατικά τους. Συνηθέστερος τρόπος χρησικτησίας εἶναι ἡ ἔκτακτη χρησικτησία (1045 Α.Κ.) ἀπὸ παλαιότατων χρόνων μὲ ἀπαιτούμενο χρόνο ἄλλες φορές τὰ τριάντα ἢ καὶ τὰ σαράντα χρόνια.

Ὁ συγκεκριμένος τρόπος κτήσεως εἶναι ἀνεξάρτητος ἀπὸ τὸ δικαίωμα ἄλλου προσώπου καὶ ἀποτελεῖ πρωτότυπο τρόπο κτήσεως καὶ ὄχι παράγωγο πού δὲν ἀποδεικνύεται ἀρχικὰ μὲ ἔγγραφο ἢ μὲ δικαστικὴς ἀποφάσεις.

Συμπερασματικά, ἀπὸ τὴ βυζαντινὴ ἐποχὴ ἡ ὑπαγωγή τῶν κτημάτων στὴ νομὴ τῶν Ἱερῶν Μονῶν ἀποτελοῦσε ἀφετηρία καὶ αἰτία χρησικτησίας, πού ὀδηγοῦσε στὴ δημιουργία νομίμου τίτλου ἀπὸ τὸ λόγο αὐτό⁴.

Στὴ σημερινὴ ἐποχὴ, παρὰ τὴ «νομοθετικὴ καὶ νομολογιακὴ περιπέτεια»⁵ σχετικὰ μὲ τὰ μοναστηριακὰ κτήματα πού ἀποκτήθηκαν μὲ χρησικτησία, ἡ νομιμότητα ἀποκαταστάθηκε τὸ 1994 μὲ τὴν ἀπόφαση τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Δικαστηρίου Δικαιωμάτων τοῦ Ἄνθρώπου⁶. Τοῦτο ἀποφάσισε, μετὰ ἀπὸ αἴτηση ὀκτὼ Ἱερῶν Μονῶν τῆς Ἑλλάδος, ὅτι ὁ ἀποκλεισμὸς τῆς χρησικτησίας ὡς ἰσοτίμου τρόπου κτήσεως κυριότητος ἀποτελεῖ στέρηση περιουσίας, μὲ συνέπεια νὰ παραβιάζεται ὁ ὀρισμὸς τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Πρόσθετου Πρώτου Πρωτοκόλλου τῆς Ε.Σ.Δ.Α.

1. Βλ. ἐφημ. « Τὰ Νέα» τῆς 7ης Μαΐου τοῦ 2007, σ. 14.

2. Βλ. τὴν πρόσφατη μονογραφία τοῦ Κ. Γ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ, *Χρησικτησία καὶ ἐκκλησιαστικὴ ἀκίνητη περιουσία*, Τρίκαλα - Ἀθήνα, Πρότυπες Θεσσαλικὲς ἐκδόσεις 2006. Βλ. ἐπίσης ΕΛΕΥΘ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ, *Ἡ νομολογία τῶν ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων τῆς βυζαντινῆς καὶ μεταβυζαντινῆς περιόδου σὲ θέματα περιουσιακοῦ δικαίου*, ἐκδ. Σάκκουλα, Ἀθήνα 1992, σ. 153-160.

3. Βλ. ἄρθρο 17 τοῦ Σ. καὶ Γ. ΚΑΣΙΜΑΤΗ, «Ἡ συνταγματικὴ ἔννοια τῆς ἰδιοκτησίας καὶ ἡ διερεύνηση αὐτῆς», *ΕΔΔ* 1974, σ. 205 ἐπ.

4. Βλ. ΙΩΑΝΝΗ ΚΟΝΙΔΑΡΗ, *Τὸ δίκαιο τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας ἀπὸ τοῦ 9ου μέχρι τοῦ 12ου αἰῶνος*, ἐκδ. Σάκκουλα, Ἀθήνα 1979, σ. 37-77.

5. Βλ. Ν. 1700/1987 περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας καὶ Ν. 1811/1988, καθὼς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 5057/1987 τοῦ 3ου τμήματος τοῦ Σ.τ.Ε. *Ἑλλ. δικ.* 30 (1989)399. Ἐπίσης, ΚΩΝ. ΡΑΜΙΩΤΗ, *Ἡ Ἐκκλησία μέσα στὴν Ἑλληνικὴ Πολιτεία*, ἐκδ. Πρότυπες Θεσσαλικὲς ἐκδόσεις, Ἀθήνα 1997, σ. 34-47.

6. Βλ. τὴν 492/9.12.1994, ἀπόφαση τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Δικαστηρίου Δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ προηγούμενη ἀπόφαση εἶχε καταλυτικὲς συνέπειες στὴν ἐσωτερικὴ ἔννομη τάξη τῆς Ἑλλάδος. Συγκεκριμένα, ψηφίστηκε τὸ ἄρθρο 55 τοῦ Ν. 2413/1996, μὲ κορυφαῖο σημεῖο στὴ διατύπωσή του ὅτι ἡ ἀπόδειξη τῶν ἐμπραγμάτων δικαιωμάτων καὶ τῆς νομῆς τῶν Ἱερῶν Μονῶν γίνεται μὲ κάθε ἀποδεικτικὸ μέσο πὺν προβλέπεται στὶς οἰκείες διατάξεις τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας. Τοῦτο ἔχει ὡς συνέπεια οἱ Ἱερὲς Μονὲς νὰ ἔχουν τὴ δικονομικὴ εὐχέρεια νὰ ἀποδεικνύουν τὴ χρησιμότητά τους. Ἡ προμνημονευθεῖσα ἀπόφαση τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Δικαστηρίου σηματοδότησε ὅτι ἡ μοναστηριακὴ περιουσία εἶναι ἰδιωτικὴ καὶ ἡ ἀπαλλοτρίωσή της ἐπιφέρει ἀποζημίωση. Καθίσταται λοιπὸν φανερὸ ὅτι ἡ μοναστηριακὴ περιουσία δὲν εἶναι δημόσια⁷.

Ἡ νέα αὐτὴ πραγματικότητα περιέπλεξε τὰ πράγματα ὡς πρὸς τὴ διαχειριστικὴ ἐξουσία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πάνω στὴ μοναστηριακὴ περιουσία. Ἡ ἀποσαφήνιση τοῦ θέματος κατέστη δυνατὴ μὲσω τῆς νομολογίας⁸. Κρατοῦσα, λοιπὸν, ἄποψη εἶναι πλέον ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος δὲν ἔχει ἐξουσία διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως πάνω στὴν ἀκίνητη περιουσία τῶν Ἱερῶν Μονῶν πὺν δὲ συμβλήθηκαν μὲ τὸ Ἑλληνικὸ Δημόσιο μὲ τὴ σύμβαση τῆς 11.5.1988, ἀνεξάρτητα ἂν εἶχε χαρακτηρισθεῖ διατηρητέα ἢ ἐκποιετέα⁹.

Μιὰ ἄλλη νομικὴ ὄψη τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας εἶναι τὸ ἀνεπίδεκτο χρησιμότησας αὐτῆς ἀπὸ τρίτο, εἴτε αὐτὸς εἶναι ἰδιώτης εἴτε ἀκόμα καὶ αὐτὸ τὸ Δημόσιο. Τοῦτο στηρίζεται στὴν Ἑλληνικὴ νομοθεσία¹⁰ καὶ ἰσχύει γιὰ ὅλα τὰ Μοναστηριακά, χωρὶς ἐξαιρέσεις.

Γιὰ ὅλα τὰ ἀκίνητα πὺν ἀνήκουν σὲ μιὰ Ἱερὰ Μονὴ καὶ ἔχουν ἀποκτηθεῖ μὲ ἔκτακτη χρησιμότησα, ἀπαιτεῖται νομὴ σαράντα ἐτῶν, πὺν σύμφωνα μὲ τὸ νόμο πρέπει νὰ ἔχει συμπληρωθεῖ μέχρι τὶς 12.9.1915.

7. Βλ. Σπ. ΠΑΠΠΑ, «Σταθοπούλου - Γεωργιάδη Α.Κ.», *Εἰσαγωγικὲς Παρατηρήσεις στὰ ἄρθρα 966-971*, ἀριθμ. 24-29.

8. Βλ. Ἐφ. Ἀθ. 8899/1992 Νο Β 41 (1993) σ. 723 καὶ ΑΠ 1576/1997.

9. Βλ. Γνωμοδότηση ἸΩΑΝ. ΚΟΝΙΔΑΡΗ, τῆς 28.12.1998, γιὰ ζητήματα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Μεταμορφώσεως Ναυπάκτου σπὸ περιοδικὸ «Ἐκκλησία», Ἰανουάριος 2000, σ. 37-38.

10. Βλ. ἄρθρο τοῦ Ν. ΓΧΞ/1910 καὶ Ν. ΔΞΜ/1912.

Μετὰ τὸ 1915 τὰ ἀκίνητα τῶν Ἱερῶν Μονῶν δὲν ὑπόκεινται σὲ χρησιμότησα, ἀφοῦ ἐφαρμόζονται κατ' ἀνάλογο τρόπο οἱ οὐσιαστικὲς καὶ δικονομικὲς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 1539/1939 περὶ προστασίας τῶν δημοσίων κτημάτων¹¹.

11. Βλ. ΑΠ 449/1977 Νο Β (1978) σ. 39, ΑΠ 1650/1981 Νο Β 30 (1982) σ. 932, καθὼς καὶ ἄρθρο 4 παρ. 3 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 4/1959 κανονισμοῦ τῆς Ι. Σ. τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἄρθρο 62 παρ. 2 ν 590/1977 τοῦ Κ.Χ.Ε.Ε.

Ὁ Μακαριώτατος συγκινεῖ καὶ διδάσκει**Ὁ Μακαριώτατος συγκινεῖ
καὶ διδάσκει****Νέες ἐκπομπές στὸ
Ραδιόφωνο τῆς
Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος****Συνέδριο γιὰ τὸν ἅγιο
Ἰωάννη τὸν Χρυσόστομο
στὴ Θεσσαλονίκη****Τὸ Οἰκουμενικὸ
Πατριαρχεῖο προσέφυγε
στὸ Δικαστήριον
Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων****Διεθνὲς Συνέδριο
«Ἡ Ἁγία Γραφή καὶ ὁ
σύγχρονος Εὐρωπαϊκὸς
Πολιτισμὸς»**

Ἀκόμη καὶ ἄνθρωποι πού κατὰ καιροὺς διεφώνησαν μὲ ὀρισμένες ἀπόψεις του παραδέχονται σήμερα τὸ μεγαλεῖο τῆς ψυχῆς καὶ τῆς δύναμης τοῦ χαρακτήρος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου. Μὲ τὴν ὑπομονή του, μὲ τὴν βαθειὰ πίστη του στὸ Θεό, μὲ τὴν ψύχραιμη ἀντιμετώπιση τῶν προβλημάτων τῆς υἱείας του ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διδάσκει καὶ παραδειγματίζει ὅλους μας. Μὲ συγκίνηση πληροφοροῦμεθα ὅτι κάθε Κυριακὴ ὁ Μακαριώτατος παρακολουθεῖ τὴ Θεία Λειτουργία στὸ παρεκκλήσιο τῆς Ἀρχιεπισκοπικῆς κατοικίας καὶ μεταλαμβάνει τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων. Ἰδιαιτέρως διδακτικὲς εἶναι καὶ οἱ δηλώσεις του πρὸς τὰ Μ.Μ.Ε. σχετικὰ μὲ τὴν πίστη πρὸς τὸν Θεό, τὴν ὁποία πρέπει νὰ ἐπιδεικνύει κάθε Χριστιανός, ἰδίως δὲ στὶς δύσκολες στιγμὲς τῆς ζωῆς του. Τῇ Δευτέρᾳ 3.12.2007 ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος μετέβη γιὰ ἰατρικὲς ἐξετάσεις στὸ Νοσοκομεῖο ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ. Τὸ νοσηλευτικὸ προσωπικὸ καὶ οἱ ἅπλοιο ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι τὸν συνήνησαν ἐντυπωσιάσθηκαν ἀπὸ τὸ χαμόγελο, τὴν εὐγένεια καὶ τὴν ἡρεμία του. Πολλοὶ ἔσπευσαν νὰ τοῦ φιλήσουν τὸ χέρι ἀπὸ τὸ ἀνοικτὸ παράθυρο τοῦ αὐτοκινήτου του καὶ ἔδειξαν γιὰ μία ἀκόμη φορὰ τὰ αἰσθήματα ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ τοῦ λαοῦ μας πρὸς τὸν πάσχοντα Ἀρχιεπίσκοπο. Προσενχόμεθα καθημερινῶς στὸν Κύριο γιὰ τὴ βελτίωση τῆς υἱείας τοῦ Μακαριωτάτου καὶ διδασκόμεθα ἀπὸ τοὺς λόγους καὶ τὴ συμπεριφορὰ τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἀξίζει νὰ σημειωθεῖ ὅτι ὁ Μακαριώτατος ζήτησε ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ νὰ γίνουν γνωστὲς ὅλες οἱ λεπτομέρειες τοῦ προβλήματός του, ὥστε νὰ γνωρίζει ὁ πιστὸς λαὸς τὴν ἀλήθεια καὶ νὰ μὴν παραπληροφορεῖται. Μακαριώτατε, σὰς εὐχαριστοῦμε, διότι μᾶς βοηθεῖτε νὰ ἀντιμετωπίζουμε μὲ μεγαλύτερη ψυχικὴ ἀντοχή τὸν πόνο, τὴν ἀσθένεια καὶ κάθε ἄλλη ἀντιξοότητα τῆς ζωῆς.

Κ.Χ.

Νέες ἐκπομπές στὸ Ραδιόφωνο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἀπὸ τὸν Ὀκτώβριο τ.ἔ. τὸ πρόγραμμα τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἔχει ἐμπλουτισθεῖ καὶ ἀνανεωθεῖ. Παραμένουν βεβαίως πολλὲς ἀπὸ τὶς παλαιότερες ἐκπομπές, ἀλλὰ γιὰ ὀρισμένες ἔχει ἀλλάξει ἢ ὥρα μεταδόσεως, ἐνῶ προστεθήσαν καὶ νέες. Ὁ Σταθμὸς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐκπέμπει στὴν συχνότητα 89.5 γιὰ τὴν περιοχὴ τῆς Ἀττικῆς καὶ ἀναμεταδίδεται ἀπὸ πολλὲς ἄλλες συχνότητες σὲ ὅλη τὴν Ἑλλάδα, στὴν Κύπρο καὶ στὸν Ἀπόδημο Ἑλληνισμό. Πρὸς ἐνημέρωσιν τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ περιοδικοῦ ΕΚΚΛΗΣΙΑ καταγράφουμε τὶς νέες ἐκπομπές τοῦ Σταθμοῦ: Τὴν Κυριακὴ στὶς 12.00 «Ὁ Ἱεροσολιτικὸς Κόσμος καὶ ἡ Ἐκκλησία μας» μὲ τὸν Ἐπίτιμο Πρόεδρο τῆς Ὁμοσπονδίας Συλλόγων Ἱεροσολιτῶν Χρῆστο Χατζηνικολάου. Ἀπὸ Δευτέρα μέχρι καὶ Παρασκευὴ

στις 11.05 «Ἐφ' ὅλης τῆς ὕλης» μὲ τοὺς δημοσιογράφους Μάκη Ἀδαμόπουλο καὶ Δημήτρη Ριζούλη. Τὴν Τρίτη στίς 16.30 «Μιᾶς πατρίδας ἄλλης» μὲ τὸν Θεολόγο καὶ Μουσικολόγο Ἡλία Λιαμῆ. Πάλι τὴν Τρίτη καὶ στίς 22.00 ἡ ὠριαία ἐκπομπὴ τοῦ μοναχοῦ Μωυσέως Ἀγιορείτου μὲ τίτλο «Μεταξὺ Ἀποδείπνου καὶ Μεσονυκτικοῦ». Τὴν Πέμπτη στίς 19.00 «Ἐκκλησιαστικά Ἀνάλεκτα» μὲ τὸν Ἀρχιμ. Ἐπιφάνιο Οἰκονόμου, Διευθυντὴ τοῦ 89.5 FM. Τὴν Παρασκευὴ στίς 21.30 «Οἰκουμενικὴ Ὁρθοδοξία - Ὁ Χριστιανισμὸς στὸν Σλαβικὸ Κόσμο» μὲ τὸν Ἀρχιμ. Προκόπιο Πετρίδη, συνεργάτη τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων. Τὸ Σάββατο στίς 12.00 «Μία φορὰ κι ἓναν καιρὸ» μὲ τὴν παιδαγωγὸ καὶ συγγραφέα Ἀθηνᾶ Ντάσιου-Γιάννου. Τὴν ἴδια ἡμέρα στίς 16.30 «Χαρούμενη ζωὴ» μὲ τὴν Ἐκπαιδευτικὴ Ἐλένη Κόντου. Ἐπίσης τὸ Σάββατο στίς 19.15 «Ἀπὸ χῶμα καὶ Οὐρανό», ἠχογραφημένη ὁμιλία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου. Εὐχόμεθα καλὴ ἐπιτυχία στὸ ἀνανεωμένο πρόγραμμα τοῦ Σταθμοῦ μας, ὁ ὁποῖος μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ συμπληρώνει τὸν προσηχῆ Μάρτιο 19 χρόνια λειτουργίας. (Περισσότερες πληροφορίες στὸ τηλ. 210-7298222).

Κ.Χ.

Συνέδριο γιὰ τὸν ἅγιο Ἰωάννη τὸν Χρυσόστομο στὴ Θεσσαλονίκη

Τὸ Τμῆμα Ποιμαντικῆς καὶ Κοινωνικῆς Θεολογίας τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης διοργάνωσε ἀπὸ 22 ἕως καὶ 25 Νοεμβρίου 2007 Διεθνὲς Ἐπιστημονικὸ Συνέδριο μὲ θέμα: «Ἅγιος Ἰωάννης Χρυσόστομος-1600 ἔτη (407-2007)». Τὸ Συνέδριο ἐτέθη ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, τὸ ἐτίμησε δὲ μὲ τὴν παρουσία του ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ. Θεόφιλος. Τὸ Συνέδριο ἄρχισε τὶς ἐργασίες του μὲ τὴν τέλεση τῆς Θείας Λειτουργίας στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίας Τριάδος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ. Ἀκολούθησαν Ἐκκλησιαστικοὶ Ὕμνοι ἀπὸ τὴν χορωδία «Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι» τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ. καὶ στὴ συνέχεια

τὸ πρόγραμμα τῶν ὁμιλιῶν διαρθρώθηκε σὲ 17 Συνεδρίες. Ὁμίλησαν συνολικὰ περισσότεροι ἀπὸ 50 ὁμιλητές, ἡ δὲ αἴθουσα Τελετῶν τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου ἦταν κατάμεστη καθ' ὅλη τὴν διάρκειά τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου. Συμμετείχαν ἐπίσης ἐκλεκτοὶ ἐπιστήμονες ἀπὸ Πανεπιστήμια ἐκτὸς Ἑλλάδος, ὅπως ὁ κ. Ἰβάν Ντιμιτρόφ ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιο Σόφιας Βουλγαρίας, ὁ κ. Βασίλε Μίχοκ ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιο Σιμπίου Ρουμανίας, ὁ Πρεσβύτερος Ἴον Τσίβου ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖο Ρουμανίας, ὁ Ζὰν Κλὼντ Λαρσὲ ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία τοῦ Μὲτζ Γαλλίας, ἡ κ. Φρανσουᾶζ Βινὲλ ἀπὸ τὴν Καθολικὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Μάρκ Μπλόχ (Στρασβούργο), ὁ Σεβ. Ἐπίσκοπος πρώην Ἐρζεγοβίνης κ. Ἀθανάσιος (Γιέφτις) ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖο Σερβίας, ἐκπρόσωποι ἀπὸ τὴν Ὁμογένεια τῶν Η.Π.Α. καὶ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κύπρου κ.ἄ. Ἡ οἰκουμενικὴ σύνθεση τῶν συνέδρων καὶ ὁμιλητῶν ἦταν ἀπολύτως συνάδουσα πρὸς τὴν Οἰκουμενικὴ διάσταση τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Κατὰ τὶς μαρτυρίες τῶν συνέδρων ἐπρόκειτο γιὰ ἓνα πλήρως ἐπιτυχημένο Συνέδριο, τὸ ὁποῖο ἐντάσσεται στὴ μεγάλη σειρὰ πανορθοδόξων ἐκδηλώσεων γιὰ τὴ συμπλήρωση 1600 ἐτῶν ἀπὸ τὴν κοίμηση τοῦ Ἁγίου Πατρὸς καὶ Ἱεράρχου. Ἀναμένουμε μὲ ἐνδιαφέρον τὴν ἔκδοση τοῦ Τόμου μὲ τὰ κείμενα καὶ τὰ πορίσματα τοῦ ἐν λόγω Συνεδρίου.

Κ.Χ.

Τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο προσέφυγε στὸ Δικαστήριον Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων

Τὸ Εὐρωπαϊκὸ Δικαστήριον Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης ἀναμένεται νὰ ἐκδώσει ἐντὸς τῶν ἐπομένων μηνῶν τὴν ἀπόφασή του γιὰ τὸ Ὁρφανοτροφεῖο τῆς Προγκήπου, τοῦ ὁποῖου τοὺς τίτλους ιδιοκτησίας ἀφῆρεσε παρανόμως ἡ Τουρκία ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο. Ἦδη, ὅπως πληροφορούμεθα ἀπὸ τὶς ἑλληνικὲς ἐφημερίδες τῆς 29.11.2007, ἡ πρώτη ἐξέλιξη εἶναι θετικὴ, διότι τὸ Δικαστήριον ἔκρινε βásiμη καὶ ἀποδεκτὴ τὴν προσφυγὴ τοῦ Πατριαρχείου. Ἡ οὐσία τῆς ὑποθέσεως θὰ ἐκδικασθεῖ καὶ θὰ κριθεῖ μετὰ ἀπὸ τὴν δικαστικὴ δια-

δικασία που θα ακολουθήσει με την κατάθεση επιχειρημάτων και εγγράφων εκ μέρους των δικηγόρων των δύο πλευρών. Από τον Ιανουάριο του 1997 μία σειρά δικαστικών αποφάσεων, με τελευταία αυτή του Άρειου Πάγου της Τουρκίας τον Οκτώβριο του 2004, άφηρεσαν τους τίτλους ιδιοκτησίας από το Οικουμενικό Πατριαρχείο και τους παρεχώρησαν στη Γενική Διοίκηση Ίερών Ίδρυμάτων του τουρκικού κράτους. Είναι πράγματι θαρραλέα ή απόφαση της Μεγάλης του Χριστού Έκκλησίας να προσφύγει στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για να κατοχυρώσει τα καταπιεζόμενα δικαιώματα της έλληνορθόδοξου κοινότητας της Κωνσταντινουπόλεως. Έξ άλλου, όμιλών σέ δημάρχους του Νομού Θεσσαλονίκης κατά την Θρονική Έορτή της 30.11.2007 ο Παναγιώτατος Οικουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαίος δήλωσε ότι ελπίζει στην έντος συντόμου διαστήματος επαναλειτουργία της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης. Όλοι οι Όρθόδοξοι Έλληνες εύχόμεθα παρά Θεού εύόδωση των δικαίων αυτών αιτημάτων.

K.X.

Διεθνές Συνέδριο «Η Άγία Γραφή και ο σύγχρονος Ευρωπαϊκός Πολιτισμός»

Άπό τις 29 Νοεμβρίου έως και την 1 Δεκεμβρίου 2007 πραγματοποιήθηκε στο Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο Άθηνων Διεθνές Συνέδριο με θέμα

«Η Άγία Γραφή και ο σύγχρονος Ευρωπαϊκός Πολιτισμός», που διοργάνωσαν από κοινού ή Έλληνική Βιβλική Έταιρία και το Παιδαγωγικό Ίνστιτούτο. Στις εργασίες του Συνεδρίου συμμετείχαν Έλληνες και ξένοι όμιλητές, όλοι τους μέλη της έλληνικής και διεθνούς επιστημονικής κοινότητας, αλλά και της πολιτικής ζωής του τόπου μας. Πιο συγκεκριμένα, κατά την α΄ συνεδρία της πρώτης ήμέρας του Συνεδρίου, εισηγητές ήσαν ο Καθηγητής του Συνταγματικού Δικαίου του Α.Π.Θ., βουλευτής και πρώην ύπουργός κ. Ευάγγελος Βενιζέλος, ο Πρόεδρος της Δημοκρατικής Άναγέννησης και πρώην βουλευτής και ύπουργός κ. Στέλιος Παπαθεμελής και ο Όμότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής π. Κωνσταντίνος Μπέης. Στις συνεδρίες της δεύτερης ήμέρας όμιλησαν οι Καθηγητές Ίωάννης Καραβιδόπουλος, Ulrich Luz, Ίωάννης Πέτρου, Edhuard Lohse, Πέτρος Βασιλειάδης, Γεώργιος Παπαστάμκος και Otfried Hofius, ενώ στην α΄ συνεδρία της τελευταίας ήμέρας εργασιών ο π. Σταμάτης Σκληρης και οι Καθηγητές Βάλτεο Ποϋχνερ και Μάριος Μπέγζος. Οι εργασίες του Συνεδρίου έκλεισαν με Στρογγυλή Τράπεζα με συνομιλητές τον Σύμβουλο του Π.Ι. Δρα Σταύρο Γιαγκάζογλου, τον Καθηγητή Μιλτιάδη Κωνσταντίνου, τον π. Άντώνιο Πινακούλα και τους Σχολικούς Συμβούλους Δρα Άγγελο Βαλλιανάτο και Δρα Γεώργιο Τσακαλίδη.

B.T.

**ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Οι εργασίες τῆς ΔΙΣ τῆς 10.12.2007

Συνήλθε τὴ Δευτέρα 10.12.2007, στὴν πρώτη Συνεδρία Της γιὰ τὸ μῆνα Δεκέμβριο, ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς 151ης Συνοδικῆς Περιόδου, τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου, Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδοῦλου ἀπουσιάζοντος, προεδρεύοντος δὲ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριάς κ. Προκοπίου.

Κατὰ τὴ Συνεδρία αὐτή:

A. Ἡ Δ.Ι.Σ. ἐπικύρωσε τὰ Πρακτικὰ τῆς Ἐξουσιοδοτήσεως.

B. Γενομένης συζητήσεως γιὰ τὴν παρατηρούμενη βραδύτητα σχετικὰ μὲ τὴν ἔκδοση ἀδειῶν γιὰ τὴν ἀνέγερση Ἱερῶν Ναῶν, ἡ Δ.Ι.Σ. ἀποφάσισε νὰ ἀποστείλει ἔγγραφο πρὸς τὴ Ναοδομία τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας Οἰκονομικῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ νὰ συστήσει νὰ ἐπιδιωχθεῖ κατὰ τὸ δυνατόν ἡ ταχύτερη διεκπεραίωση χορηγήσεως ἀδειῶν καὶ βεβαίως πάντοτε βάσει τῆς κειμένης ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ νομοθεσίας.

Γ. Ἐξ ἀφορμῆς ἀναφορᾶς σὲ τηλεοπτικὴ ἐκπομπὴ σχετικὰ μὲ Ἀρχιερέα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ Δ.Ι.Σ. καθιστᾷ γνωστὸ ὅτι οἱ καταγγέλλοντες ὀφείλουν νὰ καταθέσουν τὶς τυχόν καταγγελίες τους στὴν Ἱερὰ Σύνοδο ἐπωνύμως, κανονικῶς καὶ νομοτύπως.

Δ. Ἡ Δ.Ι.Σ. ἐνημερώθηκε ἀπὸ ἔγγραφο τῆς Γενικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιθεωρήσεως γιὰ τὶς πορισματικὲς ἐκθέσεις τῶν ὑπ' αὐτῆς διενεργηθέντων οἰκονομικῶν ἐλέγχων στὶς Ἱερὰς Μητροπόλεις: α) Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων, β) Μνηθύμνης καὶ γ) Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης.

E. Ἀνεγνώσθη ἔγγραφο τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Νικολαίου ὡς Τοποτηρητοῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς, σχετικὰ μὲ ὑποβληθὲν αἴτημα τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου πρῶν Ἀττικῆς κ. Παντελεήμονος γιὰ τὴ συμμετοχὴ του στὴ Θεία Λατρεία, καὶ ἀπεφασίσθη ὁμοφώνως ἡ συζήτηση τοῦ θέματος αὐτοῦ νὰ διεξαχθεῖ στὴν πρώτη Συνεδρία τῆς Δ.Ι.Σ. μετὰ τὶς γιορτὲς τοῦ Ἁγίου Δωδεκαημέρου.

ΣΤ. Τέλος, ἡ Δ.Ι.Σ. συζήτησε καὶ ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικὰ μὲ τρέχοντα ὑπηρεσιακὰ ζητήματα.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

Οι εργασίες τῆς ΔΙΣ τῆς 11.12.2007

Συνήλθε τὴν Τρίτη 11.12.2007, στὴ δεύτερη Συνεδρία Της γιὰ τὸ μῆνα Δεκέμβριο, ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς 151ης Συνοδικῆς Περιόδου, τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου, Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, κ. Χριστοδοῦλου ἀπουσιάζοντος, προεδρεύοντος δὲ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριάς κ. Προκοπίου.

Κατὰ τὴ Συνεδρία αὐτή:

A. Ἡ Δ.Ι.Σ. ἐπικύρωσε τὰ Πρακτικὰ τῆς προηγουμένης Συνεδρίας.

B. Ἡ Δ.Ι.Σ. ἐνημερώθηκε ἀπὸ ἔγγραφο τῆς Γενικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιθεωρήσεως γιὰ τὶς πορισματικὲς ἐκθέσεις τῶν ὑπ' αὐτῆς διενεργηθέντων

Ἱερὰ Σύνοδος τῆς
Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ
Ἀθηνῶν

Ἱεραὶ Μητρόπολεις

Νεαπόλεως
καὶ Σταυρουπόλεως

Κερκύρας, Παξῶν
καὶ Διαποντίων Νήσων

Γλυφάδας

Σύρου

οικονομικών ἐλέγχων στις Ἱερὰς Μητροπόλεις: α) Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων, β) Μηθύμνης καὶ γ) Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης. Οἱ ὡς ἄνω ἐλέγχοι ἔδειξαν ὅτι οἱ οικονομικὲς διαχειρίσεις στις προαναφερθεῖσες Ἱερὰς Μητροπόλεις διεξήχθησαν κανονικὰ καὶ σύννομα ὑπὸ τὴν εὐθύνη τῶν οἰκείων Σεβασμιωτῶν Μητροπολιτῶν.

Γ. Ἡ Δ.Ι.Σ. ἐνέκρινε τὸν κατάλογο τῶν δικαιούχων τοῦ ἐπιδόματος γιὰ τὸ τρίτο τέκνο στὴ Θράκη, γιὰ τὸ δίμηνο Νοεμβρίου - Δεκεμβρίου 2007. Οἱ οἰκογένειες ποὺ θὰ λάβουν τὸ ἐπίδομα εἶναι 889 καὶ τὸ ποσὸ ἀνέρχεται στὰ 197.928,00 €.

Δ. Ἡ Δ.Ι.Σ. ἀπεφάσισε:

– Νὰ ἀποσταλεῖ Ἐγκύκλιο Σημεῖωμα πρὸς τὶς Ἱερὰς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μὲ τὸ ὁποῖο νὰ γνωρίζεται σὲ αὐτές, ὅτι στὰ πλαίσια τῆς ἀναπτύξεως τοῦ κοινωνικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας μας, μποροῦν νὰ συνεργαστοῦν μὲ τὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Κοινωνικῆς Προνοίας καὶ Εὐποιίας, γιὰ τὴν ἐξέυρεση τῶν νομικῶν πλαισίων, τοῦ σχεδιασμοῦ, τῆς ἀνεγέρσεως, τῆς χρηματοδοτήσεως καὶ τῆς λειτουργίας, ὅπου εἶναι δυνατόν, τριῶν τύπων ἰδρυμάτων: α) γιὰ παιδιὰ μὲ νοητικὴ στέρση, β) γιὰ κατάκοιτους γέροντες καὶ γ) γιὰ τὴν ἀπεξάρτηση ἀτόμων ἀπὸ ἐξαρτησιογόνες οὐσίες.

– Νὰ ἐπιχορηγηθοῦν οἱ πυρόπληκτες Ἱερὰς Μητροπόλεις μὲ τὸ ποσὸ τῶν 550.000,00 € κατόπιν προτάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Διαχειρίσεως τοῦ Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὑπὲρ τῶν Πυροπληκτῶν.

– Κατόπιν σχετικῶν ἐγγράφων ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἠσχολήθη μὲ τὰ ζητήματα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ναυπάκτου καὶ Ἁγίου Βλασίου καὶ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίων Ἀναργύρων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καστορίας καὶ ἀπεφάσισε ὁμοφώνως ὅτι ἐμμένει εἰς τὶς προγενέστερες ἀποφάσεις Αὐτῆς.

– Κατόπιν σχετικοῦ αἰτήματος, ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἀποφάσισε ὅπως ὑποστηρίζει τὸ αἶτημα τῆς Μ.Κ.Ο. «Προσβάσιμες Περιηγήσεις» πρὸς τὸ Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ γιὰ τὴν ἐξασφάλιση προσβασιμότητας σὲ ὅλους τοὺς πολιτιστικούς καὶ τουριστικούς χώρους, γιὰ νὰ ἐξυπηρετοῦνται τὰ ἄτομα μὲ εἰδικὲς ἀνάγκες (Α.Μ.Ε.Α.).

– Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἐνέκρινε πρόταση τοῦ Εἰδικοῦ Κέντρου Βιβλίου νὰ ἀποστέλλονται ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν, τὶς Ἱερὰς Μητροπόλεις τῆς Ἐκ-

κλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν Ἀποστολικὴ Διακονία ὅλες οἱ νέες ἐκδόσεις, γιὰ τὴν ἐνημέρωση τοῦ κοινοῦ.

– Ἡ Συνεδρίαση τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου θὰ ἀρχίσει τὴν Τετάρτη στὶς 10:30, λόγῳ τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος.

Τέλος ἡ Δ.Ι.Σ. συζήτησε καὶ ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικὰ μὲ τρέχοντα ὑπηρεσιακὰ ζητήματα.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

Οἱ ἐργασίες τῆς ΔΙΣ τῆς 12.12.2007

Συνήλθε τὴν Τετάρτη 12.12.2007, στὴν τρίτη Συνεδρία Της γιὰ τὸ μῆνα Δεκέμβριο ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς 151ης Συνοδικῆς Περιόδου, τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου, Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου ἀπουσιάζοντος, προεδρεύοντος δὲ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριᾶς κ. Προκοπίου.

Κατὰ τὴ Συνεδρία τῆς αὐτῆς ἡ Δ.Ι.Σ.:

Α. Ἐπικύρωσε τὰ Πρακτικὰ τῆς προηγουμένης Συνεδρίας.

Β. Ἐνημερώθηκε ἀπὸ ἐγγραφο τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν γιὰ τὴν πορισματικὴ ἐκθεση τοῦ ὑπ' αὐτοῦ διενεργηθέντος οικονομικοῦ ἐλέγχου στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Ζακύνθου. Ὁ ὡς ἄνω ἐλέγχος ἔδειξε ὅτι ἡ οικονομικὴ διαχείριση στὴν προαναφερθεῖσα Ἱερὰ Μητρόπολη διεξήχθη κανονικὰ καὶ σύννομα ὑπὸ τὴν εὐθύνη τοῦ οἰκείου Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου.

Γ. Ἐνέκρινε:

– Τὴν ἐκδοση ἀπὸ τὸ Ἴδρυμα Βυζαντινῆς Μουσικολογίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Βιβλίων καὶ CD ποὺ προβάλλουν τὴ Βυζαντινὴ Μουσικὴ Παράδοση καὶ Πολιτιστικὴ μας Ταυτότητα.

– Τὴ σύσταση καὶ τὸν Κανονισμὸ Λειτουργίας Ἰδρύματος μὲ τὴν ἐπωνυμία: «Ταμεῖον Ἱεραποστολῆς καὶ Εὐποιίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καστορίας».

Δ. Ἡ Δ.Ι.Σ. κατόπιν σχετικῶν Γνωμοδοτήσεων τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν Δογματικῶν καὶ Νομοκανονικῶν Ζητημάτων καὶ ἐπὶ τῶν Αἰρέσεων, σχετικὰ μὲ τὸ ἐκδοθὲν βιβλίον τοῦ φερομένου ὡς μοναχοῦ κ. Μαξίμου Βαρβαρή, μὲ τὸν τίτλο: «Ὁ Ἀντίχριστος ἦλθεν, 1983-2013», ἐνημερώνει ὅτι τὸ ἐν λόγω βιβλίον γέμει κακοδοξιών, δὲν ἐκφράζει τὴν Ὁρθόδοξη Θεολογία καὶ Πίστη καὶ συνιστᾶ στοὺς πιστοὺς νὰ εἶναι προσεκτικοὶ σὲ κείμενα καὶ λόγους ποὺ δὲν στηρίζονται στὴν Ἁγία Γραφή καὶ τὴν Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἐπὶ τῶν κανονικῶν προ-

βλημάτων σχετικά με την αποπομπή του άνωτέρω από την Ίερά Μητρόπολη Κορίνθου, η Δ.Ι.Σ. απέφραθη ότι ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κορίνθου κ. Διονύσιος όρθως έπραξε.

Ε. Η Δ.Ι.Σ. ένημερώθηκε από τον κ. Κωνσταντίνο Πυλαρινό, Γενικό Διευθυντή της Έκκλησιαστικής Κεντρικής Υπηρεσίας Οικονομικών (Ε.Κ.Υ.Ο) για την πορεία της Διαχειρίσεως της άνωτέρω Υπηρεσίας κατά την περίοδο 2002 - 2007 και διεπίστωσε ότι αυτή γίνεται με έντιμο και διαφανή τρόπο και τó έργο τó όποίο παρήχθη άποβλήπει κυρίως στην έξυπνρέτηση τού πνευματικού, φιλιανθρωπικού, κοινωνικού και πολιτιστικού έργου της Έκκλησίας, και εξέφρασε παραλληλώς την ευάρέσκειά Της πρós όλους τούς συνεργάτες και τούς υπαλληλούς της Ε.Κ.Υ.Ο.

ΣΤ. Τέλιος, η Δ.Ι.Σ. συζήτησε και έλαβε άποφάσεις σχετικά με τρέχοντα ύπηρεσιακά ζήτηματα.

(Έκ τού Γραφείου Τύπου της Ίερας Συνόδου)

Συνεργασία τού Μακαριωτάτου με τον κ. Κων/νο Πυλαρινό

Ό Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Έλλάδος κ. Χριστόδουλος δέχθηκε τή 17.12.2007 σε μακρά συνεργασία τον Σύμβουλο Οικονομικών και Όργανώσεως της Έκκλησίας της Έλλάδος (και Γενικό Διευθυντή των Οικονομικών και Τεχνικών Υπηρεσιών της Ε.Κ.Υ.Ο.) κ. Κωνσταντίνο Πυλαρινό επί θεμάτων οικονομικών και όργανωτικών.

Ό κ. Πυλαρινός ένημέρωσε τον Αρχιεπίσκοπο για την παρουσίαση της πορείας των οικονομικών στην Διαρκή Ίερά Σύνοδο την παρελθούσα Τετάρτη 12 Δεκεμβρίου 2007 και αναφέρθηκε στις προοπτικές και τις όργανωτικές βελτιώσεις, οι όποίες είναι άπαραίτητες για την έπιτευξη των στόχων τού προσεχούς τριετούς οικονομικού προγράμματος της Έκκλησίας.

Τέλιος, ανέφερε στον Μακαριώτατο τις προτάσεις του, τις όποίες έν ευθέτω χρόνω θα εισηγηθεί στα θεσμικά όργανα της Έκκλησίας για τή λήψη άποφάσεων.

Ό Μακαριώτατος ζήτησε από τον κ. Πυλαρινό να χορηγηθεί τó ποσό των 30.000,00€ από την Ε.Κ.Υ.Ο. για την άποφυλάκιση έγκλειστων μικροοφειλητών τού Δημοσίου (Έλλήνων και οικονομικών μεταναστών).

Ό Αρχιεπίσκοπος ευχαρίστησε τον κ. Πυλαρινό για την προσφορά και τó έργο - σε όλους τούς τομείς - των ύπ' αυτόν ύπηρεσιών. Ζήτησε δέ να μεταφέρει τις εύχες Του

και τά συχαρητήριά Του στους συνεργάτες και τούς έργαζόμενους στην Ε.Κ.Υ.Ο.

(Έκ τού Γραφείου Τύπου της Ίερας Συνόδου)

Άντιπροσωπία της Έκκλησίας της Έλλάδος στο Δ΄ Πανρωσικό Έκκλησιαστικό Συνέδριο άναπτύξεως των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων (Θρησκευτικού Τουρισμού)

Άθήνα, 23 Νοεμβρίου 2007

Διοργανώθηκε στη Μόσχα από τó Συνοδικό Γραφείο Προσκυνηματικών Περιηγήσεων (Άναπτύξεως τού Θρησκευτικού Τουρισμού) της Έκκλησίας της Ρωσίας, τó Δ΄ Πανρωσικό Έκκλησιαστικό Συνέδριο Προσκυνηματικών Περιηγήσεων (άναπτύξεως τού Θρησκευτικού Τουρισμού) με γενικό θέμα: Θρησκευτικός Τουρισμός-Παράδοση και Νεωτερικότητα.

Την Έκκλησία της Έλλάδος, κατόπιν Άποφάσεως της Ίερας Συνόδου, έξεπροσώπησαν: α) ό Γραμματέας τού Συνοδικού Γραφείου Προσκυνηματικών Περιηγήσεων Πανοσιολογιώτατος Αρχιμανδρίτης κ. Σπυρίδων Κατραμάδος, ό όποίος παρουσίασε εισήγηση στο Συνέδριο με θέμα: *Η Άντίληψη της Όρθοδόξου Έκκλησίας μας περι των Προσκυνηματικών περιηγήσεων* και β) ό Αιδεσιμολογιώτατος Πρεσβ. κ. Άνδρέας Λάμπρου, μέλιος τού Συνοδικού Γραφείου Προσκυνηματικών Περιηγήσεων.

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Έπίσκεψη στον Μακαριώτατο τού Μακ. Αρχιεπισκόπου Κύπρου κ. Χρυσσοστόμου

Άθήνα, 9 Νοεμβρίου 2007

Ό Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Έλλάδος κ. Χριστόδουλος δέχθηκε στις 9.30 τó πρωί στην οικία του στο Π. Ψυχικό την έπίσκεψη τού Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Νέας Ίουστινιανής και πάσης Κύπρου κ. Χρυσσοστόμου.

Κατά τή διάρκεια της συνάντησης, η όποία διήρκεσε περίπου 45 λεπτά, ό Μακαριώτατος εξέφρασε την ιδιαίτερη χαρά του και τις εύχαριστίες του για την έπίσκεψη τού Προκαθημένου της Έκκλησίας της Κύπρου, ό όποίος τού ευχήθηκε ταχεία άνάρρωση, μεταφέροντας τις θερμές εύχες των άδελφών μας Κυπρίων.

Ἐξερχόμενος τῆς οἰκίας τοῦ Μακαριωτάτου, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου δήλωσε στους ἐκπροσώπους τῶν Μ.Μ.Ε. τὰ ἀκόλουθα:

«*Αὐτὲς τὶς ἡμέρες, μετὰ τὴν ἐπιστροφή τοῦ Μακαριωτάτου ἀπὸ τὴν Ἀμερική, ἐνιωθα τὴν ὑποχρέωση νὰ τὸν ἐπισκεφθῶ. Δόξα τῷ Θεῷ ἔχει κουράγιο, πάει καλῶς. Τὸν χρειαζόμαστε ὅλοι καὶ στὴν Ἑλλάδα καὶ στὴν Κύπρο. Τὰ τελευταῖα χρόνια εἶχαμε ἀλλῆλως ἀριστη συνεργασία. Ὁ Μακαριώτατος εἶναι μία δυνατὴ φωνὴ γιὰ τὸ πρόβλημα ποὺ ἀντιμετωπίζουμε. Ἦγειρε πάντοτε φωνὴ γιὰ τὴν Κύπρο καὶ ἔτσι αἰσθανόμενοι τὴν ὑποχρέωση σήμερα νὰ ἔρθω ἐδῶ νὰ τὸν δῶ καὶ νὰ τοῦ εὐχθῶ νὰ δώσει ὁ Θεὸς ὅ,τι καλύτερο. Φεύγω ἱκανοποιημένος. Εὐχομαι νὰ πάει καλὰ ἡ ὑγεία του, ἔτσι ὥστε νὰ συνεχίσει νὰ προσφέρει τὶς ὑπηρεσίες ποὺ περιμένει ὁ λαὸς μας καὶ ἡ Ἐκκλησία».*

Ἐπίσκεψη στὸν Μακαριώτατο τοῦ Μακ. Μητροπολίτου Βαρσοβίας καὶ πάσης Πολωνίας κ. Σάββα

Ἀθήνα, 15 Νοεμβρίου 2007

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος δέχθηκε στὶς 6.30 τὸ ἀπόγευμα στὴν οἰκία του στὸ Π. Ψυχικὸ τὴν ἐπίσκεψη τοῦ Μακαριωτάτου Μητροπολίτου Βαρσοβίας καὶ πάσης Πολωνίας κ. Σάββα.

Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἐπίσκεψης, ἡ ὁποία διήρκεσε περίπου μισὴ ὥρα, ὁ Μακαριώτατος ἐξέφρασε τὶς εὐχαριστίες του γιὰ τὴν ἐπίσκεψη τοῦ κ. Σάββα, ὁ ὁποῖος τοῦ εὐχήθηκε ταχεῖα ἀνάρρωση, μεταφέροντάς του τὶς θερμὲς εὐχὲς τῶν Ὁρθοδόξων ἀδελφῶν τῆς Πολωνίας.

Ἐξερχόμενος τῆς οἰκίας τοῦ Μακαριωτάτου, ὁ Μακαριώτατος κ. Σάββας, τὸν ὁποῖο συνόδευε ὁ Ἐπίσκοπος Σεμιατίτσε κ. Γεώργιος, δήλωσε στους ἐκπροσώπους τῶν Μ.Μ.Ε. τὰ ἀκόλουθα:

«*Ἦρθαμε ἀπὸ τὴ Βαρσοβία γιὰ νὰ ἐκφράσουμε τὴν ἀγάπη καὶ τὸ σεβασμὸ μας πρὸς τὸν πολυσέβαστο καὶ πολυαγαπημένο Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο. Ἐκτιμοῦμε τὸν Μακαριώτατο καὶ ἀγαποῦμε τὸν ἐλληνικὸ λαό. Γι' αὐτὸ θεωρήσαμε σκόπιμο καὶ ὡς μεγάλη εὐλογία νὰ τὸν ἐπισκεφθοῦμε καὶ νὰ εἴμαστε μαζί του ὄχι μόνο ὅταν περνᾶ καλῶς, ἀλλὰ καὶ ὅταν δοκιμάζεται ἀπὸ μία ἀσθένεια. Μετέφερα τὶς θερμότερες εὐχὲς ἀπὸ τὴν Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Πολωνίας, ἀπὸ τὸν κλῆρο καὶ τὸ λαό, γιὰ γρήγορη ἀποκατάσταση τῆς*

υγείας του. Ἦρθαμε μὲ τὶς εὐχὲς τῆς πλήρους ἀποκατάστασης τῆς πολυτίμου υγείας τοῦ Μακαριωτάτου καὶ νὰ τὸν διαβεβαιώσουμε ὅτι οἱ προσευχὲς μας κατὰ τὴ Θ. Λειτουργία τὸν συνοδεύουν. Πιστεύουμε βαθιὰ ὅτι ἡ ἀσθένεια αὐτὴ θὰ περάσει, θὰ ξαναέρθουμε καὶ θὰ συλλειτουργήσουμε μαζί του».

Ἐπίσκεψη στὸν Μακαριώτατο τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Τιράνων καὶ πάσης Ἀλβανίας κ. Ἀναστασίου

Ἀθήνα, 21 Νοεμβρίου 2007

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος δέχθηκε σήμερα στὶς 12.30 τὸ μεσημέρι στὴν οἰκία του στὸ Π. Ψυχικὸ τὴν ἐπίσκεψη τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Τιράνων καὶ πάσης Ἀλβανίας κ. Ἀναστασίου.

Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς συνάντησης, ἡ ὁποία διήρκεσε περίπου 30 λεπτά, ὁ Μακαριώτατος ἐξέφρασε τὴν ιδιαίτερη χαρὰ του καὶ τὶς εὐχαριστίες του γιὰ τὴν ἐπίσκεψη τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας, ὁ ὁποῖος τοῦ εὐχήθηκε ταχεῖα ἀνάρρωση.

Ἐξερχόμενος τῆς οἰκίας τοῦ Μακαριωτάτου, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλβανίας δήλωσε στους ἐκπροσώπους τῶν Μ.Μ.Ε. τὰ ἀκόλουθα:

«*Ὅλοι ξέρουμε τὸ ἔργο πίστεως, τὸν κόπο τῆς ἀγάπης ἀλλὰ καὶ τὴν ὑπομονὴ τῆς ἐλπίδος ποὺ χαρακτηρίζουν τὸν Μακαριώτατο. Εἶχαμε τὴν εὐκαιρία νὰ θυμηθοῦμε τὰ παλιὰ. Εἴμαστε ἀπὸ τὴν ἴδια γειτονιά, χρόνια τώρα σὲ ἀνάλογο πορεία καὶ χάρηκα πάρα πολὺ γιατί συζητήσαμε ὄχι μόνον γιὰ θέματα υγείας ἀλλὰ καὶ γενικότερα γιὰ ζητήματα Ὁρθοδοξίας στὴν Ἑλλάδα καὶ στὴν εὐρύτερη περιοχὴ τῆς Βαλκανικῆς καὶ τῆς Εὐρώπης, κάτι ποὺ δείχνει ἀκριβῶς τὴ ζωτικότητα τοῦ πνεύματος καὶ τὴν ἀδιάκοπη ἀνησυχία τοῦ Μακαριωτάτου. Αὐτὸ ποὺ ἀπομένει τώρα εἶναι νὰ συνεχίσουμε τὴ ἐλπίδι χαίροντες, τὴ θλίψει ὑπομένοντες, τὴ προσευχῆ προσκαρτεροῦντες. Ὅλη αὐτὴ ἡ περιπέτεια ἔχει ὑπογραμμίσει τὴν ἀλληλεγγύη καὶ τὴ γνήσια ἀδελφοσύνη ποὺ ὑπάρχει μεταξὺ τῶν Ὁρθοδόξων. Εἶναι φυσικὸ νὰ εἴμαστε συγκινημένοι ὅταν εἴμαστε σὲ περίοδο σιωπῆς. Νὰ σκεπτόμαστε τὰ βήματα τοῦ παρελθόντος, τὶς εὐλογίες τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν εὐλογία ποὺ ὑπάρχει μέσα στὴ δοκιμασία».*

ΙΕΡΑΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΣ

Ίερά Μητρόπολις Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως

Ίκδοση Βιβλίου - Βοηθήματος για τους Κύκλους Μελέτης Άγίας Γραφής

«Ώθούμενη από την άγωνία της για την όρθη καθοδήγηση τών πιστών της», όπως χαρακτηριστικά ύπογραμμίζει στον πρόλογο ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Βαρνάβας, η Ίερά Μητρόπολη Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως προχώρησε στην έκδοση ενός βιβλίου - βοηθήματος για τους Ύπευθύνους τών Κύκλων Μελέτης Άγίας Γραφής που πραγματοποιούνται στην έπαρχία της.

Τό βιβλίο, τό πρώτο από τό σειρά «Θέματα Άγιογραφικών Συνάξεων», αναφέρεται στις «Πράξεις τών Άποστόλων - Τό Εύαγγέλιο του Άγίου Πνεύματος». Συγγραφέας του είναι ό συνεργάτης τής Ίερας Μητροπόλεως κ. Κωνσταντίνος Παπαδάκης, Θεολόγος - Έκπαιδευτικός.

Τό βοήθημα έλαβαν οί κυκλήρχες και οί κυκλήρχισσες κατά την καθιερωμένη Σύναξη τους, με την εύκαιρία τής έναρξης του νέου ιεραποστολικού έτους, στην όποία όμιλητής ήταν ό κ. Κωνσταντίνος Παπαδάκης. Νωρίτερα τελέστηκε ή άκολουθία του Έσπερινού και Άρτοκλασία, χοροστατούντος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως κ. Βαρνάβα.

Παράθεση Δείπνου για τους πρωτοετείς φοιτητές Θεολογίας

Δείπνο προς τιμήν τών πρωτοετών φοιτητών τής Θεολογικής Σχολής του Άριστοτελείου Πανεπιστημίου και τής Άνωτάτης Έκκλησιαστικής Άκαδημίας Θεσσαλονίκης, οί όποιοί άνήκουν στην έπαρχία του, παρέθεσε ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως κ. Βαρνάβας.

Στό δείπνο παρακάθισαν επίσης ό Δήμαρχος Νεαπόλεως κ. Ναθαναήλ Λαδόπουλος, ό Πρόεδρος του Τμήματος Θεολογίας του Α.Π.Θ. κ. Πέτρος Βασιλειάδης, ό Πρόεδρος τής Άνωτάτης Έκκλησιαστικής Άκαδημίας Θεσσαλονίκης κ. Χριστόφορος Κοντάκης, ό Περιφερειακός Διευθυντής Έκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας κ. Γιώργος Καρατάσιος, οί Διευθυντές Β/βάθμιας Έκπαίδευσης Δυτικής και Άνατολικής Θεσσαλονίκης κ.κ. Γιώργος Κωνσταντινίδης και Θεόδουλος Ταπανίδης, καθώς και καθηγητές, κληρικοί και λαϊκοί, τών συγκεκριμένων σχολών, οί όποιοί άντάλλαξαν με τους συνδαιτυμό-

νες φοιτητές και φοιτήτριες σκέψεις και άπόψεις που άφοροῦσαν τις θεολογικές σπουδές και τους πνευματικούς όρίζοντες που αυτές διανοίγουν.

Ίερά Μητρόπολις Κερκύρας, Παξών και Διαποντίων Νήσων

Παρουσίαση Άφιερωματικού Τόμου για τον Άγιο Σπυρίδωνα

Με ιδιαίτερη έπιτυχία και παρουσία τών πολιτικών και στρατιωτικών άρχών τής Κέρκυρας, καθώς και πλήθους κόσμου, πραγματοποιήθηκε τή Δευτέρα 26 Νοεμβρίου 2007 ή παρουσίαση του άφιερωματικού τόμου «Άγιος Σπυρίδων, ό ναός και ή Πατρεία του στην Κέρκυρα», που έτοιμάστηκε με πρωτοβουλία του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κερκύρας, Παξών και Διαποντίων Νήσων κ. Νεκταρίου και κυκλοφορήθηκε από την Ίερά Μητρόπολη, σε συνεργασία με τις εκδόσεις ΤΟΠΙΟ, με την εύκαιρία μάλιστα τής συμπλήρωσης κατά τό διάστημα αυτό 5 χρόνων από την έκλογή και ένθρόνιση του Σεβασμιωτάτου στην Μητρόπολη Κερκύρας.

Την έκδήλωση άνοιξε με μουσικά κομμάτια ή Παλαιά Φιλαρμονική Κερκύρας υπό τή διεύθυνση του Μαστρού κ. Δ. Κάφιρη. Άμέσως μετά άπηύθυναν σύντομο χαιρετισμό ό Γ.Γ.Π.Ι.Ν. κ. Σ. Βόσδου, ό Νομάρχης Κέρκυρας κ. Σ. Πουλημένος, ό εκπρόσωπος του Δήμου Κερκυραίων Άντιδήμαρχος κ. Σ. Ζουμπουλίδης, ό Δήμαρχος Παλαιοκαστριών κ. Χαλικιάς και ό Σεβασμιώτατος Άρχιεπίσκοπος τών έν Κερκύρα Ρωμαιοκαθολικών κ. Σπιτέρης. Επίσης, μηνύματα στην έκδήλωση απέστειλαν, μεταξύ άλλων, ό Βουλευτής Κερκύρας κ. Ν. Δένδιας και ή έφορος άρχαιοτήτων κα Τένια Ρεγάκου.

Στή συνέχεια, τό λόγo έλαβε ό καθηγητής του Ίονίου Πανεπιστημίου κ. Θεόδoσης Πυλιρινός, ό όποιος αναφέρθηκε στην δια τής έκδοσεως του Τόμου αυτού κάλυψη ενός δίπλευρου κενού, άφενός του Έπιστημονικού και Έρευνητικού και άφετέρου του Έκκλησιολογικού και Συλλεκτικού. Παρουσίασε δε αναλυτικά τό περιεχόμενο του Τόμου, κάνοντας σύντομα σχόλια για κάθε κείμενο και για τό φωτογραφικό υλικό.

Έπειτα μίλησε ό π. Γεώργιος Μεταλληνός, καθηγητής τής Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Άθηνών, ό όποιος, με τό δικό του ξεχωριστό τρόπο, έπεσήμανε ότι οί Κερκυραίοι θεωροῦν ότι ό Άγιος είναι δικός τους,

έπειδὴ ἔχει καταστῆι τόσο οικείος πού νὰ μὴ νοεῖται ἡ Κέρκυρα χωρὶς αὐτόν, καὶ ἀναφέρθηκε στὴ λαϊκὴ εὐσέβεια καὶ λειτουργικὴ-λατρευτικὴ πραγματικότητα. Ἀκόμα παρουσίασε τὴν αἰτία γιὰ τὴν ὁποία ἡ λατρεία τοῦ Ἁγίου ἐπικράτησε στὴν Κέρκυρα, κάνοντας νὰ ὑποχωρήσει ἡ προσοχὴ τῶν Κερκυραίων τόσο πρὸς τὸν Μέγα Ἀθανάσιο, ὅσο καὶ πρὸς τὸν Ἅγιο Ἀρσένιο ἐπίσκοπο Κερκύρας. Σύμφωνα μὲ τὸν π. Γεώργιο, ὁ Ἅγιος ἀνέπτυξε αὐτὴ τὴ δυναμικὴ ὄχι μόνο λόγῳ τῆς θαυματουργικῆς του δύνამης καὶ τῆς ἀφθαρσίας τοῦ σώματός του, ἀλλὰ κυρίως λόγῳ τῆς ζωῆς του, τῆς ἀπλότητας, τῆς ταπεινώσεως καὶ τῆς ἀγάπης του γιὰ τὸν ἄνθρωπο.

Κατόπιν, μίλησε ὁ πρόεδρος τῆς Ἀναγνωστικῆς Ἑταιρείας Κερκύρας κ. Γιάννης Πιέρης, ὁ ὁποῖος ἀναφέρθηκε στὴ σχέση τῆς Κερκύρας μὲ τὸν Ἅγιο Σπυρίδωνα, καὶ συγκεκριμένα στὴ σχέση τῶν Κερκυραίων μὲ τὸ Σεπτὸ Λείψανο τοῦ Ἁγίου, πού μόνο ἡ λέξη «λατρεία» μπορεῖ νὰ τὴν ἀποτυπώσει.

Τελευταῖος μίλησε ὁ κ. Κωνσταντῖνος Θύμης, Θεολόγος - Ἱστορικός, ὁ ὁποῖος ἀναφέρθηκε στὴν πρώτη πενταετία ποιμαντορίας τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ. Νεκταρίου καὶ στὴν πολὺπλευρὴ διακονία του στὴν Κέρκυρα (λειτουργικὴ, κηρυκτικὴ, διοικητικὴ, πνευματικὴ, ἱεραποστολικὴ, κοινωνικὴ καὶ φιλιανθρωπικὴ), καθὼς καὶ στὸ μεγάλο ἔργο πού παράγεται αὐτὴ τὴ στιγμή στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Κερκύρας σὲ πρακτικὸ καὶ πνευματικὸ ἐπίπεδο.

Τὴν ἐκδήλωση ἐκλήισε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Νεκτᾶριος ἀναφερόμενος στὸν Ἅγιο ὡς τὸν προστάτη κλήρου καὶ λαοῦ, ὡς αὐτόν πού δίνει ζωὴ τόσο στὸν ἴδιο ὡς Ἐπίσκοπο ὅσο καὶ σ' ὄλους τοὺς Κερκυραίους καὶ ἐπισημαίνοντας ὅτι στὸ πρόσωπο τοῦ Ἁγίου ἀναγνωρίζεται κανεὶς τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ. Ὁ Σεβασμιώτατος ἐπεσήμανε ὅτι ὁ Τόμος ἔρχεται νὰ καλύψει ἓνα κενὸ πού ὑπῆρχε στὴ βιβλιογραφία γιὰ τὸν Ἅγιο καὶ τὸ Ναὸ του, ἐνῶ τόνισε ὅτι οἱ Κερκυραῖοι σεμνύνονται γιὰ τὸν Ἅγιο Σπυρίδωνα καὶ τὸ ναὸ του, πού εἶναι τὸ σπιτὶ ὄλων τῶν Κερκυραίων, ἐνῶ τόνισε ὅτι καὶ ὁ ἴδιος ὡς Ἐπίσκοπος τοῦ τόπου αἰσθάνεται συνεχῶς τὴν παρουσία τοῦ Ἁγίου πού εὐλογεῖ καὶ ἀγιάζει κάθε ἔργο. Εὐχαρίστησε ὅσους συνέβαλαν στὴν ἐκδοσὴ, τοὺς προλογίσαντας τὸν τόμο, τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη κ. Βαρθολομαῖο, τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Κύπρου κ. Χρυσόστομο, τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλο, γιὰ τὴν ὑγεία τοῦ ὁποῖου ἐπεσήμανε ὅτι προσεῦ-

χονται στὸν Ἅγιο τόσο ὁ ἴδιος, ὅσο καὶ ὄλοι οἱ Κερκυραῖοι, τοὺς συγγραφεῖς, τοὺς ὁμιλητὲς τῆς ἐκδήλωσης, τὸν ἐκδότη καὶ φωτογράφο κ. Δημήτρην Ταλιάνη γιὰ τὴν ἐξάστια δουλειά του, ἀλλὰ καὶ τὸν χορηγὸ τῆς ἐκδοσῆς Κερκυραῖο ἐπιχειρηματία κ. Σπυρίδωνα Μπέλλιο. Ὁ Σεβασμιώτατος ἐκλήισε τὸν χαιρετισμὸ του λέγοντας ὅτι συμπληρώνοντας 5 χρόνια ἀπὸ τὴν ἐκλογὴ καὶ ἐνθρόνισή του στὴν Μητρόπολη Κερκύρας ἡ ἐκδοσὴ αὐτὴ ἀποτελεῖ τὴν καλύτερὴν ἀνάμνηση γιὰ τὴν ἐν λόγῳ ἐπέτειο.

Τὴν ἐκδήλωση προλόγησε καὶ παρουσίασε ὁ δημοσιογράφος κ. Σ. Ζηνιάτς.

Ὁ τόμος κυκλοφορεῖ καὶ στὰ ἀγγλικά, ἡ δὲ διάθεσή του στὴν Κέρκυρα γίνεται ἀπὸ τὸ βιβλιοπωλεῖο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ΘΑΒΩΡ, ὅπως ἐπίσης καὶ ἀπὸ τὸ Ἱερὸ Προσκύνημα τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος.

Γενικὴ Ἱερατικὴ Σύναξη

Τὴ Δευτέρα 3 Δεκεμβρίου, ἡ Ἱερὰ Μητρόπολη Κερκύρας, Παξῶν καὶ Διαποντίων Νήσων, στὰ πλαίσια τῆς καταρτίσεως ὄλων τῶν κληρικῶν, καθὼς καὶ γιὰ τὴ σωστὴ καὶ ἄρτια πραγματοποιήσιμη καὶ διενέργεια τοῦ Ἑράνου τῆς Ἀγάπης τῶν Φιλόπτωχων Ταμείων, διοργάνωσε Γενικὴ Ἱερατικὴ Σύναξη. Ἡ σύναξη διεξήχθη στὸ Ἀμφιθέατρο τοῦ Ἰδρύματος Χρονίως Πασχόντων «Πλατυτέρα». Κατὰ τὴ σύναξη ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Νεκτᾶριος ἔδωσε κατευθύνσεις ἐν ὄψει τῶν ἐορτῶν τῶν Χριστουγέννων, ἐνῶ οἱ κληρικοὶ τῆς Μητροπόλεως ἐνημερώθηκαν γιὰ συνέδρια τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς πού ἐκπροσώπησαν τὴν Ἱερὰ Μητρόπολη. Εἰδικότερα, ἡ ἐνημέρωση ἔγινε γιὰ τὰ ἑξῆς συνέδρια:

Α. Θ' Λειτουργικὸ Συμπόσιο στελεχῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων μὲ θέμα «*Τὸ μυστήριον τοῦ Θανάτου στὴ Λατρεία τῆς Ἐκκλησίας*», ἀπὸ τὸν ἐκπρόσωπο σ' αὐτό, Γενικὸ Ἀρχιερατικὸ Πρωτ. Θεμιστοκλῆ Μουρτζανό.

Β. ΙΘ' Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη ἐντεταλμένων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ Ἱ. Μητροπόλεων γιὰ θέματα αἰρέσεων καὶ παραθρησκείας, μὲ θέμα: «*Ὁ Ἑσωτερικὸς*», ἀπὸ τὸν ἐκπρόσωπο σ' αὐτὴν, Πρωτ. Εὐάγγελιο Κούτρα.

Γ. Ἡμερίδα μὲ θέμα «*Τὸ Ἐνοριακὸ καὶ Ποιμαντικὸ ἔργο στὴν Κοινωνία*», ἀπὸ τὸν ἐκπρόσωπο σ' αὐτὴν, Πρωτ. Ἰωάννη Βλάση.

Δ. Ἡμερίδα ἀνάδειξης ψηφιακοῦ πολιτισμοῦ, ἀπὸ τὸν ἐκπρόσωπο σ' αὐτὴν, π. Κωνσταντῖνο Μάζη.

Ίερά Μητρόπολις Γλυφάδας

Βραβείον έθελοντισμοῦ στὸν Σεβ. Μητροπολίτη Γλυφάδας κ. Παῦλο

Τὴν Τετάρτη 5 Δεκεμβρίου 2007, μὲ τὴν εὐκαιρία τοῦ έορτασμοῦ τῆς παγκόσμιας ἡμέρας έθελοντισμοῦ, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γλυφάδας κ. Παῦλος, τιμήθηκε ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Ὑγείας καὶ Κοινωνικῆς Ἀλληλεγγύης, μὲ τὸ «Βραβεῖο Ὑγείας – Πρόσωπο» γιὰ τὸ έτος 2007.

Ἡ έπιλογή τοῦ Σεβασμιωτάτου γιὰ τὸ συγκεκριμένο Βραβεῖο Έθελοντισμοῦ έγινε, ὅπως ἀναφέρεται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο, «ὡς ἀναγνώριση τῆς σημαντικῆς προσφοράς τοῦ Μητροπολίτου καὶ τῶν έξαιρετῶν ὑπηρεσιῶν του, στὸ χῶρο τῆς ὑγείας».

Τὸ Βραβεῖο στὸν Ποιμενάρχη μας ἀπένειμε ὁ Ὑπουργὸς Ὑγείας καὶ Κοινωνικῆς Ἀλληλεγγύης κ. Δημήτριος Ἀβραμόπουλος, σὲ έκδήλωση πού πραγματοποιήθηκε στὸ ἀμφιθέατρο τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας καὶ Κοινωνικῆς Ἀλληλεγγύης στὸ Ἀμαρούσιο, παρουσία δεκάδων φορέων καὶ προσωπικοτήτων.

Ἡ ἀντιφώνηση τοῦ Σεβασμιωτάτου, έχει ὡς έξῆς:
Έξοχώτατε κ. Ὑπουργέ,

Σὰς εὐχαριστῶ έγκάρδια, γιὰ τὴν τιμητικὴν διάκρισιν, πού μοῦ ἀπονείματε πρὶν ἀπὸ λίγο. Ἄν καὶ δὲν εἶμαι συνηθισμένος σὲ τιμητικὲς διακρίσεις. Γιατί, ὅταν κανεὶς κἀνὴ τὸ καθῆκόν του, διακονῶντας τὸν Κύριόν μας Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ δι' Αὐτοῦ τὸν ἄνθρωπον, μιμούμενος τὸ παράδειγμα τοῦ Σωτῆρος Λυτρωτοῦ, προσδοκᾷ τὴν έπιβράβειυσιν ἀπὸ τὸν ἴδιον καὶ δέχεται πλοῦσιες τὶς εὐλογίες Του. Ὅμως αὐτὴν τὴν τιμητικὴν διάκρισι τὴν ἀποδέχομαι ὑπὸ ἓνα καὶ μοναδικὸν ὄρον, ὅτι ἀποδίδεται στὴν Μητρόπολί μου, στὴν Μητρόπολι Γλυφάδας, Ἑλληνικοῦ, Βούλας, Βουλιαγμένης καὶ Βάρης – Βαρκίζης, στὶς ὁμάδες τῶν ἀφανῶν έθελοντῶν καὶ έθελοντριῶν τῆς Μητροπόλεώς μας, πού προσφέρουν πρόθυμα, καθημερινὰ καὶ ἀνιδιοτελῶς τὴν ἀγάπην τους α) στὸ Ἀσκληπείον Νοσοκομεῖον Βούλας, μὲ τὸ νὰ περιποιοῦνται ποικιλοτρόπως καὶ νὰ βοηθοῦν κυρίως τοὺς ἀσθενεῖς, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν έπισκεπτῆριον – εἶναι μοναχικὰ ἄτομα. Ὑπάρχει ὑπεύθυνος ἱερεὺς, ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ πνοή.

β) Στὸ ΠΙΚΠΑ Βούλας, μὲ εἰδικὴ ὁμάδα νέων, πού τὶς Κυριακὲς μεταφέρουν τὰ παιδιὰ στοὺς ένοριακοὺς ναοὺς γιὰ έκκλησιασμό, πού τὰ ψυχαγωγοῦν, πού τὰ

διδάσκουν λόγον Κυρίου, πού τοὺς προσφέρουν στοργὴ καὶ ἀγάπην, μὲ διάφορες έκδηλώσεις.

γ) Στὶς ένορίες ὑπάρχουν έθελόντριες κυρίες, πού βοηθοῦν τοὺς ἀναξιοπαθοῦντας, πολυτέκνους, ἀστέγους, μοναχικὰ ἄτομα, ναρκωμανεῖς. Ὑπάρχει μιὰ ένορία, ἡ ὁποία ἀποδοτικὰ ἀπεξαρτοποιεῖ τοὺς ναρκωμανεῖς, γνωρίζοντας καὶ πλησιάζοντας τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, μὲ τὴν διδασκαλία Του, μὲ τὴν λατρείαν καὶ τὴν συνεχῆ παρακολούθησιν καὶ προσευχή. Καὶ ἐδῶ ὑπάρχει ὑπεύθυνος ἱερεὺς. Ὁ Χριστὸς εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος τοὺς μεταμορφώνει. Ἀνθρωπίνως πολλὴ δύσκολα νὰ βροῦν τὸν σωστὸν δρόμον καὶ νὰ ἀλλήλαξουν. Τὸ ζοῦμε καθημερινὰ. Ἔχω κηδεύσει νεαρὰ ἄτομα, κατὰ τὴν πενταετῆ μου διακονία, ὡς έπίσκοπος, πολλὰ. Ἡ ἔμπειρία μου, ἡ έθελοντικὴ, ἐπὶ 27 χρόνια μέσα στὶς φυλακές, πολλὰ μοῦ διδάσκει. Πόσα Κέντρα ἀποθεραπείας ὑπάρχουν; Πόσοι παρακολουθοῦνται καὶ ἀκολουθοῦν τὰ προγράμματα συγκριτικὰ μὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν πασχόντων; Μιὰ κοπέλα ἦτο πρὸ ἡμερῶν στὴν έντατικὴ τοῦ Ἀσκληπείου, 22 ἐτῶν, ἀπὸ ἰσχυρὴ δόσι. Ἦτο φυτὸν. Ὅταν συνῆλθε, τὴν πλη-

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητρολίτης Γλυφάδας κ. Παῦλος μὲ τὸν Ὑπουργὸ Ὑγείας καὶ Κοινωνικῆς Ἀλληλεγγύης κ. Δημήτριο Ἀβραμόπουλο.

σίασα καὶ μοῦ εἶπε: «Ἐσὺ ποιὸς εἶσαι; Τί θέλεις ἐδῶ;» καὶ ἄλλα παράξενα.

δ) Στὸ Μοναστήρι, ποῦ διαμένω, τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου, στὴν Τερψιθέα Γλυφάδας, ἔχουμε ἀποθηκευτικούς χώρους, μὲ τρόφιμα, ἱματισμόν, ὑπόδησι, παιχνίδια, οἰκοσκευὴ καὶ ἄλλα ἀναγκαῖα εἶδη, τὰ ὁποῖα μὲ ἐθελοντὰς μεταφέρονται, μὲ αὐτοκίνητο εἰδικό, τὸ ὁποῖον μᾶς ἐδώρισε ἡ Ὑπουργὸς κ. Φάνη Πετραλιᾷ, ἀπὸ τὴν «Ἀθήνα τοῦ 2004» τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων, κατ' οἶκον, καὶ τὴν ὁποῖαν καὶ πάλιν εὐχαριστοῦμε, στοὺς ἀναξιοπαθοῦντας καὶ λοιποὺς ἔχοντας ἀνάγκη.

ε) Ἡ Μητρόπολις μας, ἀπὸ τριετίας ἔχει εἰδικὸ Γραφεῖο, εἰδικὴ ὑπηρεσία, μὲ 2 Κοινωνικὰς Λειτουργοὺς καὶ ὑπεύθυνον ἱερέα, μὲ τὸ ὄνομα «Φωλιὰ Ἐλπίδος» καὶ τὰ ἀπογεύματα δέχονται ἄτομα, χρήζοντα βοθείας καὶ ἐπιλύοντας ποικίλα προβλήματα. Αἱ Κοινωνικαὶ Λειτουργοὶ εἶναι ὑπάλληλοι τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας, γνωστὲς μου ἀπὸ χρόνια καὶ στὴν πρόσκλησι τῆς Τοπικῆς Ἐκκλησίας ἀνταποκρίθηκαν πρόθυμα, ἀνιδιοτελῶς, ἐθελοντικά, νὰ βοηθήσουν τὸ ἔργο τῆς. Καὶ ἀπὸ τοῦ Βήματος αὐτοῦ τὶς εὐχαριστοῦμε. Μετὰ ἀπὸ τὴν ὑπηρεσία τους στὸ Ὑπουργεῖο, ἔρχονται τὰ ἀπογεύματα στὸ Γραφεῖο καὶ προσφέρουν τὴν ἀγάπη τους, τὶς ἐμπειρίες τους. Ὑπάρχει πολὺς κόσμος ποὺ ὑποφέρει. Ἄς εἶναι Γλυφάδα, Ἐλληνικό, Βούλα, Βουλιαγμένη καὶ Βάρη.

στ) Ἐθελόντριες κυρίες ἐπισκέπτονται κατ' οἶκον πενθοῦντας, μοναχικὰ ἄτομα, ὡς καὶ διάφορα ἰδρύματα, γιὰ νὰ προσφέρουν βάλσαμον παρηγορίας.

ζ) Εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς τῆς ὑπάρχει Τράπεζα Αἵματος, σὲ συνεργασία μὲ τὸ Ἀσκληπιεῖον Νοσοκομεῖον Βούλας, ὅπου μὲ ἐθελοντὰς αἰμοδότας, κατὰ τακτὰ χρονικὰ διαστήματα, σὲ ἱεροῦς Ναοὺς τῆς Μητροπολιτικῆς μας περιφέρειας,

συλλέγεται ἱκανὸς ἀριθμὸς μονάδων αἵματος, αἱ ὁποῖαι χορηγοῦνται σὲ ἀσθενεῖς ἀδελφούς μας.

Ὅλα γίνονται ἀθόρυβα, διακριτικά, χωρὶς τυμπανοκρουσίες. Δὲν κάνουμε τίποτε παραπάνω ἀπὸ τὸ καθῆκον μας. Θὰ μπορούσαμε νὰ προσφέρουμε πολλὰ περισσότερα, ἀλλὰ ὑπάρχουν ποικίλες δυσκολίες. Ἄς μᾶς κατηγοροῦν ὅτι δὲν κάνουμε τίποτε, ἄς κατηγοροῦν τὴν Ἐκκλησία. Τὸ τονίσαμε καὶ στὴν ἀρχή. Ὁ Κύριος θὰ μᾶς ἐπιβραβεύσῃ, ὁ Σωτῆρας καὶ Λυτρωτὴς τοῦ κόσμου, ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Δίκαιος Κριτὴς, ποὺ βλέπει, ἀκούει καὶ παρακολουθεῖ τὰ πάντα, μὲ τὸ ἄγρυπνο μάτι Του. Αὐτὸ ἔχει ἀξία.

Κύριε Ὑπουργέ,

Ἀγωνισθῆτε νὰ αὐξήσουμε τοὺς ἐθελοντές, τὶς ἐθελόντριες. Ἡ Μητρόπολις μας καὶ γενικὰ ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἀνοικτή. Βοηθήστε τὸ Νοσοκομεῖο μας, τὸ Ἀσκληπιεῖον. Ἔχουμε μιλήσει καὶ προφορικὰ καὶ γραπτὰ. Τὸ θέμα τὸ γνωρίζετε, σ' ὅλες τὶς διαστάσεις του. Εὐελπιστοῦμε. Καὶ πάλιν Σᾶς εὐχαριστῶ ὀλόθερμα.

Ἱερὰ Μητρόπολις Σύρου

Βοήθεια τῆς Μητροπόλεως στὸ δοκιμαζόμενο ἀγόρι

Ἐρμούπολη, 3 Δεκεμβρίου 2007

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σύρου κ. Δωρόθεος Β' μὲ ἐπιστολή του πρὸς τὴν κ. Εἰσαγγελία Πρωτοδικῶν Σύρου, ἐξέφρασε τὴ διάθεση τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας νὰ προσφέρει, σὲ συνεργασία μὲ τὴν Εἰσαγγελία, κάθε βοήθεια, ποὺ θὰ μπορούσε νὰ ἀνακουφίσει τὸ δοκιμαζόμενο πεντάχρονο ἀγόρι, πού, κάτω ἀπὸ δύσκολες οἰκογενειακὲς συνθῆκες, νοσηλεύεται ἀπὸ ἡμερῶν στὸ Νοσοκομεῖο Σύρου.

ΜΕΛΕΤΑΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΝΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

(Γεωργίου Ι. Κηπιάδου,
Άρχοντος Μ.
Ύπομνηματογράφου
του Πατριαρχείου
Άλεξανδρείας –
Μεταγραφή κειμένου –
Εισαγωγή: Παναγιώτης
Τζουμέρκας, Έκδοση
Πατριαρχικής
Βιβλιοθήκης του
Πατριαρχείου
Άλεξανδρείας, Πηγές
και Τεκμήρια
Πατριαρχικής Ιστορίας,
Άλεξάνδρεια 2007, σσ.
254 (σχήμα 21Χ28)

Πρέπει να ομολογηθεί έξαρχής πώς και μόνη ή ένασχόληση με ό,τι έχει σχέση με τὸ βιβλίον συνιστᾷ πρόοδο και αὐτὸ πὸν ἀναζητοῦμε εἶναι ἡ παιδεία, ἐκείνη πὸν συμπληρώνει τὴν ἐκπαίδευση και ἐξελίσσεται σὲ μιὰ διὰ βίου μάθηση πὸν εὐνοεῖ διαρκεῖς κατακτήσεις τῶν χώρων τοῦ πνεύματος. Τούτη ἡ πορεία ἔχει ἄμεση ἐπίπτωση και στὸ ἦθος, ἀφοῦ ὁ ἄνθρωπος πὸν φτερουγίζει πνευματικὰ ἔλκεται ὀλόκληρος πρὸς τὰ Ἄνω, μαγνητίζοντας και ἄλλους νὰ ἀκολουθήσουν.

Ἡ Α.Θ.Μ., ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλεξανδρείας, Πάπας και Πατριάρχης πάσης Ἀφρικῆς κ. Θεόδωρος Β΄, ἔχει δώσει πολλὰ δείγματα τῆς ἀγάπης του σ' αὐτὴ τὴ γοητευτικὴ ἀναζήτηση, πὸν δὲν ἐμποδίζει τὴν ἄλλη, τὴ σωστικὴ, Ἀνάβαση. Μάλιστα, ὅταν οἱ πῆσεις εἶναι παράλληλες μᾶς δίνουν μονάχα μεγάλους, ὅπως ἦταν οἱ Μεγάλοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, ἀληθινὰ μεγάλοι σὲ ὅλα.

Και τοῦτο τὸ ἔργο, πέρα ἀπὸ τὴ γενικότερη ὠφελιμότητα, ἐξυπηρετεῖ και τοὺς ὑψηλοὺς στόχους τοῦ Πατριάρχου μας νὰ ἐπαναφέρει τὸ παλαίφατο Πατριαρχεῖο τῆς Ἀλεξανδρείας στὸ ἀρχαῖον κάλλος και νὰ βοηθήσει τὶς ἀναζητήσεις τῶν ἐρευνητῶν. Πρόκειται γιὰ τὴν ἐκδοση τῆς χειρόγραφης ἐργασίας τοῦ Γεωργίου Κηπιάδου, ἐνὸς Κυπρίου νομικοῦ στὸ ἐπάγγελμα, ἀλλὰ και ἄλλων ἀντικειμένων μελετητοῦ, πὸν δικηγόρησε στὴν Ἀλεξάνδρεια τὸ β' μισὸ τοῦ 19ου αἰ. και συνεργάστηκε στενὰ μετὰ τὸ Πατριαρχεῖο μας, στὴν ἱστορία τοῦ ὁποῖου θέλησε νὰ συμβάλλει, γράφοντας ὀκτὼ σχετικὰ τετράδια, πὸν καταλαμβάνουν τὶς σσ. 31-242 τοῦ παρόντος. Ἡ γραφὴ τοῦ Γεωργίου Κηπιάδου πρέπει νὰ ἀξιολογηθεῖ στὰ πλαίσια τῆς ἐποχῆς, πὸν εὐνοοῦσε τὶς ρητορικὲς ἐξάρσεις, βασισμένες και αὐτὲς σὲ μιὰ γλώσσα πὸν ἐντυπωσιάζει μᾶλλον ἢ ἐνημερώνει. Στὴν ἴδια γραμμὴ κινοῦνται και οἱ πολλὲς παρεκβάσεις, πὸν δίνουν τὴν αἴσθηση ὁμιλίας μᾶλλον ἢ ἱστορικῆς γραφῆς. Ἡ περίπτωση νὰ ἔγιναν συναφεῖς διαλέξεις δὲν μπορεῖ νὰ ἐρευνηθεῖ ἀπὸ τὴν παρούσα στήλη. Σὲ κάθε περίπτωση εἶναι ὁ σκαπανέας τῆς ἔρευνας γιὰ τὸ ἱστορικὸ Πατριαρχεῖο τῆς Ἀλεξανδρείας και ἀπετέλεσε πηγὴ γιὰ τοὺς μεταγενέστερους, ὅπως σημειώνει στὴν Εἰσαγωγή (σ. 12) ὁ ἐπιμελητὴς τῆς ἐκδόσεως του Παναγιώτης Τζουμέρκας.

Οἱ ἀσχολούμενοι μετὰ τὴν ἔρευνα και οἱ ἐραστές τοῦ πνεύματος ὀφείλουν χάριτες στὴν Α.Θ.Μ., τὸν γλυκύτατο και πολυτάλαντο οἰακοστρόφο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀλεξανδρείας κ. Θεόδωρο Β΄, και γιὰ τούτη τὴν πρωτοβουλία του, πὸν σηματοδοτεῖ ἀσφαλῶς ἓνα καινούριο ἐπιστημονικὸ ξεκίνημα, τοῦ ὁποῖου αὐξάνει ἡ ἀξία ἀν ληφθεῖ ὑπόψη τὸ γεγονός τῆς σημερινῆς ἔντασης και ἐπέκτασης τοῦ ἤδη μεγάλου ἱεραποστολικοῦ ἔργου σὲ ὅλη τὴν ἔκταση τῆς μεγάλης ἀφρικανικῆς ἡπείρου.

Τοῦ

π. Γεωργίου Φραγκιαδάκη
Θεολόγου - Φιλολόγου

Κανονισμός περί Συστάσεως καὶ Λειτουργίας Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως: «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ὁ Ε΄»

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἔχουσα ὑπ ὄψει:

1. Τὴν διάταξιν τῆς παραγράφου 5 τοῦ ἄρθρου 45 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».
2. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 32/2007 Πρᾶξιν καὶ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 555/23.7.2007 Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως κ. Ἱερεμίου.
3. Τὴν ἀπὸ 29.8.2007 Γνωμοδότησιν τοῦ Γραφείου Δικηγόρων τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.
4. Τὴν ἀπὸ 5.10.2007 Ἐγκριτικὴν Ἀπόφασιν τῆς Δ.Ι.Σ.
5. Τὴν ἀπὸ 10.10.2007 Ἀπόφασιν Αὐτῆς.

ΨΗΦΙΖΕΙ:

Τὸν ὑπ' ἀριθμ. 178/2007 Κανονισμόν, ἔχοντα οὕτω:

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 178/2007

«ΠΕΡΙ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΓΟΡΤΥΝΟΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΕΩΣ "ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ὁ Ε΄"».

Ἄρθρον 1

Συνίσταται ἐν Δημητσάνῃ καὶ εἰς τὴν διαρρυθμισθεῖσαν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον παλαιὰν οἰκίαν τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου Ε΄, Ἐκκλησιαστικὸν Ἴδρυμα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΓΟΡΤΥΝΟΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΕΩΣ "ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ὁ Ε΄"». Τὸ Ἴδρυμα τοῦτο ἀποτελεῖ ἐξηρτημένην Ὑπηρεσίαν τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως, αὐτοτελοῦς διαχειρίσεως καὶ μὴ κερδοσκοπικοῦ χαρακτήρος, τελεῖ δὲ ὑπὸ τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν ἐποπτείαν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Ἄρθρον 2

Τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Μουσεῖον ἔχει ἰδίαν σφραγίδα, ἡ ὁποία φέρει κυκλικῶς τὰς φράσεις: «ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΓΟΡΤΥΝΟΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΕΩΣ» ἐξωτερικῶς. Εἰς δεύτερον κύκλον ἀναγράφεται: «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΔΗΜΗΤΣΑΝΗΣ» καὶ εἰς τὸ κέντρον τὴν εἰκόνα τοῦ Ἁγίου καὶ Ἐθνομάρτυρος Γρηγορίου τοῦ Ε΄.

Ἄρθρον 3

Σκοπὸς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου εἶναι ἡ συγκέντρωσις, διαφύλαξις, ἔκθεσις καὶ ἀνάδειξις παλαιῶν ἱερῶν εἰκόνων, ἐκκλησιαστικῶν κειμηλίων Χριστιανικῆς τέχνης, ἱστορικῆς καὶ ἀρχαιολογικῆς ἀξίας, εὑρισκομένων εἰς τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς, τὰ Ἐξωκκλήσια, τὰς ἠρειπωμένας Ἱερὰς Μονὰς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως καὶ ὑποκειμένων εἰς τὸν κίνδυνον φθορᾶς ἢ ἀπωλείας.

ἄρθρον 4

1. Τὸ Μουσεῖον τελεῖ ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως καὶ διοικεῖται ὑπὸ πενταμελοῦς (5μελοῦς) Διοικητικοῦ Συμβουλίου (ἐφεξῆς Δ.Σ.), ἀποτελουμένου:

α) Ἐκ τοῦ ἐκάστοτε Μητροπολίτου Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως, ὡς Προέδρου, καὶ

β) Ἐκ τεσσάρων (4) μελῶν, κληρικῶν ἢ λαϊκῶν (ἀνδρῶν ἢ γυναικῶν) μετὰ τῶν ἰσαριθμῶν ἀναπληρωτῶν αὐτῶν, ἐχόντων ἐνδιαφέροντα πνευματικὰ καὶ πολιτιστικά.

2. Τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. διορίζονται ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως. Ἡ θτεία αὐτῶν εἶναι τριετής, δύναται δὲ νὰ ἀνανεωθῇ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. Τὸ ἀξίωμα τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. εἶναι τιμητικὸν καὶ ἄμισθον.

ἄρθρον 5

1. Τὸ Δ.Σ. συνέρχεται κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Προέδρου ἢ μετ' ἐγγραφον αἴτησιν τριῶν τουλάχιστον μελῶν, τὰ ὁποῖα ὑποχρεοῦνται νὰ ἀναφέρουν καὶ τὰ θέματα διὰ τὰ ὁποῖα ζητοῦν τὴν σύγκλησιν τοῦ Συμβουλίου.

2. Τὸ Δ.Σ. εὐρίσκεται ἐν νομίμῳ ἀπαρτίᾳ καὶ ἀποφασίζει ἐγκύρως, ἂν παρίστανται ὁ Πρόεδρος καὶ τουλάχιστον δύο (2) μέλη.

3. Αἱ ἀποφάσεις τοῦ Δ.Σ. λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν. Ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας ὑπερισχύει ἡ ψῆφος τοῦ Προέδρου.

4. Συνεδρίασις τοῦ Δ.Σ. εἶναι ἄκυρος, ἐὰν δὲν παρίσταται ὁ Πρόεδρος ἢ ὁ νόμιμος Ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ.

5. Κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν τοῦ Δ.Σ. ἐκλέγονται ὁ Γραμματεὺς, ὁ Ταμίας καὶ ὁ Κοσμήτωρ, προτάσει καὶ ὑποδείξει τοῦ Προέδρου.

ἄρθρον 6

1. Ὁ Γραμματεὺς διεκπεραιοῖ τὴν ἀλληλογραφίαν, τὴν ὁποῖαν θέτει ὑπ' ὄψιν τοῦ Προέδρου, τηρεῖ τὰ Πρακτικὰ τῶν Συνεδριάσεων τοῦ Δ.Σ., τὸ Πρωτόκολλον καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ Μουσείου.

2. Ὁ Ταμίας ἐνεργεῖ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δ.Σ. διαχειριστικὰς πράξεις ἀναφορικῶς μετὰ τὰ πάσης φύσεως περιουσιακὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα ἔχουν τεθεῖ πρὸς χρῆσιν τοῦ Ἰδρύματος. Εἶναι ὑπόλογος ἐναντι τοῦ Δ.Σ. καὶ τηρεῖ ὅλα τὰ σχετικὰ βιβλία τῆς διαχειρίσεως καὶ τὰ παραστατικὰ τῶν πληρωμῶν.

3. Ὁ Κοσμήτωρ ἐπιλαμβάνεται τῆς εὐπρεπείας τοῦ Μουσείου καὶ εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν καταγραφὴν τῶν ἐκθεμάτων συνεπικουρούμενος καὶ ὑπὸ ὑπαλλήλου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ὀριζομένου ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου.

ἄρθρον 7

1. Ὁ Προϋπολογισμὸς καὶ ὁ Ἀπολογισμὸς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου συντάσσονται ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. καὶ ὑποβάλλονται εἰς τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον πρὸς ἐγκρίσιν.

2. Τὰ ἔσοδα καὶ ἔξοδα τοῦ Ἰδρύματος προσδιορίζονται ὑπὸ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐσόδων καὶ ἐξόδων κατὰ τὸ οἰκονομικὸ ἔτος, τὸ ὁποῖον ἄρχεται τὴν 1ην Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους καὶ λήγει τὴν 31ην Δεκεμβρίου τοῦ ἰδίου ἔτους.

ἄρθρον 8

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου ἐκπροσωπεῖ αὐτὸ ἐνώπιον πάσης Δικαστικῆς, Διοικητικῆς, Ἐκκλησιαστικῆς καὶ ὁποιασδήποτε ἄλλης Ἀρχῆς. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον δύναται νὰ ὀρίζει καὶ ἕτερον μέλος αὐτοῦ ὡς νομίμου ἐκπροσώπου.

ἄρθρον 9

1. Πόροι τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου εἶναι:

α. Εἰσφοραὶ τῶν Ἱερῶν Ναῶν καὶ τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματος Ἁγίας Θεοδώρας ἐν Βάστα Ἀρκαδίας.

β. Κληρονομία, κληροδοσία καὶ δωρεαὶ ὑπὲρ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου.

γ. Κρατικαὶ ἐπιχορηγήσεις.

δ. Εἰσφοραὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων ἢ Ὄργανισμῶν.

ε. Ἔσοδα προερχόμενα ἐκ πάσης νομίμου καὶ χρηστῆς πηγῆς.

στ. Τόκοι ἐκ καταθέσεων εἰς Τραπεζὰς ἢ ἄλλους πιστωτικούς ὀργανισμούς.

ζ. Κονδύλια ἀπὸ προγράμματα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως.

2. Οἱ πόροι τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου διατίθενται:

α. Διὰ τὸν ἐξωραϊσμὸν καὶ τὴν συντήρησιν αὐτοῦ.

β. Διὰ τὴν συντήρησιν τῶν Ἱερῶν Εἰκόνων, Ἱερῶν Σκευῶν καὶ λοιπῶν κειμηλίων τοῦ Μουσείου.

γ. Διὰ τὴν κατασκευὴν ἐιδικῶν ἐπίπλων πρὸς φύλαξιν τῶν ἐκθεμάτων.

δ. Διὰ τὴν κάλυψιν πάσης δαπάνης ἀναγκαίας διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ Μουσείου καὶ τὴν ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν αὐτοῦ.

ἄρθρον 10

1. Ἡ διοίκησις καὶ διαχειρίσις τῆς περιουσίας τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου ἐνεργεῖται ὑπὸ τοῦ Δ.Σ.

2. Διὰ πάσαν οἰκονομικὴν εἰσφορὰν ἐκδίδεται Γραμμάτιον Εἰσπράξεως, τὸ ὁποῖον ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Ταμίου. Διὰ πάσαν εἰσφορὰν εἰς εἶδος γίνεται σχετικὴ καταχώρησις εἰς τὰ εἰδικὰ βιβλία τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου.

3. Τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Μοσεῖον τηρεῖ ἠριθμημένα καὶ τεθεωρημένα ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως τὰ ἑξῆς βιβλία:

α. Βιβλίον Πρακτικῶν Συνεδριάσεων τοῦ Δ.Σ.

β. Βιβλίον Ταμείου.

γ. Διπλότυπα Γραμματίων Εἰσπράξεως καὶ Ἐνταλμάτων Πληρωμῶν.

δ. Βιβλίον Πρωτοκόλλου Ἀλληλογραφίας.

ε. Βιβλίον Ἐκθεμάτων.

στ. Βιβλίον Μητρώου Κειμηλίων, εἰς τὸ ὁποῖον ἀναγράφονται ἅπαντα τὰ Ἐκθέματα τοῦ Μουσείου μετὰ πλήρους περιγραφῆς αὐτῶν.

ζ. Βιβλίον Κτηματολογίου, εἰς τὸ ὁποῖον ἀναγράφονται ἅπαντα τὰ ἀκίνητα περιουσιακὰ στοιχεῖα τοῦ Μουσείου (ἐφόσον ὑφίστανται).

Τὰ ὡς ἄνω βιβλία εἶναι ἠριθμημένα καὶ τεθεωρημένα ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

ἄρθρον 11

1. Τὰ ἐκθέματα ἀνήκουν εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως καὶ ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐπιστρέφονται εἰς τοὺς παραχωρήσαντας, ἅμα τῇ καταγραφῇ των.

2. Ἡ περιουσία τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου ἐν περιπτώσει διαλύσεως αὐτοῦ περιέρχεται αὐτοδικαίως εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως.

3. Γενικῶς δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἀπομάκρυνσις κειμηλίων ἐκ τοῦ Μουσείου. Ἐπιτρέπεται κατ' ἐξαιρέσιν μόνον εἰς εἰδικὰς περιπτώσεις καὶ μετ' ἠτιολογημένην ὁμόφωνον ἀπόφασιν τοῦ Δ.Σ. καὶ ἔγκρισιν τοῦ Προέδρου τοῦ Ἰδρύματος.

ἄρθρον 12

Διὰ πᾶν θέμα μὴ προβλεπόμενον εἰς τὸν παρόντα Κανονισμόν, ἐπιλαμβάνεται καὶ ἀποφασίζει ὁ οἰκείος Μητροπολίτης.

Τὸ Δ.Σ. καταρτίζει Ἐσωτερικὸν Κανονισμόν τοῦ Μουσείου, διὰ τὴν ὁμαλὴν καὶ ἀποδοτικὴν λειτουργίαν αὐτοῦ.

ἄρθρον 13

1. Ὁ Κανονισμὸς οὗτος τροποποιεῖται δι' ἀποφάσεως τῆς Ι.Σ.Ι. κατόπιν σχετικῆς προτάσεως καὶ ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου Δ.Σ. ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου, ἐγκρινομένης ὑπὸ τῆς Δ.Ι.Σ.

2. Τὸ Ἴδρυμα διαλύεται δι' ἀποφάσεως τῆς Ι.Σ.Ι., ἐπὶ σχετικῆς προτάσεως τοῦ Δ.Σ. καὶ ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου, ἐγκρινομένης ὑπὸ τῆς Δ.Ι.Σ., ὅταν αὐτὸ δὲν ἐκπληρῶνει τοὺς σκοποὺς τοῦ ἢ καθίσταται ἀνέφικτος ἡ λειτουργία αὐτοῦ.

3. Αἱ ἀποφάσεις τῆς Ι.Σ.Ι. καὶ τῆς Δ.Ι.Σ. ποῦ ἀφοροῦν τὴν τροποποίησιν τοῦ Κανονισμοῦ ἢ τὴν διάλυσιν τοῦ Ἰδρύματος, ἰσχύουν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς των εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ εἰς τὸ Ἐπίσημον Δελτίον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

ἄρθρον 14

Ἡ ἰσχὺς τοῦ Κανονισμοῦ τούτου ἄρχει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ εἰς τὸ ἐπίσημον Δελτίον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

ἄρθρον 15

Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ προκαλεῖται δαπάνη εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως, τὸ ὕψος τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ προσδιορισθῇ.

Ἀθῆναι 10ῆ Ὀκτωβρίου 2007

Τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου ἀπουσιάζοντος
Ὁ Λαγκαδᾶ ΣΠΥΡΙΔΩΝ, Προεδρεύων

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
Ἀρχιμ. Κύριλλος Μισιακούλης

**Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

**Άπόφασις περί καταργή-
σεως Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰ-
δρύματος ὑπὸ τὴν ἐπω-
νυμίαν: «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙ-
ΚΟΝ - ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟΝ
ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΕΙΟΝ ΟΡΦΑ-
ΝΟΤΡΟΦΕΙΟΝ ΑΡΡΕΝΩΝ
ΝΑΥΠΛΙΟΥ» ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΑΡΓΟΛΙ-
ΔΟΣ**

- Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, λαβοῦσα ὑπ' ὄψει:
1. Τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 παράγρ. 4, καὶ 29 παράγρ. 2 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».
 2. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 834/20.6.1974 Πρᾶξιν τοῦ Μητροπολίτου Ἀργολίδος Χρυσοστόμου «Περὶ Ἰδρύσεως Ἐκκλησιαστικοῦ Οἰκοτροφείου - Σταματιάδειου Ὁρφανοτροφείου Ἀρρένων Ναυπλίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀργολίδος» μετὰ τοῦ Κανονισμοῦ Λειτουργίας αὐτοῦ (ΦΕΚ. 1332/τ.Β /21.12.1974).
 3. Τὴν ἀδυναμίαν ἐκπληρώσεως τοῦ σκοποῦ τοῦ ὡς ἄνω Ἰδρύματος, ἥτοι τὴν ἔλλειψιν τροφίμων.
 4. Τὴν ἐπὶ μακρὸν παύσιν τῆς ἐνεργοῦ λειτουργίας του.
 5. Τὴν ἐπωφελεστέραν διὰ τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν ἀξιοποίησιν τῆς ἀκινήτου περιουσίας αὐτοῦ.
 6. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 1119 - 1120/3.10.2007 Ἀπόφασιν - Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἀργολίδος κ. Ἰακώβου.
 7. Τὴν ἀπὸ 22.10.2007 Γνωμοδότησιν τοῦ Γραφείου Δικηγόρων τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.
 8. Τὴν ἀπὸ 15.11.2007 Ἀπόφασιν Αὐτῆς.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Τὴν κατάργησιν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «Ἐκκλησιαστικὸν Οἰκοτροφεῖον - Σταματιάδειον Ὁρφανοτροφεῖον Ἀρρένων Ναυπλίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀργολίδος» (ΦΕΚ.1332/ τ.Β/21.12.1974) καὶ ὀρίζει ὅτι τὸ σύνολον τῆς ἀποκτηθείσης κινήτης καὶ ἀκινήτου περιουσίας τοῦ Ἰδρύματος θὰ περιέλθῃ αὐτοδικαίως μετὰ τὴν κατάργησίν του εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Ἀργολίδος καὶ ἐν συνεχείᾳ διὰ Πράξεων τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου θὰ μεταβιβασθοῦν αἱ ἐπὶ μέρος ἰδιοκτησίαι εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν ἢ εἰς ἕτερα Ἐκκλησιαστικὰ Νομικὰ Πρόσωπα ἢ Ἱερὰς Μονὰς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀργολίδος, εἰς ἐκάστην περίπτωσιν καὶ ὅπου διὰ τὴν μεταβίβασιν ἀπαιτεῖται ἐκ τοῦ Νόμου ἔγγραφος Συμβολαιογραφικὸς Τύπος.

Ἡ παροῦσα νὰ δημοσιευθῇ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ἐπισήμου Δελτίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἀθήνα, 15 Νοεμβρίου 2007

Τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου ἀπουσιάζοντος

Ὁ Θεσσαλονίκης ΑΝΘΙΜΟΣ, Προεδρεύων

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

Ἀρχιμ. Κύριλλος Μισιακούλης

**Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, λαβοῦσα ὑπ' ὄψει:

1. Τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 παράγρ. 4, καὶ 29 παράγρ. 2 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

2. Τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 15 τῆς ἀπὸ 5.9.2007 Ἀποφάσεως τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, «Περὶ Συστάσεως Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: "ΤΟ ΧΑΝΙ ΤΗΣ ΒΟΣΤΙΤΣΑΣ" ΟΙΚΟΣ ΕΥΓΗΡΙΑΣ ΣΧΟΛΑΖΟΝΤΩΝ ΑΡΧΙΕΡΕΩΝ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ ΚΑΙ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ» (ΦΕΚ.1966/ τ.Β /5.10.2007).»

3. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 720/13.11.2007 Πρόταση τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἀμβροσίου.

4. Τὴν ἀπὸ 15.11.2007 Ἀπόφασιν Αὐτῆς.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Τὴν τροποποίησιν καὶ συμπλήρωσιν τοῦ ἀπὸ 5.9.2007 Κανονισμοῦ τοῦ συσταθέντος Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «"ΤΟ ΧΑΝΙ ΤΗΣ ΒΟΣΤΙΤΣΑΣ" ΟΙΚΟΣ ΕΥΓΗΡΙΑΣ ΣΧΟΛΑΖΟΝΤΩΝ ΑΡΧΙΕΡΕΩΝ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ ΚΑΙ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ» (ΦΕΚ.1966/ τ.Β /5.10.2007), ὡς ἐξῆς:

Ἄρθρον 1

Τὸ ἐδάφιον α' τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἀρθροῦ 4, τροποποιεῖται καὶ ἀντικαθίσταται ὡς ἐξῆς:

«α. Ὁ νῦν Μητροπολίτης Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ, ὡς ισόβιος Πρόεδρος, εἴτε κατέχει τὴν ἔδρα τῆς Μητροπόλεως, εἴτε ὄχι, ἀναπληρούμενος ἀπὸ τὸν διάδοχό του κανονικὸ καὶ νόμιμο Μητροπολίτη τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας».

Ἄρθρον 2

Εἰς τὴν παράγραφον 2 τοῦ ἀρθροῦ 11, ἡ λέξις «χορηγηθεισῶν» ἀντικαθίσταται διὰ τῆς λέξεως «χορηγηθησομένων».

Ἄρθρον 3

Ἡ παράγραφος 1 τοῦ ἀρθροῦ 13, τροποποιεῖται καὶ ἀντικαθίσταται ὡς ἐξῆς:
«1. α) Δικαίωμα χρήσεως τῶν ἐγκαταστάσεων τοῦ Ἰδρύματος ἔχει ισόβιως ὁ Μητροπολίτης Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἀμβρόσιος, εἴτε ὡς ἐν ἐνεργείᾳ, εἴτε ὡς σχολιάζων Μητροπολίτης».

β) Ὅπου εἰς τὸ παρὸν ἀναφέρεται ὁ ὄρος «Μητροπολίτης» ἢ «ὁ ἐκάστοτε Μητροπολίτης» νοεῖται ὁ σημερινὸς ποὺ κατέχει τὸν θρόνον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας Σεβασμιώτατος κ. Ἀμβρόσιος, εἴτε ὡς ἐν ἐνεργείᾳ, εἴτε ἐξερχόμενος τῆς ἐνεργοῦς ὑπηρεσίας ὡς σχολιάζων Μητροπολίτης.

Τροποποίησις Κανονισμοῦ περὶ συστάσεως καὶ λειτουργίας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «ΤΟ ΧΑΝΙ ΤΗΣ ΒΟΣΤΙΤΣΑΣ» ΟΙΚΟΣ ΕΥΓΗΡΙΑΣ ΣΧΟΛΑΖΟΝΤΩΝ ΑΡΧΙΕΡΕΩΝ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ ΚΑΙ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ

γ) Σε περίπτωση αντικειμενικής αδυναμίας άσκησης τών καθηκόντων του ή στην καθ' οίονδήποτε τρόπο άποχώρησή του από τὸ Ἴδρυμα, τὴν Προεδρία ἀναλαμβάνει αὐτοδικαίως ὁ ἐκλεγμένος ὡς διάδοχός του κανονικὸς καὶ νόμιμος Μητροπολίτης Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλίας, ὁ ὁποῖος μὲ Πράξη του θὰ ὀρίσει τὸν Ἐναπληρωτὴ του».

ἄρθρον 4

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης Ἀποφάσεως ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς της στὸ Ἐπίσημο Δελτίο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

ἄρθρον 5

Ἀπὸ τὶς διατάξεις τῆς παρούσης Ἀποφάσεως προκαλεῖται δαπάνη εἰς βᾶρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλίας, τὸ ὕψος τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ προσδιορισθεῖ.

Ἀθήνα, 15 Νοεμβρίου 2007

Τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου ἀπουσιάζοντος
Ὁ Θεσσαλονίκης ΑΝΘΙΜΟΣ, Προεδρεύων

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
Ἀρχιμ. Κύριλλος Μισιακούλης

Ἡ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Στὴν ἰστοσελίδα www.ecclesia.gr/greek/press/magazines.html
μπορεῖτε νὰ διαβάσετε παλαιότερα τεύχη τοῦ περιοδικοῦ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Γιὰ νὰ ἀποστείλετε ἄρθρα ἢ ἀνακοινώσεις στὸ περιοδικὸ ΕΚΚΛΗΣΙΑ
μπορεῖτε νὰ χρησιμοποιήσετε τὴ διεύθυνση ἠλεκτρονικοῦ ταχυδρομείου:
theologia@ecclesia.gr

**Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔχουσα ὑπ' ὄψει:

1. Τὰς Διατάξεις τῶν ἄρθρων 29 παρ.2 καὶ 59 παρ.2 τοῦ Ν.590/1977 «Περὶ Κατασταστικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».
2. Τὰς ὑποχρεώσεις τῆς Ποιμενούσης Ἐκκλησίας τὰς ἀπορροεύσας ἐκ τῶν Εὐαγγελικῶν Ἐπιταγῶν, τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Νόμων τοῦ Κράτους πρὸς τὸ Χριστεπώνυμον τῆς Ἐκκλησίας πλήρῳμα.
3. Τὰς ὑφισταμένας Κοινωνικὰς, Ποιμαντικὰς καὶ Πνευματικὰς ἀνάγκας ἰδιαίτερω τῆς Νεότητος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κυθήρων.
4. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 4/31.8.2007 Πρᾶξιν καὶ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 959/31.8.2007 Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κυθήρων κ. Σεραφεῖμ.
7. Τὴν ἀπὸ 23.10.2007 Γνωμοδότησιν τοῦ Γραφείου Δικηγόρων τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.
8. Τὴν ἀπὸ 16.11.2007 Ἀπόφασιν Αὐτῆς.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Συνιστᾷ εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Κυθήρων Ἐκκλησιαστικὸν Ἴδρυμα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ "Ο ΟΣΙΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΥΘΗΡΩΝ" ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΥΘΗΡΩΝ», τὸ ὁποῖον θὰ λειτουργεῖ ὡς ἐξηρητημένη Ὑπηρεσία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, μὴ κερδοσκοπικοῦ χαρακτῆρος, ὑπὸ τὸν ἔλεγχον καὶ ἐποπτεῖαν αὐτῆς καὶ θὰ ἐδρεύει εἰς τὴν χώραν Κυθήρων. Ἡ ὀργάνωσις, διοικήσις, διαχείρισις καὶ λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος αὐτοῦ θὰ διέπεται ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ ἐπισυναπτόμενου Κανονισμοῦ.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

**ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑΝ: «ΕΚΚΛΗΣΙΑ
ΣΤΙΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ "Ο ΟΣΙΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΥΘΗΡΩΝ" ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΥΘΗΡΩΝ»**

Ἄρθρον 1

Σύστασις - Ἐπωνυμία - Ἔδρα

Στὴν περιφέρεια τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κυθήρων καὶ ὑπὸ τὴν ἄμεση πνευματικὴ καὶ διοικητικὴ ἐποπτεία αὐτῆς συνιστᾶται Ἐκκλησιαστικὸν Ἴδρυμα, μὲ τὴν ἐπωνυμία: «Ἐκκλησιαστικὴς Κατασκηνώσεις "Ο Ὁσίου Θεόδωρος Κυθήρων" τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κυθήρων», τὸ ὁποῖο θὰ λειτουργεῖ ὡς ἐξηρητημένη ὑπηρεσία τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς οἰκείας Ἱερᾶς Μητροπόλεως, αὐτοτελοῦς διαχείρισις καὶ μὴ κερδοσκοπικοῦ χαρακτῆρος καὶ θὰ διέπεται ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ. Ἔδρα τοῦ Ἰδρύματος τούτου εἶναι ἡ Χώρα Κυθήρων. Τὸ Ἴδρυμα θὰ στεγάζεται καὶ θὰ λειτουργεῖ σὲ ἰδιόκτητη ἔκτασι τῆς οἰκείας Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ἢ ὁποία βρίσκεται στὴ νῆσο τῶν Κυθήρων (περιοχὴ Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου

Κανονισμὸς περὶ συστάσεως καὶ λειτουργίας Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ "Ο ΟΣΙΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΥΘΗΡΩΝ" ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΥΘΗΡΩΝ»

Θεοδώρου), καὶ τὴν ὁποία δώρησε σὲ αὐτὴν γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ ἢ ὡς ἄνω Ἱερὰ Μονή, μὲ τὸ ὑπ' ἀριθμ. 3270/24.4.2007 Δωρητήριο Συμβόλιαιο τῆς Συμβολαιογράφου κ. Στέλλας Καϊδέτσου - Φάρου.

ἄρθρον 2

Σκοποὶ καὶ Μέσα πρὸς ἐπίτευξιν αὐτῶν

1. Σκοποὶ τοῦ Ἰδρύματος εἶναι:

α) Ἡ ἐν γένει συμβολὴ στὴν πληρέστερη καὶ ἀρτιότερη πνευματικὴ, ποιμαντικὴ, κατηχητικὴ, ἱεραποστολικὴ, κοινωνικὴ καὶ φιλανθρωπικὴ διακονία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κυθήρων στὸ πλαίσιο τῆς Ὁρθόδοξης Πίστεως, παράδοσης καὶ διδασκαλίας.

β) Ἡ συμβολὴ στὴν Ὁρθόδοξον Χριστιανικὴ Ἀγωγὴν τῶν παιδιῶν καὶ τῶν ἐφήβων.

γ) Ἡ παροχὴ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλοῦς στέγασης καὶ παραμονῆς· ὑγιεινῆς καὶ ἐπαρκοῦς διατροφῆς μὲ σωστὴ ποιοτικὴ σύνθεσιν· τακτικῆς ἰατρικῆς παρακολούθησης καὶ ἰατροφαρμακευτικῆς περίθαλψης· ὑπηρεσιῶν καθαριότητος μὲ αὐστηρὴν τήρησιν τῶν ὄρων ὑγιεινῆς, διαπαιδαγωγίσεως, καλλιέργειας, δημιουργικῆς ἀπασχόλησης, ποιοτικῆς ψυχαγωγίας, ἀναψυχῆς καὶ γενικότερης μέριμνας μὲ σκοπὸ τὴν ὁμαλὴν ψυχοσυναισθηματικὴ καὶ ὑγιῆ ἀνάπτυξιν καὶ ἀγάπην σὲ μαθητὲς καὶ μαθήτριες ποὺ προέρχονται κατὰ προτεραιότητα ἀπὸ τὴν περιοχὴν τῶν Ἑνοριῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κυθήρων καὶ δευτερευόντως καὶ συμπληρωματικῶς ἀπὸ τὴν περιφέρειαν ἄλλων Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἢ ἄλλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἰδίᾳ δὲ ἀπὸ τὴν περιφέρειαν τοῦ ἡκανοπεδίου Ἀττικῆς, ὅπου διαβιοῦν Κυθηριοὶ καὶ Ἀντικυθηριοὶ, καθὼς καὶ τῶν χωρῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὅπου διαβιοῦν ὁμογενεῖς Κυθηριοὶ καὶ Ἀντικυθηριοὶ.

δ) Ἡ καλλιέργεια τῆς ἐπικοινωνίας μεταξὺ τῶν στελεχῶν, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κυθήρων, ἀλλὰ καὶ ἄλλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, καθὼς καὶ ἡ ἀνάπτυξιν καὶ συζήτησιν θεολογικῶν καὶ λοιπῶν θεμάτων.

2. Μέσα γιὰ τὴν ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν εἶναι:

α) Ἡ διοργάνωσις καὶ λειτουργία κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνες κάθε ἔτους ἐκκλησιαστικῶν Κατασκηνώσεων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κυθήρων γιὰ τὰ ὡς ἄνω πρόσωπα στὴν ιδιόκτητες ἐγκαταστάσεις τοῦ Ἰδρύματος. β) Ἡ διοργάνωσις συναντήσεων, σεμιναρίων, ἡμερίδων,

συνεδρίων καὶ λοιπῶν ποιμαντικῶν ἐκδηλώσεων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κυθήρων. γ) Ὅποιοδήποτε ἄλλο πρόσφορο μέσο ἤθελε ἀποφασίσαι τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιον τοῦ Ἰδρύματος.

ἄρθρον 3

Ὁργάνωσις - Διοίκησις - Διοικητικὸ Συμβούλιον (Δ.Σ.)

1. Τὸ Ἰδρυμα τελεῖ ὑπὸ τὴν ἄμεση πνευματικὴ καὶ διοικητικὴ ἐποπτεία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κυθήρων καὶ διοικεῖται ἀπὸ πενταμελὲς (5/μελὲς) Διοικητικὸ Συμβούλιον (ἐφεξῆς Δ.Σ.) ποὺ ἀπαρτίζεται ἀπὸ: α) Τὸν ἐκάστοτε Σεβασμιώτατο Μητροπολίτην Κυθήρων, ὡς Πρόεδρο, β) Τὸν νόμιμο ἀναπληρωτὴ αὐτοῦ (Πρωτοσύγκελλο ἢ Γενικὸ Ἀρχιερατικὸ Ἐπίτροπο ἢ Ἀναπληρωτὴ Γενικὸ Ἀρχιερατικὸ Ἐπίτροπο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως), ὡς Ἀντιπρόεδρο· ὁ ὁποῖος σὲ περίπτωσιν ἀπουσίας ἢ κωλύματος τοῦ Σεβασμιωτάτου Προέδρου θὰ ἀναπληρῶναι αὐτὸν κατόπιν ἐιδικῆς πρὸς τοῦτο ἐγγράφου ἐξουσιοδοτήσεως του καὶ θὰ προεδρεύει τοῦ Δ.Σ. γ) Τρία (3) πρόσωπα, ἕνα κληρικὸν ὀριζόμενον ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου καὶ δύο (2) λαϊκοὺς, ἄνδρες ἢ γυναῖκες, ποὺ κατοικοῦν στὴν περιφέρειαν τῆς οἰκείας Ἱερᾶς Μητροπόλεως διακρινόμενα γιὰ τὸ ἦθος, τὴν πνευματικὴν κατάρτισιν, τὴν ὠριμότητά τους καὶ γενικότερα τὸ ἐνδιαφέρον τους γιὰ τὴν ζωὴν καὶ τὸ ἔργον τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας.

2. Τὰ ὡς ἄνω τρία (3) τακτικὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. (τῆς παρ. 1γ τοῦ παρόντος ἄρθρου) διορίζονται μαζὶ μὲ τὰ ἀντίστοιχα ἀναπληρωματικὰ μέλη γιὰ μίαν τριετίαν ἀπὸ τὸ Σεβασμιώτατο Μητροπολίτην Κυθήρων, κατόπιν ἐγγράφου προτάσεως τοῦ οἰκείου Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου. Τὸ ἀξίωμα τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. εἶναι τιμητικὸν καὶ ἄμισθον. Οἱ δὲ διορισθέντες δύνανται νὰ ἐπαναδιορισθοῦν.

3. Μέλη τοῦ Δ.Σ. ποὺ δὲν ἀνταποκρίνονται στὰ καθήκοντά τους ἢ κωλύονται στὴν ἄσκησιν αὐτῶν ἢ δὲ συμβάλῃσιν στὴν εὐρυθμίαν, ὁμαλίαν, ἀπρόσκοπτον καὶ ἀποτελεσματικὴν λειτουργίαν τοῦ Ἰδρύματος ἢ προβαίνουν σὲ πράξεις καὶ ἐνέργειες ποὺ ἔρχονται σὲ ἀντίθεσιν μὲ τοὺς σκοποὺς τοῦ Ἰδρύματος ἢ παραιτοῦνται γιὰ ὅποιοδήποτε λόγο πρὶν ἀπὸ τὴν λήξιν τῆς θητείας τους, παύονται καὶ ἀντικαθίστανται ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτην.

4. Τὸ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος συγκροτεῖται σὲ σῶμα κατὰ τὴν πρώτην Συνεδρίασίν του καὶ ἐκλέγει τὸν Γραμματέα καὶ τὸν Ταμία.

5. Τὸ Δ.Σ. συνέρχεται τακτικὰ κάθε δῖμηνο καὶ ἐκτάκτως ὅταν παρίσταται ἀνάγκη κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Σεβασμιωτάτου Προέδρου ἢ σὲ περίπτωση ἀπουσίας ἢ κωλύματος αὐτοῦ, τοῦ Ἀντιπροέδρου ἢ ὕστερα ἀπὸ ἔγγραφη αἴτηση πρὸς τὸν Πρόεδρο τριῶν (3) τουλάχιστον μελῶν, ἢ ὁποῖα ὁμως θὰ ἀναγράφει τὴν αἰτία τῆς ἐκτάκτου συγκλήσεως.

6. Τὸ Δ.Σ. βρίσκεται σὲ ἀπαρτία ὅταν παρίσταται ὁπωσδήποτε ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἰδρύματος ἢ σὲ περίπτωση ἀπουσίας ἢ κωλύματος αὐτοῦ ὁ Ἀντιπρόεδρος καὶ δύο (2) τουλάχιστον ἀπὸ τὰ μέλη του. Οἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφία τῶν παρόντων μελῶν. Σὲ περίπτωση ἰσοψηφίας ὑπερισχύει ἡ ψῆφος τοῦ Προέδρου.

7. Στὶς Συνεδριάσεις τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος δύναται κατὰ τὴν κρίση τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου νὰ μετέχουν μὲ δικαίωμα λόγου, ἀλλὰ ὄχι ψήφου καὶ οἱ Ἀρχηγοὶ τῶν κατασκηνωτικῶν περιόδων.

ἄρθρον 4

Ἀρμοδιότητες τοῦ Δ.Σ.

1. Τὸ Ἰδρυμα ὑπόκειται στὴν πνευματικὴ καὶ διοικητικὴ ἐποπτεία τοῦ Μητροπολίτου Κυθήρων, ὁ ὁποῖος ἀσκεῖ προληπτικὸ καὶ κατασταλτικὸ ἔλεγκο ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Δ.Σ. καὶ ἀποφασίζει γιὰ κάθε θέμα ποῦ δὲν προβλέπεται εἰδικὰ στὸν παρόντα Κανονισμό.

2. Τὸ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος ἔχει τὶς ἀκόλουθες ἀρμοδιότητες:

α) Ἀποφασίζει γιὰ κάθε θέμα ποῦ ἀφορᾷ ἀφενὸς στὴν ὀργάνωση, διοίκηση, λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος καὶ ἀφετέρου στὴ διαχείριση καὶ ἀξιοποίηση τῶν πάσης φύσεως περιουσιακῶν στοιχείων ποῦ ἔχουν διατεθεῖ πρὸς χρῆση τοῦ Ἰδρύματος καὶ στὴ διάθεση τῶν πόρων αὐτοῦ.

β) Ἐπεξεργάζεται, καταρτίζει καὶ ὑποβάλλει πρὸς ἔγκριση στὸν οἰκεῖο Μητροπολίτη τὸν Ἑσωτερικὸ Κανονισμὸ Λειτουργίας τοῦ Ἰδρύματος.

γ) Συνεργάζεται γιὰ ὅλα τὰ σχετικὰ ζητήματα μὲ τὸ οἰκεῖο Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο, μὲ τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Συμβούλια τῶν Ἱερῶν Ναῶν, τὰ Ἠγουμενοσυμβούλια τῶν Ἱερῶν Μονῶν καὶ τὰ Διοικητικὰ Συμβούλια τῶν φιλανθρωπικῶν - κοινωφελῶν καὶ λοιπῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἁλλῶν ἰδρυμάτων τῆς περιφέρειας τῆς οἰκείας Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Ἐπίσης δύναται νὰ συνεργαστεῖ μὲ διαφόρους πολιτιστικούς, ἐπι-

στημονικούς καὶ φιλανθρωπικούς συλλόγους, μὲ φορεῖς τῆς Νομαρχιακῆς καὶ Τοπικῆς Αὐτοδιοίκησης, καθῶς, ἐπίσης, μὲ τοπικούς φορεῖς καὶ ἐν γένει μὲ τὶς ἀρμόδιες κρατικὲς ὑπηρεσίες ἔχοντας ὡς στόχο τὴν προαγωγή καὶ ἐπίτευξη τῶν σκοπῶν τοῦ Ἰδρύματος.

δ) Μεριμνᾷ γιὰ τὴν ἐξεύρεση οικονομικῶν πόρων ἀπαραιτήτων γιὰ τὴν εὐρυθμὴ, ὁμαλὴ, ἀπρόσκοπτη καὶ ἀποτελεσματικὴ λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος.

ε) Προτείνει στὸ οἰκεῖο Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο, τὸ ὁποῖο καὶ ἀποφασίζει σχετικὰ, τὴν πρόσληψη ἀπὸ τὸ Νομικὸ Πρόσωπο τῆς οἰκείας Ἱερᾶς Μητροπόλεως τυχὸν ἐμμίσθου προσωπικοῦ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον γιὰ τὶς περιόδους λειτουργίας τοῦ Ἰδρύματος μόνον (ἐφόσον τὸ ἐθελοντικὸ προσωπικὸ δὲν ἐπαρκεῖ γιὰ τὴν κάλυψη τῶν ἀναγκῶν του) καὶ τὸ διορισμὸ του σύμφωνα μὲ τὶς διατάξεις τῆς κείμενης νομοθεσίας, ἐποπτεύει δὲ τὸ σύνολον αὐτοῦ.

στ) Καθορίζει τὶς κατασκηνωτικὲς περιόδους κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνες, οἱ ὁποῖες εἶναι διαφορετικὲς ἀναλόγως τοῦ φύλου, τῆς ἡλικίας καὶ τὸν ἀριθμὸ τῶν κατασκηνωτῶν γιὰ κάθε περίοδο σὲ συνάρτηση μὲ τὸ ὕψος τοῦ ποσοῦ τῶν τυχὸν εἰσφορῶν συμμετοχῆς σὲ αὐτές, οἱ ὁποῖες καταβάλλονται (μόνον ἐφόσον παραστεῖ ἀνάγκη) ἀπὸ τοὺς γονεῖς ἢ τοὺς ἔχοντες μὲ ἀπόφαση Δικαστηρίου τὴν ἐπιμέλεια τῶν κατασκηνωτῶν.

ζ) Ἀποφασίζει ἐπὶ τῶν αἰτήσεων εἰσαγωγῆς στὸ Ἰδρυμα, τὶς ὁποῖες ὑποβάλλουν ἀμφότεροι οἱ ἐνδιαφερόμενοι γονεῖς ἢ οἱ ἔχοντες τὴν ἐπιμέλεια τῶν ὑποψηφίων κατασκηνωτῶν, κατόπιν ἐξετάσεως καὶ καταθέσεως τῶν λοιπῶν δικαιολογητικῶν (π.χ. ἠξίαρχηκή πράξη γεννήσεως τοῦ/τῆς ὑποψηφίου, πιστοποιητικὸ οἰκογενειακῆς καταστάσεως ἀπὸ τὸ ὁποῖο νὰ προκύπτει ἡ ἡλικία του/της, πιστοποιητικὸ ὑγείας τοῦ/τῆς ὑποψηφίου ἀπὸ ἰατρό, πιστοποιητικὸ χρηστοθήειας τοῦ/τῆς ὑποψηφίου εἴτε ἀπὸ τὸν Ἐφημέριο τῆς περιφέρειας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κυθήρων εἴτε ἀπὸ τὸν οἰκεῖο Μητροπολίτη, ὅταν αὐτός/αὐτὴ προέρχεται ἀπὸ τὴν περιφέρεια ἁλλῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἁλλῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας).

η) Ἀποφασίζει τὴν ἀπομάκρυνση, κατόπιν εὐλόγου αἰτίας, κατασκηνωτῆ ἀπὸ τὸ Ἰδρυμα.

θ) Ἀποφασίζει γιὰ τὴ φιλοξενία συναντήσεων, σεμιναρίων, συνεδρίων καὶ λοιπῶν ποιμαντικῶν ἐκδηλώσεων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κυθήρων στὶς ἐγκατα-

στάσεις του Ίδρύματος, καθώς και για την παραχώρηση υπό τους όρους που θέτει των ως άνω έγκυρα καταστάσεων προς χρήση σε άλλους φορείς, των οποίων οι δραστηριότητες δέν έρχονται σε αντίθεση με αυτές της τοπικής Έκκλησίας, για την πραγματοποίηση έκδηλώσεων ύστερα από έγγραφη αίτιολογημένη αίτηση των ενδιαφερομένων.

ι) Καταρτίζει στο τέλος των κατασκηνωτικών περιόδων κάθε έτους τον Άπολογισμό γι' αυτές, καθώς και στο τέλος κάθε έτους τον έτήσιο Προϋπολογισμό του έπομένου έτους, τους οποίους υποβάλλει για έγκριση στο οικείο Μητροπολιτικό Συμβούλιο, του μέν Προϋπολογισμού κατατιθεμένου μέχρι τέλος μηνός Νοεμβρίου, του Άπολογισμού μέχρι τέλους μηνός Φεβρουαρίου.

ια) Άποφασίζει για κάθε θέμα, το οποίο δέν προβλήπεται στον παρόντα Κανονισμό κατά την κυρίαρχη κρίση του.

Άρθρον 5

Άρμοδιότητες Προέδρου - Άντιπροέδρου - Γραμματέα - Ταμία του Δ.Σ.

1. Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.:

α) Έχει την έποπτεία όλων των δραστηριοτήτων και της λειτουργίας του Ίδρύματος και συντονίζει τα μέλη του Δ.Σ. διά την ύλοποίηση των σκοπών αυτού.

β) Έκπροσωπεί το Ίδρυμα ένώπιον κάθε Διοικητικής, Δικαστικής, Έκκλησιαστικής και οποιασδήποτε άλλης Άρχης και σε όλες του τις σχέσεις με άλλα Ίδρύματα, Οργανισμούς, νομικά και φυσικά πρόσωπα.

γ) Λαμβάνει γνώση όλων των εισερχομένων και έξερχομένων έγγραφων του Ίδρύματος, συνυπογράφει μετά του Γραμματέως άπασαν την άλληλογραφία αυτού και συνυπογράφει μετά του Ταμία τα οικονομικής φύσεως έγγραφα.

δ) Συγκαλεί το Δ.Σ. σε τακτικές ή έκτακτες συνεδριάσεις, διευθύνει τις συζητήσεις και συνυπογράφει με τον Γραμματέα τα πρακτικά των συνεδριάσεων.

ε) Άσκει έποπτεία και έλεγχο στο Προσωπικό του Ίδρύματος και παρακολουθεί την έκτέλεση των αποφάσεων του Δ.Σ.

στ) Έν γένει μεριμνά για την πιστή έφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Κανονισμού και των αποφάσεων του Δ.Σ.

2. Ο Άντιπρόεδρος του Δ.Σ. άναπληρώνει τον Πρόεδρο, σε περίπτωση άπουσίας ή κωλήματος σε όλες τις ως άνω άρμοδιότητες αυτού κατόπιν ειδικής προς τουτο έξουσιοδοτήσεως του.

3. Ο Γραμματέας του Δ.Σ. με τη συνδρομή της Γραμματείας του Ίδρύματος τηρεί το Βιβλίο Πρωτοκόλλου του Ίδρύματος. Συντάσσει όλα τα έγγραφα και άπασα την άλληλογραφία του Ίδρύματος, για την οποία ένημερώνει τον Πρόεδρο και την οποία συνυπογράφει μετ' αυτού. Επίσης, τηρεί τα άπαραίτητα Βιβλία για την όμαλή λειτουργία του Ίδρύματος, ήτοι: το Βιβλίο Κατασκηνωτών, το Βιβλίο Πρακτικών των Συνεδριάσεων του Δ.Σ., και τους λοιπούς φακέλους (π.χ. Άρχείο του Ίδρύματος). Συνυπογράφει με τον Πρόεδρο τα έν λόγω πρακτικά τα οποία συντάσσει και φυλάσσει τα έγγραφα, την άλληλογραφία, τα Βιβλία και τη σφραγίδα του Ίδρύματος.

4. Ο Ταμίας του Δ.Σ. ένεργεί για λογαριασμό του Δ.Σ., έναντι του οποίου είναι ύπόλογος, τις διαχειριστικές πράξεις άναφορικά με τα κάθε φύσεως περιουσιακά στοιχεία που έχουν διατεθεί σε χρήση του Ίδρύματος. Τηρεί το Βιβλίο Ταμείου, καθώς και τα Διπλότυπα Γραμμάτια Εισπράξεως και Έντάλλματα Πληρωμών του Ίδρύματος και τα προβλεπόμενα από το νόμο Βιβλία και παραστατικά διαχειρίσεως. Εισπράττει πέν έσοδο του Ίδρύματος με διπλότυπα Γραμμάτια Εισπράξεως θεωρημένα από την οικεία Ίερά Μητρόπολη, τα οποία επίσης συνυπογράφει, όπως άλλωστε και όλα τα οικονομικής φύσεως έγγραφα, με τον Πρόεδρο. Ευθύνεται για τη φύλαξη των χρημάτων του Ίδρύματος, τα οποία κατατίθενται σε ιδιαίτερο λογαριασμό σε μία από τις Τράπεζες που λειτουργούν στην περιφέρεια της Μητροπόλεως έπ' όνόματι του Νομικού Προσώπου της οικείας Ίερας Μητροπόλεως υπό την ένδειξη: «Διά τις Έκκλησιαστικές Κατασκηνώσεις». Έχει την ευχέρεια να παρακρατεί έξ αυτών ποσδ άναγκαίο για την κάλυψη των έκτακτων και έπειγουσών δαπανών του Ίδρύματος, το ύψος του οποίου καθορίζεται με άπόφαση του Δ.Σ. Διενεργεί άναλήψεις χρημάτων κατόπιν άποφάσεως του Δ.Σ. για τη λήψη της οποίας είναι άπαραίτητη ή πñφος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου, ως Προέδρου. Επίσης, τηρεί το Βιβλίο Κτηματολογίου και το Βιβλίο Υλικού.

Άρθρον 6

Προσωπικὸ τοῦ Ἰδρύματος

1. Τὸ προσωπικὸ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ἰδρύματος (διοικητικὸ, ὑγειονομικὸ, οἰκονομικὸ - διαχειριστικὸ, εἰδικὸ - βοηθητικὸ), τὸ ὁποῖο βρίσκεται ὑπὸ τὴν ἐποπτεία τοῦ Δ.Σ. αὐτοῦ, ὄντας ὑπόλογο σὲ αὐτὸ πρέπει νὰ εἶναι ἐξειδικευμένο καὶ ἐπιλεγμένο μὲ κριτήριον καὶ γνώμονα τὴν ἀγάπην γιὰ τὴ νεότητα, διακρίνεται δὲ σὲ ἐθελοντικὸ καὶ ἔμμισθο. Στὸ μὲν ἐθελοντικὸ προσωπικὸ, τὸ ὁποῖο διορίζεται ἀπὸ τὸ Νομικὸ Πρόσωπο τῆς οἰκείας Ἱερᾶς Μητροπόλεως, συγκαταλέγονται τὰ ἄτομα ἐκεῖνα ἄνδρες ἢ γυναῖκες Ἀρχηγοί, Ὑπαρχηγοί, Κοινοτάρχες, ὁμαδάρχες, γραμματεῖς, ἰατροί, νοσηλευτές, φύλακας, νυκτοφύλακας, θυρωρός, διαχειριστής, ἀποθηκάριος, βοηθὸς διαχειριστῆ, προμηθευτὴς τροφίμων, ναυαγοσώστης, ἠλεκτρολόγος, ὑδραυλικός, τεχνίτες, ἐργάτες, ὑπάλληλοι καθαριότητος κ.λπ.) ποὺ διακρίνονται γιὰ τὸ ἦθος, τὴν κατάρτιση καὶ ὠριμότητά τους, τὶς ἐξειδικευμένες γνώσεις καὶ ἐμπειρίες τους καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τους γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας μὲ μόνον κίνητρο τὴ θέλησή τους καὶ ἄνευ ἀμοιβῆς παρέχουν τὶς ὑπηρεσίες τους στὸ Ἴδρυμα. Στὸ ἔμμισθο προσωπικὸ συγκαταλέγονται τὰ ἄτομα ἐκεῖνα, ἄνδρες ἢ γυναῖκες (μάγειρος/μαγείρισσα καὶ βοηθοί, φύλακας, νυκτοφύλακας, θυρωρός, ναυαγοσώστης, ἠλεκτρολόγος, ὑδραυλικός, τεχνίτες, ἐργάτες, ὑπάλληλοι καθαριότητος κ.λπ.) ποὺ διακρίνονται ὁμοίως καὶ προσλαμβάνονται ἀπὸ τὸ Νομικὸ Πρόσωπο τῆς οἰκείας Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον γιὰ τὶς περιόδους λειτουργίας τοῦ Ἰδρύματος καὶ μόνον ἐφόσον τὸ ἐθελοντικὸ προσωπικὸ δὲν ἐπαρκεῖ γιὰ τὴν κάλυψη τῶν ἀναγκῶν τοῦ - ἀπασχολοῦνται, λαμβάνουν ἄδειες ἀπουσίας, ἀμείβονται καὶ παύονται, σύμφωνα μὲ τὶς διατάξεις τῆς κείμενης νομοθεσίας.

Τὴ γενικὴ εὐθύνη τῆς εὐρυθμῆς, ὁμαλῆς, ἀπρόσκοπτης καὶ ἀποτελεσματικῆς λειτουργίας τῶν κατασκευῶσεων, σύμφωνα μὲ τοὺς σκοποὺς των καὶ τὸν ἔλεγχον τῆς χρηστῆς διαχείρισης τῶν ἀγαθῶν ποὺ διατίθενται γιὰ τὴν κάλυψη τῶν ἀναγκῶν των, ἔχει ὁ Ἀρχηγὸς κάθε κατασκευωτικῆς περιόδου, ὁ ὁποῖος μεταξὺ ἄλλων συντονίζει, καθοδηγεῖ, ἐνισχύει, ἐπιβλέπει καὶ ἐλέγχει τὸ προσωπικὸ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ἰδρύματος (τὸ ὁποῖο δὲν ἀναμειγνύεται σὲ ἄλλα θέματα ὁργάνω-

σης, διοίκησης, λειτουργίας καὶ ζωῆς τοῦ Ἰδρύματος πέραν τῶν ἀρμοδιοτήτων του, ἀλλὰ εἶναι ἔτοιμο νὰ προσφέρει κάθε στιγμὴ τὶς ὑπηρεσίες του γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση ἐκτάκτων ἀναγκῶν αὐτοῦ) πρὸς τὴν κατεύθυνση τῆς πληρέστερης ἄσκησης τῶν καθηκόντων καὶ ἐν γένει τοῦ ἔργου του. Ὁ Ἀρχηγὸς προεδρεύει δὲ τοῦ Συμβουλίου Κοινοταρχῶν καὶ τοῦ Συμβουλίου Ὁμαδαρχῶν. Τὸν Ἀρχηγὸ ἐπικουρεῖ στὸ ἔργο του καὶ ἀναπληρώνει σὲ περίπτωσιν ἀπουσίας ἢ κωλύματός του σὲ ὅλες τὶς ἀρμοδιότητές του ὁ Ὑπαρχηγός, ὁ ὁποῖος ἐνεργεῖ κατόπιν γραπτῆς ἐντολῆς του.

3. Οἱ θέσεις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ἰδρύματος καθορίζονται μὲ τὸν Ἑσωτερικὸ Κανονισμὸ λειτουργίας του ποὺ καταρτίζει τὸ Δ.Σ. αὐτοῦ. Στὸν ἐν λόγῳ Ἑσωτερικὸ Κανονισμὸ, ποὺ ἐγκρίνεται ἀπὸ τὸ οἰκείον Μητροπολιτικὸ Συμβούλιον, ἐξειδικεύονται μεταξὺ ἄλλων οἱ ὑποχρεώσεις, οἱ ἀρμοδιότητες καὶ τὰ καθήκοντα τῶν μελῶν τοῦ προσωπικοῦ, ὅπως καὶ ἡ σαφὴς διάρθρωση τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ἰδρύματος.

Άρθρον 7

Τηρούμενα Βιβλία

1. Τὸ Ἴδρυμα τηρεῖ, κατόπιν ὑποδείξεως καὶ ἐπιβλέψεως τοῦ Σεβασμιωτάτου Προέδρου αὐτοῦ καὶ μὲ τὴν μέριμνα τοῦ Γραμματέα καὶ τοῦ Ταμῆα τοῦ Δ.Σ., τὰ Γενικὰ καὶ Διαχειριστικὰ αὐτοῦ Βιβλία, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ φέρουν ἰδιαιτέρην ἀρίθμηση τὸ καθένα κατὰ φύληλον καὶ νὰ εἶναι θεωρημένα καὶ σφραγισμένα γιὰ κάθε νόμιμη χρῆση ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μητρόπολιν Κυθέρων, ἦτοι:

α) Βιβλίον Πρωτοκόλλου Ἀλληλογραφίας εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων ἐγγράφων.

β) Βιβλίον Πρακτικῶν Συνεδριάσεων τοῦ Δ.Σ., ἐνθα καταχωρίζονται τὰ Πρακτικὰ τῶν συνεδριῶν τοῦ Δ.Σ. καὶ στὰ ὁποῖα καταγράφονται οἱ ληφθεῖσες ἀποφάσεις.

γ) Βιβλίον Κατασκευωτῶν, στὸ ὁποῖο ἀναγράφονται τὰ πλήρη στοιχεῖα τῶν κατασκευωτῶν τοῦ Ἰδρύματος κάθε κατασκευωτικῆς περιόδου.

δ) Βιβλίον Ταμείου καὶ λοιπὰ κατὰ Νόμων ὀριζόμενα διαχειριστικὰ Βιβλία ἀριθμημένα κατ' αὐξοντα ἀριθμὸν Γραμμάτια Εἰσπράξεως καὶ Ἐντάλματα Πληρωμῶν, τὰ ὁποῖα εἶναι ἐκτελεστέα ἐφόσον φέρουν τὴν ὑπογραφή τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Ταμῆα τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος.

ε) Βιβλίο Κτηματολογίου, στο ὁποῖο καταγράφονται ὅλα τὰ ἀκίνητα περιουσιακὰ στοιχεῖα ποὺ ἔχουν διατεθεῖ σὲ χρῆση τοῦ Ἰδρύματος.

στ) Βιβλίο Ὑλικοῦ, στο ὁποῖο καταγράφονται ὅλα τὰ κινητὰ περιουσιακὰ στοιχεῖα ποὺ βρίσκονται σὲ διάθεση τοῦ Ἰδρύματος.

2. Τὸ Ἴδρυμα τηρεῖ ἐπίσης μὲ τὴ μέριμνα μελῶν τοῦ προσωπικοῦ του καὶ σύμφωνα μὲ τὰ προβλεπόμενα στὸν Ἑσωτερικὸ Κανονισμὸ λειτουργίας αὐτοῦ δευτερεύοντα διαχειριστικὰ βιβλία, ἥτοι: Βιβλίο Συμβάντων, Ἀτομικὲς Κάρτες Ὑγείας Κατασκηνωτῶν, Βιβλίο Ἐκδρομῶν, Ἐπισκέψεων, Ὁμιλιῶν καὶ Διαλέξεων, Βιβλίο Παρουσίας Προσωπικοῦ κατὰ Ὑπηρεσία καὶ Βιβλίο Εἰσαγωγῆς καὶ Ἐξαγωγῆς Ὑλικῶν Ἀποθήκης (τροφίμων καὶ ἄλλων ἀπαραίτητων εἰδῶν διαβίωσης).

3. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ παραπάνω βιβλία καὶ στοιχεῖα, τὸ Δ.Σ. δύναται νὰ ἀποφασίσει τὴν τήρηση καὶ ἄλλων βιβλίων καὶ στοιχείων, τὰ ὁποῖα κρίνει ὡς ἀπαραίτητα γιὰ τὴν παρακολούθηση τῆς διαχείρισης τῆς περιουσίας τοῦ Ἰδρύματος καὶ τῆς πιστῆς ἐκτέλεσης τῶν σκοπῶν του.

Ἄρθρον 8

Πόροι τοῦ Ἰδρύματος

Πόροι τοῦ Ἰδρύματος εἶναι:

α) Οἱ ἐκάστοτε ἐπιχορηγήσεις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κυθήρων, καθὼς καὶ οἱ ἐπιχορηγήσεις καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ εἰσφορὲς τῶν Ἱερῶν Ναῶν, Ἱερῶν Μονῶν καὶ Ἱερῶν Προσκυνημάτων.

β) Οἱ τυχόν εἰσφορὲς συμμετοχῆς στὶς κατασκηνώσεις, οἱ ὁποῖες καταβάλλονται ἀπὸ τοὺς γονεῖς ἢ τοὺς ἔχοντες μὲ ἀπόφαση Δικαστηρίου τὴν κηδεμονία τῶν κατασκηνωτῶν.

γ) Πρόσοδοι ἀπὸ τὴν περιφορὰ δίσκου στοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως μία φορὰ τὸ χρόνο (τὴν ἡμερομηνία εἰσηγεῖται τὸ Δ.Σ.), ἀπὸ τὴν πραγματοποίηση διαφόρων ἐκδηλώσεων τοῦ Ἰδρύματος, ἡλαιοφόρων ἀγορῶν, ἐράνων νόμιμα διενεργουμένων κ.λπ.

δ) Δωρεὲς εἴτε ἐν ζωῇ εἴτε μετὰ θάνατον.

ε) Προσφορὲς φυσικῶν προσώπων, κληρονομίες καὶ κληροδοσίες κινητῶν καὶ ἀκινήτων περιουσιακῶν στοιχείων ποὺ ἔχουν διατεθεῖ σὲ χρῆση τοῦ Ἰδρύματος καὶ ἰδίᾳ τόκοι ἀπὸ καταθέσεις ὑπὲρ τοῦ Ἰδρύματος.

στ) Εἰσφορὲς σὲ εἶδος ἢ χρῆμα φίλων τοῦ Ἰδρύματος.

ζ) Κρατικὲς ἐπιχορηγήσεις, ἐπιχορηγήσεις ἀπὸ προγράμματα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνωσης, τῆς Νομαρχιακῆς ἢ τῆς Τοπικῆς Αὐτοδιοίκησης, Ὁργανισμῶν κοινῆς ὠφελείας καὶ ἄλλων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου ἢ καὶ ἀπὸ φυσικὰ πρόσωπα, καθὼς ἐπίσης καὶ κάθε ἄλλη νόμιμη ἐπιχορήγηση.

η) Κάθε ἄλλη πρόσδοδος, σύμφωνη μὲ τὸ Ὁρθόδοξο Χριστιανικὸ πνεῦμα προερχόμενη ἀπὸ κάθε εἶδους δραστηριότητες τοῦ Ἰδρύματος.

θ) Κάθε ἄλλο ἔσοδος ποὺ δὲν κατονομάζεται ρητὰ στὸν παρόντα Κανονισμὸ καὶ προέρχεται ἀπὸ νόμιμη καὶ χρηστὴ πηγή.

2. Ἡ περιέλευση οἰουδήποτε κινητοῦ ἢ ἀκινήτου πράγματος πρὸς χρῆση τοῦ Ἰδρύματος γίνεται πάντα στὸ ὄνομα τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς οἰκείας Ἱερᾶς Μητροπόλεως, στο ὁποῖο μεταβιβάζεται ἡ κυριότητα, νομὴ καὶ κατοχὴ τοῦ πράγματος. Στὴν πράξη δὲ τῆς μεταβίβασης γίνεται εἰδικότερη μνεία καὶ ἀναφορὰ μὲ τὴν ἔνδειξη: «Διὰ τὶς Ἐκκλησιαστικὲς Κατασκηνώσεις». Ὡς ἐκκλησιαστικὸ Ἴδρυμα, θὰ ἔχει τὴ χρῆση γιὰ ὅσο χρόνο ὑφίσταται, πρὸς ἐκπλήρωση τῶν σκοπῶν του.

3. Οἱ ἀνωτέρω πόροι τοῦ Ἰδρύματος διατίθενται κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. αὐτοῦ καὶ ἐγκρίνονται ἀπὸ τὸ οἰκεῖο Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο γιὰ:

α) Τὴ φιλοξενία, διαμονή, διατροφή, ἰατρικὴ παρακολούθηση καὶ ἰατροφαρμακευτικὴ περίθαλψη, ἐξυπηρέτηση, φύλαξη, προστασία, διαπαιδαγώγηση, καλλιέργεια, δημιουργικὴ ἀπασχόληση, ποιοτικὴ ψυχαγωγία, ἀναψυχὴ καὶ ἐν γένει φροντίδα τῶν κατασκηνωτῶν.

β) Τὴ διοργάνωση διαφόρων ἐκδηλώσεων τοῦ Ἰδρύματος, ἀλλὰ καὶ τὴ διοργάνωση συναντήσεων, σεμιναρίων, ἡμερίδων, συνεδρίων καὶ λοιπῶν ποιμαντικῶν ἐκδηλώσεων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κυθήρων.

γ) Τὴν κάλυψη τῶν δαπανῶν συντήρησης, ἐπισκευῆς, βελτίωσης κ.ο.κ. τῶν ἐγκαταστάσεων τοῦ Ἰδρύματος.

δ) Τὴν κάλυψη τῶν ποικίλων παγίων καὶ λοιπῶν δαπανῶν διοίκησης καὶ λειτουργίας τοῦ Ἰδρύματος.

ε) Τὴν προμήθεια, διαφύλαξη καὶ συντήρηση τοῦ ἀπαραίτητου κατασκηνωτικοῦ καὶ ἄλλου ἐξοπλισμοῦ

καὶ λοιπῶν κινητῶν περιουσιακῶν στοιχείων καὶ ἀναλώσιμων πρὸς ἐξυπηρέτηση τῶν σχετικῶν ἀναγκῶν.

στ) Τὶς ἀμοιβῆς καὶ τὶς ἀσφαλιστικῆς ἐργοδοτικῆς εἰσφορῆς τοῦ τυχόν ἔμμισθου προσωπικοῦ, σύμφωνα μὲ τὶς διατάξεις τῆς κείμενης νομοθεσίας.

ζ) Τὴν κάλυψη κάθε ἀλλήλης δαπάνης τοῦ Ἰδρύματος πού προβλέπεται στὸν ἐγκεκριμένο Προϋπολογισμό αὐτοῦ, κάθε δαπάνης πού ἀνακύπτει καὶ ἀποσκοπεῖ στὴν ἐπίτευξη τῶν σκοπῶν αὐτοῦ.

4. Τὰ ἔσοδα καὶ ἔξοδα τοῦ Ἰδρύματος προσδιορίζονται ἀπὸ τὸν προϋπολογισμό ἐσόδων καὶ ἐξόδων κατὰ τὸ οἰκονομικὸ ἔτος, τὸ ὁποῖον ἄρχεται τὴν 1η Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους καὶ λήγει τὴν 31η Δεκεμβρίου τοῦ ἰδίου ἔτους.

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ἄρθρον 9

Σφραγίδα τοῦ Ἰδρύματος

Τὸ Ἴδρυμα ἔχει σφραγίδα μὲ δύο ἐπάλληλους κύκλους, ἡ ὁποία φέρει στὸ κέντρο τὴν εἰκόνα τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου Κυθήρων. Στὸ μὲν ἐξωτερικὸ κύκλι ἀναγράφονται οἱ λέξεις: ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΥΘΗΡΩΝ, στὸ δὲ ἐσωτερικὸ ἡ ἐπωνυμία τοῦ Ἰδρύματος: ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ.

ἄρθρον 10

Κατάργηση τοῦ Ἰδρύματος

Τὸ παρὸν Ἴδρυμα καταργεῖται ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, κατόπιν αἰτιολογημένης ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ, γιὰ τὴ λήψη τῆς ὁποίας εἶναι ἀπαραίτητη ἡ ψήφος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου, ὡς Προέδρου, παρισταμένου αὐτοπροσώπως, ὅταν δὲν ἐκπληρώνει τὶς ἐκκλησιολογικῆς αὐτοῦ προϋποθέσεις, τὴν ἀποστολὴ του ἢ ὅταν παρεκκλίνει τοῦ σκοποῦ του ἢ σὲ περίπτωση πού καταστεῖ ἀδύνατη ἡ λειτουργία του.

Σὲ ὁποιαδήποτε περίπτωση καταργήσεως τοῦ Ἰδρύματος, ἡ χρῆση τῶν πάσης φύσεως περιουσιακῶν στοιχείων, ἡ ὁποία εἶχε παραχωρηθεῖ στὸ Ἴδρυμα, ἐπανερχεται αὐτοδικαίως στὸ Νομικὸ Πρόσωπο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, στὴν πλήρη κυριότητα τοῦ ὁποίου ἀλλήλωσε αὐτὰ ἀνήκουν, πλὴν τῆς ἐκτάσεως τῆς Κατασκηνώσεως, ἡ ὁποία ἐπανερχεται στὴν Ἱερὰ Μονὴ Ὁσίου Θεοδώρου, κατὰ τὸ συναφθὲν Συμβόλαιο μεταβίβασεως.

ἄρθρον 11

Ἐναρξη ἰσχύος καὶ τροποποίηση τοῦ Κανονισμοῦ

Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἄρχεται ἀπὸ τὴ δημοσίευσή του στὸ ἐπίσημο Δελτίο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ στὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ παρὼν Κανονισμὸς τροποποιεῖται ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, κατόπιν αἰτιολογημένης ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος, γιὰ τὴ λήψη τῆς ὁποίας εἶναι ἀπαραίτητη ἡ ψήφος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου, ὡς Προέδρου, δημοσιεύεται δὲ ὅπως καὶ ὁ παρὼν Κανονισμὸς.

ἄρθρον 12

Κάλυψη δαπάνης

Ἀπὸ τὶς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ προκαλεῖται δαπάνη σὲ βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κυθήρων, τὸ ὕψος τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ προσδιοριστεῖ.

Ἀθῆναι, 16 Νοεμβρίου 2007

Τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου ἀπουσιάζοντος
Ὁ Νέας Κρήνης καὶ Καθαμαριάς ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ
Προεδρεύων

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

Ἀρχιμ. Κύριλλος Μισιακούλης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ**Ἱερὰ Μητρόπολις Μυτιλήνης**

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 "Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος" καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων", προκειμένου, νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἁγίας Θεοκτίστης Κώμης,

Γενεθλίων Θεοτόκου Βασιλικῶν,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόν-
τα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν
ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν
θέσεων.

Ἐν Μυτιλήνῃ τῇ 9ῃ Νοεμβρίου 2007

† Ὁ Μυτιλήνης ΙΑΚΩΒΟΣ

Ἱερῶν Μητροπόλεων:

Μυτιλήνης

Μεσσηνίας

Χαλκίδος

Ἄρτης

Γόρτυνος

καὶ Μεγαλοπόλεως

Αἰτωλίας

καὶ Ἀκαρνανίας

Νεαπόλεως

καὶ Σταυρουπόλεως

Ἱερὰ Μητρόπολις Μεσσηνίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 "Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος" καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων", προκειμένου, νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἁγίου Γεωργίου Νερομύλου,

Ἁγίου Δημητρίου Ποδηλάτου,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόν-
τα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν
ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν
θέσεων.

Ἐν Καλαμάτῃ τῇ 14ῃ Νοεμβρίου 2007

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Χαλκίδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 "Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος" καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων", προκειμένου, νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Εὐβοέων Ἁγίων Χαλκίδος,

Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου Γλυφάδας,

Ἁγίων 12 Ἀποστόλων Ν. Ἀρτάκης (Δ' καὶ Ε' θέσεις),

Ἁγίας Παρασκευῆς Πολιτικῶν (Β' θέσις),

Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου, Θεολόγου,

Ἁγίου Ἀθανασίου Γαλατσάδων,

Τιμίου Προδρόμου Γαλατσάδων,

Ευαγγελισμού τῆς Θεοτόκου Καστέλλης,
 Ἁγίας Παρασκευῆς Καστανιώτισσας,
 Φανερωμένης Σκοπέλλου,
 Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Κοντοδεσπότι,
 Ἁγίας Τριάδος Στροπώνων,
 Ἁγίου Νικολάου Ἁγίας Σοφίας,
 Ἁγίας Τριάδος Βλαχιᾶς,
 Ἁγίας Παρασκευῆς Αὐγαριᾶς,
 Ἁγίου Ἰωάννου Σταυροῦ,
 Ἁγίας Παρασκευῆς Σέττας,
 Ἁγίου Γεωργίου Ἰστιαίας,
 Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου Ἀγδινῶν,
 Προφήτου Ἡλίου Κοτσικίων,
 Ἁγίου Δημητρίου Κούτουρλο,
 Ἁγίου Ἰωάννου Βουτᾶ,
 Ἁγίου Παντελεήμονος Καμματριᾶδων,
 Ἁγίων Ἀναργύρων Χρόνιας,
 Ἁγίας Τριάδος Κερασιᾶς,
 Ἁγίου Ἰωάννου Κοτσικιᾶς,
 Ἁγίου Δημητρίου Μονοκαρυᾶς,
 Ἁγίας Παρασκευῆς Παγῶντα,
 Ἁγίων Ἀναργύρων Ἀγριοβοτάνου,

καλοῦμεν τοὺς βουλευομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Χαλκίδι τῆ 14ῃ Νοεμβρίου 2007

† Ὁ Χαλκίδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Χαλκίδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἀρθρῶν 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977, καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν τοῖς ἰ. ναοῖς

Ἁγίου Νεκταρίου Χαλκίδος,
 Ἁγίου Νικολάου Χαλκίδος,
 Μεταμορφώσεως Σωτῆρος Ψαχνῶν
 Γεννήσεως τῆς Θεοτόκου Λίμνης

καλοῦμεν τοὺς βουλευομένους ἵνα καταλάβωσι τὰς Διακονικὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προβλεπόμενα κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς

δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Χαλκίδι τῆ 14ῃ Νοεμβρίου 2007

† Ὁ Χαλκίδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἄρτης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 "Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος" καὶ τῶν ἀρθρῶν 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων", προκειμένου, νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἁγίου Γεωργίου Πέτα,

Ἁγίου Γεωργίου Ἄνω Καλεντίνης,

καλοῦμεν τοὺς βουλευομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Ἄρτῃ τῆ 16ῃ Νοεμβρίου 2007

† Ὁ Ἄρτης ΙΓΝΑΤΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἄρτης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἀρθρῶν 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977, καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ

Ἁγίου Γεωργίου Ἄρτης,

καλοῦμεν τοὺς βουλευομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προβλεπόμενα κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ἄρτῃ τῆ 16ῃ Νοεμβρίου 2007

† Ὁ Ἄρτης ΙΓΝΑΤΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 "Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος" καὶ τῶν ἀρθρῶν 33-37 τοῦ

ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου, νὰ πληρῶσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἁγίου Νικολάου Μεγαλοπόλεως,

καλοῦμεν τοὺς βουλευομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Δημητσάνῃ τῇ 20ῃ Νοεμβρίου 2007

† Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως ΙΕΡΕΜΙΑΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν κατ' ἐξαίρεσιν δι' ἐπιλογῆς κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 14 παραγρ. 1 καὶ 15 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5/1978 Κανονισμοῦ «Περὶ Κώδικος Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλλήλων», πλήρωσιν μιᾶς (1) θέσεως λαϊκοῦ Ὑπαλλήλου Κλάδου ΠΕ Διοικητικοῦ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱ. Μητροπόλεως, ἐγκριθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. ΔΙΠΠ/Φ.ΕΓΚΡ.10/140/26159 π.ἔ./29.3. 2007 Ἀποφάσεως ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, καλοῦμεν τοὺς βουλευομένους καὶ ἔχοντας ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων καὶ Κανονισμῶν προ-

σόντων καὶ ἀνάλογον προϋπηρεσίαν εἰς ἀντίστοιχον θέσιν, ὅπως ἐντὸς εἰκοσαήμερου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ εἰς τὰ ἐν Ἱερᾷ Πόλει τοῦ Μεσολογγίου Γραφεῖα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως.

Ἐν Ἱερᾷ Πόλει Μεσολογγίου τῇ 29ῃ Νοεμβρίου 2007

Ὁ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας ΚΟΣΜΑΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως

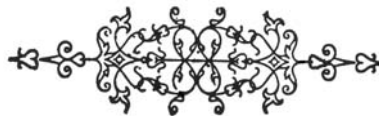
ἔχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977, καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ

Ἁγίου Ἐλευθερίου Σταυρουπόλεως,

καλοῦμεν τοὺς βουλευομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Νεαπόλει τῇ 4ῃ Δεκεμβρίου 2007

Ὁ Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως ΒΑΡΝΑΒΑΣ

**ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΠΔ΄
(2007)**

ΠΙΝΑΞ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΠΡΟΣ ΑΡΧΙΕΡΑΤΕΙΑΝ

Σελ. 8, 171, 591.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

2850: «Περὶ τῆς τελέσεως Ἱερῶν Μυστηρίων εἰς ἰδιωτικὰ Παρεκκλήσια καὶ ὑπαιθρίους χώρους», σελ. 91. **2851:** «Περὶ τῶν ἱερατικῶν κλίσεων», σελ. 172. Ἱγούμενοι καὶ Μοναὶ εἰς τὴν σχέσιν τῶν μὲ τὸν ἐπιχώριον ἐπίσκοπον (Εἰσήγησις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κεφαλληνίας κ. Σπυρίδωνος ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος), σελ. 174. **2853:** «25η Μαρτίου 1821- 25η Μαρτίου 2007. Ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση στὴν εὐρωπαϊκὴ ὀλοκλήρωση», σελ. 178. **2856:** «Τρόπος διεξαγωγῆς ὑπηρεσιακῆς ἀλληλογραφίας», σελ. 258.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝΤΑ

Περὶ τῶν χριστιανικῶν ριζῶν τῆς Εὐρώπης, σελ. 509. Περὶ τῆς ὑγείας τοῦ Μακαριωτάτου, σελ. 667.

ΕΓΚΥΚΛΙΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Ἐνημέρωσις περὶ τῆς ὑγείας τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, σελ. 507.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Συγχαρητήριος ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Πατριάρχην Βουλγαρίας κ. Μάξιμον, σελ. 9. **Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος**, Συγχαρητήριος ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλγαρίας κ. Γ. Παρβάνοφ, σελ. 9. **Μιλτιάδου Ἐβερτ**, Ἐρώτηση στὴ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων «πρὸς τοὺς Ὑπουργοὺς Οἰκονομίας καὶ Οἰκονομικῶν κ. Γ. Ἀλογοσκούφη καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κα Μ. Γιαννάκου, σελ. 11. **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου**, Εὐχαριστήριος ἐπιστολὴ πρὸς τὸν κ. Μιλτιάδη Ἐβερτ, σελ. 11. **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου**, Συλλυπητήριος ἐπιστολὴ γιὰ τὸν θάνατο τοῦ Κώστα Σαρδελῆ, σελ. 93. **Μητροπολίτου Νικαίας (πρῶην Μητροπολίτου Ἐλισγιῶν Φινλανδίας) κ. Ἰωάννου**, σελ. 94. **Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος**, Πρὸς τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ. Βαρθολομαῖον περὶ τῶν Σταυροπηγιακῶν Μονῶν, σελ. 181. **Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος**, Πρὸς τὸν Πρωθυπουργὸν κ. Κωνσταντῖνον Καραμανλῆν περὶ τῶν χριστιανικῶν ριζῶν τῆς Εὐρώπης, σελ. 183. **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου**, Ἀπάντησις στὴν Ἀνακοίνωσις τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους, σελ. 184. **Traian Basescu (Προέδρου Ρουμανίας)**, Εὐχαριστήριος ἐπιστολὴ εἰς ἀπάντησιν τῆς συγχαρητηρίου ἐπιστολῆς τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου πρὸς αὐτὸν ἐπὶ τῇ εἰσδοχῇ τῆς Ρουμανίας εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Ἐνωσιν, σελ. 186. **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου**, Εὐχετήριος ἐπιστολὴ γιὰ τὰ ὀγδοηκοστὰ γενέ-

θλια τοῦ Πάπα Βενεδίκτου ΙΣΤ, σελ. 260. **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου**, Συγχαρητήριοις ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Εἰσαγγελέα κ. Γ. Σανιδᾶ, σελ. 331. **Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου**, Ἐπιστολὴ συμπαραστάσεως πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλον, σελ. 511. **Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Θεοδώρου**, Ἐπιστολὴ συμπαραστάσεως πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλον, σελ. 511. **Πατριάρχου Μόσχας καὶ πάσης Ρωσίας κ. Ἀλεξίου**, Ἐπιστολὴ συμπαραστάσεως πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλον, σελ. 512. **Πατριάρχου Σερβίας κ. Παύλου**, Ἐπιστολὴ συμπαραστάσεως πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλον, σελ. 512. **Πατριάρχου Ρουμανίας κ. Θεοκτίστου**, Ἐπιστολὴ συμπαραστάσεως πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλον, σελ. 513. **Πατριάρχου Βουλγαρίας κ. Μαξίμου**, Ἐπιστολὴ συμπαραστάσεως πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλον, σελ. 513. **Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κ. Χρυσόστομου**, Ἐπιστολὴ συμπαραστάσεως πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλον, σελ. 513. **Ἀρχιεπισκόπου Βαρσοβίας καὶ πάσης Πολωνίας κ. Σάββα**, Ἐπιστολὴ συμπαραστάσεως πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλον, σελ. 514. **Ἀρχιεπισκόπου Πράγας καὶ Μητροπολίτου πασῶν χωρῶν Τσεχίας καὶ Σλοβακίας κ. Χριστοφόρου**, Ἐπιστολὴ συμπαραστάσεως πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλον, σελ. 514. **Ἀρχιεπισκόπου Καρελίας καὶ πάσης Φιλλανδίας κ. Λέοντος**, Ἐπιστολὴ συμπαραστάσεως πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλον, σελ. 514. **Μητροπολίτου Ταλλίνης καὶ πάσης Ἑσθονίας κ. Στεφάνου**, Ἐπιστολὴ συμπαραστάσεως πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλον, σελ. 514. **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου**,

Εὐχαριστήριος ἐπιστολὴ τοῦ Μακαριωτάτου πρὸς τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ. Βαρθολομαῖον, σελ. 515. **Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου**, Ἐπιστολὴ συμπαραστάσεως πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλον, σελ. 592. **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου**, Συγχαρητήριοις ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Πρωθυπουργὸν κ. Κ. Καραμανλῆν, σελ. 594. **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου**, Εὐχετήριοις ἐπιστολὴ πρὸς τὸν κ. Λεωνίδα Κύρκον, σελ. 594. **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου**, Πρὸς τὸ Θ' Πανελλήνιο Λειτουργικὸ Συμπόσιο, σελ. 842. **ΙΘ' Πανορθόδοξου Συνδιασκέψεως ἐντεταλμένων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ Ἱ. Μητροπόλεων διὰ θέματα Αἰρέσεων καὶ Παραθρησκείας**, Ἐπιστολὴ συμπαραστάσεως πρὸς τὸν Μακαριώτατον, σελ. 849. **Ταμείου Προνοίας Ὀρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου Ἑλλάδος (Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε.)**, Περὶ ὑπαγωγῆς τοῦ Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε. στὸ Ταμεῖο Πρόνοιας Δημοσίων Ὑπαλλήλων, σελ. 899.

ΜΗΝΥΜΑΤΑ

Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, Πατριαρχικὴ Ἀπόδειξις ἐπὶ τοῖς Χριστουγέννοις [2006], σελ. 3. **Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου**, Ἐόρτιος Ἐπιστολή, σελ. 5. **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου**, Μήνυμα Πρωτοχρονιάς 2007, σελ. 6. **Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος**, Πρὸς τὸ λαό: Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος (Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 1600 ἐτῶν ἀπὸ τῆς κοιμήσεώς του), σελ. 95. **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου**, Δήλωση γιὰ τὸν θάνατο τοῦ Καθηγητοῦ Ἰω. Φουντούλη, σελ. 98. **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου**, Πρὸς τοὺς Ἐκπαιδευτικοὺς τῶν Σχολείων τῆς Ἀθήνας μετὰ τὴν εὐκαιρία τῆς ἑορτῆς τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, σελ. 99. **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου**, Γιὰ τὴν ἡμέρα τῆς γυναίκας, σελ. 189. **Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου**, Πατριαρχικὴ Ἀπόδειξις ἐπὶ τῷ Ἁγίῳ Πάσχα, σελ. 251. **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.**

Χριστοδούλου, Μήνυμα Ἀναστάσεως 2007, σελ. 253. **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου**, Μήνυμα πρὸς τὴν τρίτη συνάντηση τοῦ Παρατηρητηρίου Κοινωνικῶν Φαινομένων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μὲ θέμα: «Θρησκείες καὶ Κοινωνία», σελ. 254. **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου**, Ὁ ρόλος καὶ ὁ λόγος τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας στὴν Ἑλλάδα, σελ. 256. **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου**, Γιὰ τὴν Ἡμέρα τῆς Γενοκτονίας τοῦ Ποντιακοῦ Ἑλληνισμοῦ, σελ. 332. **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου**, Γιὰ τὴν παγκόσμια ἡμέρα κατὰ τοῦ καπνίσματος, σελ. 411. **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου**, Ἐπὶ τῇ ἐκδημίᾳ τῆς Φιλιῶς Χαϊδεμένου, σελ. 411. **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου**, Εὐχή γιὰ τὴν κατάπαυση τῶν πυρκαϊῶν, σελ. 595. **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου**, Ἡ παγκοσμιοποίηση καὶ ἡ οἰκουμενικότητα τῆς Ὁρθοδοξίας, σελ. 596. **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου**, «Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. Γέφυρα Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως», σελ. 668. **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου**, Πρὸς τὸ διεξαγόμενο στὴν Κόρινθο Διεθνὲς Συνέδριο γιὰ τὸν Ἀπόστολο τῶν Ἐθνῶν Παῦλο, σελ. 670. **Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου**, Πατριαρχικὴ Ἀπόδειξις ἐπὶ τοῖς Χριστουγέννοις [2007], σελ. 891. **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου**, Εἰς τὴν ἐκδήλωσιν μνήμης διὰ τὸν ἀείμνηστον Καθηγητὴν Παναγιώτην Τρεμπέλαν, σελ. 893. **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου**, Γιὰ τὸν ἔρανο τῆς ἀγάπης, σελ. 897.

ΣΥΝΟΔΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Λειτουργικῆς Ἀναγεννήσεως, Πορίσματα τοῦ Ἡ' Πανελληνίου Λειτουργικοῦ Συμποσίου Στελεχῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων, σελ. 12. **Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος**, Ἀπόψεις τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιὰ τὸ βιβλίον τῆς Ἱστορίας τῆς Στ' Δημοτικοῦ, σελ. 261. **Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος**, Τὸ ἐνοριακὸ ποιμαντικὸ

ἔργο στὴ σύγχρονη κοινωνία, σελ. 267. **Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Λειτουργικῆς Ἀναγεννήσεως**, «Ἡ λειτουργικὴ ἀναγέννηση στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία», σελ. 412. **Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς τῆς Νεότητος**, Συμμετοχὴ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὸ Β' Διεθνὲς Συνέδριο Ὁρθοδόξου Νεολαίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, σελ. 602. **Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Λειτουργικῆς Ἀναγεννήσεως**, Θ' Πανελλήνιον Λειτουργικὸν Συμπόσιον, σελ. 604. **Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων**, Ἐκθεση πεπραγμένων τῆς Γ' ἐν Σιμπίου Εὐρωπαϊκῆς Οἰκουμενικῆς Συνελεύσεως (3ΕΕΕ), σελ. 852. **Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Αἱρέσεων**, ΙΘ' Πανορθόδοξος συνδιάσκεψις ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ Ἱερῶν Μητροπόλεων διὰ θέματα Αἱρέσεων καὶ Παραθρησκείας, σελ. 855. **Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Αἱρέσεων**, Πορίσματα καὶ προτάσεις τῆς ΙΘ' Πανορθοδόξου Συνδιασκέψεως ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ Ἱερῶν Μητροπόλεων διὰ θέματα Αἱρέσεων καὶ Παραθρησκείας, σελ. 909.

ΟΜΙΛΙΑΙ - ΛΟΓΟΙ

Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, Ὁμιλία στὴν ἐκδήλωση τοῦ Κεντρικοῦ Ἰσραηλιτικοῦ Ἑλλάδος, ἔμπροσθεν τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου κυροῦ Δαμασκηνοῦ στὴν πλατεία τῆς Μητροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν, σελ. 100. **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου**, 25 χρόνια ἀπὸ τὴν ἔνταξη τῆς Ἑλλάδος στὴν Εὐρωπαϊκὴ Κοινότητα, σελ. 106. **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου**, Εἰσήγηση στὴν Ἡμερίδα «Ἰωάννης Καποδίστριας», σελ. 189. **Μητροπολίτου Κορίνθου κ. Διονυσίου**, Ἐνθρονιστήριος λόγος, σελ. 191. **Ἀρχιμ. Κυρίλλου Μισιακούλη**, Λόγος Ἐπικήδειος εἰς τὸν αἰόδιμον Μητροπολίτην Μεσσηνίας κυρὸν Χρυσόστομον (Θέμελην) (1918-2007), σελ. 195. **Ἀντωνίου Παπαντωνίου**, Τὸ εὐρωπαϊκὸ μοντέλο κοινωνίας ὡς πρόκληση ποιμαντικῆς μαρτυρίας, σελ. 200. **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου**, Ὁμιλία στὴν συναυλία τοῦ Μίκη Θεοδωράκη, σελ. 269. **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου**, Κατὰ τὴν ἐσπερι-

δα για την επέτειο τῶν 180 χρόνων ἀπὸ τὸν ἡρωϊκὸ θάνατο τοῦ Γ. Καραϊσκάκη, σελ. 333. **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου**, Κατὰ τὴν ἐπίσημη ἔναρξη τῶν ἐργασιῶν τοῦ 4ου Διεθνoῦς Συνεδρίου τῆς I.O.V. - UNESCO (Συνήχηση τῶν λαῶν τῆς γῆς στὴν Ἀθήνα), σελ. 338. **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου**, Ἰσλάμ, τὰ ὄρια τῆς προβληματικῆς, σελ. 341. **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου**, Εἰσήγησις ἐνώπιον τῆς Δ.Ι.Σ., σελ. 416. **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου**, «Τέλλος Ἄγρας καὶ Ἀντώνης Μίγγας: Ἀπὸ τῆ θυσία στὴ δικαίωση», σελ. 425. **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου**, Μεταλλαγμένη Ἱστορία. Ἡ ἐξαλλοίωση τῆς Ἱστορίας καὶ τῆς Μνήμης, σελ. 516. **Θεοφ. Ἐπισκόπου Φαναρίου κ. Ἀγαθαγγέλου**, Ἡ Ἁγία Γραφή καὶ ὁ σύγχρονος Εὐρωπαϊκὸς Πολιτισμὸς, σελ. 912.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος: 1600 χρόνια ἀπὸ τὴν κοίμησή του

Ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου, Ὁ θρίαμβος τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου, σελ. 764. **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου**, Ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος καὶ ὁ Μοναχισμὸς, σελ. 768. **Μητροπολίτου Ναυπάκτου καὶ Ἀγ. Βλασίου κ. Ἱεροθέου**, Ἡ νηπιτικὴ καὶ κοινωνικὴ διδασκαλία τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, σελ. 774. **Πρωτοπρ. Γεωργίου Δ. Μεταλληνoῦ**, Πρόταση τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου γιὰ τὴν «ἐν Χριστῷ» ἀντιμετώπιση τοῦ κοινωνικοῦ προβλήματος, σελ. 785. **Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου**, Ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος ὡς σκαπανεὺς τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης καὶ διακονίας, σελ. 797. **Χριστοῦ Θ. Κρικῶνη**, Ἡ Ἱερωσύνη κατὰ τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον, σελ. 808. **Ἡλία Δ. Μουτσούλα**, Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, σελ. 819. **Στυλιανοῦ Γ. Παπαδοπούλου**, Ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος γιὰ τὸ πρόσωπο καὶ τίς φύσεις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, σελ. 825. **Παναγιώτη Ἰ. Σκαλτσῆ**, Ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος καὶ ἡ θεία Λατρεία, σελ. 833.

ΤΟ ΑΡΘΡΟΝ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

Ἡ σημασία τῆς κοινῆς δηλώσεως τοῦ Πάπα καὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, σελ. 17. Περὶ τῆς Θροنيκῆς καὶ πάλιν Ἑορτῆς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σελ. 129. Μορφές τοῦ Γένους, σελ. 219. Τὰ ἑλληνόπουλα τῆς Κύπρου καὶ τῆς Εὐρώπης γνωρίζουν τὸν Ἀπόστολο Παῦλο, σελ. 272. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος διαφωνεῖ μὲ τὴν Ἐθνικὴ Ἐπιτροπὴ Βιοηθικῆς, σελ. 344. Συμπαράστασις κλήρου καὶ λαοῦ στὸν Μακαριώτατο, σελ. 434. Μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ ὁ Μακαριώτατος θὰ νικήσει, σελ. 523. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ οἱ καταστροφικὲς πυρκαϊές, σελ. 607. «Παιδιά μου ἔχει ὁ Θεός», σελ. 673. 1600 χρόνια Χρυσοστομικῆς προσφορᾶς, σελ. 850. Τὰ ὀρθόδοξα Χριστούγεννα καὶ ἡ μέριμνα γιὰ τὸν συνάνθρωπο, σελ. 903.

ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Ἀρχμ. Ἐπιφανίου Οἰκονόμου, Χρονικὸν ἐπισήμου ἐπισκέψεως τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου στὸ Βατικανό, σελ. 19. Ὁ ἐορτασμὸς τῆς μνήμης τοῦ ἱ. Φωτίου, σελ. 111. **Ἀρχμ. Προκοπίου Πετρίδη**, Ὁμιλία εἰς τὸν Ἐσπερινὸν τοῦ Μεγάλου Φωτίου, σελ. 115. **Κων/νου Κορναράκη**, Τί ἔστιν ἔργον ἄρχοντος: Ἐπισημάνσεις διαχρονικῆς ἀξίας ἀπὸ τὸν ἱ. Φώτιο περὶ τῶν ὄρων καὶ προϋποθέσεων τοῦ ἄρχειν, στὴν ἐπιστολὴ του πρὸς τὸν ἡγεμόνα τῆς Βουλγαρίας Μιχαήλ - Βόριδα, σελ. 119. Ὁ πανηγυρικὸς ἐορτασμὸς τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας, σελ. 208. **Ἀρχμ. Θεοφίλου Μανωλάτου**, Ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὸν Ἐσπερινὸν τῆς Ἑορτῆς τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας, σελ. 210. **Σεβ. Μητροπολίτου Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀνθίμου Β΄**, Ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὴν Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας στὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ Ἀθηνῶν, σελ. 214. Ἡ ἔκτακτος σύγκλησις τῆς Ι.Σ.Ι καὶ ἡ ἐκλογή δύο νέων Μητροπολιτῶν, σελ. 274. Βιογραφικὸν Σημείωμα τοῦ νέου Μητροπολίτου Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Χρυσοστόμου, σελ. 276. Βιογραφικὸν Σημείωμα τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μεσσηνίας κ. Χρυσοστόμου, σελ. 277. Ἐνθρονιστήριος ὁμιλία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Χρυσοστόμου, σελ. 279. Ἐνθρονιστήριος ὁμιλία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μεσσηνίας

κ. Χρυσοστόμου, σελ. 286. **Κωνσταντίνου Χολέβα**, Ἡ σημασία τῆς εἰρηνικῆς ἐπισκέψεως τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου στὴν Κύπρο, σελ. 346. **Ἀρχιμ. Ἐπιφανίου Οἰκονόμου**, Χρονικὸν ἐπισήμου εἰρηνικῆς ἐπισκέψεως τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου στὴν Ὁρθόδοξη Αὐτοκέφαλη Ἐκκλησία τῆς Κύπρου (Α΄ Μέρος), σελ. 349. **Ἀρχιμ. Ἐπιφανίου Οἰκονόμου**, Χρονικὸν ἐπισήμου εἰρηνικῆς ἐπισκέψεως τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου στὴν Ὁρθόδοξη Αὐτοκέφαλη Ἐκκλησία τῆς Κύπρου (Β΄ Μέρος), σελ. 436. Ὁ ἐορτασμός τῆς θρονικῆς ἐορτῆς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σελ. 525. **Ἀρχιμ. Σεραφεῖμ Καλογεροπούλου**, Ὁμιλία ἐπὶ τῇ ἐορτῇ τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Παύλου, σελ. 526. **Μητροπολίτου Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Βαρνάβα**, Ὁμιλία κατὰ τὴν θρονικὴν ἐορτὴν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σελ. 530. **Ἀρχιμ. Ἱερωνύμου Νικολοπούλου**, Λόγος εἰς τὸν Ἑσπερινὸν τῆς ἐορτῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, σελ. 534. Συγκρότησις τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου. Συνοδικὴ περίοδος 151η, σελ. 587. Κατάρτισις Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν, σελ. 588. Ἡ τακτικὴ σύγκλησις τῆς **Ι.Σ.Ι.**, σελ. 675. Ἐπιστολὴ τῆς **Ι.Σ.Ι.** πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, σελ. 678. Εὐχαριστήριος Ἐπιστολὴ τοῦ **Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου** πρὸς τὴν **Ι.Σ.Ι.**, σελ. 680. Προσφώνησις τοῦ Προεδρεύοντος τῆς **Ι.Σ.Ι.** **Σεβ. Μητροπολίτου Λαγκαδᾶ κ. Σπυρίδωνος**, σελ. 681. Ἀντιφώνησις τοῦ **Σεβ. Μητροπολίτου Καρυστίας κ. Σεραφεῖμ**, σελ. 683. Ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν Εἰσηγησιν τοῦ **Σεβ. Μητροπολίτου Ἡλείας κ. Γερμανοῦ**, «Ἡ οἰκογένεια. Θεσμός ὑπὸ κρίσιν;», σελ. 684. Ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν Εἰσηγησιν τοῦ **Σεβ. Μητροπολίτου Ζακύνθου κ. Χρυσοστόμου**, «Ἐκκλησία καὶ Περιβάλλον. Συμβολὴ τοῦ Θεολογικοῦ Λόγου στὴ δημιουργία οἰκολογικῆς συνειδήσεως», σελ. 686. Ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν Εἰσηγησιν τοῦ **Σεβ. Μητροπολίτου Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Βαρνάβα**, «Ἡ παρουσία τοῦ ἱεροῦ κλήρου ἐν τῷ συγχρόνῳ κοινωνικῷ γίνεσθαι», σελ. 688. Ἐπισκέψεις ἐκκλησια-

στικῶν καὶ πολιτικῶν προσωπικοτήτων στὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, σελ. 905.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ Ε.Ε.

Κων/νου Ζορμπᾶ, Οἱ Θρησκείες στὸ νέο εὐρωπαϊκὸ γίνεσθαι, σελ. 388. **Ἐπισκόπου Ἀχαΐας κ. Ἀθανασίου**, Εὐρωπαϊκὸ Συνέδριο στὸ Σάν Μαρίνο μὲ θέμα: «Ἡ θρησκευτικὴ διάσταση τοῦ διαπολιτισμικοῦ διαλόγου», σελ. 480.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΚΟΣΜΟΣ

Διεθνῆς Μικτὴ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ Θεολογικοῦ Διαλόγου μεταξὺ Ὁρθοδόξου καὶ Ρ/Καθολικῆς Ἐκκλησίας, σελ. 856.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΝ

Ἀναργύρου Ἀναπλιώτη, Ὁ κοινωνικὸς διάλογος μὲ τὴν Ἐκκλησία γιὰ τὴν εὐθανασία καὶ ἡ νομικὴ του σημασία στὰ πλαίσια τῆς ἑλληνικῆς ἔννομης τάξης, σελ. 620.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Πορίσματα τοῦ Θ΄ Πανελληνίου Θεολογικοῦ Συνεδρίου, σελ. 623.

ΜΕΛΕΤΑΙ

Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων, Ἡ ἄρμονικὴ συμβίωση χριστιανῶν καὶ μουσουλμάνων Ἑλλήνων ὡς μοναδικὴ ὁδὸς γόνιμης καὶ δημιουργικῆς συνύπαρξης, σελ. 49. **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου**, Σχετικὰ μὲ τὴν ἐπίσκεψίν μου εἰς Ρώμην. Ἀπάντησις σὲ σχόλια θρησκευτικῶν περιοδικῶν, σελ. 221. **Χρήστου Καραγιάννη**, Ὁ Πανάγιος Τάφος καὶ ὁ τάφος τοῦ προαστίου Talriot τῆς Ἱερουσαλήμ, σελ. 225. **Ἀλεξάνδρου Μ. Σταυροπούλου - Μαρίας Τρεμούλη**, Δικαίωμα ἢ καθήκον νὰ εἶσαι διαφορετικὸς; Ὁρθόδοξη θεολογικὴ προσέγγιση καὶ προοπτικὴ, σελ. 290. **Παναγιώτου Μπούμη**, Περὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἐπιτιμιῶν καὶ τῶν Ποινῶν (Οἱ ἰ. κανόνες βάσις τῆς ἐκκλησιαστικῆς δικαιοσύνης), σελ. 297. **Χρίστου Θ. Κρικῶνη**, Ἡ οἰκουμενικότητα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου πάντοτε ἐπίκαιρη, σελ. 482. **Χρίστου Θ. Κρικῶνη**, Σίλας ἢ

Σιλᾶς ἢ Σιλουανός. Μαθητὴς καὶ συνεργάτης τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, σελ. 540. **Ἀλεξάνδρου Μ. Σταυροπούλου**, Ἡ ὑγεία ὑπὸ τὸ πρῖσμα τῆς Ὁρθόδοξης Χριστιανικῆς Θεολογίας, σελ. 544. **Βασιλείου Στυλ. Καραγεώργου**, Κριτικὴ ἀνάλυση τοῦ βιβλίου τῆς Ἱστορίας τῆς Στ' Δημοτικῆς (Μέρος Α'), σελ. 609. **Βασιλείου Στυλ. Καραγεώργου**, Κριτικὴ ἀνάλυση τοῦ βιβλίου τῆς Ἱστορίας τῆς Στ' Δημοτικῆς (Μέρος Β'), σελ. 690. **Στέφανου Χρ. Κουμαρόπουλου**, Ἡ ἀξιοποίηση στὴ διαποίμανση ἀποτελεσμάτων τῶν ἐμπειρικῶν ἐρευνῶν, σελ. 700. **Παναγιώτου Ἰ. Μπούμη**, Κανονομάχοι καὶ Κανονολάτρες (Ἐκκλησιαστικὸ πρόβλημα ἢ ἐκκλησιολογικὴ αἵρεση;), σελ. 915. **Παναγιώτου Νικολοπούλου**, Νικόλαος Β. Τωμαδάκης, ὁ διδάσκαλος, σελ. 920. **Μ. Γ. Βαρθολομαίου**, Ὁ Ἅγιος Γεώργιος ὁ Χιοπολίτης († 26 Νοεμβρίου 1807) καὶ ἡ τιμὴ τῆς μνήμης του στὸν ἑλληνικὸ λαό, σελ. 922. **Κωνσταντίνου Ἰ. Μπελέζου**, Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. Ἀρχὲς τῆς Βιβλικῆς του Ἑρμηνευτικῆς, σελ. 926. **Ἀναστασίου Πήλια**, Τὸ ἐμπράγατο δικαίωμα τῆς χρησιμτικῆς καὶ οἱ μοναστηριακὲς περιουσίαι, σελ. 933.

ΒΡΑΒΕΥΣΕΙΣ

Εἰδικὴ ἐκδήλωση τιμῆς διὰ τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομον [Θέμελην], «Ἀντίδωρον τῷ Μητροπολίτῃ Μεσσηνίας Χρυσόστομῳ Θεμέλῃ», σελ. 52.

ΕΚΔΗΜΙΑΙ

Ἡ Ἐκδημία τοῦ Πατριάρχου Ρουμανίας κυροῦ Θεοκτίστου, σελ. 619.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Ἡ Χριστολογία τοῦ Πάπα Βενεδίκτου 16ου, σελ. 549.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ

Σπυρίδωνος Τρωιάννου, Richard Potz - Eva Synek, unter Mitarbeit von Spyros Troianos, Orthodoxes Kirchenrecht. Eine Einführung. [Kirche und Recht, 25] Freistadt (Verlag Plochl) 2007. **Μητροπολίτου Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομου**, Ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆ Ναζαρέτ (Α' Μέρος: Ἀπὸ τῆ Βάπτισις στὸν Ἰορδάνη ἕως τῆ Μεταμόρφωση) (Γιόζεφ Ράτσιγκερ-Πάπας Βενεδίκτος ΙΣΤ, μτφρ. Σωτήριος Σ. Δεσπότης, Ἐκδ. Ψυχογιός, Ἀθήνα 2007), σελ. 625. **π. Γεωργίου Φραγκιαδάκη**, Μελέται ἐπὶ τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας, σελ. 946.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

(Συντάκτες: Κων/νος Χολέβας, Χρῆστος Καραγιάννης, Βασίλειος Τζέροπος)
Σελ. 55, 131, 227, 307, 339, 489, 556, 628, 711, 858, 935.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Σελ. 58, 134, 229, 311, 402, 491, 558, 631, 713, 861, 938.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ - ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Σελ. 67, 145, 235, 325, 497, 564, 647, 717, 864, 947.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Σελ. 85, 166, 247, 327, 405, 503, 584, 661, 756, 887, 960.

